7762 7762

GOVERNMENT

COLLECTIONS OF MANUSCRIPTS

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

PUBLISHED BY

Bhandarkar Oriental Research Institute

1955

7762

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

POONA

1955

Copies can be had direct from the
Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

Price: Rs. 6 per Copy, exclusive of Postage.

Printed by :—S. R. Sardesai, B.A., LL.B., at Navin Samarth Vidyalaya's Samarth Bharat Press, 41 Budhwar Peth, Poona 2.

Published by :—Dr. R. N. Dandekar, M.A., Ph.D. Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona No. 4 (India).

7762

DESCRIPTIVE CATALOGUE
OF THE
GOVERNMENT COLLECTIONS
OF
MANUSCRIPTS

DEPOSITED AT THE
Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY
SUMITRA MANGESH KATRE, M.A., Ph.D. (LONDON)
DIRECTOR
Deccan College Post-graduate & Research Institute, Poona

VOLUME IX: PART II

VEDĀNTA

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE
POONA
1955

CONTENTS

		Page
Preface		xiii
Regulations of the Manuscripts Department ...		xv–xvi
List of Catalogues and Reports		...xvii–xix
List of Published Volumes of the Descriptive Catalogues		xxi
System of Transliteration		xxii

VEDĀNTA—II

Nos.		
378	Nandanandanadaśaka	1
379	Navaratnagranthoddhataprakaraṇa	2
380	Navaratnaṭīkā	3
381	Navaratnaprakāśa	4
382	Navaratnaprakāśaṭippaṇi	5
383	Navaratnamālikā...	6
384	Nāṭakadīpa	7
385–386	-do- with comm. of Rāmakṛṣṇa ...	8
387–388	Nāmacandrikā	11
389	Nāmamuktāvali	13
390	Nāmasudhā (Rāmanāmamāhātmya)	14
391	Nārāyaṇadharmasārasaṁgraha	15
392	Nārāyaṇaśabdavādārtha	17
393–394	Nārāyaṇasārasaṁgraha	18
395	Nārāyaṇāṣṭaka	20
396	Nigamārthadīpana	21
397	Nimbārkatattvanirṇaya	22
398	Niruktilakṣaṇā	23
399	Nirodhagranthavivaraṇa	24
400–401	Nirodhalakṣaṇa	26
402–404	Nirodhalakṣaṇavivṛti by Haridāsa	28
405	Nirvāṇavicāra	30
406	Nirvāṇāṣṭaka	32
407	Naiṣkarmyasiddhi with comm. of Jñānottama ...	33
408	Nyāyadīpāvalīṭīkā of Anubhūtisvarūpācārya ...	35
409	Nyāyamakaranda...	36

410–416	Nyāyasudhā	37
417	Nyāyasudhāṭīkā of Nārāyaṇa	44
418	Nyāyasudhāṭippaṇi of Yadupati (?)	46
419	Nyāyasudhāvivṛti of Vidyādhīśa Yati	47
420–425	Nyāyāmṛta	48
426–431	Nyāyāmṛtataraṅgiṇī	53
432	Pañcakośaviveka with comm. of Rāmakṛṣṇa ...	59
433	Pañcakośavivekavyākhyā of Rāmakṛṣṇa ...	60
434	Pañcadaśamaprakaraṇa with comm.	61
435–438	Pañcadaśī	
439–446	-do- with comm. of Rāmakṛṣṇa ...	66
447	Pañcapādikā	74
448	Pañcapādikāvivaraṇa of Prakāśātmayati ...	76
449	Pañcapādikāvivaraṇa—Bhāvaprakāśikā of Nṛsiṁhāśramamuni	78
450	Pañcaprakaraṇī	79
451–452	Pañcaratna	80
453	Pañca-saṁskāra-pramāṇavidhi	81
454–455	Pañcīkaraṇa	82
456	Pañcīkaraṇamahābhāṣya	84
457	Pañcīkaraṇamahāvākyārtha	84
458	Pañcīkaraṇa of Sureśvara	85
459–462	Pañcīkaraṇavārttika	86
463–464	Patrāvalambana	89
465	Patrāvalambanaṭīkā	90
466	Patrāvalambanavivaraṇa of Puruṣottama ...	91
467	Padayojanikā	92
468	Paramārthanirṇaya with comm.	93
469	Paramārthabodha	94
470	Paramārthasāraṭīkā	95
471	Paramārthasāra with comm. of Rāghavānanda ...	95
472–474	Paramārthasārasaṁgraha	96
475–476	Paramārthasārasaṁgrahavivṛti	99
477	Parameśvaraprasādaprabandha with comm. ...	100
478	Paraṁparā	102
479–483	Pākhaṇḍacapeṭikā	103
484–485	Puṣṭipravāhamaryādā	106
486–487	... -do comm. of Vallabhācārya	107
488	Puṣṭipravāhamaryādāvivecanavivaraṇa	109
489	Pūrṇābhagavadīyāsaṁśayanirākaraṇa	110
490	Praṇavakalpa	110

491	Pratyaktattvapradīpikā	111
492	Pratyaktattvaviveka	112
493	Prapañcamithyātvabhūṣaṇa	113
494–496	Prapañcamithyātvānumānakhaṇḍana	113
497	Prapañcasāra	116
498	Prapannakaṇṭhabhūṣaṇa or Prapattiratna ...	116
499–502	Prabodhamañjarī	118
503–504	Prabodhasudhākara	120
505	Pramāṇapaddhati	122
506	Pramāṇapaddhatibhāvavivaraṇa	123
507	Pramāṇalakṣaṇa with comm. Nyāyakalpalatā ...	124
508	Pramāṇasaṁgraha	126
509	Prameyaratnāvalī	127
510	-do- with comm. of Vedāṅgavāgīśa ...	127
511–512	Praśnāvalī	129
513–517	Praśnottararatnamālā	130
518	-do- with Hindi comm.	133
519	Praśnottarākhyamaṇiratnamālā	135
520	Praśnottarāvaliṭīkā	135
521–522	Prasthānabheda	136
523	Prahastavāda	138
524	Premābdhirasakaṇikā	140
525	Bālabodha	141
526	Bālabodhaṭīkā of Dvārakeśvara	142
527–529	Bālabodhinī	142
530	Bālabodhinīṭīkā	145
531	Bodhasāra	145
532–533	Brahmagītā with comm. of Madhvācārya ...	146
534–535	Brahmajñānopadeśa	149
536	Brahmavāda	150
537	Brahmavādakārikā with comm.	151
538–539	Brahmamīmāṁsāsūtra	152
540–546	Brahmasūtra	153
547–556	Brahmasūtrabhāṣya of Śaṁkara	158
557–564	Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā Ratnaprabhā	166
565–568	-do- Bhāmatī	174
569–572	-do- -do- with Kalpataru	178
573–574	-do-	182
575–576	-do- Śrībhāṣya	184
577–581	-do- Aṇubhāṣya of Vallabha	186
582–589	-do- Ānandatīrtha	191

590	-do- Brahmamīmāṁsāvṛtti of Vijñānācārya	198
591	Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā by Ānandajñāna ...	199
592	Brahmasūtra with comm. of Nārāyaṇatīrtha ...	200
593	-do- of Nārāyaṇa	201
594	-do- of Govinda	202
595	-do- with comm. Vidyābhūṣaṇa	203
596–603	-do- Brahmāmṛtavarṣiṇī	204
604	Brahmasūtrabhāṣya-annon.	211
605	Brahmasūtravṛtti of Jayasiṁha	212
606	Brahmasūtrabhāṣya	213
607	Brahmasūtravyākhyānaṭīkā	213
608	Brahmasūtravṛtti	214
609	Brahmasūtrabhāṣya-Brahmabodhinī of Śeṣa Vājapeya	215
610	Brahmasūtra with Dīpikā of Śaṁkarānanda ...	215
611–613	Brahmasūtrabhāṣya of Śrīkaṇṭhaśivācārya ...	216
614	Brahmasūtravyākhyā	219
615	Brahmasūtrabhāṣya of Madhvācārya or Ānandatīrtha	220
616	Brahmādarśa	220
617	Brahmānanda with comm. of Rāmakṛṣṇa ...	221
618A	Brahmāvabodhavivekasindhu	222
618B	Bhakticandrodaya	223
619	Bhaktitaraṅgiṇī	224
620	Bhaktipradīpa	225
621	Bhaktibhāskara	226
622	Bhaktimañjarī	227
623	Bhaktimārgaprakaraṇasaṁgraha	229
624	Bhaktimārgamaryādā	231
625	Bhaktimāhātmya	231
626	Bhaktimīmāṁsā with comm. of Svapneśvara ...	232
627	Bhaktimīmāṁsāsūtrabhāṣya of ,, ...	234
628	Bhaktiratnākara with comm.	235
629	Bhaktiratnāvali with comm.	236
630	Bhaktirasāmṛtasindhu	237
631–634	-do- comm. Durgasaṁgamanī of Jīva Gosvāmin	238
635–637	Bhaktirahasya	244
638	Bhaktivardhinī with comm....	248
639	Bhaktiviveka	249
640	Bhaktisāmānyanirupaṇa	250

641-642	Bhaktisiddhāntavṛtti of Gokulanātha	250
643-644	Bhaktihaṁsavivṛti of Raghunātha	252
645	Bhagavatpratiṣṭhā	253
646-647	Bhagavadgītā	255
648-649	-do- with comm. of Śaṁkarācārya ...	256
650-652	-do- -do- Gūḍhārthadīpikā of Madhusūdana Sarasvatī ...	259
653	Bhagavadgītābhāṣya	262
654	-do-	264
655-657	Bhagavadgītā with comm. of Śrīdhara	265
658	Bhagavadgītāṭīkā-Arthasaṁgraha of Abhinavagupta	268
659	Bhagavadgītāṭīkā-Paiśācabhāṣya	269
660	Bhagavadgītā with comm. of Pañcolācārya ...	270
661-664	Bhagavadgītāṭīkā of Rājānakarāmakavi	272
665	Bhagavadgītā with comm. of Śrīdhara	275
666	Bhagavadgītātātparya	276
667-668	Bhagavadgītāvivṛtti of Vidyādhirāja	276
669	Bhagavadgītātātparyanirṇaya	278
670	Bhagavadguṇadarpaṇa	279
671-680	Bhagavadbhaktiratnāvalī	281
681	Bhagavadbhaktiratnāvalī with comm.	289
682	-do-	290
683	-do- with comm. Sukāntimālā... ...	290
684	-do- with Hindi comm.	292
685-686	Bhagavadbhaktirasāyana	293
687	Bhagavadbhaktisiddhāntasaṁgraha	295
688	Bhagavannāmakaumudī	296
689	Bhagavannāmakaumudīprakāśa	297
690	Bhāgavataṭīkā-Subodhinī	298
691	Bhāgavataṭippaṇī	299
692-695	Bhāgavatatattvadīpa	300
696-698	Bhāgavatatattvadīpaṭīkā	305
699-700	Bhāgavatatattvapradīpa	307
701	Bhāgavatatattvadīpaprakāśāvaraṇabhaṅga ...	308
702-703	Bhāgavatatattvadīpana	309
704	Bhāgavatatattvadīpikā	310
705	Bhāgavatatattvanibandha	311
706	Bhāgavatatattva with Pradīpa	312
707	Bhāgavatatattvārthapradīpa	313
708	Bhāgavatatātparyanirṇaya	314
709	Bhāgavatanāmamāhātmya	315

710	Bhāgavatanibandha	316
711	Bhāgavatavivṛtiprakāśa	316
712	Bhāgavatasubodhinī	317
713	Bhāvaprakāśa	318
714–715	Bhāvaprakāśikā	319
716	Bhāṣyabhūṣaṇa	321
717	Bhedacandrikā	322
718–719	Bhedadhikkāra	323
720–722	-do- comm. of Nārāyaṇāśrama ...	325
723	Bhedojjīvana	328
724–725	Maṇimañjarī	329
726	Madhvatantramukhabhūṣaṇa	331
727	Madhvasiddhāntabhañjana	332
728	Mananaprakaraṇa	333
729	Mananākhyaprakaraṇa	334
730	Manīṣāpañcaka	335
731	Mantrabhāgavata with comm. of Nīlakaṇṭha Caturdhara	336
732	Mahābhūtaviveka with comm. of Rāmakṛṣṇa ...	338
733–735	Dvādaśamahāvākyavivaraṇa	339
736	Mahāvākyārthaprabodha	...341–348
737–740	Mahāvākyaviveka and comm. of Rāmakṛṣṇa ...	341
741	Mahāvākyasiddhāntastotra	345
742–743	Mahāvākyārtha	346
744–746	-do- comm.	...348–349
747	Mānasapaṅka	350
748	Mānasollāsa with comm. of Rāmatīrtha ...	350
749	-do-	353
750–751	Māyāvādakhaṇḍana	355
752–755	Māyāvādakhaṇḍanavivaraṇa of Jayatīrtha ...	355
756–757	Māyāvādakhaṇḍanavyākhyā of Śrīnivāsa ...	359
758	Māyāvādaparaśu	360
759	Māyāvādaśatadūṣaṇī	361
760	Māyopādānakavāda	362
761	Mārutamaṇḍana	363
762–763	Mukticintāmaṇi	364
764	Muktilakṣaṇa	365
765	Muktivimarśa	366
766	Yatirājasaptati	367
767–770	Yatīndramatadīpikā	368
771	Yājñīyamantravyākhyāna	371

772–779	Yogavāsiṣṭha	372
780–785	-do- with comm. of Ānandabodhendra ...	378
786	-do- with comm. Saṁsārataraṇī ...	386
787–788	-do- with comm. of Ātmasukha ...	387
789	-do- with comm. of Mummaḍideva ...	390
790	Yogavāsiṣṭha with comm.	390
791	-do- with comm. of Abhinanda and Ātmasukha	391
792	-do- with comm. Annon.	392
793	-do- with comm. of Rāghavendra Sarasvatī	393
794–795	Yogavāsiṣṭhasāra...	394
796–803	-do- with comm. of Mahīdhara ...	396
804–805	-do- with comm. of Viśveśvara ...	401
806	Yogavāsiṣṭhasāradīpikā	406
807	Yogavāsiṣṭhasāroddhāraṭīkā...	406
808–810	Ratnatrayaparīkṣā with comm.	407
811	Ratnaparīkṣāṭīkā....	410
812	Ratnatrayaparīkṣā with comm. of Nīlakaṇṭha Caturdhara	411
813–814	Rahasyatrayasāra	412
815	Rahasyatrayavivaraṇaṭīkā of Vīrarāghavasūri ...	413
816–818	Rāmagītā with comm. of Mahīdhara	414
819	Rāmānujavedāntagrantha	417
820	Laghucandrikā	418
821	Laghuvākyavṛtti	419
822	Lalitatribhaṅga with comm.	419

PREFACE

The present volume which forms the second part of the Descriptive Catalogue of the Vedānta Manuscripts in the Government Manuscripts Library at the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona, comprises the description of 445 Mss. belonging to the Vedānta section. The first part of the present catalogue was published in 1949 and I am glad to state that the third and the final part of the catalogue, which will include the remaining Mss. of the Vedānta section and which is now in the press, will also be published in due course.

I must record here my thanks to all those who have helped me in bringing out this volume, particularly to the authorities of the Bhandarkar Oriental Research Institute and its staff for the unstinted co-operation I have had from them in carrying out my work. In particular I must mention the fact that but for the unfailing help of Dr. M. M. Patkar who has gone through the Ms. of the Catalogue as well as the proofs in all stages of printing, this volume could not have appeared so early.

Poona : 1st July 1954. S. M. KATRE

Regulations of the Manuscripts Department

1. "The Government Manuscripts Library" formed and maintained by the Government of Bombay, and formerly deposited at the Deccan College, Poona, is now, subject to the general control of the Department of Education, Bombay, placed under the direct charge of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

2. The Department is administered by a Superintendent appointed by the Executive Board of the B. O. R. Institute subject to the approval of Government.

3. The Manuscripts are available at the Institute, during working hours, for purposes of *bona fide* study.

4. The Manuscripts in the Library, if, in good condition, and subject to the requirements of Department, are lent out to *bona fide* scholars on their applying for them in writing to the Superintendent of the Department or to the Secretary of the Institute. Such scholars shall, however, execute a bond for the value of the manuscripts required, this value being fixed by the officers in charge of the Library.

5. In the case of scholars from outside India all requisitions for loans of Manuscripts shall be made to the diplomatic representatives of the Government of India in the respective countries. In countries where there are no representatives such demands should be made through the High Commissioner for India in Great Britain. Such scholars shall execute the necessary bond with that authority at his discretion.

6. In the case of scholars in India the execution of the bond shall be necessary before the manuscripts are lent out. When the applicant is not sufficiently known to the Superintendent of the Department, this latter officer shall have the power to call upon the applicant to produce a *certificate* as to his interest in the study of Sanskrit Literature, and of his being a fit person to be entrusted with Government manuscripts. Such a certificate shall have to be signed by Orientalists of recognised position, or by Government officers of provincial or other highest service, not below the rank of a Deputy Collector or Extra Assistant Commissioner. The certificate should contain a reference to works or essays published by the applicant.

N. B.—In the case of scholars residing within the jurisdiction of a Native State, the certificate may be signed either by the Chief Sahib or the Divan or the administrator of the State.

7. All applications for Manuscripts shall state the reasons for which the manuscripts are required and the period for which the loan is sought.

8. If any manuscripts belonging to this Library have been used in the publication of an edition, or in any other learned disquisition, the authors should present to the Manuscripts Library a copy of the work or works so published.

9. The number of manuscripts to be lent out at a time to a scholar, and the period of loan, is determined by the officer in charge of the Library. Usually, however, in the case of Indian scholars, not more than five manuscripts are allowed to remain with them at a time, and the period of loan shall not normally exceed six months.

10. Immediately on receipt of manuscripts, the scholars are requested to examine them carefully before signing and returning the receipt-form accompanying the manuscripts, as no complaints will be entertained thereafter.

11. When the manuscripts are returned to the Library they are duly examined, and if found in their original condition, the receipt formerly signed for them is returned and the bond cancelled. The liability of the borrowers ceases only after the return of this receipt.

12. If scholars find that, owing to the work on the manuscripts not being completed within the stipulated period, they cannot return the manuscripts when due, they shall, sufficiently in advance, apply in writing to that effect to the Superintendent of the Department. The period of loan will be extended at discretion. In no case, however, shall any manuscripts be allowed to remain with a scholar longer than two years in India, and five years outside India.

13. The Manuscripts Department reserves to itself the right of refusing to lend out any manuscript to any scholar at any time, and in the case of manuscripts lent out, of demanding their return before the expiry of the stipulated period, if the manuscripts be required for library or other purposes.

14. All postal charges shall be borne by the applicant.

15. The Department undertakes to procure on loan, for the *members of the Institute*, manuscripts from other lending Libraries.

A LIST OF PRINTED CATALOGUES AND REPORTS ABOUT MANUSCRIPTS

The following is the list of works (Catalogues, Reports, etc.) already published embodying the results of the search and preservation of Sanskrit and Prakrit manuscripts in the Bombay Circle from 1868 to 1924. All lists published up to 1884 have been incorporated in our consolidated Catalogue prepared by Mr. S. R. Bhandarkar, M.A., in 1888. The lists for the subsequent years are to be found embodied in the various Reports published thereafter. These Reports are of considerable value, inasmuch as they give in many cases the history of individual manuscripts, personal details of authors, their chronology, and such other items. All these works are therefore here put together in one place for ready reference.

Papers relating to the Collection and Preservation of the Reports of ancient Sanskrit Literature, edited by order of Government of India, Calcutta, 1878, by Mr. E. A. Gough. This is a useful work for the general history of the Search during the earlier period upto 1878 and contains, among other things, lists of manuscripts bought for Government during the years 1868–69, 1869–70, 1870–71, 1871–72, 1872–73 and 1874–75. All these lists, originally published at different times, were also included in our consolidated catalogue (to be mentioned below) published in 1888.

Report on the results of the Search for Sanskrit Manuscripts in Gujarat during 1871–72, by G. Bühler, Surat, 1872, 11 pages in folio.

Report on Sanskrit Manuscripts 1872–73, by G. Bühler, seven and seventeen pages. Bombay, 1874.

Report on Sanskrit Manuscripts 1874–75, by G. Bühler, 21 pages. Girgaum, Bombay, 1875.

Detailed Report of a Tour in Search of Sanskrit Manuscripts made (in 1875–76), in Kashmir, Rajputana and Central India, by G. Bühler. Extra No. XXXIVA, Vol. XII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, Bombay, 1877.

List of the Sanskrit Manuscripts purchased for Government during the years 1877-78, and 1869-78, and a list of the Manuscripts purchased from May to November 1881, by F. Kielhorn, Poona, 1881.

A Report on 122 Manuscripts, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1880, 37 pages in folio.

Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1880-81, by F. Kielhorn, Bombay, 1881.

A Catalogue of the Sanskrit Manuscripts in the Library of the Deccan College (being lists of the two Viśrāmabāg collections). Part I prepared under the superintendence of F. Kielhorn; Part II and Index prepared under the superintendence of R. G. Bhandarkar, 1884, 61 pages in folio.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts during 1881-82, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1882,

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1882-83, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1884.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1883-84, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1887.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1884-87, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1894.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1887-91, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1897.

A Consolidated Catalogue of the Collections of Manuscripts deposited in the Deccan College (from 1868-1884) with an Index, by S. R. Bhandarkar.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1891-1895, by A. V. Kathawate, Bombay, 1901.

Detailed Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, August 1882 to March 1883, by P. Peterson, Extra No. XLI, Vol. XVI of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1883, Bombay.

A Second Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1883 to March 1884, by P. Peterson. Extra No. XLIV, Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1884, Bombay.

A Third Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1884 to March 1886, by P. Peterson. Extra No. XLV of Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1887, Bombay.

A Fourth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle April 1886 to March 1892, by P. Peterson. Extra No. XLIXA of Vol. XVIII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1894, Bombay.

A Fifth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1892 to March 1895, by P. Peterson Bombay, 1896.

A Sixth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1895 to March 1898, by P. Peterson, Bombay, 1899. This contains also a list of manuscripts purchased by Professor Peterson in 1898-99.

Lists of Manuscripts Collected for the Government Manuscripts Library by the Professors of Sanskrit at the Deccan and Elphinstone College containing the following Collections :—

(i) 1895-1902, (ii) 1899-1915, (iii) 1902-1907, (iv) 1907-1915, (v) 1916-1918, (vi) 1919-1924 and (vii) 1866-68.

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS

IN THE

Government Manuscripts Library

Volumes Published

	Rs.	A.
Vol. I, Part I—*Vedic Literature Saṁhitās and Brāhmaṇas* pp. xlviii + 420, 1916, compiled by the Professors of Sanskrit, Deccan College, Poona	4	0
Vol. II, Part I—*Grammar (Vedic and Pāṇinīyā)* pp. xvi + 348, 1938, compiled by Dr. S. K. Belvalkar, M.A., Ph.D.	4	0
Vol. IX, Part I—*Vedānta* (all schools) pp. xx + 478, 1949, compiled by Dr. S. M. Katre, M.A., Ph.D. ...	6	0
Vol. XII—*Alaṁkāra, Saṁgīta and Nāṭya* pp. xx + 486, 1936, compiled by Prof. P. K. Gode, M.A.	5	0
Vol. XIII, Part I—*Kāvya* pp. xxiv + 490, 1940, compiled by Prof. P. K. Gode, M.A.	5	0
,, Part II—*Kāvya* pp. xxiv + 523, 1942, compiled by Prof. P. K. Gode, M A.	6	0
,, Part III—Stotras etc. pp, xxi + 515, 1950, compiled by Prof. P. K. Gode, M.A.	6	0
Vol. XIV—*Nāṭaka* pp. xviii + 302, 1937, compiled by Prof. P. K. Gode, M.A.	4	0
Vol. XVI, Part I—*Vaidyaka* pp. xxi + 418, 1939, compiled by Dr. H. D. Sharma, M.A., Ph.D.	4	0
Vol. XVII, Part I—*Jaina Literature and Philosophy (Āgamika Literature)* pp. xxiv + 390, 1935, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A.	4	0
,, Part II—(*Āgamika Literature* contd.) pp. xxvi + 363 + 24, 1936, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A.	4	0
,, Part III—(*Āgamika Literature* contd.) pp. xxxv + 530, 1940, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A. ...	5	0
,, Part IV—(*Āgamika Literature* contd.) pp. xxiii + 280, 1948, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A. ...	4	0
,, Part V—(*Āgamika Literature*: Ten Appendices) pp. xxii + 298, 1954, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A.	5	0
Vol. XVIII, Part I—*Jaina Literature and Philosophy (Dārśanika Literature* (*Logic, metaphysics* etc.) pp. xxvii + 498, 1952, compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A.	7	0

Other volumes in preparation.

For copies apply to :—The Secretary, B. O. R. Institute,
POONA 4, (INDIA).

SYSTEM OF TRANSLITERATION

अ	a	आ	ā	इ	i	ई	ī	उ	u	ऊ	ū		
ऋ	ṛ	ॠ	ṝ	ऌ	ḷ	ए	e	ऐ	ai	ओ	o	औ	au
क्	k	ख्	kh	ग्	g	घ्	gh	ङ्	ṅ				
च्	c	छ्	ch	ज्	j	झ्	jh	ञ्	ñ				
ट्	ṭ	ठ्	ṭh	ड्	ḍ	ढ्	ḍh	ण्	ṇ				
त्	t	थ्	th	द्	d	ध्	dh	न्	n				
प्	p	फ्	ph	ब्	b	भ्	bh	म्	m				
य्	y	र्	r	ल्	l	व्	v	श्	ś				
ष्	ṣ	स्	s	ह्	h								

visarga ḥ, *anusvāra* ṁ.

VEDĀNTA MANUSCRIPTS

VEDĀNTA

नन्दनन्दनदशक — Nandanandana-daśaka

No. 378 — No. 637-C / 1886-92

Size.— 9⅜ in. by 5⅜ in.

Extent.— 1 leaf ; 13 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting good and legible. For other details see भक्तिरहस्य (No. 637-A of 1886-92). Ms. contains a *daśaka* in Sanskritised *Bhāṣā*.

Age.— Saṁvat 1802.

Begins.— fol. 31[b].

नंदनंदनवदनं तव कुंदसुंदरहास
चंचलभ्रुकुटीतटं प्रकटीकृतस्मरवास ॥
एश नृत्यत्कामिनी कुलकेलिचोरितचित्त
चारुलोचन चातुरीहृतलोकमानसवित्त ॥ १ ॥
कामकेलिकलापकोविद कामिनीकमनीय ।
रम्यरासविलासमंडितराधिकारमणीय ॥
वंशिकामृदुनाद बादन कौतुकप्रियदेव ।
कुंज नायक मौनि नागर नागरी कृतसेव ॥ २ ॥

Ends.— fol. 31[b].

गोपिकाकरिणीगणा वृतकुंज कुंजर कृष्ण ।
सत्कलिंदसुता समुज्वलवारिखेलनतृष्ण ॥
अंगसौरभ उध्वमुग्धमधुव्रतध्वनिधीर ।
गोपिकानाथ जयाखिला जयकामसंगर बीर ॥ १० ॥

शुभं भूयात् ॥ लिखितं महात्मां उतिमचंद सवाई जैपूरमध्ये मीती फाल्गुण वदि ९ संवत् १८०२ क ॥ श्री ॥

नवरत्नग्रंथोद्धतप्रकरण Navaratnagranthoddhataprakaraṇa

No. 379 No. 386/1899-1915

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{16}$ in.

Extent.— 2 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, crisp and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, uniform and clear. Borders ruled with three black lines each. Red chalk used on punctuation marks, Colophon and beginning, as well as import ant passages in the middle.

Age.— Saṁvat 1790.

Author.— Lālūbhaṭṭ[a].

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगिरिधारी तनोतु मंगलं ॥

अथ नवरत्नग्रंथविषये किंचिल्लिख्यते ॥

प्रीयतेऽमलया भक्त्या हरिरन्यद्विडंबनं ॥

भक्त्याहमेकया ग्राह्यः, वशेकुर्वंति मां भक्त्या, भक्त्यैव तुष्टिमध्येतीत्यादि वचोभिः प्रेमलक्षणया भक्त्या भगवान् लभ्यः दारान् सुतानित्यारभ्य etc.

Ends.— fol. 2[b].

इति श्रीगोवर्धनधरश्रीवल्लभाधीशविट्ठलेश्वरचरणानुचरसेवकेन लालूभट्टेन कृतो लेखः संपूर्णः ॥ ॥ सं. १७९०

माघ कृ. १ बुधे गिरिधरेण लि. सवाई जयपुरे

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— Not mentioned by Aufrecht.

नवरत्नटीका Navaratnaṭīkā

No. 380 No. $\frac{96}{A1882-83}$

Size.— 8⅞ in. by 5 in.

Extent.— 11 leaves ; 8 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold and uniform. Red chalk marks for text-citations. The superscription नव. टी on the left margin (top) of *b* foll alone indicates the title of the work. Important : the colophon : *asmat pitṛvyacaraṇānām lekhaḥ*. This is also called नवरत्नप्रकाशटिप्पणी; see Ms. No. 382 below.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोकुलेशाय नमः ॥

चिंतात्रयनिवृत्यर्थंमुन्निद्रनवरत्नकाः ॥
समुज्ज्वलीकृततदः प्रसीदंतूभये मयि ॥ १ ॥

नवरत्नप्रकाशे चिंतसंतानेति यत्पदांबुजरेणवः समाश्रितादेर्हेंद्रियादिकं शोधयंति वासनात्मकं लिंगं नाशयंतीत्यतः करणशोधन द्वारा चिंतानां वक्ष्यमाणानां संतानो वक्ष्यमाणप्रकारेण तन्निवर्त्तनेपि कुसृष्टयुद्भावनं etc.

Ends.— fol. 11[b].

अंधस्येति ॥ भक्तिमार्गसुधासिंधोरिति भक्तिमार्गप्रवर्त्तकः सुधासिंधुर्भागवतशास्त्रं तस्मादपहानात् विचाररूपैर्मंथनदंडैः करणैः श्रीमदाचार्यपंडितैः कर्तृभिः स्वयं समुद्धृतानि न तु गुर्वादि शिक्षया तादृशानि नयाचेत्थमुज्ज्वलीकृतानि रत्नानि स्वहृदि धृत्वैतदुक्तप्रकारेण व्रजाधिपं भक्ता भजंतु येनाचार्योद्धृतरत्नप्रकारकभजनेनासौ न विमुंचतीत्यर्थः इति अस्मत्पितृव्यचरणानां लेखः

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Not mentioned by Aufrecht.
See under नवरत्नप्रकाश No. 381

नवरत्नप्रकाश Navaratnaprakāśa

No. 381 No. 631/1886–92

Size.— 10½ in. by 4$\frac{7}{16}$ in.

Extent.— 11 leaves; 7 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters; handwriting large bold and uniform. Borders ruled with two spaced double red lines. Yellow pigment frequently used for corrections. The original *Navaratna* consists of 9 verses (See foll. 1*b*, 5*b*, 6*b*–7*a*; 7*b*; 8*a*, 9*a*, 9*b*, 10*a*, 10*b*) and the Prakāśa is a commentary on this. The foll. have been eaten away near the right margin.

Age.— Fairly old.

Author.— Viṭṭhaleśvaradīkṣita.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीकृष्णो विजयते ॥

चिंतासंतानहंतारो यत्पदांबुजरेणवः ॥
स्वीयानां तन्निजाचार्यान्प्रणमामि मुहुर्मुहुः ॥ १ ॥

ननु भगवदीयानां कथं चिंतोद्भवः ॥ इत्थं आत्मनिवेदिनो हि भगवद्भजनाहाँ नेतरे....etc.

fol. 5^{b}.

निवेदनं तु स्मर्त्तव्यं सर्वथा तादृशैर्जनैः ॥
सर्वेश्वरश्च सर्वात्मा निजेछातः करिष्यति ॥ २ ॥...etc.

Ends.— fol. 11^{a}.

भक्तिमार्गे प्रवृत्तस्य दोक्षार्थमिदमुच्यते ॥
अंधस्य सूर्य इव तद्विमुखस्यात्र नार्थिता ॥ १ ॥
भक्तिमार्गसुधासिंधोर्विचारमथनैः स्वयं ॥
स्फुटीकृतानि रत्नानि श्रीमदाचार्यपंढितैः ॥ २ ॥

मयोज्ज्वलीकृतानीत्थं हृदि धृत्वा व्रजाधिपं ॥
भजंति भक्ता येनासौ न विमुंचति कर्हिचित् ॥ ३ ॥

इति श्रीविट्ठलेश्वरदीक्षितविरचितो (नव-) रत्नप्रकाशः संपूर्णः ॥ ॥ ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ श्रीरुक्मिणीरमण-चरणशरणं मम ॥ ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— II 61[a]; III 60[b].

B-Descriptive Catalogues:— Mitra, Notices. X, P. 181, no. 4056.

नवरत्नप्रकाशटिप्पणी — Navaratnaprakāśaṭippaṇī

No. 382 — No. $\frac{710}{1887\text{-}91}$

Size.— 9⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 9 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting good, clear and uniform. Borders ruled with double black lines.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगोकुलनाथो जयति

॥ नवरत्नप्रकाशे चिंतासंतानेति ॥ यत्पदांबुजरेणवः...etc.

Ends.— fol. 9[a].

तदुक्तप्रकारेण व्रजाधिपं भक्ता.....
भजनेनासौ न विमुंचतीत्यर्थः ॥ ॥ १४० ॥

References.—

Same as for No. 381.

नवरत्नमालिका Navaratnamālikā

No. 383 No. $\frac{634}{1883\text{-}84}$

Size.— 11⅞ in. by 4⅛ in.

Extent.— 1 leaf ; 18 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting small and closely written. Borders ruled with double black lines. This hymn consists of 8 verses.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

बर्हापीडमेघःशाम-मदहास्य विराजित वदन-चतुर्भुजपीतांबरधारी वनमालीनयनभ्रूलताकरणनासिकाकटितटवक्षस्थलकौस्तुभहृदयश्रीवत्सलांछन-चारुहारउद्दामकाचिकंकणकेयूरमकराकारकुंडलतप्तकांचनवैडूर्यमंडितनाभिकिरीट-स्तन मंडित....etc.

Ends.— fol. 1[b].

अनादिमव्ययमरुणमंडलरूपिणी गंगनगम्य अगम्य गाम्मितशुन्यमंडल-भेदिनी । नीलरक्तकमोदनिर्मल ॥...etc.

इतिश्री शंकराचार्यविरचितं नवरत्नमालिकास्तोत्रं संपूर्ण ॥ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— I 281[b]; II 61[a]; III 60[b].

नाटकदीप Nāṭakadīpa

No. 384 No. $\frac{38}{\text{Viśrām. I.}}$

Size.— 13⅞ in. by 5$\frac{9}{16}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 6 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Yellow pigment used for corrections. Ms. consists of 26 stanzas of original Sanskrit verse with a Marāṭhī commentary. Text and comm. run side by side, the text being introduced by the word श्लोक. This is the 10th chapter of *Pañcadaśī*.

Age.— Old.

Author.— Comm.—Tryambaka.

Begins.— fol. 1[a].

Commentary:— fol. 1[b].

नाटकदीपप्रारंभः ॥ ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥

वंदुनि परमात्म्यातें नाटकदीपस्थअर्थ वर्णितसें ॥
श्रीरामकृष्णपंडित पंचदशीवरि बोलिती जैसे ॥ १ ॥

Text. श्लोक—

परमात्माद्वयानंदपूर्णः पूर्वं स्वमायया ॥
स्वयमेव जगद्भूत्वा प्राविशज्जीवरूपतः ॥ १ ॥

टीका ॥ अद्वयसुखपरमात्मा पूर्ण परिपूर्ण तो स्वमायेनें ॥
होउनि तोचि जगन्मय प्रविष्ठही होय जीवरूपानें ॥ १ ॥...etc.

Ends.— fol. 8[a].

Text:— श्लोक ॥

यदि सर्वग्रहत्यागो शक्यस्तर्हि धियं व्रज ॥
शरणं तदधीनोंतर्बहिर्वैषोनुभूयतां ॥ २६ ॥

Comm:—

सर्वपदार्थ ज्ञान त्याग कराया अशक्त जरि असशी ॥
तरि हो शरण मतीला ती हे कल्पीतसे विवशी ॥
तत्कल्पित जें जें हें साक्षी त्या त्यास हाच असे ॥
अनुभव हा तरि बापा घेउनियां तु उगाच साच बसें ॥ २६ ॥
हा नाटकदीप असा आत्मज्ञानार्थ वाढवी स्नेहें ॥ ३९ ॥
त्र्यंबक किंकर यातें मुमुक्षुवर्या विचारुनी पाहें ॥ ३९ ॥
श्रीरस्तु ॥ श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 284[b]; 791[a]; See under पञ्चदशी

नाटकदीप
(सटीक)

Nāṭakadīpa
(with commentary)

No. 385

No. 292-J / 1879-80

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 6 leaves; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth, tough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold and uniform. Borders-ruled with double black lines. Ms. forms the tenth chapter of पंचदशी. For further details see तत्वविवेक (No. 306).

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vidyāraṇya.

Comm.—Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोविंदाय गुरुभ्यो नमः ॥

Text.—

परमात्माऽद्वयानंदपूर्णः पूर्वं स्वमायया ॥
स्वयमेव जगद्भूत्वा प्राविशज्जीवरूपतः ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

नत्वा श्री भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
अर्थो नाटकदीपस्य मया संक्षिप्य वक्ष्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

Text.—

यदि सर्वग्रहत्यागोऽशक्यस्तर्हि धियं व्रज ॥
शरणं तदधीनोंतर्बहिर्विषोऽनुभूयतां ॥ ३६ ॥
इति श्रीपंचदश्यां नाटकदीपः समाप्तोऽगमत् ॥

Comm.—

इति श्री.....भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यकिंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता नाटकदीपव्याख्या समाप्तेति ॥ ॥ ६ ॥

Fol. 6[b].

॥ पंचदशप्रकरण्यां नाटकदीपः दशमः समाप्तः ॥ १० ॥

नाटकदीप
(सटीक)

Nāṭakadïpa
(with Commentary)

No. 386

No. $\frac{768\text{–F}}{1891\text{–}95}$

Size.—11½ in. by 5¾ in.

Extent.— 5 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. For further details see प्रत्यक्तत्वविवेक (768–A of 1891–95)

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa

Begins.— fol. 1^{b}.

Text.—

॥ परमात्माद्वयानंदपूर्णः पूर्वं स्वमायया ॥
स्वयमेव जगद्भूत्वा प्राविशज्जीवरूपतः ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

॥ नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
अर्थो नाटकदीपस्य मया संक्षिप्य वक्ष्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5^{b}.

Text.—

यदि सर्वग्रहत्यागो शक्यस्तर्हि धियं व्रज ॥
शरणं तदधीनोंतर्बहिर्वैषोनुभूयतां ॥ २६ ॥
इति नाटकदीपः ॥

Comm.—

इति श्रीमद्विद्यारण्यमुनिवर्यविरचिते पंचदशीप्रकरणे नाटकदीपव्याख्यायां द. १०

नामचन्द्रिका Nāmacandrikā

No. 387 No. $\frac{455}{1884\text{-}86}$

Size.— 11 in. by 5⅛ in.

Extent.— 88 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.—Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī Characters; handwriting medium, clear and legible. Yellow pigment used for corrections. Red chalk smeared on key words and phrases. Ms. appears to be a commentary on a *Kṛṣṇasahasranāma*.

Age.— Fairly old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगोकुलेंदुर्जयति ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
व्रजस्त्रीविप्रयोगाग्निशमनाय य उत्थितः ॥
दिनांतोद्भूतजीमूतस्तच्छायास्तु सदा मयि ॥ १ ॥
आचार्यचरणद्वंद्वभक्तिज्ञानाब्जभास्करं ॥
नमस्यामि मनः कर्मवाग्भिरंतस्तमोपदं ॥ २ ॥
यत्कृपादृष्टिवर्षेण दैवदग्धोपि तत्क्षणात् ॥
प्ररोहति जनिजेछाभिस्तं वंदे कमपीश्वरं ॥ ३ ॥

इह तावत्प्रथमं सकलनिगमकल्पपादपफलरूपश्रीभागवतशास्त्रस्य स्वल्पाक्षरैः सर्वपरैः सर्वपरिज्ञानार्थतत्प्रतिपाद्यलीलाविशिष्टश्रीकृष्णसहस्रनामानि विवक्षवो-धस्तु (ति) निर्देशरूपं मंगलमाचरंत्याचार्य्याः ॥ पुराणपुरुष इति ॥ etc.

Ends.— fol. 88[b].

रघुनाथेन गाथेयं नामसु व्यरचि स्फुटा ॥

"इति श्रीमद्वल्लभनंदनचरणकमलपरागमात्रसनाथस्य रघुनाथस्य कृतौ नामचंद्रिका समाप्ता ॥ ॥ श्रीकृष्णार्प्पणमस्तु ॥

॥ श्रीहरिर्ज्जयति ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— I 286[a]; II 62[a].

नामचन्द्रिका Nāmacandrikā

No. 388 No. 718/1884–87

Size.— 10⅞ in. by 4¾ in.

Extent.— 136-2 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth and musty. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Foll. are worm-eaten at places, and discoloured at the ends. First two foll. missing. Key words coloured with red chalk.

Age.— Saṁvat 1729.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 3[a].

भक्तोद्धरणं भक्तक्लेशनिवृत्तिः ॥ तत्र यत्नो यस्य । अवतारितः प्रकटीकृतः भक्तानामंशो येन ॥ etc.

Ends.— fol. 136[a].

कृष्णनामसहस्राक्षमालेयं वाङ्मणी मया ॥
ग्रथिता श्रुतिसूत्रेण रचिता कृष्णपादयोः ॥ १ ॥
श्रीविट्ठलतनूजेन रुक्मिणीगर्भसंभवा ॥
रघुनाथेन गाथेयं नामसु व्यरचित्स्फुटा ॥ २ ॥

इति श्रीमद्वल्लभनंदनचरणकमलपरागमात्रसनाथरघुनाथस्य कृतौ नामचंद्रिका समाप्ता ॥ ॥ ठ ॥ संवत् १७२९ वर्षे प्रथम श्रावणवदि दशनौ लिखितं ॥ ठ ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ठ ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ ठ ॥ ॥ श्रीराम ॥ ॥

नाममुक्तावली Nāmamuktāvalī

No. 389 No. $\frac{267}{1892\text{-}95}$

Size.— 7½ in. by 3¾ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; thick, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, uniform and legible. Borders ruled with double red lines. Punctuation marks in red ink. Foll. appear musty. Ms. contains in all 53 verses dealing with the sacred names of Rāma.

Age.— Fairly old.

Author.— Bālakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ श्री जानकीवल्लभो जयति ॥

॥ श्रीरामाख्यं परं ब्रह्म जगत्कारणकारणं ॥
यदचिंत्यमहाशक्तिसच्चिदानंदविग्रहं ॥ १ ॥
प्रेमाधीनं कृपापूर्णं नित्यं नित्यगुणालयं ॥
तन्नामानि प्रवक्ष्यामि तदाराधनसिद्धये ॥ २ ॥
जानकीवल्लभः श्रीमान् रघुवंशशिरोमणिः ॥
पितृपुण्यफलः सूरः कौशल्यानंदवर्द्धनः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 4^{b}.

सीतारामपदांभोजभजनैकाभिलाषिणे ॥
प्रीत्या चेयं प्रदातव्या नैव तद्भावद्वेषिणे ॥ ५१ ॥
पददासानुदासेन जानकीजानकीशयोः ॥
कृपया वद्धतृष्णेन वालकृष्णेन वत्सरे ॥ ५२ ॥
आशापालाग्निपातालशशांकगुणिते शुभे ॥
नाममुक्तावली ह्येषा ग्रथिता निजनाथयोः ॥ ५३ ॥
इति श्रीमच्चरणदासानु जीविना वालकृष्णेन कृता
नागमुक्तावली संपूर्णा ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III 61^{b}.

नामसुधा
(= राममाहात्म्य)

Nāmasudhā
(Rāmanāmamāhātmya)

No. 390

No. $\frac{54}{1916\text{-}18}$

Size.— 16 in. by 7½ in.

Extent.— 84 leaves ; 15 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper medium, rough and dark grey. Devanāgarī Characters; handwriting large, clear and uniform; borders ruled with two sets of three lines each, the space enclosed between the lines being filled with yellow pigment in the majority of leaves. No punctuation marks. There are 35 chapters ending as follows:— I fol. 4[a]; II 6[a]; III 9[a]; IV 12[a]; V 15[a]; VI 16[b]; VII 19[a]; VIII 20[b]; IX 23[a]; X 26[a]; XI 29[b]; XII 32[a]; XIII 33[b]; XIV 35[b]; XV 37[b]; XVI 39[a]; XVII 41[b]; XVIII 43[a]; XIX 45[a]; XX 47[a]; XXI 49[b]; XXII 51[b]; XXIII 53[b]; XXIV 56[b]; XXV 58[b]; XXVI 61[a]; XXVII 65[a]; XXVIII 67[a]; XXIX 69[a]; XXX 71[a]; XXXI 74[a]; XXXII 76[b]; XXXIII 78[b]; XXXIV 80[b]; XXXV 84[a]. The title of this work is रामनाममाहात्म्य.

Age.— Śaka 1680.

Author.—Acyutāśrama.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीसांबशिवाय नमः ॥
यस्य स्मरणमात्रेण जन्मसंसारबंधनात् ।
विमुच्यते नमस्तस्मै विष्णवे प्रभविष्णवे ॥ १ ॥

पूर्वमन्वाद्यष्टादशस्मृतिषु मन्वादिभिः कृछ्रचांद्रायणादिरूपं द्वादशाब्दादि-प्रायश्चित्तं पुरुषस्य पापक्षये विहितं ॥

Ends.— fol. 84[a].

इदमस्तु परार्थं वा स्वा-
र्थं वास्तु तथैव च ॥

fol. 84^{b}.

श्रीरामभजनं को नु न कुर्यात्पुरुषाधमः ॥ ॥
इति परमभक्त्या रामचंद्राय विष्णोः ।
(lost) पापक्षालिनीं नाममालां ॥
स्वगतमभिमानं लोकलज्जां च हित्वा ।
य इह शृणुयाद्वा रामतत्त्वं स याति ॥
पादारविंदमकरंदमधुव्रतेन सन्नामकीर्त्तनपरेण दृढव्रतेन ॥
श्रीरामकीर्त्तनमीदं सुखवत्प्रयुक्तं धाष्टर्यं तु मे रघुपते क्षपयंतु भक्ताः ॥
इति श्रीरामनाममाहात्म्ये श्रुतिस्मृतिपुराणेतिहासोक्ते अच्युताश्रम-विरचिते पंचत्रिंशत्प्रकरणं इत्यशेषमतिमंगलं शुभं भवतु ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
रामनाममाहात्म्य of Acyutāśrama I 516^{a}; II 121^{a}; 221^{b}; III 110^{a}.

नारायणधर्मसारसंग्रह Nārāyaṇadharmasārasaṁgraha

No. 391 No. $\frac{327}{1887\text{–}91}$

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 54 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and dark grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold, uniform and clear. Borders ruled with two black lines enclosing a red one. Punctuation marks, beginning and end in red. This work is divided into eight chapters according to the scribe's computation (see colophons given below), but after the 5th chapter we find the 7th, not the 6th. This Ms. is different from Nārāyaṇasārasaṁgraha (No. 326 of 1887–91) although dealing with the five Vaiṣṇava saṁskāras in connection with the glorification of the Lord's Name.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
अखण्डं सच्चिदानंदं सर्वेंद्रियादिगोचरं ॥
भक्तवत्सलभक्तेशमुत्पन्नं द्रवडेषु यत् ॥ १ ॥
रामानुजं नमस्कृत्य मर्त्यादिशरणप्रदं ॥
नारायणपरो नित्यं जीवन्मुक्तः स्वरूपतः ॥ २ ॥
ॐनमो नारायणायेति मंत्रः सर्वार्थसाधक इति ॥
यो यत्स्मरेत्स तद्रूपो भवेदिति ॥ तथा च श्रुतिः ।
यस्य देवे पराभक्तिर्यथादेवे तथा गुरौ ॥
तस्यैते कथिता ह्यर्था प्रकाशंते महात्मनः ॥
अथ श्रीनारायणाय नमः ॥

fol. 13[b].

इति श्रीनारायणोपनिषत्सारः प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥
अथ दीक्षा प्रकारः...etc.

fol. 19[b].

इति नारायणधर्मसारसंग्रहे द्वितीयोध्यायः ॥ अथ पंचसंस्कारमाहात्म्यं ॥
22[a] इति तृतीयोध्यायः ॥ अथ शंख चक्र गदा माहात्म्यं ॥
29[b] इति चतुर्थोध्यायः ॥ अथ तप्तमुद्रा दीक्षा ॥
41[a] इति पंचमोध्यायः ॥ ५ ॥ अथ नामकल्पं ॥
47[b] सप्तमोध्यायः ॥

Ends.— fol. 53[b].

इति नारायणधर्मसारसंग्रहे पूजाप्राधान्यं नामाष्टमोध्यायः ॥ ९ ॥
समाप्तोयं पंच संस्कारः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ श्रीपंचरात्रे ॥
ऊर्ध्वपुंड्रस्य मध्येतु रजनी चूर्णमुत्तमम् ।
लक्ष्मीरूपधरं नित्यं मन्यद्रव्यं न धारयेत् ॥

fol. 54[a].

हारीतस्मृतौ ॥
ऊर्ध्वपुंड्रस्य मध्ये तु विशालेतिमनोहरे ॥
लक्ष्म्या सह समासीनो रमते तत्र वै हरिः ॥ २ ॥
हरिद्रा चूर्णं रजसा स्नापिते मधुसूदने ॥
ललाटे तद्रजो धृत्वा ब्रह्मलोके महीयते ॥ ३ ॥
तथा श्रीपंचरात्रे ॥
ऊर्ध्वपुंड्रस्य मध्येतु अन्यद्रव्यं न धारयेत् ।
विष्णुबिंदु च संस्पृष्टं हारिद्रं धारयेद्विजः ॥ ४ ॥

ब्रह्मांडपुराणे पंचरात्रे च ॥

कृत्वा करंडं विल्वस्य फले पक्के मनोहरे ॥
हारिद्रं पूरयेच्चूर्णं धारयेद्विष्णुमाप्नुयात् ॥ ५ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
See नारायणसारसंग्रह. A Dharmaśāstra work called नारायण-धर्मसारसंग्रह is mentioned at I 293[b].

B-Descriptive Catalogues :—
cf. Ind. Off. Cat II, ii, no. 8007 (p. 1486) = नारायणसारसंग्रह attributed to the Mādhva school. Our work belongs to the Rāmānuja school apparently.

नारायणशब्दवादार्थ — Nārāyaṇaśabdavādārtha

No. 392 — No. 35 / Viśrām. I

Size.— 9½ in. by 3⅞ in.

Extent.— 5 leaves ; 5 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and greyish. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear, beautiful and uniform. Borders ruled with two spaced double lines in red. Ms. ends abruptly on fol. 5[a].

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ नारायणशब्दः शिवपरः तथा हि ॥ नाराः जीवाः ते अयनं स्थानमस्येति नारायणः शिवस्य सर्वप्राणिषु प्रविष्टत्वात् सर्वांतर्यामित्वेन स्थितत्वात् ॥ etc.

Ends.— fol 5[a].

रूढेः प्राधान्यांगीकारो योगस्य प्रधानत्वं वेति विकल्पे रूढेः प्राधान्ये मंडपं भोजयेदिति वाक्ये रूढिबलात्तु मैंडपपदस्य गृहत्वावच्छिन्ने शक्तावंगीकृतायां सत्यां पुरुषस्य गृहकर्मक—

Referenccs.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
नारायणशब्दार्थ I 294[a].

नारायणसारसंग्रह Nārāyaṇasārasaṁgraha

No. 393 No. $\frac{326}{1887\text{-}91}$

Size.— 10§ in. by 6 in.

Extent.— 7 leaves ; 20 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, greyish and crumpled at the ends. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Punctuation marks. Ms. incomplete, ending abruptly with verse 17; deals with the five *Saṁskāras* in connection with the meditation on the Lord's Name. This is slightly different from the Ms. No. *Nārāyaṇa dharmasārasaṁgraha* described above. The Ms. is full of scribal errors.

Age.— Appears to be old.

Begins.— fol. 1[a].

पोथी १५ नारायणसारसंग्रहपत्र ७

fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीमन्नारायण-करणं कारणं क (lost).

श्रियः पतिर्यज्ञपतिर्धियांपतिं(ति)र्नोकपतिर्प्रजापतिध(र्ध)रापतिः ॥
पतिर्गतिश्चांधकवृष्णिसात्वतां प्रसीदतां मे भगवान् सतां गतिः ॥ १ ॥
अथ नारायणसारसंग्रहं लिख्यते ॥
शुक्लांबरधरं देवं शसिवर्णं चतुर्भुजं ॥ etc.

fol. 4[a].

आचार्यो विधिवत्कुर्यात् चक्रं पुंड्(ड्रा)दिसत्क्री(क्रि)या ॥
पुरतोग्निं प्रतिष्ठाप्य स्वगृह्योक्तविधानतः ॥ १०३ ॥
इति श्री नारायणसारसंग्रहे चक्रधारणमाहात्म्यप्रथमसंस्कारः ॥

fol. 5[b].

एवं पुंड्रविधिः प्रोक्तो सर्वेषां गिरिजे मया ॥ ७९ ॥
इति पुंड्रधारणविधिः द्वितीयः संस्कारः ॥

fol. 6[b].

एवं तृतीयसंस्कारं कृत्वा वै वैष्णवोत्तमः ॥
चतुर्थो मम संस्कारं कुर्वीत द्विजसत्तम ॥ ३७ ॥
इति तृतीयसंस्कारः ॥ अथ चतुर्थ-मंत्रसंस्कार लिख्यते ॥

fol. 7^{b}.

सदिच्छाविधिसंधानं सार्थमुत्रमुदाहृतं ॥
जपेन्नोग्यतया मंत्रं सततं वैष्णवोत्तमः ॥ ३८ ॥
.....
त्रिसध्यं तु जपेन्मंत्रं तदर्थमनुचिंतयन् ॥
अष्टाक्षरस्य जप्तारं शंक(ख)चक्रादिधारणम् ॥ ४० ॥
योत्रमन्ये विमुढात्मा सद्यश्चांडालतां व्रजेत् ॥

इति श्रीअष्टाक्षरमाहात्म्यं ॥ अथ चरमश्लोकोत्कर्षं लिख्यते etc.

Ends.—fol. 7^{b}.

अवैष्णवाहृतं मंत्रं यः पठेद्वैष्णवो द्विजः ॥
कल्पकोटिसहस्राणि पचत्ते नरकाग्निना ॥ १७ ॥

पराशरस्मृतौ ॥

अचक्रधारिणं चित्रं योध्यापयति देशिकः ॥

References.—

Mss.—A-Aufrechts Catalogus Catalogorum :—
I 294^{a}; II 63^{b}; 207^{b}; III 62^{b}.

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. II, ii, no. 8007, p. 1486.

नारायणसारसंग्रह Nārāyaṇasārasaṁgraha

No. 394 No. $\frac{273}{1884\text{–}87}$

Size.— 12$\frac{7}{8}$ in. by 6$\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 12 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper : Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with double black lines. Several foll. painted with yellow pigment. Beginning, per passages and punctuation marks in red. Yellow pigment used for deletion.

Age.— Saṁvat 1887.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशांतये ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 37[a].

श्रीकृष्णनामार्यगुरोप्रसादाच्छंदर्भमेतत्कृत्तमुत्तमं मे ।
भक्त्या नरो यः श्रृणुयात्पठेद्वा सौभाग्यवान् गच्छति तत्पदं सः ॥ १२६ ॥

इति श्रीसारसंग्रहे भागवताराधनमहात्म्यं कथनं नाम पूर्व समाप्तं श्रीमते हयग्रीवाय नमः संवत् १८८७ मार्गशीर्षे कृष्णपक्षे तिथि तिरोदश्यां मंदवासरे लिप्यकृतं कायस्थकुलश्रीवैष्णौरामप्रपन्नरामानुजदासनिजपठनार्थे मोकाम मिरिजापुरे श्रीरस्तु राम राम राम

Then follows some portion which records another date viz. Saṁvat 1891.

नारायणाष्टक — Nārāyaṇāṣṭaka

No. 395 — No. $\frac{308\text{–B}}{1880\text{–}81}$

Size.— 11¾ in. by 5⅞ in.

Extent.— 2 leaves ; 14 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper worn out and musty. Devanāgarī Characters ; handwriting large, uniform and clear. See no. 207 (गद्यत्रय) for other description.

Age.— Fairly old.

Author.— Kūratālvāra.

Begins.— fol. 5[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

वात्सल्यादभयप्रदानसमयादार्त्तार्त्तिनिर्वापणा-
दौदार्यादपशोषणादगणितः श्रेयः पदः प्रापणात् ॥
सेव्यः श्रीपतिरेक एव जगतामेते सदा साक्षिणः ।
प्रल्हादश्च विभीषणश्च कविराड् पांचालयहव्या ध्रुवः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

आर्ता विषण्णा शिथिलाश्च भीता घोरेषु व्याधादिषु वर्त्तमानाः ।।
संकीर्त्य नारायणशब्दमात्रं विमुक्तदुःखा सुखिनो भवंति ॥ ९ ॥
इति श्रीमत्कूरताल्वारविरचितं नारायणाष्टकं संपूर्णं ।। श्रीः

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Not mentioned.

निगमार्थदीपन Nigamārthadīpana

No. 396 No. $\frac{:649}{1887\text{-}91}$

Size.— 6⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 21 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Modern paper thin, tough, smooth and light grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Fol. 19 is missing. Ms. appears to be incomplete.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[a].

श्री १५ सांबाय गुरवे नमः ॥ अथ
निगमार्थदीपनम् ।

मायोल्लासाः क्षरा ये हरिहरविधयो यश्च मायाश्रयोऽन्य-।
स्तेषामीशो महात्माऽक्षर इति गदितोऽशेषविष्ण्वादि वंद्यः ॥
तस्यापीशश्चिदात्मा विहरति परया लीलया यः सखीभि-।
र्धाम्नि श्वेतं किशोरं निरुपमरमणं चाक्षरातीतमीडे ॥ १ ॥
प्रौढाज्ञानविनाशनैकचतुरां सत्प्रेमलक्षां चितां ।
धामोद्दामविवेचनैकजननीं सत्तारतम्यान्वितां ।।
योऽद्धात्छ्रीयुतछत्रशालधरणीपालाय विद्यां परां ।
तं वंदे मुनिवृंदवंदितपदं श्रीप्राणनाथाभिधं ॥ २ ॥
कलौ प्रादुर्भूतो य इह करुणाकल्पिततनुः ।
स्ववाणीभिर्मायावरणविनिपाताय जगतां ॥

परः शुद्धो बुद्धो निगमगदितो धामनिलयो ।
हरीशद्यैर्वंद्यो जयति स सखीप्राणरमणः ॥ ३ ॥
तारतम्यमवगम्य पुण्यतः प्राणनाथपरमानुकंपया ॥
संतनोमि निगमार्थदीपनं तत्वतः परमहंसतुष्टये ॥ ४ ॥
अबोधादन्यथा नीतः श्रुत्यर्थो बहुधा बुधैः ॥
प्राणनाथोपदेशेन स यथार्थो निगद्यते ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 21[a].

उक्तमर्थं स्पष्टयति ।
सदैवैतत्परमं ब्रह्म धाम यत्र विश्वं निहितं भाति शुभ्रं ॥
उपासते पुरुषं येह्यकामास्ते शुक्रमेतधिवर्तंति धीराः ॥

एत —

fol. 21[b]. (in a different hand).

भटफकिर गणपतिशंकर रांढेर कृष्णाचीवालानुं पुस्तक छे—लइजसेने आपसे नही तेने—सरस्वतिनो आपछे ।

कारतक शुक्लपक्ष १५ ने वार अर्क-
तारीख १८-११-सने ८८ ए लेख
शुभमस्ति

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 63[a].

निम्बार्कतत्त्वनिर्णय Nimbārkkatattvanirṇaya

No. 397 No. $\frac{705\text{–A}}{1884\text{–}87}$

Size.— $12\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth and grey. Devanāgarī characters ; handwriting large clear and uniform. Red chalk occasionally used for smearing important key words. Yellow pigment for corrections. Ms. forms part of another work (fol. 6[b]–11[b]) called पंचसंस्कारप्रमाणविधि No. 705–B of 1884–87.

Age.— Saṁvat 1846.

Author.— Nandadāsa.

Begins.— fol. 1[b].

ओं नमो भगवते श्रीनिंवादित्याय ॥
ओं वृंदादेवीं नमस्कृत्य राधिकां च हरिं गुरुं ॥
सुबोधाय सतां बक्ष्ये निंवार्कतत्त्वनिर्णयम् ॥ १ ॥
निंवार्कोहं स एवात्र श्रीमन्नारायणः स्वयं ॥
भक्ताभिलाषवर्षित्वस्यान्यत्रानुपपत्तितः ॥ २ ॥
सर्वाभिलाषसेकार्थान्निविसेचन इत्यतः ॥
धातोरिति वदंत्येके पदवाक्यप्रमाणगाः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 6[b].

मा । स्थाय नंदनंदनपार्श्वतः ॥ ९६ ॥
नित्यानि त्रीणि रूपाणि यस्योक्तानि महात्मनः ॥
श्रुत्यागमपुराणेषु स भूयाच्छरणं मम ॥ ९७ ॥
इति श्रीनंददासविरचिते निंवार्कतत्त्वनिर्णयः समाप्तम् ॥

References.—

(1) Mss.—A-Áufrecht's Catalogus Catalogorum:— I 297[a]; II 64[b]; III 63[b].

निरुक्तिलक्षणा — Niruktilakṣaṇā

No. 398 — No. 415/1875-76

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{16}$ in.

Extent.— 11 leaves; 10 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, old and dark grey. Devanāgarī Characters; handwriting medium large, clear and uniform. Names of speakers, beginning and end smeared with red chalk. Yellow pigment used occasionally for corrections. Ms. contains 183 verses.

Age.— Saṁvat 1742.

Begins.— fol. 1[b].

श्रुतय ऊचुः ॥

श्रुतमस्माभिरीशानं रहस्यं परमाद्भुतं ॥
इदं विश्वं कथं जातं सौमित्रे वद तत्त्वतः ॥ १ ॥

सौमित्रिरुवाच ॥

शृणुध्वं श्रुतयः सर्वा रहस्यं सृष्टिसंभवं ॥
यथादः परिसंभूतं यस्मिन्नेव प्रलीयते ॥ २ ॥
शृष्टिरग्रे परे धाम्नि संवादं समभूत्किल ।
महाशंभुर्महाविष्णुर्महामायेरितः पुनः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

उच्चाटनं च पापानां दीपनं जडचेतसां ॥
पठनाच्छ्रवणाद्यस्य मुक्तिरेव न संशयः ॥
तस्मात्सर्वप्रयत्नेन पठितव्यं समाहितैः ॥ ॥ १९३ ॥
इति श्रीनिरुक्तलक्षणायां शिवसंहितायां परमरहस्ये
रामानुजवेदसंवादेन वांशके तत्त्वोत्पत्तिर्नवमोऽध्यायः ॥
संवत् १७४२ का भादवास्य मावस लिषितं
वनमालीदासवैष्ण आत्मविचारणात्

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 297[b].

निरोधग्रंथविवरण — Nirodhagranthavivaraṇa

No. 399 — No. 100 / A 1882-83

Size.— 10⅛ in. by 4⅝ in.

Extent.— 14 leaves ; 8 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description— Country paper thin, smooth and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful and uniform. Borders ruled with double or treble red lines. Beginning and end as well as punctuation-marks in red. Foll. eaten away on left margin. Some foll. are also worm-eaten in the centre. The title is :—निरोधवर्णग्रंथस्य विवरण or निरोधलक्षणटीका. Yellow pigment used occasionally for corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Harirāya.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीमथुरेशो जथति ॥

॥ भक्तभावस्वरूपाय तन्मार्गव्यंजकाय च ॥
तद्दानायात्तदीक्षाय स्वाचार्यप्रभवे नमः ॥ १ ॥
विरागादिंद्रियाणां वै निरोधे सति साधनैः ॥
यमादिभिश्च विज्ञाने ज्ञाने भवति सत्फलं ॥ २ ॥
तदभावेन सर्वेषु प्राकृतांश(श)निवृत्तितः ॥
भक्तिमार्गे कथं साक्षात्फलं भवति तत्वतः ॥ ३ ॥
निःसाधनांगीकृतस्य स्यात्फलं रोधतो यथा ॥
तदर्थसाधनं रूपं तस्य स्वाध्वनिवर्ण्यते ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 14[a].

फलमपि महत्सर्वोत्कृष्टमिति गुणगानस्यैव सर्वातिशयत्वं निरूपितं ॥
श्रीमदाचार्यचरणसरोजसततस्मृतेः ॥
ममार्थावगतिर्जाता दुर्बोधेष्यत्र निश्चितं ॥ १ ॥
इति श्रीवल्लभाचार्यविरचितविरोधवर्णग्रंथस्य विवरणम् ॥ ॥ श्रीः ॥

(in a different hand.
श्रीहरिरायजीकृतनिरोधलक्षणटीका)

References.—

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
निरोधलक्षणविवरण by Harirāya. I 297[b].

B–Descriptive Catalogues:—
For original text, see Ind. off-Cat. I, iv, no. 2515 (ii), p. 827[a]; and Mad. Cat. XI, p. 3931, No. 5127.

(2) Printed Editions:—
Nirodhalakṣaṇa, with commentaries of Gopeśa, Kākā Vallabha, Hari-dhana, Vallabha, Puruṣottama, and Vajrarāja, edited by M. T. Telīvālā and D. V. Sankalia, Bombay 1917.

निरोधलक्षण Nirodhalakṣaṇa

No. 400 No. $\frac{310\text{-B}}{1895\text{-}98}$

Size.— 5§ in. by 5⅛ in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 15 letters to a line.

Description.— Country haper ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold and uniform. See Ms. No. 310-A of 1895-98 (सिद्धांतरहस्य) for full patficulars. This work consists of 19 verses.

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 2^{a}.

अथ निरोधलक्षणं ॥

यच्च दुःखं यशोधाया नंदादीनां च गोकुले ॥
गोपिना च यदुःखं तदुपस्यान्मम क्वचित् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 4^{b}.

तदा विनिग्रहतस्य कर्त्तव्य इति निश्चये ॥
नातः परतरो मंत्रो नातः परतरः स्तवः ।
नातः परतरा विद्या तीर्थं नास्ति परात्परं ॥ १९ ॥
इति श्रावल्लभाचार्यविरचितं निरोधलक्षणसंपूर्णं ॥

References.—

Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 297^{b}; II 64^{b}; 207^{b}; III 63^{b},

B-Descriptive Catalogues:—
Ind. Off. Cat. I, iv, no. 2515 (ii), p. 827.
Mad. Cat. XI, p. 3931, no. 5127.

निरोधलक्षणवर्णन Nirodhalakṣaṇavarṇana

No. 401 No. $\frac{716\text{-D}}{1884\text{-}87}$

Size.— 9½ in. by 5¼ in.

Extent.— 2 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting good. See Ms. No. 716-A of 1884-87 for further particulars. Contains 20 verses.

Age.— Old.

Author.— Vallabhadīkṣita.

Begins— fol. 5[a].

यच्च दुःखं यशोदाया नंदादीनां च गोकुले ॥
गोपिकानां च यद्दुःखं तद्दुःखं स्यान्मम क्वचित् ॥ १ ॥
गोकुले गौपिकानां तु सर्वेषां वज्रवासिनां ॥
यद्दुःखं समभूत्तन्मे भगवान् किं विधास्यति ॥ २ ॥
उद्धवागमने जातः उत्सवः सुमहान्यथा ॥
वृंदावने गोकुले वा तथा मे मनसि क्वचित् ॥ ३ ॥

Ends. fol. 6[b].

नातः परतरो मंत्रो नातः परतरः स्तवः ॥
नातः परतरा विद्या तीर्थं नातः परापरं ॥ २० ॥

॥ ठ ॥ ॥ इति श्री वल्लभदीक्षितविरचितं निरोधलक्षणवर्णनं ॥
॥ ठ ॥ ॥ लिपितं ओ. हरीराम ॥ ॥ ठ ॥ ॥ शुभं भवतु ॥
॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ कल्याणमस्तु ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥

References.— See No. 400.

निरोधलक्षणविवृति Nirodhalakṣaṇavivṛti

No. 402 No. $\frac{111}{1871-72}$

Size.— 10 in. by 5§ in.

Extent.— 21 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk marks beginning, colophon and text citations in the work. White pigment used for corrections. Fol. 1 is repaired and reinforced.

Age.— Old.

Author.— Haridāsa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

नमामि श्रीमदाचार्याननल्पकरुणायुतान् ॥
निरोधफलदानाय प्रभुणा प्रकटीकृतान् ॥ १ ॥

यदीयचरणांभोजचरणं मूर्त्तिमत्प्रभोः ॥
तत्कृपातो निरूप्येहं निरोधविवृतिं मुदा ॥ २ ॥

तदाविर्भावितश्रीमत्प्रभुसेवारसात्मकः ॥
अस्मत्प्रभुः कृपयतु प्रियः श्रीविट्ठलेश्वरः ॥ ३ ॥

वंदे पितृपदांभोजं श्रीमदाचार्यसंश्रितः ॥
यतोहमभवं सर्वसाधनाभाववानपि ॥ ४ ॥

अथोपोद्घाततयेदं विचार्यते ॥ को निरोधः किं च तस्य कारणं कथं वा फलत्वमिति । तत्रोच्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 21[b].

तीर्थस्य सकल साधनमूलभूतमनोमार्जकतयोत्कृष्टत्वेपि गुणगानादेः सत्वं च शुध्यत्यचिरेण पुंस इति वाक्यादविलंबेन चित्तशोकत्वात्सर्वतीर्थरूपत्वाच्च सांप्रतं तेषां दुष्टावृत्तत्वेन तिरोहिताधिदेवत्वेन चासाधकत्वादेतस्मात्परात्सर्वोत्कृष्टात्साधनयुग्मात् तीर्थं न परमुत्कृष्टमिति स्वसिद्धांतनिष्कर्षो निरूपित इति दिक् ॥

स्वाचार्यं चरणद्वंद्ववंदनादरसाधनात् ॥
निरोधलक्षणं ग्रंथं विवव्रे हरिदासकः ॥
इति श्रीमन्निजाचार्यचरणोभिषेकलब्धमहाराज्यसुखानुभूतिश्रीहरिदासविरचिता निरोधलक्षणविवृतिः समाप्ता ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥
॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 297^{b}; II 64^{b}; 207^{b}; III 63^{b}.

निरोधलक्षणविवृति Nirodhalakṣaṇavivṛti

No. 403 No. $\frac{719}{1884\text{-}87}$

Size.— 9½ in. by 5⅜ in.

Extent.— 26 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold clear and uniform. · Many foll. discoloured.

Age.— Saṁvat 1743.

Author.— Haridāsa.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीकृष्णाय नमः ॥
नमामि श्रीमदाचार्याननल्पकरुणायुतान् ॥ etc.

Ends.— fol. 26^{b}.

निरोध लक्षणं ग्रंथं विवव्रे हरिदासकः ॥
॥ इति श्री निजाचार्यचरणाभिषेक... हरिद्सविरचिता निरोधलक्षणविवृतिः समाप्ता ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥
॥ संवत् १७४३ वर्षे वैशाष शुदि सोमे । भट्ट-गोविंदेन लिखितं याडशमिति ॥
॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥

निरोधलक्षणविवृति Nirodhalakṣaṇavivṛti

No. 404 No. $\frac{711}{1887\text{-}91}$

Size.— $11\frac{5}{16}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 23-1 leaves ; 9 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting large beautiful and uniform. Borders ruled with triple red lines. Red chalk marks important passages as well as punctuation marks. Occasional marginal additions and corrections. Fol. 10 missing.

Age.— Old.

Author.— Haridāsa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

॥ नमामि श्रीमदाचार्याननल्पकरुणायुतान् ॥ etc.

Ends.— fol. 23^b.

निरोधलक्षणं ग्रंथं विवग्रे हरिदासकः ॥ १ ॥

इति श्रीमन्निजाचार्यचरणदासानुदास हरिदासविरचिता निरोधलक्षण-विवृतिः समाप्तः ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

निर्वाणविचार Nirvāṇa-vicāra

No. 405 No. $\frac{268}{1892\text{-}95}$

Size— 10 in. by $3\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 12 lines to a page ; 55 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting small, but legible. The foll. are not all of uniform size. The Ms. deals with the definition of *mukti* or final liberation.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[a]. (In later hand निरवाणविचार)

श्रीगणेशाय नमः ॥ आत्यंतिकी दुःखनिवृत्तिर्मुक्तिरित्याचार्य्याः ॥ तत्र दुःखनिवृत्तिनिष्ठात्यंतिकत्वस्वसमानाधिकरणदुःखप्रागभावासमानकालीनत्वं ॥ तथा च etc.

Ends.— fol. 9[b].

न शुद्धबुद्धिर्न च चित्तशुद्धिर्न शास्त्रसिद्धांतमितज्ञता च ॥
अस्मादृशः स्वल्पविलोलजल्पनं तथापि धीरैः कृपयानहेयं ॥
इति निर्वाणविचारः समाप्तः ॥

उत्तिष्ठ क्षपानेकसुद्गसखे दरिद्र भारं मम ।
श्रांतस्तावदहं चिराय मरणं सेवेत्वदीयं सुखं ॥
इत्युक्तं धनवर्जितस्य वचनं श्रुत्वा श्मशानेशवं ।
दारिद्र्यान्मरणं वरं वरमिति ज्ञात्वैव तूष्णीं स्थितः ॥
सालंकारमचेतनस्य पुरतो या पठ्यते भारती ।
नो जानाति स पातकी किमपरं सैव स्वयं म्लायते ॥
भर्त्तुः स्नेहवसात् प्रविश्य दहनं भस्मीभवत्यंगना ।
गाढालिंगनतत्परेण मनसा प्रेतो नवेत्ति प्रियां ॥ १ ॥
विद्वांसो वसुधातले परवचः श्लाघासु वाचंयमा ।
भूपालाः कमलाविलासमदिरोन्मीलन्मदापूर्णिताः ॥
स्याप्येधास्यति कस्य लास्यमधुना धन्यस्य कामालसः ।
स्वर्वामाधरमाधुरीमधरयन्वाचां विपाको मम ॥ २ ॥

(In a different and later hand.
त्वयि वर्षति राजेंद्रे सर्वे पल्लविता द्रुमाः ॥
अस्माकमर्कवृक्षाणां पूर्वपत्रेषु संशयः॥ १ ॥)

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III 64[a].

निर्वाणाष्टक Nirvāṇāṣṭaka

No. 406 No. 149/1891-95

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 1 leaf ; 7 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper thick, tough, but smooth and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Beginning and punctuation-marks in red. In view of only 6 verses found in this Ms. it is difficult to explain the title *Nirvāṇāṣṭaka* instead of *Nirvāṇa-ṣaṭka*.

Age.— Saṁvat 1881.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

मनोवुद्धिहंकारचित्तानि नाहं ॥
न श्रोत्रं न जिह्वा न च घ्राणनेत्रं ॥
न चाव्योमभूमिर्न तेजो न वायुः ॥
चिदानंदरूपं शिवोहं शिवोहं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 1[b].

अहं निर्विकल्पो निराकाररूपो ॥ विमुक्तां च सर्वत्र सर्वेंद्रियाणिः ॥
नचाषण्मतो नैव मुक्तिर्नचोभि ॥ चिदानंदरूपं शिवोहं शिवोहं ॥ ६ ॥
इति श्रीमत्संकराचार्य्यविरचितं निर्वाणाष्टकसंपूर्णं ॥
संवत् ॥ १९९१ ॥ माहा सूद १० शनि ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III 64[a].

नैष्कर्म्यसिद्धि
With Comm.
(चन्द्रिका)

Naiṣkarmyasiddhi
With
(Comm. Candrikā)

No. 407

No. $\frac{365}{1895\text{-}1902}$

Size.— 10⅞ in. by 5¼ in.

Extent.— 82 leaves ; 15 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Text in the cantre with comm. above and below it. Verse-numbers and key-words smeared with red chalk. All foll. are badly worm-eaten. Yellow pigment occasionally used for corrections. Ms. contains four chapters.

Age.— Old.

Text.— Sureśvarācārya.

Comm.— Jñānottama Miśra.

Begins.— fol. 1[a].

सुरेश्वराचार्यकृतनैष्कर्म्यसिद्धि सटीका प्रारंभः ग्र. ३६०० ॥ प. ९२ ॥

Fol. 1[b].

Text.—

श्रीगणेशाय नमः ॥

आब्रह्मस्तंभपर्यंतैः सर्वप्राणिभिः सर्वप्रकारस्यापि दुःखस्य स्वरसत एव जिहासितत्वात् तन्निवृत्यर्था प्रवृत्तिरस्ति स्वरसत एव ॥ etc.

Comm:—

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॐ

परमात्मने श्रीनृसिंहाय नमः ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

विष्णोस्तत्परमं धाम द्योतमानं निजश्रिया ॥
अनंताभिमतद्वैतमात्मभूतं पुनातु नः ॥ १ ॥
तेजस्त्र्यंबकं भूयाद्भूयसे श्रेयसे मम ॥
यदाघामति निःशेषं भक्तानां भववारिधिं ॥ २ ॥
नैष्कर्म्यसिध्यभिधया सुधिया सुधियां व्यधात् ॥
योमृतत्वं नमामस्तं सुरेश्वरसुधानिधिं ॥ ३ ॥

तर्कोदग्रनखोन्निद्रवादिदैत्यभुजांतरः ।
प्रह्लादयतु नः शश्वत् ज्ञानोत्तममृगोत्तमः ॥ ४ ॥
चोलेषु मंगलमिति प्रथितार्थनाम्नि
ग्रामेवसन्पितृगुरोरभिधां दधानः ।
ज्ञानोत्तमः सकलदर्शनपारदृष्टा
नैष्कर्म्यसिद्धिविवृत्तिं कुरुते यथावत् ॥ ५ ॥ etc.

Ends.— fol. 82[a].

Text:— संबंधोक्तिरियं साध्वी प्रतिश्लोकमुदाहृता ॥
नैष्कर्म्यसिद्धेर्ज्ञात्वेमां व्याख्यातास्या भवे ध्रुवं ॥ ७९ ॥
इति श्रीशंकरभगवत्पूज्यपादसुरेश्वराचार्यकृते नैष्कर्म्यसिद्धिसंबंधोक्तौ चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥

Comm.—
पदकशतहतकुमारिलसौगतगुर्वक्ष्यपादकणभक्ष्यः ।
यमनियमनिवलयधिषणो जयति श्रीसत्यबोधाचार्यः ॥ १ ॥
वस्तुख्यातिविघातिवादितिमिरं नैष्कर्म्यसिद्धिस्फुटां
व्याख्या चंद्रकया विधूय सुधियां सद्दृष्टिमुन्मीलयन् ।
अंतःसंभृतशांतिवेदनसुबोद्धांतः समुद्योतते ।
सर्वज्ञाश्रमचंद्रमास्त्रिजगती सर्वज्ञचूडामणिः ॥ २ ॥
इति श्रीमहोपाध्यायज्ञानोत्तममिश्ररचितायां नैष्कर्म्यसिद्धिचंद्रिकायां चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥ ४ ॥
नैष्कर्म्यसिद्धिटीकेयं ज्ञानोत्तमविनिर्मिता ॥
लेखिता विश्वनाथेन परमानंददा सतां ॥ १ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 307[b]; II 67[a]; 208[a]; III 65[b].
B–Descriptive Catalogues:—
Ind. Off. Cat. I, iv, nos. 2317–8, pp, 741–2; II, i, nos. 5966–7, pp. 615–6.
Mad. Cat. IX, pp. 3435–8, nos. 4610–1.

(2) Printed Editions :—
Bombay Sanskrit Series, No. XXXVIII, editd by Col. G. A. Jacob, Bombay 1891.

न्यायदीपावलीटीका Nyāyadīpāvalīṭīkā

No. 408 No. $\frac{766}{1891-95}$

Size.— 10¼ in. by 3½ in.

Extent.— 33–6 = 27 leaves ; 12 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, grey and musty. Devanāgarī Characters; handwriting medium small, clear and uniform. Borders ruled with double black lines; keywords smeared with red chalk. The foll are in a very bad state of preservation and the writing on many is indecipherable. Foll. 15–20 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ānubhūtisvarūpācārya.

Subject.— Advaita.

Begins.— fol. 1[a].

॥ न्यायदीपावलीटिपणं ॥ पत्र ॥ ३३ ॥

fol. 1[b].

श्रीगणाधिपतये नमः ॥

करोतु तुरगग्रीवो माकरः करुणां मयि ।
सुरासुरशिरोहारि रत्नराजि पदांबुजः ॥
अनंतमतिरत्नानामाकरापारसागरान् ।
गरीयसो गुरून्नौमि स्वांतमोहापहारिणः ॥ २ ॥
श्रीमदानंदबोधस्य विबुधानंददायिनः ।
न्यायदीपावलीटीका प्रार्तनाय प्रतन्यते ॥

न्यायदीपावल्याख्य प्रकरणं चिकीर्षुराचार्यश्चिकीर्षितस्याप्रकरणस्याविघ्नेन परिसमाप्तिपरिपंथिकल्मषविनिवृत्तये विशिष्टेष्टदेवतानमस्कारलक्षणं मंगलमाचरति ॥ जगदंकुरकंदायेति ॥ etc.

Ends.— fol. 33[a].

अनुभूति स्वरूपा (lost) यतिश्चकार चंद्रिकां ॥
व्याख्या (lost) त्तापि पुंसामानं ददायिनीं ।
अपारापारसंसारसागरोत्तारि (lost) हयग्रीवपदांबुजम् ॥

इति श्रीमदनुभूतिस्वरूपाचार्यकृतायां न्यायदीपावलीटीकायां द्वितीयोध्यायः समाप्तमिति ॥ ॥ श्रीमत् नरहरिचक्षु गोसांवि व्यासदत्तं ॥ श्रीकाशिनाथाय नमः ॥ ॥ श्रीविश्वनाथाय नमः ॥ श्रीभवानि नमः ॥ तुंडिराजाय नमः ॥ श्रीकालभैरवाय नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 308[a]; II 67[b]; III 66[a].

B-Descriptive Catalogues :—

For original text of Ānandabodha see Ind. Off. Cat. I, iv, no. 2371, p. 757.

(2) Printed Editions :—

Original text with two others of the same author edited by N. S. N. Swāmi Balarāma Udaseen Mandalik, Chowkhamba Sansk. Ser. nos. 38, 62, 87, 117, Benares 1907.

न्यायमकरन्द Nyāyamakaranda

No. 409 No. $\frac{285}{1895-1902}$

Size.— 10¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 53 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, grey and greatly worn out. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful and uniform ; but foll. are badly defaced and the ink so faint at places that the writing is very difficult to read ; most foll. are besides curled at the edges. Borders ruled with triple black lines.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ānandabodha Yati.

Subject.— Advaita.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसारदायै नमः ॥
॥ यद्भासा निखिलं विभाति विषयो यो न स्वयं ज्योतिषां ।
यस्याद्युर्भुवनोद्भवनिलयालीला (lost) सूरयः ॥
पंचांगोवर मामनंति मनसां वाचां च विश्वात्मने ।
तस्मै शुद्धसुखा द्वितीयवपुषे शश्वन्नमो (lost) ॥ १ ॥
निबंधपुण्यजालानि समालोच्य प्रयत्नतः ॥
सन्यायमकरंदानां संग्रहः क्रियते मया ॥ २ ॥ (lost)

Ends.— fol. 53[a].

नाना... (illegible and lost) भवीवदात-
न्यायापदेशमकरंद कदंव एषः ॥
आनंदबोधयतिना निधिना गुणाना-
मानंदहेतुरकलंकधिया... (lost) ॥ १ ॥
सुरासुरशिरः पुञ्जरत्नपिंजरितांघ्रये ॥
नमः शिवाय शीतांशुकलाकलितमौलये ॥ २ ॥
सेवतां मतिमंदः सरह (lost) द्विकाविशब्दां ॥
आनंदबोधशशिनः शमयं तामांतरं तापं ॥ ३ ॥
आनंदबोधसुकवेः सूक्ति केनाभिनंदति ॥
वेद (lost) संज्ञं महापि (illegible) ॥ ठ ॥

इति श्रीन्यायमकरंदआनंदबोधयतिविरचितः समाप्तः ॥

References.—

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 309[a]; II 67[b].

B–Descriptive Catalogues :—

Mitra, *Notices*, IV, p. 259, no. 1682. (attributed to *Citsukha* Muni, despite colophon mentioning Ānandabodha ; evidently the टीका is by चित्सुखमुनि); Ind. Off. Cat. I, iv, nos. 2372, (with चित्सुख's comm.) 2373–4, pp 757–8.

(2) Printed Editions :—

Chowkhamba Sk. Ser. nos. 38, 62, 87, 117, Benares 1907.

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 410 No. $\frac{674\text{–A}}{1884\text{–}87}$

Size.— 12 in. by 5 in.

Extent.— 401 leaves ; 8 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting clear, beautiful and uniform. Borders ruled at places with two spaced double red lines. Yellow pigment used for corrections. Red chalk smeared

on important key-words. Occasional marginal notes and corrections or additions. This Ms. covers the second chapter of the Vedānta Sūtras. The chapter and pāda-endings as follows :—Ch. II, pāda i, fol. 149[a]; ii 355[a]; iii 400[a]; iv 401[a].

Age.— Not very old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ॥ श्रीगुरुराजाय नमः ॥

हरिः ॐ ॥

यत्पदं वेदसंवेद्यं कटाक्षेणापि वीक्षितुं ॥
न क्षमंते विमतयस्तमुपासे श्रियः पतिं ॥ १ ॥

एकवाक्यतादि-सिद्धये प्रथमाध्यायार्थ-संगतत्वेन द्वितीयाध्यायार्थं विवक्षुरबुद्धि-स्थेन संगतेर्दर्शयितुमशक्यत्वात्प्रथमाध्यायार्थं तावदनुवदति ॥ उक्त इति ॥ etc.

Ends.— fol. 400[b].

तादृशास्तच्छब्दवाच्याः ॥

निर्णयस्य सिद्धांतस्य तादृशाश्चेत्कथं निर्णयं कुर्युरित्यत उक्तं सुनिर्णीतस्विति तादृशार्था इति विशेषः कुत एतदित्युक्तं स्वयमिति स्वयमेवेति संबंधः ॥ ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्पूर्णप्रमति-भगवत्पाद-सुकृते-
रनुव्याख्यानस्य प्रगुण-जयतीर्थाख्ययतिना ॥
कृतायां टीकायां विषमपदवाक्यार्थविवृतौ ।
द्वितीयेध्यायेस्मिं चरमचर (fol. 401[a]) मचरणः पर्यवसितः ॥ ॥ ॥
इति श्रीमन्न्यासुधायां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥
॥ ॥ श्रीराम श्रीराम.

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 311[b].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. II, i, nos. 6033-4, p. 651.
Mitra, *Notices*, III, p. 344.
Mad. Cat. X, pp. 3609-10, no. 4820.

(2) Printed Editions :—
Edited by Apaśaṅkara Rāmācārya, T. R. Kṛṣṇamācārya. H. Vāsudevācārya, etc., Bombay 1897 (?).—cf Brit Mus. Cata. 1928, p. 418.

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 411 No. 674-B / 1884-87

Size.— 12½ in. by 5 in.

Extent.— 259 leaves ; 8 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Ms. contains the third chapter only. The *adhyāya* and *pāda* numbers (after the second one) shown regularly on the right margin. The *pādas* end as follows :—III. i. fol. 3[a] ; ii. iii. 187[a] ; iv. 259[a].

Age.— Not very old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b] :—

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ हरि ॐ ॥

कुपिताहिफणछायासमीकृत्यापरं सुखं ॥
सेवंते यत्पदं धीरास्तं भजे वल्लभं श्रियः ॥

साधनविचारोयमध्यायः वैराग्यार्थं गत्यादिनिरूपणाप्रथमपादे इत्यध्यायपादप्रतिपाद्यं etc.

Ends.— fol. 259[a].

अधिकरणद्वयस्य तात्पर्यं संक्षेपेणाह । एवमेवेति ॥ प्रारब्धस्य कर्मणो विरोधेनैव ज्ञानं दृष्टफलमिति प्रथमाधिकरणतात्पर्यं दृष्टं च तत्फलं चेति दृष्टफलं श्रवणाधिसंपूर्त्यनंतरमेव ज्ञानमुत्पद्यते यदि प्रारब्धकर्मप्रतिबंधकं नास्ति तस्मिंस्तु सति तदवसान इति एवमेवमुक्तिश्चैहैव लभ्यत इति द्वितीयस्य यस्मिन् देहे ज्ञानमुत्पन्नं तत्पातानंतरमेव मुक्तिर्लभ्यते प्रारब्धप्रतिबंधाभावे तद्भावे तु तदवसान इति ॥

इति श्रीमत्पूर्णप्रमतिभगवत्पादसुकृते-।
रनुव्याख्यानस्य प्रगुणजयतीर्थाख्ययतिना ॥
कृतायां टीकायां विषमपदवाक्यार्थविवृतौ ।
तृतीयेध्यायेस्मिंश्चरमचरणः पर्यवसितः ॥

इति श्रीमन्न्यासुधायां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

इति तृतीयाध्याय समाप्तः ॥

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 412 No. $\frac{674\text{–C}}{1884\text{–}87}$

Size.— $12\frac{5}{16}$ in. by $5\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 62 leaves ; 8 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Ms. contains the fourth chapter. Chapter and *pāda*-numbers shown in the right margin. The *pādas* end as follows :—i. fol. 15^a ; ii. 56^b ; iii. 57^a ; iv. 62^b.

Age.— Not very old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणराजाय नमः ॥ श्रीवेदव्यासाय नमः ।
यदीयचरणांभोजछायामाश्रित्य निर्वृताः ॥
नदंति सततं मुक्ताः संश्रये तं श्रियः पतिं ॥ १ ॥

फलं निगद्यतेस्मिन्नध्याये इति भाष्यं ॥ फलनिरूपणस्येदानीं का संगतिरित्यत आह समन्वयेति ॥ etc.

Ends.— fol. 62^b.

वचनप्रसूनमाला जयतीर्थाख्यभिक्षुणा रचिताः ॥
ध्रियतां हृदये सदये कमलामहिलेन पुरुषेण ॥ १ ॥
न वै दुष्यं भ्रांत्या न च वचनचातुर्यकुधिया ।
न मात्सर्यावेशान्न च चपलतादोषवनुतः ॥
परश्रद्धा जाड्यादळषिकृतिमाचार्यवचसि ।
स्खलन्नप्येतस्माज्जगति न हि निंद्योस्मि विदुषां ॥ २ ॥
अनुव्याख्यानमृतांभोधेः समुत्तातिनिर्मला ॥
इयं न्यायसुधा भौमैर्विबुधैः सेव्यतां सदा ॥ ३ ॥
इति श्रीमत्पूर्णप्रमितिभगवत्पादसुकृते–।
रनुव्याख्यानस्य प्रगुणजयतीर्थाख्ययतिना ॥
कृतायां टीकायां विषमपदवाक्यार्थविवृतौ ।
चतुर्थेध्यायेस्मिञ्चरमचरणः पर्यवसितः ॥

इति श्रीमन्न्यायसुधायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 413 No. $\frac{675\text{–A}}{1884\text{–}87}$

Size.— $11\frac{11}{16}$ in. by $3\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 162 leaves ; 9 lines to a page ; 62 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, thick, rough and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, clear and uniform. Ms. contains the third chapter only. Paper bears a shield and crown water-mark.

Age.— Modern, not very old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥
कुपिताहिफणछायासमीकृत्यापरं सुखं ॥
सेवंते यत्पदं धीरास्तं भजे वल्लभं श्रियः ॥ १ ॥ etc.

fol. 2[a].

इति श्रीमन् न्यायसुधायां तृतीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

Ends.— fol. 162[a].

इति श्रीमन्न्यायसुधायां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्रस्तृतीयोध्यायः वेदव्यासार्पणमस्तु ॥ ६ ॥

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 414 No. $\frac{675\text{–B}}{1884\text{–}87}$

Size.— $11\frac{11}{16}$ in. by $3\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 31 leaves ; 11 lines to a page ; 78 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, thick, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting minute, but clear and uniform. Ms. contains the fourth chapter. Paper bears a shield and crown water-mark.

Age.— Not very old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः निर्विघ्नमस्तु ॥
यदीयचरणांभोजछायामाश्रित्य निर्वृताः ॥ etc.

Ends.— fol. 31[b].

इति श्रीमन्न्यायसुधायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ६ ॥ समाप्तीयं चतुर्थाध्यायः ॥ ६ ॥

श्रीमध्वांतर्गतश्रीव्यासार्पणमस्तु ॥

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 415 No. 218/1899–1915

Size.— 10¼ in. by 4½ in.

Extent.— 49-9 leaves ; 11 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, grey and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with two spaced black double lines. Yellow pigment used for corrections. The first 9 foll. are missing and Ms. is incomplete. Red chalk marks important citations in the work.

Age.— Old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 10[a].

क्षत्रयेत्यंता सत्वं स्यादनिवारितं ।
धीनाश्यत्वेत्वनित्यत्वमेव स्यान्न मृषात्मना ॥ २ ॥
ममत्वस्यंतासत्वमेवमिथ्यात्वमिति नास्मत्प्रतिबंदी ॥
मिथ्यात्वनिरुक्तिभंगः ॥ ॥ अस्तु वा मिथ्यात्वं यत्किंचित् ॥ etc.

Ends.— fol. 49[b].

घटावछिन्नस्य घटात्यंताभावध्वंसादेर्घटदेशकालभिन्नदेशकालादित्वेपि अवछेदकस्य घटस्य तदभाववत् घटेछा ब्रह्मज्ञानयोर्घटज्ञा.

न्यायसुधा Nyāyasudhā

No. 416 No. $\frac{326}{1899-1915}$

Size.— 10¾ in. by 4½ in.

Extent.— 139 leaves ; 15 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting minutely small, but clear, legible and uniform. Borders ruled with double black (foll. 1-93) or red (foll. 94-139) lines. Foll. worm-eaten, musty and badly preserved. Text-citations marked with red chalk. Fol. 29 counted twice ;—after fol. 100 pagination begins from 1 to 39. Ms. incomplete, extending up to the 25th aphorism of the 1st *pāda* of the first *adhyāya*.

Age.— Appears to be very old

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमदानंदभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥

श्रियः पत्ये नित्यागणितगुणमाणिक्यविशद-।
प्रभाजालोल्लासोपहतसकलावद्यतमसे ॥

जगज्जन्मस्येमप्रलयरचनाशीलवपुषे ।
नमो शेषामात्यस्मृतिहृदयदीक्षाय हरये ॥ १ ॥

येन प्रादुरभावि भूमिवलये व्यस्तारि गोसंततिः । etc.

fol. 2[a].

भगवता वादरायणेन प्राणिनां निश्रेयसाय प्रणीतमपि ब्रह्ममीमांसाशास्त्रमसाधु निबंधांधतमसावकुंठितत्वेनाप्रणीतमिव मन्यमानो भगवानानंदतीर्थो मुनिर्यथाचार्याभिप्रायमस्य भाष्यं धिधायानुभाष्यमपि करिष्यन्विलीनप्रकृतितयांतराय विधु... etc.

fol. 100[b].

॥ ॐ शास्त्रयोनित्वात् ॐ ॥ etc.

Ends fol. 139b.

अधिवेदगता शेषनाम्नामुपलक्षणस्य वेदमातुस्त्रैवर्णिक द्वितीयजन्मनि जन्या गायत्र्याः प्राध्याधान्येन तन्नाम्नाः समन्वयं प्रतिपादयितुं सूत्रं ॥ छंदोभिधानान्नेति चेन्न, तथा चेतोर्पणनिगदात्तथा हि दर्शनमिति ॥ छंदोगाः पठंति गायत्री हवा इदं सर्वं भूतमित्यादि ॥ तत्र संशयः किं गायत्री ब्रह्म किं वा

The piece of foll between foll. 138 and 139. Colophon:—

इति श्रीमत्पूर्णप्रमतिभगवत्पादसुकृते-।
रनुव्याख्यानस्य प्रगुणजयतीर्थाख्ययतिना ॥
कृतायां टीकायां विषमपदवाक्यार्थविवृता ।
वयंपूर्वाध्याये प्रथमचरणः पर्यवसितः ॥
इति श्रीन्यायसुधायां प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः

न्यायसुधाटीका — Nyāyasudhā-ṭīkā

No. 417 — No. $\frac{678}{1884\text{-}87}$

Size.— 12⅛ in. by 4¼ in.

Extent.— 115 leaves ; 8 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper thin, tough and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful and uniform. Ms. ends abruptly on fol. 115 and is incomplete. No colophons ; The title given above is not to be found in the Ms., but verses 11-12 of the introductory part quoted below suggest this.

Age.— Fairly old.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥

श्रियः पत्युः श्रीमच्चरणनखरत्नांशुकलिका ।
जरीहर्तुं ध्वांतं मम मनसि भक्त्यैव कलिता ॥

यदा संगा गंगा कमलजनिगंगाधरनुता ।
नृणामंगासंगान्ननु दुरितभंगाय भवति ॥ १ ॥ etc.

fol. 2[a].

पदवाक्यप्रमाणज्ञा ये विद्यामध्यजीगयन् ॥
शुकवन्मां नमस्यामि तानहं शिरसा सदा ॥ १० ॥
श्रीविश्वनाथतनयो नारायणसमाह्वयः ॥
सुधावगाहनाज्जन्म सफलीकर्तुमीहते ॥ ११ ॥
श्रीमन्न्यायसुधा प्रतिपदं यद्यप्यथापि क्वचित् ।
किंचिद्वाक्यपदप्रतीकमिपतः शक्त्या समास्याद्यते ॥
यन्मातुः कुचकुंभपूर्णपयसो गृह्णाति जातेः शिशु-।
र्बिंडंविदुमतश्च तृप्यति स किं दोषः (2[b]) पयो बालयोः ॥ १२ ॥
नोवेदांतविचारकौशलमथो नो व्यावृतौ नैपुणं ।
नो वा न्यायकलापदक्षधिषणा नाप्युत्कटोपासा(स)ना ॥
एवं सत्यपि चापलं विदधतो युक्तोपहासार्हता ।
श्रोतव्यं गुणिभिस्तथापि कृपया कीरोक्तिवन्मे वचः ॥ १३ ॥
जयतीर्थमुनिः श्रीमान् विघ्नविध्वंसकाम्यया ।
सदाचारानुमितया श्रुत्या कर्तव्यतां गतं ॥
ग्रंथारंभे विशिष्टेष्टदेवतानतिमंगलं ।
विधाय शिक्षशिष्यार्थमाद्ये पद्ये निबद्धवान् ॥
॥ श्रीमदानंदतीर्थ भगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥
श्रियः पत्यनित्यागणितगुणमाणिक्यविशद ।
प्रभाजालोल्लासापहतसकलावद्य तमसे ॥
जगज्जन्मस्थेमप्रलयरचना शीलवपुषे (for°–वपुषे) ।
नमो शेषान्नाय स्मृतिहृदयदीक्षाय हरये ॥ इति ॥
अत्र हरये नम इत्यन्वयः ॥ etc.

Ends.— fol. 115[b].

यद्यपि दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामोयजेत, आत्मा वा अरे द्रष्टव्यः इत्यादि वाक्यानां स्वार्थे बोधे समात्वेन नैराक्ष्यान्नपरस्परं पदैकवाक्यता वाक्यैकवाक्यता वा संभवति तथापि यथायूपं तक्षति यूपे पशुं बध्नातीत्यादिनां स्वार्थबोधे स—

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 87[b].

न्यायसुधाटिप्पणी Nyāyasudhāṭippaṇī

No. 418 No. 677/1884-87

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 71 leaves ; 14 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium and legible, but not uniform. Borders ruled with double black lines. Key-words smeared with red chalk; yellow pigment profusely applied for corrections, marginal additions, corrections or notes. The name of the work or author has to be inferred as Ms. is incomplete. The superscription सु. टि. on left margin gives the title as सुधाटिप्पणी. Ms. extends to the end of जिज्ञासाधिकरण and beginning of the second aphorism.

Author.— Yadupati (?)

Begins.— fol. 1[b].

०॥ श्रीवेंकटेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ॐ पूर्णागमगुणादानमूर्त्तये पुण्यकीर्त्तये ॥
नमः श्रीपतये भक्तदत्तस्वानंद (lost) ॥ १ ॥

अथ परमकारुणिको जयतीर्थश्रीचरणो
ग्रंथोयमपि बह्वर्थो बाध्यं प्रीत्यर्थ विस्तरं ॥
बहुज्ञा एव जानंति विशेषेणार्थमेतयोरिति ॥
आचार्योक्तौ लोकानां विश्वासंमुपजनयन् अनुव्याख्यानव्याख्यां स आरभमाणो अभीष्टसमाप्त्यादिप्रयोजनकं श्रीपतिनतिनुतिरूपं मंगलं कृत्वा शिष्यशिक्षायै ग्रंथादौ निबध्नाति ॥ etc.

fol. 71[a].

॥ ६ ॥ ॐ जन्माद्यस्य यतः ॐ ॥

Ends.— 71[b].

आदिग्रहणादापो नाना इत्यादिवेति ॥
आदिपदेन " तस्मादव्यक्तमुत्पन्नं त्रिगुणं द्विजसत्तमे "ति स्मृति ग्राह्या ॥
शब्दादुपसर्जनतयेति ॥ पूर्वसूत्रे ब्रह्मजिज्ञासेति समासोपसर्जनतया प्रकृतत्वादित्यर्थः ॥

References.— See under सुधाटिप्पणी, No 676 of 1884-87.

न्यायसुधाविवृति
(= वाक्यार्थचन्द्रिका)

Nyāyasudhāvivṛti
(= Vākyārtha-candrikā)

No. 419

No. $\frac{679}{1884\text{-}87}$

Size.— $12\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 429 leaves ; 9 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold clear and uniform. Ms. extends up to the end of ईक्षत्यधिकरण. Several foll. are badly discoloured.

Age.— Fairly old.

Author.— Vidyādhīśa Yati.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥
श्रीश्रीगुरुभ्यां नमः ॥
नित्यागण्यबलद्युतिप्रमतिसत्सौख्याग्र्ये वीर्यातुलौ-
दार्यं प्राभवधीरतासुसगुणव्रातात्मदिव्याकृतिं ॥
संतापादिसमस्तदोषविधुरं वेदैकवेद्यं जग-
ज्जन्मादिप्रदमिंदिरेशमनिशं नारायणं नौम्यहं ॥ १ ॥ etc.

fol. 2[a].

अनुव्याख्याविधियुङ् न्यायसुधागाधसुरापगां ॥
गुरूणां दयया शुध्यै धियः सेवितुमुत्सहे ॥ ८ ॥
टीकाकारा ग्रंथादौ मंगलमाचरंति ॥ etc.

Ends.— fol. 429[b].

मध्वसच्छास्त्रजलधावामग्नो जगृहे रसं ।
तदृष्टया तोषयत्प्राज्ञान् गुरुमेघंतमाश्रये ॥ १ ॥
मया विरचिता न्यायसुधावाक्यार्थचंद्रिका ।
अनया भावि यत्पुण्यं तदाप्नोतु गुरुर्मम ॥ २ ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्याणां श्रीमद्वद्व्यासतीर्थपूज्यपादानां शिष्येण विद्याधीशयतिनां विरचितायां श्रीमन्यायसुधाविवृतौ वाक्यार्थचंद्रिकायां ईक्षत्यधिकरणं समाप्तं ॥ ॥ ॥ समाप्ता चेयमध्यायपादोद्धातपेटिका ॥ ॥

भग्नपृष्ठकटिग्रीव तच्च दृष्टिरधोमुखं ॥
कष्टेन लिखिते ग्रंथे यत्नेन परिपालयेत् ॥ १ ॥

॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II 87[b].

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 420 No. 696-C / 1882-83

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 18 leaves ; 10 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, legible and uniform. Borders ruled with double red lines. Ms. contains besides the present text, two fragments of Rāmācārya's Commentary on it. The text here extends up to दृश्यत्वादेराभासासाम्य

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsatīrthayati.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमध्वगुरवे नमः ॥ श्रीमन्नृसिंहाय नमः ॥ ॐ व्यां ॥ ॥ निष्प्रत्यूहमस्तु ॥

निखिलगुणनिकायं नित्यनिर्धूतहेयं ॥ etc.

[See the following numbers]

Ends.— fol. 18^a.

व्यवहृतिव्यवहार्ययोः .संबंधांतरा भावात् ॥ सर्वं व्यवहार्यं व्यवहृतावध्यस्तमित्यादित्वबाधकमिति सुवचत्वात् ॥ दृश्यत्वादेशभासासाम्यं ॥ ॥ श्रीमद्वेदव्यासार्पणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

I 312^a ; II 68^b ; III 67^a.

B-Descriptive Catalogues :—

Mad. Cat. X, PP. 3587-8, nos. 4796-7.

Weber, p. 181, nos. 620-1.

(2) Printed Editions :—

Edited by T. R. Kṛṣṇācārya, Bombay 1907-8, cf. B. M. Catal. 1928, p. 1277.

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 421 No. 286/1879-80

Size.— $8\frac{2}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 181 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium small but clear. Folios missing 1-25, 76-8, 82, 89, 173-4. All folios are discoloured. Outer margins worn out. There are blanks in the writing indicated by a top line as on fol. 35^{b}. Many folios are broken.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsayati

Begins.— fol. 26^{a}.

... ध्यात्वलक्षणयुक्तमिति चेत् इदमपि तन्मात्रेण विलक्षणमपि स्पर्शत्वव्याप्य जातिविशेषवदाश्रयवत्वरूपानौष्ण्यलक्षणमिति समम्। ननु प्रतिभासिकस्यैव मिथ्यात्वं व्यावहारिकं व्यावहारिकस्य तात्विकस्य तात्विकमिति चेन्न। etc.

Ends.— fol 213^{a}.

नमो निरस्तदोपाय etc. upto प्रीणातु केशवः ॥

as in No. 422 followed by

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्याणां श्रीमद्ब्रह्मण्यतीर्थपूज्यपादानां शिष्येण व्यासयतिना संगृहीते न्यायामृते चतुर्थः परिच्छेदः ॥ ६ ॥ श्री ॥ ६ ॥

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 422 No. 661/1884-87

Size.— $11\frac{1}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 147-12 = 135 leaves; 8 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper thin, tough but smooth and musty. Devanāgarī Characters; handwriting bold, legible and uniform. Borders ruled with double black lines. First 12 foll. missing. Yellow pigment used for corrections. Key-words and passages smeared with red chalk; marginal notes and additions. Many foll. discoloured. Ms. contains 4 chapters.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Vyāsayati.

Begins.— fol. 13[a].

मनानंदत्वाप्रतिपत्तिरिति चेत् ॥ न ॥
तत्रानंदत्वजाते रसत्वे तत् व्यक्तेरानंदव्यक्तित्वासिद्धेः ॥ etc.

Ends.— fol. 147[a].

नमो निरस्तदोषाय समस्तगुणराशये ॥
विमलानंददेहाय कमलायतये सदा ॥ १ ॥

fol. 147[b].

मत्प्रेरकेण हरिणा या पूजा स्वस्य कारिता ॥
वाग्यज्ञरूपा लक्ष्मीशस्तया प्रीणातु केशव ॥ २ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्याणां श्रीमद्ब्रह्मण्यतीर्थपूज्यपादानां शिष्येण व्यासयतिना संगृहीते न्यायामृते चतुर्थः परिछेदः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ॥ राम ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ राम ॥

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 423 No. 680/1884–87

Size.— 11¾ in. by 4 in.

Extent.— 124 leaves; 8 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters; handwriting large, clear and uniform. Yellow pigment used for corrections. Key-words smeared with red chalk. Ms. ends abruptly on fol 124[a]. Many foll. discoloured and musty.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsatīrtha-yati.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीवरदमूर्तये नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥

निखिलगुणनिकायं नित्यनिर्धूतहेयं ॥
शुभतममिति मेयं शुद्धसौख्याभ्युपायं ॥

सकलनिगमगेयं सर्वशब्दाभिधेयं ॥
नवजलधरकायं नौमि लक्ष्मीसहायं ॥ १ ॥

.....

अभ्रमं भंगरहितमजडं विमळं सदा ॥
आनंदतीर्थमतुळं भजे तापत्रयापहं ॥ ३ ॥

चित्रैः पदैश्च गंभीरैर्वाक्यैर्मानैरखंडितैः ॥
गुरुभावं व्यंजयंती भाति श्रीजयतीर्थवाक् ॥ ४ ॥

समुत्सार्य तमस्तोमं सन्मार्गं संप्रकाश्य च ॥
सदा विष्णुपदासक्तं सेवे ब्रह्मण्यभास्करं ॥ ५ ॥

ज्ञानवैराग्यभक्त्यादिकल्याणगुणशालिनः ॥
लक्ष्मीनारायणमुनीन्वंदे विद्यागुरून्मम ॥ ६ ॥

श्रीमध्वशास्त्रदुग्धाब्धिं धीमंथर महीभृता ॥
आमथ्योद्धियते न्यायामृतं विबुधतृप्तये ॥ ७ ॥

विक्षुब्धसंग्रहात्क्वापि क्वाप्युक्तस्योपपादनात्
अनुक्तकथनात्क्वापि सफलोयं श्रमो मम ॥ ८ ॥

ननु मिथ्यैव विश्वं तथा हि तत्र विप्रतिपत्तिः ॥ etc.

Ends.— fol. 124[a].

एवं चाहं ब्रह्मास्मि तद्योहं सासावित्यादौ परेणापि लक्षणानाश्रयणीया ॥ तस्मात् ॥ अज्ञोहमित्याध्यक्षात्तदात्मानमिति श्रुतेः ॥ अहमात्मेति च श्रुत्याहं च शुद्धात्मनः स्थितं ॥ ६ ॥ अहमर्थस्यानात्मभंगः ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 424 No. $\frac{681}{1884\text{–}87}$

Size.— $11\frac{15}{16}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 27 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, musty and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and legible. All foll. are badly discoloured. Writing is not uniform. Ms. incomplete, ending abruptly on fol. 27^b.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsatīrthayati.

Begins.— fol. 1^a.

श्रीलक्ष्मीवेंकटेशाय नमः ॥ ॐ
निखिलगुणनिकायं नित्यनिर्धूतहेयं ॥ etc.

fol. 26^b.

॥ ९ ॥ इति सत्वनिरुक्तिः ॥ ६ ॥ ॥

Ends.— fol. 27^b.

शीघ्रमंथारगामित्वानथेह श्रुतिर्लिंगयोरिति ॥
यदाहवनीये जुहोतीत्यस्मात्पदे जुंहोतीत्यस्यैव विशेषविषयत्वाच्च ॥
प्रत्यक्षं हि विशिष्य घटसत्त्वग्रहिं ॥ श्रुतिस्तु
सामान्येन द्वितीयनिषेधिका ॥ किं—

न्यायामृत Nyāyāmṛta

No. 425 No. $\frac{682}{1884\text{–}87}$

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 54 leaves ; 7 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Country paper thin, brittle and rough. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful and uniform. Though the Ms. contains 54 leaves commencing from 1, the beginning is missing. Pagination absent on the first two foll.; Ms. is incomplete.

Age.— Fairly old.
Author.— Vyāsatīrtha-yati.
Begins.— fol. 1[a].

रकत्वावश्यं भावात् ॥ न द्वितीयः ॥
ब्रह्मण्यप्युक्तन्यायेन प्रतिफलितचित्फलभूतावरणभगरूपस्य
तदभिव्यक्तचिज्जन्यव्यवहाररूपस्य वातिशयस्य सत्वात् ॥ etc.

Ends.— fol. 53[a].

यद्वा एतदात्म्यमिदं सर्वं । तत्सत्यं स आत्मा तत्वमसीत्यत्र तदित्यनेन नात्मा परामृश्यते किं त्वैतदात्म्यं नपुंसकलिंगत्वात् ॥ ऐतदात्म्यमित्यस्य चैष चासावादात्मा च एतदात्मा तस्येदमैतदात्म्यं एतदीयं वस्तु त्वमसीत्यर्थः ॥ परमतेपि एतत् सत् आत्मा यस्य तदैतदात्म्यमिति व्याख्यातत्वात् भावप्रत्ययो व्यर्थः ॥ ततो वरमर्थांतरा श्रवणं विचित्राहित ॥

न्यायामृततरंगिणी — Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 426 — No. 696–A / 1882–83

Size— $11\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{16}$ in.
Extent.— 49 leaves ; 11 lines to a page : 48 letters to a line.
Description.— Country paper thick, rough, musty and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting small, but legible. Borders ruled with two spaced double red lines. In the first few foll. key-words smeared with red chalk. Ms. contains two other fragments of the same work (See Nos. 696–B & C of 1882–83). Ends on fol. 49 with दृश्यत्वहेतुभंग.
Age.— Fairly old.
Author.— Rāmācārya.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥ ॥ निरंतरायोस्तु ॥ ॐ व्यां ॥
॥ श्रियः सदानंदगुणैर्भृतं भुजे etc.

Ends.— fol. 49[a].

व्यासाद्रिस्तुततर्काब्जपूरैः पक्षयुगं युजि ॥
न्यायामृतरंगिण्यां दृश्यत्वं दृश्यतां बुधैः ॥
॥ इति दृश्यत्वहेतुभंगः ॥ ॥ श्रीवेदव्यास ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 312[b] ; II 68[b] ; III 67[a].

(2) Printed Editions :—
Edited by T. R. Kṛṣṇācārya, Kumbakonam.
Bombay 1910 ;—cf. B. M. Catal. 1928, p. 848.

न्यायामृततरङ्गिणी — Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 427 — No. $\frac{696\text{-B}}{1882\text{-}83}$

Size.— 11½ in. by 4$\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 11 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, musty and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting small, clear but not quite uniform. Borders ruled with two spaced double red lines. Yellow pigment used for corrections ; red chalk smeared over important words. Ms. ends with दृश्यत्वादेरुपाधि of the first chapter. Contains two other Mss. of the same work.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥ ॐ व्यां ॥

त्वन्मत इति ॥ तथा च तत्रासिद्धिरिति भावः ॥ शुद्धात्मन इति ॥ तथा च तत्र व्यभिचार इति भावः ॥ शुद्धेपीति ॥ तथा शुद्धात्मनि हेतोरगमनान्न व्यभिचार इत्यर्थः ॥ कल्पितेनेति ॥ ऋयोगोलकादौ कल्पितेन... etc.

Ends.— fol. 21[b].

तस्मात्प्रतिकर्मव्यवस्थानुपपत्या न जगत्प्रतिभासमात्रशरीरमिति नोपाधेः साधनवतः पक्षादव्यावृत्तिरिति ॥ पररीत्या चायमुपाधिर्द्रष्टव्यः ॥ ॥ श्री ॥

॥ ॥ व्यासाद्रिस्तुततर्कांबुपूरैः पक्षयुगं युजि ॥
न्यायामृततरंगिण्यां दृश्यत्वादेरुपाधयः ॥
॥ दृश्यत्वादेरुपाधि ॥

fol. 22[b].

न्यायमृततरंगिण्यां दृश्यत्वा. पत्र २२ सं. ८००.

न्यायामृततरङ्गिणी Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 428 No. $\frac{697}{1882-83}$

Size.— 8¼ in. by 3⅞ in.

Extent.— 26 leaves ; 11 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, old and musty. Devanāgarī Characters ; handwriting small, legible but not uniform. Key-words smeared with red chalk. Ms. contains the third chapter, but ends abruptly. Borders ruled with single or double black lines.

Age.— Very old.

Author.— Rāmācārya.

Begins.— fol. 1[a].

तरंगिणी चतुर्थ प्र—

fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

निर्गुणं करधृतार्वसद्गुणं दूरदोषमुरुदोषमप्यलं ॥
पार्थसारथिमपार्थसारथिं नंदनंदततिसाधनं नुमः ॥ १ ॥
निदिध्यासनमंगि etc.

Ends.— fol. 26[b].

अतिप्रसंगेनेति । क्षणिकत्वात्पत्तिरुपेण ॥
शुद्धेति ॥ ननु वृत्तिमादायैव ब्रह्मण उपहितत्वेन—

न्यायामृततरङ्गिणी Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 429 No. $\frac{683\text{-B}}{1884-87}$

Size.— 12⅜ in. by $4\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 27 leaves ; 8 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters; handwriting good and uniform. See No. 431 for full description. Ms. covers the third and fourth chapters.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmācārya.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीराम ॥

निर्गुणं करधृतार्वसद्गुणं दूरदोषमुरुदोषमप्यलं ।
पार्थसारथिमपार्थसारथिं नंदनदवतिसाधनं नुमः ॥ १ ॥

निदिध्यासनमंगिश्रवणादिकमंगमित्येतदाक्षिपति नन्वेतदिति etc.

fol. 19^b.

शाब्दप्रत्यक्षत्वभंगः ॥ ॥ इति तरंगिण्यां
तृतीयपरिछंदः ॥

Ends.— fol. 27^b.

अनेन अत्रोक्तन्यायानां मूलशास्त्रोक्तत्वं सूचितं ॥ ६ ॥
मुक्तामपि ब्रह्मादीनां तारतम्यसमर्थनं ।
॥ इति न्यायामृततरंगिण्यां चतुर्थपरिछेदः समाप्तमगमत् ॥

न्यायामृततरङ्गिणी Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 430 No. $\frac{684}{1884\text{–}87}$

Size.— 11$\frac{5}{8}$ in. by 3$\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 65 leaves ; 9 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, musty and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Occasional smearing of key-words with red chalk, marginal notes and comments. Ms. extends to the section (दृश्यत्वहेतुभंग) of the first chapter.

Age.— Appears to be quite old.

Author.— Rāmācārya.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ अविघ्नमस्तु ॥

॥ श्रियः सदानंदगुणैर्भृतं भुजे भुजेष्यदोषं तदशेषशक्तितः ॥ etc.

Ends.— fol. 65^b.

तस्मान्नैतदपि समाधानं युक्तमिति सर्वमवदातं ॥ ३ ॥ ॥

॥ व्यासाद्रिस्तुततर्कांबुपुरैः पक्षयुगं युजि ॥
न्यायामृततरंगिण्यां दृश्यत्वं दृश्यतां बुधैः ॥

॥ दृश्यत्वहेतुभंगः ॥ ॥ स्वन्मत इति । तथा च तत्रासिद्धिरिति भावः ॥ शुद्धात्मन इति ॥ तथा च तत्र व्यभिचार इति भावः ॥ शुद्धेपीति ॥ तथा च शुद्धात्मनिहेतोरगमनान्न व्यभिचार इत्यर्थः ॥ कल्पिते-नेति अयोगोलकादौ कल्पितेन वन्ह्यभावेन वन्हेरपि घू—

न्यायामृततरङ्गिणी Nyāyāmṛtataraṅgiṇī

No. 431 No. $\frac{683\text{-A}}{1884\text{-}87}$

Size.—$12\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 412 leaves ; 8 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and uniform. Ms. covers the first chapter only. A few key-words or phrases sporadically smeared with red chalk. See No. 430 for a second but independent part of this Ms. Both are full of clerical errors, especially in the use of the *anusvāra* and other signs.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmācārya.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अविघ्नमस्तु ॥

श्रियः सदानंदगुणैर्मृतं भुजे भुजेऽप्यदोषं तदशेषशक्तिभिः ॥
विशेषवाणी मितमात्मनो मुदामुदारमीशं प्रियबल्लवं नुमः ॥ १ ॥

साधुप्रसाधितगुणोपनिषत्सखीभि-
सूत्रग्रहानुसृतकंचुकिवाचि दक्षा ।
वंशाग्रगापि जयवाक् शुचि नर्त्तकीयं
चित्तं जहार तमपारकृपं नमामि ॥ २ ॥

ऋगुपनिषददुर्गात् दूरयन् योरिवर्गान् ।
अधिहरि विजयादिव्यास एवोदपादि ॥
स जयति यतिराजः सर्गं उच्चैविराजः ।
परिधृतजयसज्ञः सर्वविद्यास्वभिज्ञः ॥ ३ ॥

शुकेन शांत्यादिषु वाङ्मयेषु व्यासेन धैर्यं बुधिनोपमेयं ॥
मनोजणित्यां मनसां हि पत्या रघूत्तमास्यं सुगुरुं नमामि ॥ ४ ॥

छंदः सांगमुरंगमंगलगवीर्जैमिन्युपज्ञं मत-
व्यासोदंतमवृब्रुधच्च समधाद्यो विश्वनाथाभिधां ॥
धर्मे व्याकृतपूर्णधीकृतसदाचारस्मृतिव्याकृति-
व्याजेन प्रणमामि तं पितरमुद्बोधाय शब्दार्थयोः ॥ ५ ॥

पदादिविद्याबहुविन्निषद्या अध्येषितत्वैषिवराद्यतोहं ।
नमामि तं व्यास[p. 52ª]कुलावतंसं नारायणाचार्यमथाग्रजं मे ॥ ६ ॥

fol. 2ª.

व्यासबिंदूरसाचार्यकृती षट्त्याकृतिछलात् ॥
रामो महत आनत्य श्रुतं सौवंशुशुत्सत्तिः ॥ ७ ॥

उद्यद्व्यासमहोदधेर्यदुरुधीगंभीरकुंभी नयत् ।
भंगान्सत्प्रतिबिंबमंबुजदशापत्री विचित्रीकृतं ॥
स्वछंदोत्थतरंगिणी द्विजमुखैर्न्यायामृतं व्याकृतं ।
सेवं सेवमिरासुराइनसभे राजंतु लेखा इव ॥ ८ ॥

इह खलु सकलविद्वन्मणिचिंतामणिर्व्यासतीर्थबिंदुः पुण्यप्रचय-पूर्णवेदांतश्रवणश्रुतमर्थं मिमनिषया निविथत्सुर्निबंधगोचरपरीक्षकप्रवृत्यंग-विषयादिवक्तुं विशिष्टविषयादिमद्ब्रह्ममीमांसया निबंधं संबंधयितुं चतुर्लक्षणो विविक्षितविशेषणचतुष्टयत्वे नेष्टदेवतामभिष्टवीति ॥ निखिल-गुणनिकायमित्यादिना ॥ etc.

Ends.— fol. 412ª.

जात्याद्युक्तवलेक्षणानुमितिसत्सूत्रागमानायती ।
न्यक्करश्रितसिद्धिपूर्वसकलाभासाक्षपक्षिक्षितं ॥
ब्रह्मैवेदमितिश्रुतिप्रमुखसन्मातृप्रियत्वच्युतं ।
दृश्यत्वादिकुर्वादिहेतुचटकंदको वाद्रियादद्रिये हृत् ॥ १ ॥

fol. 412ᵇ.

विश्वं भद्रभवंति यद्विविषदः सत्यं तदित्यादिक- ।
श्रुत्यातर्कमुदर्क एव बहुधा भद्रोदिशव्दंश्रिता ॥
शंकासिद्धिमहाकुशाहतकदाशंकालचोत्सर्गतः ।
प्रामाण्येन विमतेः सत्वं चितीवस्थितं ॥ २ ॥

शुकादिदिग्वोभिरपींद्रसंपदो यदिछया काकणिका धरोत्कृताः ॥
सवल्लवीपल्लववेतिल्लितांगुलिर्मुरं द्विषंस्तुष्यतु मे वचश्रिया ॥ ३ ॥

व्यासाद्रिस्तुततर्कांबुपूरैः पक्षयुगं युजि ॥
न्यायामृततरंगिण्या सत्ता त्रैविध्यखंडनं ॥
सत्तात्रैविध्यभंगः । इति न्यायामृततरंगिण्या प्रथमपरिछेदः ॥
॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

पंचकोशविवेक
(सटीक)

Pañcakośaviveka
(with Comm.)

No. 432

No. 292-C / 1879-80

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 12 leaves ; 10 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Country paper thick, tough and grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with brown ink in double lines over two black lines. Floral design on last fol.; for other description see *Tattvaviveka* (No. 306) ; Ms. is the third chapter of Pañcadaśī.

Age.— Fairly old.

Author.—

Text.— Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

श्रीगोविंदाय गुरवे नमः ॥

॥ नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥

पंचकोशविवेकस्य कुर्वे व्याख्यां समासतः ॥ १ ॥ etc.

Text.—

गुहाहितं ब्रह्म यत्र पंचकोशविवेकतः ।

बोद्धुं शक्यं ततः कोशपंचकं प्रविविच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[a].

Text.—

य एवं ब्रह्म वेदैष ब्रह्मैव भवति स्वयं ॥

ब्रह्मणो नास्ति जन्मातः पुनरेष न जायते ॥ ४३ ॥

इति पंचकोशविवेकः समाप्तः ॥

Comm.—

॥ इति श्रीमत्परमहंस ..... श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्य-किंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता पंचकोशविवेकव्याख्या समाप्ता ॥

fol. 12[b].

॥ इति कोशविवेकः ॥ ३ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 314[a].

पंचकोशविवेकव्याख्या Pañcakośavivekavyākhyā

No. 433 No. 242/1882-83

Size.— 10§ in. by 4§ in.

Extent.— 14 leaves ; 9 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, uniform and legible. Borders ruled with double black lines. The text is in the centre with the comm. above and below it. Verse-numbers, beginning and end and key-words in the comm. are all smeared with red chalk. There is a pagination in the right margin running from 209 (= fol. 1) to 222 (fol. 14) which appears to be the original one, while the numbers 1–14 in the left margin are by a later hand. The text consists of 43 verses. पृष्ठमात्राs are occasionally used. See under पंचदशी.

Age.— Fairly old.

Author.—

Text.— Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

श्री ॥ गुहाहितं ब्रह्मयत्तत्पंचकोशविवेकतः ॥
बोद्धुं शक्यं ततः कोशपंचकं प्रविविच्यते ॥ १ ॥
देहादभ्यंतरः प्राणः प्राणादभ्यंतरं मनः ॥
ततः कर्त्ता ततो भोक्ता गुहा सेयं परंपरा ॥ २ ॥ etc.

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
पंचकोशविवेकस्य कुर्वे व्याख्यां समासतः ॥ १ ॥
तैत्तिरीयोपनिषत्तात्पर्यव्याख्यानरूपं पंचकोशविवेकाख्यं प्रकरणमारभमाण आचार्यः ... etc.

Ends.— fol. 14[a].

Text.—

य एवं ब्रह्मवेदैष ब्रह्मैव भवति स्वयं ॥
ब्रह्मणो नास्ति जन्मातः पुनरेष न जायते ॥ ४३ ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्य मुनिवर्यकिंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता पंचकोशविवेकव्याख्या समाप्ता ॥ ३ ॥ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

पञ्चदशमप्रकरण
सटीक

Pancadaśamaprakaraṇa
with Commentary

No. 434

No. $\frac{264}{1882\text{-}83}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 80 leaves; 16 lines to a page; 53 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium, clear and uniform. Folios mising 6-14, 16, 24-31, 34, 38-9, 41, 57, 61-7, 73, and many others. Margins ruled with double black lines. Almost all folios subject to worm holes, and both margins have been eaten into, defacing Ms. Yellow pigment used for deletion; marginal additions and corrections. Red chalk smearad over impo rtant passages.

Age.— Saṁvat 1727.

Author.—

Text.—Vidyāraṇya.
Com.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 4

Text.—

नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ।
सविलासमहा.....सैककर्मणि ॥ १ ॥ etc.

Com.—

श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ।
प्रत्यक्तत्त्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥ etc.

Ends.— fol.

Text.—

प्रिया हरिहरोनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ।
पायाच्च प्राणिनः सर्वान् साश्रितान् शुद्धमानसान् ॥ ३५ ॥

Com.—

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्य-किंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिते ब्रह्मानंदो नाम पंचमोध्यायः ॥ इति पंचदशमं प्रकरणं समाप्तं । भग्निपृष्टि etc.

अस्वनि मासे विजयदशम्यां सहकारपुरे लिखितं रामगिरिस्व आत्मपठनार्थं । संवत् १७२१ वर्षे मन्मथ नाम संवत्सरे लिखितं समाप्तम् ॥

पंचदशी Pañcadaśī

No. 435 No. 291/1879-80

Size.— 11 in. by 4¾ in.

Extent.— 228 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Verse-numbers, colophons, etc. smeared with red chalk. Foll. 94–173 missing. Yellow pigment used for corrections ; पृष्ठमात्राs used.

Age.— Saṁvat 1656, Śaka 1522.

Author.—

Text.— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमहेश्वरौ ॥
क्रियते चित्रदीपस्य व्याख्या तात्पर्यबोधिनी ॥ १ ॥
चिकीर्षितस्यग्रंथस्य ... etc.

Text.—

यथा चित्रपटे दृष्टमवस्थानां चतुष्टयं ॥
परमात्मनि विज्ञेयं तथावस्थां चतुष्टयं ॥ १ ॥ etc.

fol. 46[a]::—

चित्रदीपव्याख्यानं समाप्तं ॥

fol. 190[b] :—

महाभूतविवेकस्य तात्पर्यचंद्रिका समाप्ता ॥ सप्तमं प्रकरणं ॥

fol. 202[b]:—

पंचकोशविवेकस्य व्याख्या समाप्ता ॥ अष्टमं प्रकरणं ॥

fol. 216[a] :—

द्वैतविवेकपदयोजना समाप्ता ॥ नवमं प्रकरणं

fol. 219[a] :—

महावाक्यविवेकव्याख्या ॥ ॥ ॥ दशमं प्रकरणं समाप्तं ॥

fol. 256^{b} :—

ब्रह्मानंदे योगानंदो नाम प्रथमोध्यायः ॥ इत्येकादशप्रकरणं

fol. 278^{a} :—

ब्रह्मानंदे आत्मानंदो नाम द्वितीयोध्यायः ॥
इति द्वादशप्रकरणं ॥

fol. 299^{b} :—

ब्रह्मानंदेऽद्वितानंदो नाम तृतीयोध्यायः ॥

fol. 305^{a} :—

ब्रह्मानंदे विद्यानंदो ना[म]चतुर्थोध्यायः ॥

Ends.— fol. 309^{a}.

Text :—

प्रीयद्धरिहरोऽनेम ब्रह्मानंदेन सर्वदा ।

पायाच्च प्राणिनः सर्वान्स्वाश्रितान् शुद्धमानसानिति ॥ ३५ ॥

॥ ठ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्य-मुनिवर्यकिंकरेण श्रीरामकृष्णाख्यविदुषा विरचिते ब्रह्मानंदो विषयानंदो नाम पंचमोध्यायः ॥ ॥ ठ ॥ श्रीभवानीशंकराभ्यां नमः ॥ ॥ ठ ॥ ॥ श्री ॥ संवत् १६५६ वर्षे शके १५२२ ॥ प्रवर्त्तमाने ज्येष्ट सुदि द्वितीया रविवासरे । इदं पुस्तकं लिखितं ॥ ॥ श्री ॥ माधवतीर्थस्येदं पुस्तकं ॥ ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥ ॥ ठ ॥ ॥ श्री ॥ श्रीमाधवो जयति ॥ ॥ श्रीराधिकावल्लभो जयति ॥ ॥ ठ ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 314^{b} ; II 69^{a}, 208^{b} ; III 67^{a-b}.

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. nos. 2322–30, 5985–6.
Velankar 1107.

(2) Printed Editions :—
Emenean 2929–39.

पंचदशी Pañcadaśī

No. 436 No. $\frac{767}{1891-95}$

Size.— $9\frac{1}{16}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 102–45 = 57 leaves; 9 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters; handwriting clear, legible and large, but not uniform. Ms. incomplete, the first 45 foll. missing, and ends abruptly on fol. 102 with the beginning of ब्रह्मानंद. Ms. begins with the 5th verse of तृप्तिदीप and ends with the 4th verse of ब्रह्मानंद; The division is as follows:— तृप्तिदीप foll. 46–78[a]; कूटस्थदीप 78[b]–85[a]; ध्यानदीप 86[a]–100[a]; नाटकदीप 100[a]–102[b].

Age.— Old.

Author.— Vidyāraṇya.

Begins.— fol. 46[a].

भूतात्मा कूटस्था संगचिद्वपुः ॥
अन्योन्याध्यासतो संगधीस्थजीवोत्रपूरुषः ॥ ५ ॥ etc.

fol. 102[b].

इति श्रीविद्यारण्यकृतनाटकदीप समाप्तः ॥

Ends.— fol. 102[b].

वायुः सूर्यो वह्निरिंद्रो मृत्युर्जन्मांतरेतरे ॥
कृत्वा धर्मं विजानंतो—

पञ्चदशी Pañcadaśī

No. 437 No. $\frac{7}{1919-24}$

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by 10 in.

Extent.— 164 leaves; 10 lines to a page; 17 letters to a line.

Description.— Country paper; Śāradā Characters; handwriting large, bold and uniform. No border lines. Ms. bound in book form. Yellow pigment used for deletion, marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.

पंचदशी ५ प्रकरणे

Begins.—

ॐ श्रीगुरवे नमः । ॐ नमः सरस्वत्यै ॥
ॐ नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ
प्रत्यक्तत्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥ १ ॥
ॐ नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने
सविलासमहामोहसाहग्रासैरुकर्मणे ॥ १ ॥
तत्पादांबुरुहद्वंद्वसेवानिर्मलचेतसाम्
सुखबोधाय तत्त्वस्य विवेकोयं विधीयते ॥ २ ॥

Ends.—

प्रियाद्धरिहरोनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा प्रायाश्च प्राणिनः सर्वान् सामितान् शुद्ध मानसाम् ३५ इति श्रीब्रह्मानंदे विषयानंदो नाम पंचमोध्यायः ॥ ५ ॥ ॐ सत्संगश्च विवेकश्च निर्मलं नयनद्वयम् यस्य नास्ति नरः सोंधः सच्छास्त्रं कथभीक्ष्यते ॥ ॥ ॥

पञ्चदशी Pañcadaśī

No. 438 No. $\frac{612}{1884\text{–}87}$

Size.— $7\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 61 + 16 + 13 = 90 leaves ; 11 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and uniform. Multiple lines on margin, but generally four. Deletion by ink. Red chalk on key-words and verse-numbers. Marginal addition ; fol. no. 55 missing.

Age.— Fairly old.

Author.— Vidyāraṇya.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशिवाय नमः ॥
यस्य निश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वंदे विद्यातीर्थमुनीश्वरम् ॥ १ ॥

ॐ नमः शंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ।
सविलासमहामोहग्राहग्रासैककर्मणे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 13ª.

ब्रह्मानंदाभिधे ग्रंथे पंचमोऽध्याय ईरितः ।
विषयानंद एतेन द्वारेणातः प्रविश्यताम् ॥ ३४ ॥
प्रीयाद्धरिहरो नैव ब्रह्मानंदेन सर्वदा ।
पायाच्च प्राणिनः सर्वान् स्वाश्रितान् शुद्धमानसान् ॥ ३५ ॥

इति श्रीविद्यारण्यश्रीपादविरचितायां पंचदशप्रकरण्यां ब्रह्मानंदे विषयानंदो नाम पंचमोऽध्यायः ॥ छ ॥ इति पंचदशप्रकरणी समाप्ता ॥ श्री ॥ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभमस्तु ॥ श्री ॥ छ ॥

पञ्चदशी
(सटीका)

No. 439

Pañcadaśī
(with comm.)

No. 281/1895–98

Size.— 11⅞ in. by 5½ in.

Extent.— 177 leaves ; 12 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting beautiful, clear and uniform. Text in the centre, comm. above and below it. Verse-numbers, key-words and colophons smeared with red chalk. Yellow pigment used for corrections. Ms. is complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1ᵇ.

ओं स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥

Comm.—

ओं नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
प्रत्यक्तत्त्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥ etc.

Text—
ओं नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजजन्मने ॥ etc.

Ends.— fol. 177[a].
Text—
प्रीयद्धरिहरोनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ॥
पायाच्च प्राणिनः सर्वान्स्वाश्रितान् शुद्धमानसान् ॥
इति श्रीः ॥ ॥
Comm.—
इति श्री ..... श्रीरामकृष्णाख्य विदुषा विरचिते उपदेशग्रंथविवरणे विषयानंदः पंचमोध्यायः ॥ १५ ॥ ओम् ॥

पञ्चदशी
(सटीका)

No. 440

Pañcadaśī
(with comm.)

No. $\frac{327\text{-A}}{1899\text{-}1915}$

Size.— $12\frac{5}{16}$ in. by 5 in.

Extent.— 137 leaves ; 12 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper medium, thick and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting clear, beautiful and uniform. Borders ruled with two spaced double lines in black. Text in the centre with comm. above and below it ; verse-numbers smeared with red chalk. Yellow pigment occasionally used for corrections. Ms. covers upto the 12th chapter of the above work; the following chapters are independently written in a different hand.

Aga.— Saṁvat 1830 (?)

Author.— Text—Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].
श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥
Comm.—
नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥ etc.
Text—
श्रीः नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ॥ etc.

Ends.— fol. 137[b].

Text—

ब्रह्मानंदाभिधे ग्रंथे मंदानुग्रहसिद्धये ॥
द्वितीयाध्याय एतस्मिन्नात्मानंदो विवेचितः ॥ ९० ॥
इति श्रीब्रह्मानंदे आत्मानंदो नाम द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

Comm.—

इति श्री ..... रामकृष्ण ... विरचिते ब्रह्मानंदे आत्मानंदः द्वितीयोध्यायः ॥ २ ॥

पञ्चदशी — Pañcadaśī

No. 441 — No. 289/1879-80

Size.— 9¾ in. by 5¾ in.

Extent.— 123 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; thick, smooth and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting large, uniform and clear. Borders ruled with double red lines. Corrections made with yellow pigment ; red chalk smears verse-numbers. The colophons indicate Rāmakṛṣṇa's commentary पददीपिका whereas Ms. contains only the complete text पञ्चदशी.

Age.— Saṁvat 1799.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीपरमात्मने नमः ॥ ॥ ठ ॥

fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
॥ श्रीगणेशायनमः ॥
॥ नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ॥
सविलासमहामोहग्राहग्रासेककर्मणे ॥ etc.

fol. 12[a].

॥ इति श्रीमहाभूतविवेकतात्पर्यदीपिका समाप्ता ॥ ॥ ठ ॥ श्रीरस्तुः ॥
॥ ठ ॥ श्री ॥

fol. 58[a].

इति श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीवर्यतत्किंकरेण रामकृष्णा(ख्य) विदुषा विरचिता तृप्तिदीपव्याख्या समाप्ता ॥

Ends.— fol. 122[b].

॥ इति श्रीमतपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यं-किंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचितो उपदेशग्रंथविवरणे ब्रह्मानंदो नाम पंचमोध्यायः ॥ ५ ॥ समाप्तोयं ग्रंथसंख्या ६००० टी. संवत् १७९९ ना आश्विन मा. क्र. भोम वासरे ॥ शुभं भवतु ॥

fol. 123[a].

॥ श्लोकः ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं (वा) मम दोषो न दीयतां ॥ १ ॥

लिखितं भट्टरामकृष्णसुतविश्वंभर ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥
॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ श्रीकल्याणमस्तु ॥

पञ्चदशी (सव्याख्या)

Pañcadaśī (with comm.)

No. 442

No. 659–A / 1882–83

Size.— 10 in. by 4¾ in.

Extent.— 74 leaves ; 14 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Country paper ; thin, rough and discoloured. Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, clear and legible. Yellow pigment used for corrections. Red chalk on verse-numbers and colophons. Text in the centre with comm. above and below it. Ms. contains the first पंचक (foll. 1–41) and the चित्रदीप (foll. 42–74), see No. 230.

Age.— Old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीपरमात्मने नमः ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥ etc.

Ends.— fol. 41[a].

Text—

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते ॥
ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकं ॥ ८ ॥
इति महावाक्यविवेकः ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंस ... किंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचित महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्ता इति पंचदश्यां प्रथमः पंचकः समाप्ता ॥ उपेंद्राश्रमेण लिखित्वा श्रीमज्ज्येष्ठाय परमहंसाय वामनस्वामिने प्रणपत्य समर्पितमस्तु ॥ तत्सदिति ब्रह्मार्पणमस्तु ।

पञ्चदशी
(सव्याख्या)

Pañcadaśī
(with comm.)

No. 443

No. 292-L / 1879-80

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 40 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; thick, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with three black lines. Ms. contains आत्मानंद (foll. 1-16), अद्वैतानंद (foll. 17-32), विद्यानंद (foll. 32-36) and विषयानंद (foll. 37-40), i. e., the last four chapters of पञ्चदशी. For further details see तत्त्वविवेक (No. 306).

Age.— Fairly old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

नन्वेवं वासनानंदाद्ब्रह्मानंदादपीतरं ॥
वेत्तु योगी निजानंद मूढस्यात्रास्ति का गतिः ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

तदेवं प्रथमाध्याये विवेकिनो योगेन निजानंदानुभवप्रकारं ... etc.

Ends.— fol. 40[a].

Text—

ब्रह्मानंदाभिधे ग्रंथे पंचमोध्याय ईरितः ॥
विषयानंद एतेन द्वारेणांतः प्रविश्यतां ॥ ३४ ॥
इति.श्रीविद्यारण्यमुनिविरचिते ब्रह्मानंदो पंचमोध्यायः समाप्तः ॥ १५ ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंस ... भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यकिंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिते ब्रह्मानंदो पंचमोध्यायः समाप्तः ॥

पञ्चदशी with (पददीपिका)

Pañcadaśī with (Comm. Padadīpikā)

No. 444

No. 290 / 1879-80

Size.— 10¼ in. by 4⅝ in.

Extent.— 59 leaves ; 13 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines ; red chalk smears important words and phrases, beginning and colophons. Many foll. are worm-eaten and in a bad state of preservation. Ms. consists of the first five sections only, and is therefore also called पंचविवेक.

Age.— Appears old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

॥ ठ ॥ नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ॥
सविलासमहामोहग्राहग्रासैककर्मणे ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीगुरवे नमः ॥
नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
प्रत्यक्तत्वविवेकस्य क्रियते पददीपिका ॥ १ ॥

प्रारिप्सितस्य ग्रंथस्याविघ्नेन परिसमाप्तिप्रचयगमनाय शिष्टाचारपरिप्राप्तमिष्टदेवतागुरुनमस्कारलक्षणं मंगलाचरणं स्वेनानुष्ठितं शिष्यशिक्षार्थं श्लोकेनोपनिबध्नाति ॥ etc.

fol. 21[a].

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यकिंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता तत्वविवेकदीपिका समाप्ता ॥

fol. 36[b].

..... महाभूतविवेकतात्पर्यदीपिका समाप्ता ॥

fol. 47[a].

..... पंचकोशविवेकव्याख्या समाप्ता ॥

fol. 57[a].

..... द्वैतविवेकपद्योजना समाप्ता ॥

Ends.—fol. 59[a-b].

Text— 59[a].

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्वमीर्यते ॥
ब्रह्मशब्देन (59[b]) तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकं ॥ ८ ॥

Comm.— 59[a].

दृश्यत्वेन मिथ्याभूतस्य सर्वस्याकाशादेर्जगतस्तत्वमधिष्ठानतया तद्बाधावधित्वेन च पा(59[b])रमार्थिकं सच्चिदानंदलक्षणं यद्ब्रह्मरूपमस्ति तद्ब्रह्मशब्देनेर्यते कथ्यते इत्यर्थः ॥ वाक्यार्थमाह ॥ यदुक्तलक्षणं ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपं स्वरूपं यस्य तत् स्वप्रकाशात्मरूपकं स एवेत्यर्थः ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकांचार्यश्रीभारती ... महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्ता ॥ पंचविवेक संपूर्ण ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 314[b]; II 69[a], 208[b]; III 67[a-b].

पञ्चदशी
(पददीपिका)

No. 445

Pañcadaśī
(Padadīpikā)

No. 573/1886-92

Size.— 11 in. by 5¼ in.

Extent.— 182 leaves ; 13 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, legible and uniform. Borders ruled with double red lines. Text and comm. run into each other ; text smeared with red chalk. Foll. torn out at the margins. Ms. is complete. Yellow pigment used for corrections. The foliation on the right margin has disappeared in many places, due to the foll. being partially eaten out.

Age.— Fairly old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[D].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥ etc.

Ends.— fol. 182[a].

प्रियाद्धरिहरोनेन ब्रह्मानंदेन सर्वदा ॥
पायाच्च प्राणिनः सर्वान् चाश्रितान् शुद्धमानसान् ॥ ३५ ॥
इति श्रीमत्परमहंस ... भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यकिंकरेण
रामकृष्णाख्यविदुषा विरचिते ब्रह्मानंदो नाम पंचमोध्यायः ॥ ५ ॥
इति पंचदशमं प्रकरणं समाप्तं ॥ १५ ॥

पञ्चदशी
(पददीपिका)

Pañcadaśī
(Padadīpikā)

No. 446

No. $\frac{574}{1886\text{-}92}$

Size.— 14⅛ in. by 5½ in.

Extent.— 149 – 21 = 128 leaves ; 10 lines to a page ; 64 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with three lines each. Text in the centre, comm. above and below it. Red chalk smears verse-numbers. Yellow pigment used for occasional corrections. Foll. 20–40 missing ; Ms. otherwise complete. Floral designs in circles in red, yellow and black on first and last foll.

Age.— Old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1ᵇ.

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीरामाय नमः ॥

Comm.—

नत्वा ... etc.

Text—

श्री ॥ ॐ ॥ नमः श्रीशंकरानंद ... etc.

Ends.— fol. 149ᵃ.

Text—

समाप्तं पुस्तकं पंचदशी समाप्ता ॥

Comm.—

इति श्री ... भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिकिंकरेण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचितमुपदेशग्रंथविषयानंदः पंचमोध्यायः ॥ १५ ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ समाप्तः ग्रंथः राम

पंचपादिका — Pañcapādikā

No. 447 — No. $\frac{769}{1891\text{-}95}$

Size.— 12½ in. by 6 in.

Extent.— 76 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting bold clear and uniform. Yellow pigment used for corrections ; red chalk smears colophons, key-words and important passages. No punctuation marks.

Age.— Saṁvat 1894.

Author.— Padmapādācārya.

Begins.— fol. 1ᵃ.

॥ अथ शारीरकभाष्यपञ्चपादिकाटीकाग्रंथ ॥ २१०० ॥ पत्र ॥ ७६ ॥

fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अनाद्यानंदकूटस्थनानंतसदात्मने ॥
अभूतद्वैतजालाय साक्षिणे ब्रह्मणे नमः ॥ १ ॥
नमः श्रुतिशिरः पद्मपंडमार्तंडमूर्त्तये ॥
बादरायणसंज्ञाय मुनये शमवेश्मने ॥ २ ॥
नमाम्यभोगिपरिवारसंपदं निरस्तभूतिमनुमार्क्षविग्रहं ॥
अनुग्रमुन्मृदितकाललांछनं विना विनायकमपूर्वशंकरं ॥ ३ ॥
षट्चक्रमानससरः प्रतिलब्धजन्मभाष्यारविंदमकरंदरसं पिबंति ॥
प्रत्याशमुन्मुखविनीतविनेयभृंगास्तान् भाष्यवित्तकगुरून प्रणमामि मूर्ध्ना ॥४॥
पदादिवृतभारेण गरिमाणं बिभर्ति यत् ॥
भाष्यं प्रसन्नगंभीरं तद्व्याख्यं श्रद्धयारभे ॥ ५ ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोरित्याद्यहमिदं ममेदमिति नैसर्गिकोयं लोक व्यवहार इत्यंतं भाष्यं ... etc.

fol. 50[b].

इति पंचपादिकायां तृतीयं वर्णकं समाप्तं ॥

fol. 57[b].

इति श्री ... ... चतुर्थं ... ... ॥

fol. 62[a].

... ... पंचमं & षष्ठं ... ॥

Ends.— fol. 76[a].

यथा देहे विशिष्टजातीये तद्व्यतिरिक्तस्याहं कर्त्तुरहं मानसंबंधः कल्पितोऽपि स्वनिबंधने लोकशास्त्रव्यवहारे यथावगतितत्वहेतुतया हेतुस्तथा अयं कल्पितो प्यलौकिकात्मस्वरूपप्रतिपत्तेः प्राक् प्रमाणं निश्चितप्रत्ययोत्पादनाद्वो भानुपलब्धेश्चेति ॥

॥ इति पंचपादिका समाप्ता ॥ ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥
॥ पंचपादीभाष्यव्याख्या पद्मपादविनिर्मिता ॥
सोरटिविश्वनाथेन लेखिता ज्ञानप्रापिका ॥ १ ॥
संवत् १८९४

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum — I 315[a]; II 69[a]; III 67[b].

पंचपादिकाविवरण Pañcapādikāvivaraṇa

No. 448 No. $\frac{69}{1881\text{-}82}$

Size.— 10¼ in. by 4½ in.

Extent.— 80 − 32 = 48 leaves ; 11 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper old, thin, rough, worn out and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, uniform and legible. Borders ruled with double black lines filled in with red pigment. The first fol. is worn-out torn and in a bad state of preservation. Most foll. crumpled at the edges. Foll. 2–33 missing. Key-words covered with red chalk. Occasional marginal corrections; पृष्ठमात्राs used.

Age.— Saṁvat 1573.

Author.— Prakāśātma-yati.

Begins.— fol. 1[b].

नमः श्रीगणपतिभारतीभ्यां ॥

पालने विमलसत्त्ववृत्तये जन्म कर्मणि रजोजुषेलये ॥
तामसाय जगतः पराकृतद्वैतजालवपुषे नमस्सते ॥ १ ॥

यस्याः प्रसादमवलंब्य जगद्गुरूणा-
मप्यस्खलत् बहुगुणाः प्रसवंति वाचः ॥
सा वेदशास्त्रपरिनिर्मितवंद्यदेहा
भूयात्समग्रवरदेव सरस्वती नः ॥ २ ॥

विघ्नाभितापमपहृत्य मदीय कृत्य-।
बीजं प्रवृद्धमदनुग्रहवर्षपातेः ॥
संप्रार्थितस्सिततरोपि गणेशमेघः ।
सिंचन्नभीष्टफलमंकुरयत्यमोघं ॥ ३ ॥

श्यामापि श्रुतिकमलावबोधरागं शांतः सन्नयति तमोविनाशमंत्रः ॥
नीरूपं प्रथयति योपि गोसहस्रैस्तं व्यासं नमत जगत्यपूर्वभानुं ॥ ४ ॥

उद्धृत्य वेदपयसः कमलामिवाब्धेरालिंगिताखिलजगत्प्रभवैकमूर्त्तिं ॥
विद्यामहेशजगतां सुखदामदाद्यस्तं शंकरं विमलभाष्यकृतं नमामि ॥ ५ ॥

वंदे तमात्मसंबुद्धस्फुरद्ब्रह्मावबोधतः ॥
अर्थंतस्तु न नाम्नैव योनन्यानुभवो गुरुः ॥ ६ ॥

प्रकाशात्मा यतिः सम्यक् प्राप्तविद्याशुश्रूशया ॥
यथाश्रुतं यथाशक्ति व्याख्यास्ये पंचपादिकां ॥ ७ ॥

विदितसकलवेद्यैर्नप्रशंसंति लोके ग्रथित ... (lost...) मादृशेन ॥ इति विफलसमेऽस्मिन्वाग्व्ययेहं प्रवृत्तः स्वमति विमलतायै क्षंतुमर्हंति (संतः) ॥ ८ ॥ (lost) तस्य ग्रंथस्याविघ्नेन परिसमाप्तिप्रचयगमनाभ्यां शिष्टाचारपरिपालनाय चाभिलषितदेवतापूजानमस्कारः कर्त्तव्यः शास्त्रार्थश्च तत्वं पदार्थविवेकोपायलभ्यः प्रत्यग्ब्रह्मणोरेकत्वलक्षणः

संक्षेपतो दर्शनीयः ॥ कृत्स्नस्य भाष्यस्य तत्र तात्पर्यकथनायेति तदुभ—

fol. 34[a].

उच्यते किं वा प्रतिभासतोर्थतश्चेत्तत्राह यद्यपि देहादिव्यतिरिक्त इति...etc.

Ends.— fol. 79[b].

तथा सति तदेवमित्याद्युक्तानु—

fol. 80[a].

कीर्त्तनं प्रथमं तावदिति भाष्यस्य तात्पर्यकथनं ननु विषयः समन्वयनिरूपणेनैव गम्यते प्रयोजनं च चतुर्थाध्यायेनैव प्रमीयते तत्र किमिति विषयप्रयोजने प्रथमसूत्रेण सूत्रीयते इति तदाह शास्त्रस्यादिरयमिति ॥ नन्वेकसूत्रवाक्यस्यानेकार्थत्वमयुक्तमिति तदाह सूत्रं चैतदिति तत्राथशब्द इत्यादिपदव्याख्याने भाष्यस्य वृत्तसंकीर्त्तनपूर्वकं तात्पर्यमाहैवं सूत्रस्यादित्वेनेति ॥ श्रीः ॥ ॥ छ ॥

॥ स्वस्ति संवत् १५ आषाढादि ७३ प्रवर्त्तमाने फाल्गुने शिते पक्षे चतुर्थी सोमे लिखितमिदं ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ लेखकपाठकयोः कल्याणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 315[a]; II 69[a]; III 67[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Velankar 1119.
Mad. Cat. No. 4667–70 (Pp. 3471–3475).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2896–2900.

पञ्चपादिकाविवरण-भावप्रकाशिका

Pañcapādikāvivaraṇa-bhāvaprakāśikā

No. 449

No. $\frac{29}{1898\text{-}99}$

Size.— 11¾ in. by 4⅛ in.

Extent.— 197 leaves ; 8 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, dark grey, old and brittle. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with two spaced black lines. Paper covered over with yellow pigment at places. On the left margin is the superscription नृसिं.

Age.— Old.

Author.— Nṛsiṁhāśramamuni.

Begins.— fol. 1[b].

॥ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥

यत्सत्यचैतन्यसुखानुलिप्तं विश्वं हितं सत्पुरतीव भाति ॥
समानिरस्ताखिलभेद आत्मा पायादवोधाद्विपदो नृसिंहः ॥ १ ॥

श्रीमद्गुरुपदद्वंद्वमद्वैतात्मप्रसिद्धये ॥
हृदये सदयं भूयान्विगूढात्मांजनं परं ॥ २ ॥
श्रीमद्गुरुकृपालेशादद्वैतब्रह्मगोचरे ॥
क्वचित्क्वचिद्विवरणे गूढो भावः प्रकाश्यते ॥ ३ ॥

निर्विशेषब्रह्मप्रतिपादकग्रंथकरणस्य तत्प्रतिपत्तिं विना योगात् ॥ etc.

Ends.— fol. 197[a].

सूत्रवाक्यस्यानेकार्थत्वं न दूषणं पौरुषेयवाक्ये विवक्षानुसारेण तस्या-दोषत्वादित्याह सूत्रं चेति । उत्पत्तिस्थितिसंहारलीलाविश्रुतवैभवं ॥
विश्वस्यानंदसंदोहं वंदे नरहरिं गुरुं ॥ १ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यविरचितायां विवर्णभावप्रकाशिकायां प्रथमं वर्णकं समाप्तं ॥ ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ ॥ अद्वैतवेदांतसिद्धांतविवरणभाष्यं समाप्तं ॥

(in a later hand, but with *pṛṣṭhamātrās*).

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
See पञ्चपादिकाविवरणप्रकाशिका I 315[b].

पञ्चप्रकरणी

Pañcaprakaraṇī

No. 450

No. $\frac{119}{1902\text{–}07}$

Size.— 9 in. by 5 in.

Extent.— 26 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear, legible. No border rulings. Key passages smeared with red chalk. Yellow pigment occasionally used ; marginal corrections.
Fol. 26^{b}, at end of colophon.
इदं पुस्तकं रामानंदतीर्थस्वामिनस्य स्वार्थं परार्थं .....

Age.— Śaka 1720.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ पंचप्रकरणीयम् ॥
श्रीरामं सीतया सार्द्धं नत्वा सर्वहृदि स्थितं ।
सत्सुखानुभवं ग्रंथं कुर्वे बुद्धिविशुद्धये ॥ १ ॥
सच्चिदानंदरूपं तत्पूर्णं विष्णोः परं पदं ।
तत्प्राप्तये समारब्धा वेदांताः सकला अपि ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 26^{a}.

आत्मलाभान्न परं विद्यते इति च। ब्रह्मवेद ब्रह्मैव भवति ॥ ॐ नमो ब्रह्मविद्भ्यः ब्रह्मविद्भ्यः परं नास्ति न भूतं न भविष्यति ॥ इति पंचप्रकरण्यां आत्मप्रकाशनिरूपणं नाम पञ्चमप्रकरणं संपूर्णम् ॥ ६ ॥

Followed by

पंचप्रकरणीमेतां सत्सुखानुभवप्रदां ।
विचारयंति ये नित्यं आत्मारामा भवंति ते ॥ १ ॥
सत्यं ज्ञानमवंतमेकमजरं नित्यं विभुं ।
गुरुशुश्रूषया ज्ञानं विनाभ्यासेन लभ्यते ॥
परमान्नानि भक्ष्यंति यथान्येव रसंगिनः ॥ ६ ॥ ६ ॥

श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥ शके १७२० कालयुक्तनामसंवत्सरे चैत्रशुक्लअष्टमी तद्दिने समाप्तिमगमत् ॥ इदं पुस्तकं रामानंदतीर्थस्वामिनस्य स्वार्थं पदार्थता श्रीरामार्पण.

पंचरत्न Pañcaratna

No. 451 No. $\frac{597}{1886-92}$

Size.— $10\frac{1}{16}$ in. by $5\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 1 leaf ; 13 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium bold and clear. Ms. forms the last fol. of another work called *Vedāntasāraṭīkā*, No. 567-A of 1886-92, wherein full description is given.

Age.—Saṁvat 1885.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 46^a.

वेदो नित्यमधीयतां तदुदितमर्थस्वनुष्ठीयतां
तेनेशस्य विधीयतामपचितिः काम्ये मतिस्त्यज्यतां
पापौघः परिधूयतां भव सुखे दोषोनुसंधीयता-
मात्मेच्छा व्यवसीयतां निजगृहात्तूर्णं विनिर्गम्यतां ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 46^a.

एकांते सुखमास्यतां परतरे चेतः समाधीयतां
पूर्णात्मा सुसमीक्षतां जगदिदं संबाधितं दृश्यतां
प्राक्कर्म प्रविलाप्यतां चिरबलात् नाप्युत्तरैः श्लिष्यतां
प्रारब्धं त्विह भुज्यतामथ परं ब्रह्मात्मनास्थीयतां ॥ ५ ॥
इति शंकराचार्यविरचितं पंचरत्नसमाप्तम्
सं. १८९५ आश्विन शुक्ल २ गुरौ नाथुरामेण लिखत् स्वार्थं
वा परार्थं अमूपनग्रनागसेल्यां विधिषु शुभं
सच्चिदानंदस्वरूपाय नमः
हरमेहरसेनरमेनरसेकरमेकरसे हरलायकहे
दरमेदरसे परमे परसे वरमे वरसे वरदायकहे
तनमे तनसे वनमे वनसे धरसे धरसे धरयाय कहे
मोमे मोसे तोमे तोसे जगमे जगसे जगनायकहे

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 316^a; II 69^b.

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 5948.
Mad. Cat. IX, Nos. 4630-4 represent a different work.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 3380.

पंचरत्न — Pañcaratna

No. 452 — No. 352-A / 1895-1902

Size.— 8⅞ in. by 4½ in.

Extent.— 1 leaf ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper rather old and greyish and worn-out ; Devanāgarī Characters ; handwriting legible and medium ; appears to be written subsequently to आत्मबोध occupying 17 folios (see no. 138).

Age.—The Ms. appears to be quite old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्री ॥ वेदो नित्यमधीयतां तदुदितं कर्मस्वनुष्ठीयतां ॥ etc.

Ends.— fol. 1[a].

प्रारब्धं ... ह भुज्यतां मथपरं ब्रह्मात्मना स्थीयतां ॥ ५ ॥

इति पंचरत्नमूलं समाप्तं ॥ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I, 316[a]; II, 69[b].

पंच-संस्कार-प्रमाणविधि — Pañca-saṁskāra-pramāṇavidhi

No. 453 — No. 705-B / 1884-87

Size.— 12⅜ in. by 5⅞ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting good. Ms. deals with the five *Saṁskāras* mentioned in the first verse quoted below.

Age.— Saṁvat 1846.

Begins.— fol. 6[b].

श्रीमते निंबादित्याय नमः ॥ निखिलमहिमंडलाचार्य्यनिंबार्कानुयायिनां पंचसंस्कारविधिर्विधीयते । तथोक्तं पाद्मे ॥

तापः पुंड्रं तथा नाममाला मंत्रं च पंचमः ॥
अमी परमसंस्काराः परमैकांतहेतवः ॥ १ ॥
तापो नाम द्वारिकायामेव तप्तमुद्राधारणं ततोन्यत्र धारणे निंदाश्रवणात् ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

तथोक्तं पद्मपुराणे ॥
तुलसीकाष्टमालाभिर्विना ये नरसत्तम ।
यत्कुर्वंति नरा सर्वं निष्फलं याति निश्चितं ॥ २१ ॥
इति श्रीनिखिलमहिमंडलाचार्य्यचक्रचूडामणिश्रीनिंबार्कानुयायिनां पंचसंस्कारप्रमाणविधिः समाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥ श्री सर्वेश्वरशरणाय नमः ॥
॥ ॥ ॥ संवत् १९४६ ॥ ॥ ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II 69[b] (our Ms.); III 68[a] (by Nimbārka).

पञ्चीकरण Pañcīkaraṇa

No. 454 No. $\frac{55}{1872\text{–}73}$

Size.— 9⅛ in. by 5 in.

Extent.— 18 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold and uniform. Double red lines ruled for margins. Yellow pigment occasionally used for corrections. Marginal corrections and additions. Fol. 1[a] contains some illegible signature.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya ?

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः ॥
शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं ।
प्रसन्नवदनं ध्याये सर्वविघ्नोपशांतये ॥ १ ॥
ॐ सच्चिदानंदरूपाय कृष्णाय क्लिष्टकारिणे ।
नमो वेदान्तवेद्याय गुरवे बुधसाक्षिणे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 18[b].

एवं ददाव आपो ज्योतिरसोमृतं ब्रह्मभूर्भुवः सुवरोंम ।
ॐ तत्सत् ब्रह्मार्पणमस्तु ॥

तीर्थाभिवादको दण्डमूलाग्राभ्यामनुक्रमात् ।
अपस्पर्शेदभिगमैनिर्गमे तत्वपर्ययैः ॥

इति पंचैकरणं समाप्तम् ॥ श्री ॥ शुभमस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥

Then follows an endorsement in a different hand

इति श्रीशंकराचार्यविरचितं संघार्शणः (?) ॥

पञ्चीकरण Pañcīkaraṇa

No. 455 No. 366/1895–1902

Size.— 8⅛ in. by 5⅞ in.

Extent.— 2 leaves ; 12 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. No marginal rulings. Worm-holes on both foll. Marginal additions. Red chalk smeard over end of lines and key-words.

Age.— Modern.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः । श्रीअद्वैतगुरवे नमः । श्रीसच्चिदानंदरूपाय नमः । अथ पंचीकर्णं । अथ मोक्षार्थे पंची(क)र्णंजपे विनियोगः ॥

जगदंकुरकंदाय सच्चिदानंदमूर्त्तये ।
गलिताखिलभेदाय नमः शांताय विष्णवे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[a].

तत्र कार्योपाधिरयं जीवः कारणोपाधिरीश्वरः ।
कार्यकारणतां हित्वा पूर्णबोधावशिष्यते ॥
पूर्णबोधोवशिष्यत इति पंचीकर्णं ॥

पञ्चीकरणमहाभाष्य Pañcīkaraṇamahābhāṣya

No. 456 No. $\frac{46}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 20 leaves ; 6 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold large and clear. Borders ruled with double or triple red lines. A clear copy.

Age.— Not very old.

Author.—Ānandagiri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

यदबोधादिदं भाति यद्बोधाद्विनिवर्त्तते ।

नमस्तस्मै परानंदवपुषे परमात्मने ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[b].

षड्विधं लिंगमाश्रित्य वेदांता यत्र निष्ठिताः ।

विधानप्रतिषेधाभ्यां तं वंदे पुरुषोत्तमम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकरभगवत्पूज्यपादविरचिते

पञ्चीकरणभाष्ये आनन्दगिर्यं संपूर्णम् ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 31[8a]; II 70[a], 209[a]; III 68[a].

B–Descriptive Catalogues :—
Cf. Ind. Off. Cat. No. 2281 (p. 733) for com. on Ānandagiri's work.
Mad. Cat. IX, No. 4637 (p. 3453).

पञ्चीकरणमहावाक्यार्थ Pañcīkaraṇamahāvākyārtha

No. 457 No. $\frac{45}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 7 leaves ; 8 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting big clear and bold. Borders ruled with double red lines. A clear copy.

Age.— Not very old.

Author.— Saṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

सच्छद्ववाच्यमविद्याशबलं ब्रह्म । ब्रह्मणो व्यक्तम् ।

अव्यक्तान्महत् । महतो अहंकारः । अहंकारात्पंच तन्मात्राणि ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

नाहं देहिन मे देहः केवलोहं सनातनः ।

एकमेवाद्वयं ब्रह्म नेह नानास्ति किंचन ॥ २७ ॥

इति श्रुतेः ।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजका(चा)र्यगोविन्दभगवत्पादपूज्यश्रीशंकराचार्यविरचितं पञ्चीकरणमहावाक्यार्थसंपूर्णम् ओंतत्सद्ब्रह्मार्पणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 318[a]; II 70[a], 209[a], III 68[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Med. Cat. IX, No. 4635 (pp. 3451–2).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2997.

पञ्चीकरण — Pañcīkaraṇa

No. 458 — No. 232/1884–86

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 2 leaves ; 14 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī Characters; hand-writing medium large, clear and uniform. No marginal ruling. Yellow pigment used for deletion. Occasional marginal correction.

Age.— Not very old.

Author.— Sureśvarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्री ॥ ओंकारः सर्ववेदानां सारस्तत्वप्रकाशकः ।

तेन चित्तसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाश्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

समभ्यसेदिहामुत्र भोगानाशक्तधी सुधीः ।
रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिंतयेत्सदा ॥ ६४ ॥
इति श्रीपरमहंसपरिव्राजिकाचार्यसुरेसुराचार्यविरचितं पञ्चीकरण-
वार्त्तिकं समाप्तमिति ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 318[a]; II 70[a]; III 68[a] (all give *Pañcīkaraṇavārttika* as title of work).
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 5949–50.
Mad. Cat. IX, No. 4638–40 (pp. 3454–8).
(2) Printed Editions :—
Emeneau 2997, 3048.

पञ्चीकरणवार्त्तिक Pañcīkaraṇavārttika

No. 459 No. $\frac{328}{1899\text{–}1915}$

Size.— 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 5 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, clear, uniform. No border rulings. Yellow pigment for deletion. Marginal corrections. Red chalk on beginning, verse-numbers and colophons. Not a clear copy.

Age.— Not very old.

Author.— Sureśvarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ पञ्चीकरणवार्त्तिकं लिख्यते ॥
ॐकारः सर्ववेदानां सारस्वतत्वप्रकाशकः ।
तेन चित्तसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाश्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

समभ्यसेदिहामुत्र भोगानासक्तधिः ।
रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिंतयेत्सदा ॥ ६४ ॥
इति श्रीसुरेश्वराचार्यविरचितं पञ्चिकरणं वार्त्तिकं समाप्तम् ॥ १ ॥

पञ्चीकरणवार्त्तिक Pañcīkaraṇavārttika

No. 460 No. 770/1891-95

Size.— 8⅞ in. by 5 in.

Extent.— 4 + 1 = 5 leaves ; 16 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, clear. Borders ruled with two spaced double red or black lines. Reddish pigment and black ink used for deletion, marginal corrections and additions. Most foll. are repaired. The unnumbered fol. bears on obverse a coloured design in lines and curves using black, red and purple inks. The reverse contains the beginning of the Bhagavadgītāmāhātmya.

Age.— Old.

Author.— Sureśvarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ ज्ञानात्मने नमः ॥ अथ वार्त्तिकं ॥
ॐकारः सर्ववेदानां सारस्तत्त्वं प्रकाशकः ।
तेन चित्तसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाश्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b].

समभ्यसेदिहामुत्राभोगानां सक्तधी सुधि ।
रागद्वेषादिरहितं स्वात्मानं चितयेत्सदा ॥ ६५ ॥
इति श्रीसुरेश्वराचार्यविरचितं पञ्चिकरणवार्त्तिकः समाप्तम् ॥
छ ॥ छ ॥ छ ॥

पञ्चीकरणवार्त्तिक Pañcīkaraṇavārttika

No. 461 No. 244-A/1882-83

Size.—9¾ in. by 4⅜ in.

Extent.— 1-6[b] leaves ; 8 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold, large and uniform. No border ruling. Few marginal corrections. A clear copy. Forms part of a bigger Ms. Cf. No. 244 B and C of 1882-83.

Age.— Not very old.

Author.— Sureśvarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरवे नमः ॥
ॐकारसर्ववेदानां सारस्तत्त्वप्रकाशकः ॥ etc.

Ends.— fol. 6[a].

स्वसास्त्रोपनिषद्गीतां विष्णोर्नाममहस्रकं ।
श्रीहृदं प्रणवं चैव नित्यभावर्त्तयेद्यति ॥ ६७ ॥
इति श्रीसुरेश्वराचार्यविरचितं पञ्चीकरणवार्त्तिकं समाप्तम् ॥

Then follow the mantras.

पञ्चीकरणवार्त्तिक — Pāñcīkaraṇavārttika

No. 462 — No. 243 / 1882-83

Size.— 9⅝ in. by 5½ in.

Extent.— 3 leaves ; 12 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, uniform, legible. No border ruling. Yellow pigment used for deletion. Occasional marginal corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Sureśvarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ।
अथ पञ्चीकरणवार्त्तिकप्रारंभः ॥
ॐकारः सर्ववेदानां सारस्तत्र प्रकाशकः ।
तेन चित्तसमाधानं मुमुक्षूणां प्रकाश्यते ॥ १ ॥

Ends.— fol. 3[b].

समम्यसेदिहामुत्र भोगानासक्तधीः सुधीः ।
रागद्वेषादिरहितः स्वात्मानं चिंतयेत्सदा ॥ ६४ ॥
इति श्रीसुरेश्वराचार्यपञ्चीकरणवार्त्तिकं समाप्तम् ॥ श्रीगुरवे नमः ॥

पत्रावलंबन Patrāvalambana

No. 463 No. $\frac{287}{1879\text{-}80}$

Size.— 10½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 9 leaves ; 6 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey ; Devanāgari Characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with three spaced thick red lines filled in between with yellow pigment. Punctuation-marks in red.

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

लौकिको वैदिकश्चैव व्यवहारो द्विधा मतः ॥
लोकसिद्धं पुरस्कृत्य वदिको बोध्यते यथा ॥ १ ॥
लोके शब्दार्थसंबंधो रूपं तेषां च यादृशं ॥
न विवादस्तत्र कार्यो लोकोछित्तिस्तथा भवेत् ॥ २ ॥
ब्रह्मवादे निरुक्तिस्तु न वक्तव्यैव कुत्रचित् ॥
वस्तुतो ब्रह्म सर्वं हि व्यवहारस्तु लोकतः ॥ ३ ॥ etc.

fol. 4[b].

अतः स्वतंत्रता वाच्या तथा चेन्नैकवाक्यता ॥
वेदोखिलो धर्ममूलमित्यादिश्च विरुध्यते ॥ ३० ॥
वैदिकानामभिध्यानं स्वरादिनियमैर्युतं ॥
वेदा एव न चान्यार्थाः वाच्या बुद्धिमता क्वचित् ॥ ३१ ॥
अतो वेदांतवाक्यानामप्रसिद्धेः ॥ वैदिकानामपि तथैव प्रसिद्धिरिति चेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

न भयं ते न कर्त्तव्यं ब्राह्मणानामिय गतिः ॥
डिंडिस्तु वादितो द्वारि विश्वशस्य मयात्र हि ॥
विद्वद्भिः सर्वथा श्राव्यं ते हि सन्मार्गरक्षकाः ॥
॥ इति श्रीमद्वल्लभदीक्षितानां पत्रावलंबनं समाप्तं ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 319[a]; II 70[a]; III 68[a].
B-Descriptive Catalogues:—
Ind. Off. Cat. 2492, 2493.

पत्रावलंबन Patrāvalambana

No. 464 No. $\frac{712}{1887\text{–}91}$

Size.— 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 8 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. No punctuation marks. Foll. discoloured at many places.

Age.— Old.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

लौकिको वैदिकश्चैव व्यवहारो द्विधा मतः ॥ etc.

Ends.— fol. 8[a].

इति श्रीमद्वल्लभदीक्षितविरचितं पत्रावलंबनं संपूर्णं ॥

पत्रावलंबनटीका Patrāvalambanaṭīkā

No. 465 No. $\frac{713}{1887\text{–}91}$

Size.— 10¾ in. by 5⅛ in.

Extent.— 47 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform ; no punctuation-marks except on foll. 1–10. Certain lacunae on many foll., indicated by dashes or hyphens.

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned, but see next.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमदाचार्यचरणैश्चरणाद्रौ वसद्भिर्भक्तिमार्गप्रचारोपयोगितया उत्तरमीमांसाभाष्येण ब्रह्मवादे ज्ञानकर्मसमुच्चयोगितया पूर्वमीमांसाभाष्येण धर्मस्थैर्यादिके च विचारिते यदा मायावादभाद्दमतस्थाः पंडिता विवदिषया काशीतश्चरणाद्रौ समायांति तदा तैः सह विचारे क्रियमाणे भगवत्सेवायां प्रतिबंधो भवतीति तन्निवृत्तये स्वयं चरणाद्रितः काश्यामागत्य विश्वेशः देवालयद्वारि पत्रा-(२ [a]) वलंबनं कृत्वा कंचितकालं स्थितं ॥ etc.

Ends.— fol. 47[a].

एवं करणप्रयोजनमाहुः ॥ विद्वाद्भिरिति ॥
तथा च सन्मार्गरक्षणमेतत्करणप्रयोजनमित्यर्थः ॥
एष पुष्पांजलिः श्रीमदाचार्यचरणांबुजे ॥
निवेदितो मया तेन चापलं मे क्षमंत्विति ॥
॥ इति श्री———

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 319[a].

पत्रावलंबन-विवरण
(= पत्रावलंबनटीका)

Patrāvalambana-vivaraṇa
(= Patrāvalambana-ṭīkā)

No. 466

No. $\frac{288}{1879\text{-}80}$

Size.— $10\frac{1}{4}$ in by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 77 leaves ; 5 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and greyish ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double red lines, occasionally filled in with yellow pigment. Punctuation marks in red, as also beginning and end. The title as given on the margin as well as on fol. 77[b] is *Patrāvalambanaṭīkā*, but the colophon gives it as *Patrāvalambana-vivaraṇa*.

Age.— Fairly old.

Author.— Puruṣottama.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥ श्रीमदाचार्यचरणकमलेभ्यो नमः ॥
श्रीमदाचार्यचरणैश्चरणाद्रौ वसद्भिर्भक्तिमार्गोपयोगितया ..... etc.

Ends.—fol. 77[a].

(एष पुष्पांजलिः श्रीमदाचार्य-)चरणांबुजे ॥
निवेदितो मया तेन चापलं मे क्षमंत्विति ॥ ॥
इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणाकतानपीतांबरात्मजपुरुषोत्तमेन विरचिते पत्रावलंबनविवरणं ॥ संपूर्ण ॥ ॥ छ ॥
॥ शुभं भवतु ॥ ॥ श्रीहरि ॥

Fol. 77[b].

॥ इति पत्रावलंबनटीका समाप्तं ॥

पदयोजनिका

No. 467

Padayojanikā

No. 115-A / 1902-1907

Size.— 7½ in. by 3½. in

Extent.— 232 leaves ; 11 lines to a page ; 29 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium size, legible but not uniform ; red chalk used for numbers and important words in the beginning only.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Rāmatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

ॐ नमः श्रीमहागणपतये ॥

यत्राध्यस्तमिदं सर्वं मेयमात्राद्यविद्यया ॥
भाति नो भाति यज्ज्ञानांत्तदस्मि ब्रह्म चित्सुखं ॥ १ ॥ etc.

भगवान् भाष्यकारः पद्यग्रंथारंभे ...
शिक्षार्थं निबध्नाति ॥ चैतन्यमिति ... etc.

Ends.— fol. 232 (wrongly written as 231 in Ms)[a]

उपदेशसहस्रीयं विवृता हि महात्मभिः ॥
श्रद्धावेशान्मयाप्यस्याः पदयोजनिका कृता ॥
समस्तवेदार्थरहस्यगद्यपद्यप्रबंधार्थतयावबोधः ॥
कथं नु मादृक्प्रति बिंबितः स्यात् अथापि भक्त्याहमिहास्मि नुन्नः ॥ २ ॥
हृद्यंतराविष्कृतराममूर्त्तेस्तथा गुरूणां विपुलप्रसादात् ।
यथाकथंचिद्रचितेन विष्णुरनेन तुष्यत्वखिलांतरात्मा ॥ ३ ॥

इति श्रीशंकराचार्यकृतोपदेशसाहस्र्याः पदयोजनिका नाम टीका कृष्णतीर्थशिष्यरामतीर्थविरचिता समाप्ता ॥

सहस्रोपदेशेन हार्दं तमो यः स्वचिन्मात्रभासा निवार्याश्वभद्रं ॥
ददावात्मरूपं समस्तार्थदीपं गुरुं काशिराजं निजं तं नमामि ॥ १ ॥
घटादेः स्फुरस्तात्तदीया च सत्ता तदानंदतामत्त एवो (fol. 232[b]) पयाता
त्रयं तत्त्वहं ज्ञातमित्थं प्रसादाद्गुरोर्यस्य तं काशिराजं नमामि ॥ २ ॥ ॥ ६ ॥
तद्भोजनं यद्द्विजभुक्तशेषं सा प्रज्ञता या न करोति पापं ॥
तत्सौहृदं यत्क्रियते परोक्षं दंभैर्विना यः क्रियते स धर्मः ॥ १ ॥

परमार्थनिर्णय
(सटीक)

Paramārthanirṇaya
(with Comm.)

No. 468

No. 44 / Viśrāma I

Size.— 10 in. by 4¾ in.

Extent.— 14 leaves ; 7 lines to a page 33-35 letters to a line.

Description.— Thick country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium for com. large for text, bold and uniform. Borders ruled with two spaced double red lines. Text in centre, com. above and below it. Punctuation-marks in red.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1ᵇ.

Text.—

श्रीभगवानुवाच ।
परस्वभावकर्माणि न प्रशंसेन्न गर्हयेत् ।
विश्वमेकात्मकं पश्यन्प्रकृत्या पुरुषेण च ॥ १ ॥ etc.

Com.—

श्रीगणेशाय नमः ॥
अष्टाविंशे तु यः पूर्वं विस्तरेणोपवर्णितः ।
ज्ञानयोगः पुनश्चासौ समाहृत्य निरूप्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 14ᵃ.

Text.—

योगचर्यामिमां योगी विचरन्मदपाश्रयः ।
नांतरायैर्विहन्येत निस्पृहः स्वसुखानुभूः ॥ ४४ ॥
इति श्रीभागवते महापुराणे एकादशस्कन्धे परमार्थनिर्णयो नाम अष्टाविंशोध्यायः ॥ ६ ॥

Com.—

समाहृत्य स्वयोगं तु समस्तोपनिषद्रसं ।
अतोंतरायै सत्त्वे मुख्यतमां भक्तिं मुक्तौ पुररुपादिशत् ॥ ४४ ॥
इति श्रीभागवते महापुराणे अष्टादशसाहस्र्यां संहितायां
कृष्णोद्धवसंवादे परमार्थनिरूपणं नामष्टाविंशोध्यायः ॥ २८९ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 326ᵃ.

परमार्थबोध — Paramārthabodha

No. 469 — No. 575/1886-92

Size.— 9¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 17 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with two sets of double black lines. Foll. slightly discoloured by the spreading of ink. On a number of foll. the ink has faded defacing the text (e. g. 9^b). A clean copy.

Age.— Saṁvat 1734.

Author.— Mukundamuni.

Begins.— fol. 1^b.

ॐ नमः परमात्मने पुराणपुरुषोत्तमाय ॥
अगुणाय गुणाद्याय स्वात्मनेनंतरूपिणे ।
शुद्धाय स्वप्रकाशाय श्रीराममुनये नमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 17^b.

निःशेष नाशयति इति चचार्यामज्ञानं निःशेष नाशयति ।
स्वत् स्वयमपि नाशमाप्तमवशेषय इति ।
इति मुकुंदमुनिना वेदान्तविवेकविरचितं श्रीरामचंद्रनाथप्रसादेन प्रामाण्यंदिनीशाखायां परमार्थबोधपूर्वकाण्डं समाप्तम् ॥ सं १७३४ अश्विन-वदि ४ गुरु ॥

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 326^a ; II 72^b.

परमार्थसारटीका — Paramārthasāraṭīkā

No. 470 — No. 167/1883-84

Size.— 3⅞ in. by 5⅜ in.

Extent.— 153 leaves ; 15 lines to a page ; 11 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters; handwriting medium bold and uniform. Ms. in book form bound with four other works. No border rulings. A clear copy with few marginal additions or corrections.

Age.— Saṁvat 26 (Saptarṣi ?).

Author.— Vitastāpurī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । श्रीगुरवे नमः ॥ श्रेयसे
चिद्घनोपि जगन्मूर्त्या ध्यानोघः सजयत्यजः ।
स्वात्मप्रच्छादनक्रीडा विदग्धः परमेश्वरः ॥
योयं व्यधायि गुरुणा युक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः ।
विवृतिं करोमि लघ्वीमस्मिन्विद्वज्जनार्थितो योगः ॥ etc.

Ends.— fol. 153[a].

श्रीमतो योगराजस्य सद्गुर्वाम्नाय शालिनः ।
साक्षात्कृतमहेशस्य तस्यांतेवासिना मया ॥
श्रीवितस्तापुरीनाम्ना तस्यांते वासिना मया ।
विवृतिः क्षेमनाम्नेयं वर्णद्वयमयी कृता ॥
इति परमार्थसारसंग्रहविवृतिः समाप्ता ॥ शिवाय भवत्वनुशीलवतां ॥
सं. २६ पौशुति २५ सोमवारे पाहितेति शिवम् ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 326[a]; II 72[b].

परमार्थसार
(सटीक)

Paramārthasāra
(with Comm.)

No. 471

No. $\frac{629}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 13⅜ in. by 5½ in.

Extent.— 48 leaves ; 8 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. Text in centre, comm. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Foll. towards the end painted with brownish pigment.

Age.— Oldish.

Author.— Com. Rāghavānanda.

Begins.—

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— fol. 2ᵃ.

परं परस्याः प्रकृतेरनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ।
सर्वालयं सर्वचराचरस्थं त्वामेव विष्णुं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥ etc.

Com.— fol. 1ᵇ.

शुक्लांबरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजं ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशांतये ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol 66ᵃ.

Com.—

साक्षात्कारो भविष्यतीत्येतत्तत्परशुधारणपूर्वकमपि
विष्णुः प्रातुं शक्यत इत्यभिप्रायः ॥ ८७ ॥
मातामह महाशैलं महस्तदपितामहं ।
कारणं जगता वंदे कंठादुपरिवारणम् ॥ १ ॥

इति श्रीपरमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीमत्कृष्णानंद-पूज्यपादशिष्य-राघवानन्दमुनिकृतं शेषआचार्यापरमार्थसारविवरणं समाप्तम् ॥ श्रीराम श्रीराम श्रीराम

परमार्थसारसंग्रह — Paramārthasārasaṁgraha

No. 472 — No. 21 / 1916-18

Size.— 10½ in. by 6 in.

Extent.— 3 leaves ; 16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī Characters ; hand-writing medium small, clear, uniform. No border lines. Paper of dark colour. No punctuation-marks as such.

Age.— Saṁvat 1815 (or 1885 ?)

Begins.— fol. 1ᵃ.

ह्रीं परमात्मने नमः ह्रीं

परं परस्थं गहनादनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ।
सर्वालयं सर्व चराचरस्थं त्वामेव शंभुं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 3ᵇ.

आर्याशतेन तदिदं संक्षिप्तं शास्त्रसारमतिगूढं ।
अवनवगुप्तेन मया शिवचरणस्मरणदीप्तेन ॥ ९४ ॥
संपूर्णोयं परमार्थसारसंग्रहरूपं इति अभिनवगुप्तं मक्कं ।
शुभं भवतु संवत् १८१५ (or १८८५) फाल्गुणवदी ५

परमार्थसारसंग्रह Paramārthasārasaṁgraha

No. 473 No. $\frac{166}{1883-84}$

Size.— 5½ in. by 9¾ in.

Extent.— 80 leaves ; 16 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Country paper; Śāradā Characters; handwriting large, bold, uniform. Ms. in stitched book form. No border rulings. Punctuation marks in red.

Age.— Fairly old.

Author.— Rājānaka Yogarāja.

Begins.—

ॐ नमो विघ्नहर्त्रे ॥ श्री सदाशिवाय नमः ॥

चिद्घनोपि जगन्मूर्त्यास्यानो यः स जयत्यजः ॥

स्वात्मप्रच्छादने क्रीडाविदग्धः परमेश्वरः ॥

योयं व्यधायि गुरुणा युक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः ॥

विवृतिं करोमि लघ्वीमस्मिन्विद्वज्जनार्थितो योगः ॥

इह हि शिवाद्वयशासने देहादि प्रमाभृता प्राधान्य संकल्पसमुत्थशंकांतं कालस्य संशयादिरूपविघ्नौघप्रसरप्रध्वंसपूर्विकां शास्त्रनिष्पत्तिं मन्यमानः परिमितप्रमातृताधस्पदीकारेण चिदानंदैकघनस्वात्मदेवता समावेशशालिनीं समस्तशास्त्रार्थ संक्षेपगर्भां प्रथमस्तावत् परमेश्वरप्रणतां परामृशति ॥

परं परस्थं गहनादनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहासु ॥

सर्वालियं सर्वंचराचरस्थं त्वामेव शंभुं शरणं प्रपद्ये ॥

Ends.—

अन्यथा कथं देहाद्यभिमानिनोऽज्ञातस्वात्ममहेश्वरसतत्वस्य इयति महार्थोपदेशेऽस्य कर्तृताधिकारित्वमुपपद्यते ॥ यतो यो यत्स्वभावः स तत्स्वभावं वक्तुं प्रगल्भते इत्युपदेष्टुः समाविष्टमहेश्वरस्वभावोऽनेन वाक्यार्थेनोक्तः स्यादिति शिवम् ॥ १०४ ॥

श्रीमतः क्षेमराजस्य सद्गुर्वाम्नायशालिनः ॥

साक्षात्कृतमहेशस्य तस्यांतेवासिना मया ॥

श्रीवितस्ता पुरी नाम्ना विरक्तेन तपस्विना ॥

विवृतिर्योगनाम्नेयं पूर्णाऽद्वयमयी कृता ॥

संपूर्णेयं परमार्थसारसंग्रहविवृतिः कृतिः श्रीपरममाहेश्वर श्री राजानक-योगराजस्य ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ ॥ ० ॥ शुभं भवतु ॥ ० ॥ ० ॥ शुभं भवतु ॥

परमार्थसारसंग्रह Paramārthasārasaṁgraha

No. 474 No. $\frac{165}{1883\text{-}84}$

Size.— 7 in. by 4§ in.

Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Śāradā Characters ; handwriting large, bold, uniform. Ms. in book form as usual with this script. No marginal ruling. Marginal corrections and additions. Inter-linear figures above words.

Age.— Not very old.

Author.— Abhinavagupta.

Begins.—

ॐ श्रीगुरुपादुकाभ्यो नमः ॥

श्रीपरमेश्वराय नमः ॥ श्री परापरमय्यै त्रिपुरादेव्यै नमः ॥ श्रीगुरवे नमः ॥

ॐ परं परस्थं गहनादनादिमेकं निविष्टं बहुधा गुहांसु ॥
सर्वालयं सर्वचराचरस्थं त्वामेव शंभुं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥
गर्भाधिवासपूर्वकमरणांतकदुःखचक्रविश्रांतः ॥
आधारं भगवंतं शिष्यः पप्रच्छ परमार्थम् ॥ २ ॥
आधारकारिकाभिस्तं गुरुरभिभाषतेस्म तत्सारम् ॥
कथयत्यभिनवगुप्तः शिवशासनदृष्टियोगेन ॥ ३ ॥
निजशक्तिवैभवभरा दंडचतुष्टयमिदं विभागेन ॥
शक्तिर्माया प्रकृतिः पृथ्वी चेति प्रभावितं प्रभुना ॥ ४ ॥

Ends.—

परमार्थमार्गमेनं हृद्यस्याप्राप्य योगमपि नाम ॥
सुरलोकभोगभागी मुदितमनामोदते सुचिरम् ॥ ९९ ॥
विषयेषु सार्वभौमः सर्वजनैः पूज्यते यथा राजा ।
भुवनेषु सर्वदेवैर्योगभ्रष्टस्तथा पूज्यः ॥ १०० ॥
युग्मम् ॥ महता कालेन पुनर्मानुष्यं प्राप्य योगमभ्यस्य ॥
प्राप्नोति दिव्यममृतं यस्मादावर्तते न पुनः ॥ १०१ ॥
तस्मात्सन्मार्गेस्मिन्निरतो यः कश्चिदेति स शिवत्वम् ॥
इति मत्वा परमार्थे यथा तथापि प्रयतनीयम् ॥ १०२ ॥

इदमभिनवगुप्तोदितसंक्षेपं ध्यायतः परं ब्रह्म ॥
अचिरादेव शिवत्वं निजहृदयावेशमभ्येति ॥ १०४ ॥
आर्याशतेन तदिदं संक्षिप्तं शास्त्रासारमतिगूढम् ।
अभिनवगुप्तेन मया शिवचरणस्मरणदीप्तेन ॥ १०५ ॥ इति शिवम् ॥
श्रीमत्कृपालुकौलार्थं परमार्थस्य सारता ॥
कौलम्ब (स्व) दर्शनाख्येन लिखिता मुक्तिदा मया ॥
श्रीशिवार्पणमस्तु ॥ ॥ ॥ ॥

परमार्थसारसंग्रहविवृति — Paramārthasārasaṁgraha-vivṛti

No. 475 — No. 459 / 1875–76

Size.— 15 in. by 7 in.

Extent.— 33 leaves; 14 lines to a page; 53 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī Characters; hand. writing medium, bold and uniform. No border rulings. Yellow pigment used copiously for deletion. Marginal corrections. A good copy.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥
ॐ चिद्घनोपि जगन्मूर्त्याशातोयः स जयत्यजः ।
स्वात्मप्रच्छादने क्रीडाविदग्धः परमेश्वरः ॥
योयं विधाय गुरुणा युक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः ।
विवृतिं करोमि लघ्वीमस्मिन्विद्वज्जनार्थितो योगः ॥ etc.

Ends.— fol. 33[a].

यतो यो यत्स्वभावः सतत्स्वभावं वक्तुं प्रगल्भते इति
उपदेष्टुः समाविष्टमहेश्वरस्वभावोनेन वाक्येनोक्तः स्यादिति
शिवम् ॥ १०५ ॥
श्रीमतः क्षेमराजस्य सद्गुर्वाम्नायशालिनः ।
साक्षात्कृतमहेशस्य तस्यान्ते वासिना मया ॥
संपूर्णेयं परमार्थसारसंग्रहविवृत्तिः ॥

परमार्थसारसंग्रहविवृति Paramārthasārasaṁgrahavivṛti

No. 476 No. 806/1891-95

Size.— 7¼ in. by 10⅝ in.

Extent.— 88 leaves; 20 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī Characters; handwriting bold and uniform. No border ruling. Writing on one side of folio only. Writing in book form, not *pothī*. Marginal additions and corrections.

Age.— Modern copy.

Begins.— fol. 1[a].

ॐ नमः सिद्धं । श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ चिद्धनोपि जगन्मूर्त्यांश्यानो यः स जयत्यजः ।
स्वात्मप्रच्छादनक्रीडाविदग्धः परमेश्वरः ।
यो यं व्यधायि गुरुणा मुक्त्या परमार्थसारसंक्षेपः ।
विवृत्तिं करोमि लघ्वीमस्मिन् विद्वज्जनार्थितो योगः ॥ etc.

Ends.— fol. 88[a].

यतो यो यत्स्वभावः सतत्स्वभावं वक्तुं प्रगल्भते इति
उपदेष्टा समाविष्टमहेश्वरस्वभावोनेन वाक्येनोक्तः स्यादिति
शिवम् ॥ १०५ ॥

श्रीमतः क्षेमराजस्य सद्गुर्बाम्नायशालिनः ।
साक्षात्कृतमहेशस्य तस्यांतेवासिना मया ॥ १ ॥
श्रीवितस्तापुरे धाम्ना विरक्तेन तपस्विना ।
विवृत्तिर्योगनाम्नेयं पूर्णद्वयमयीकृता ॥ २ ॥
संपूर्णोयं परमार्थसारसंग्रहविवृतिः इति शिवम् ॥

परमेश्वरप्रसादप्रबंध (सटीक) Parameśvaraprasādaprabandha (with comm.)

No. 477 No. 557/1886-92

Size.— 9½ in. by 4½ in.

Extent.—11 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper rough, thin and grey. Devanāgarī Characters; handwriting medium to bold, clear but not

uniform ; borders ruled with double black lines ; yellow pigment used for corrections ; text imbedded in comm. ; final fol. written book-wise.

Age.— Appears to be old.

Author.— (Text) Bhūdevaśukla (disciple of Śrīrāmarâma).

Begins.— fol. 1[a].

Text.—

नानार्थसृष्टिनिरताय विधातृतत्त्वा
वृंदाविलासवपुषा भजते च भोगान् ॥
योगोद्यताय मदनारिकलेवरेण
निर्मुक्तकक्षंपुरुषाय नमो नमस्ते ॥ १ ॥

Com.—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ

ईश्वरः केवलं कर्त्ता धर्माधर्मानपाश्रयः ॥
ब्रह्मविष्णुमहेशानदेहावस्थिन्न एव सः ॥ ॥
सृष्टिस्थितिविनाशानां पृथक्कर्त्ता निगद्यते ॥
श्रुतयः शिवनद्वैतं तं चतुर्थं वदंति हि ॥

इति तार्किकमतमाश्रित्य भगवंतं स्तौति ॥ ननु सांख्यपातंजलादीनिमत्प्रतिपादकानि शास्त्राण्यपास्य न्यायदर्शनानुरोधेन भवतः कोयमाग्रह इत्यांशंक्याह ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

Text.—

श्रीरामरामाशिष्येण भूदेवेन वि(नि)र्मितः ॥
अस्त्वीश्वरप्रसादोयं प्रबंधः सुधियां मुदे ॥ २० ॥

इति भूदेवशुक्लविरचितः परमेश्वरप्रसादप्रबंधः समाप्तः ॥

Comm.—

पादांबुजेरुणरुचिः शिशुपालशत्रोः ।
गौरः कपर्दभुविभूतिभरैर्भवस्य ॥
नीलः सुपर्वनिलयां जनकंदरासु ।
व्यस्तः पराग इव पातु पयः प्रवाहः ॥ १ ॥

त्रुट्यत्तुषारशिखरिस्खलदग्रशैल-
संबाधवर्त्मलसदस्खलित प्रचारा ॥
ब्रह्मांड-(fol. 11[b]) मंडलकटाहविपाटनोत्थ-
दर्पोद्भटांबुरटनातकटिं पुनातु ॥ २ ॥

आचांतवाङ्मयपयोनिधयः प्रवाहो
मज्जंति लंघित भवांबुधयोपि यस्याः ॥
श्रीवत्सलांछननखच्छविमूर्छनांछैः ॥
कच्छैः छिनत्तु मम सा खिल लांछनानि ॥ ३ ॥
ईश्वरविलासग्रंथ सटीक छे पत्र ११

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
ईश्वरप्रसादप्रबन्ध II 12[a], 95[a].

परम्परा

Paramparā

No. 478

No. 706 / 1884-87

Size— 9½ in. by 4½ in.

Extent.— 6 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern water-marked paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, bold and clear. folios missing 1,—No marginal ruling. Foll. fraged at right margin.

Age.— Samvat 1913.

Begins.— fol. 2[a].

..... तेश्वरणं पंकजमाश्रयेहम् ॥ ५ ॥
ब्रह्मा भवोपि भगवच्चरणैकचित्ता
श्रीभक्तिमापमुरनाशकपादसंस्थां ।
यस्य प्रसादसुधया च चतुःसनस्य ।
तस्य प्रभोः मुदसरोरुहमाश्रयामः ॥ ६ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

प्रोक्तश्चायं क्रमः सिद्धैः सर्वविद्याविशारदैः ।
पृच्छति श्रीस्वभुदेवे महाकारुणिके मुनौ ॥ ७० ॥

इति श्रीपरम्परा संपूर्ण समाप्तं । संवत् १९१३ ना वर्षे जंबुदीपे भरतखंडे सुर्त्तवंद्रे भावाबाद कृष्णपक्षे सप्तमि बुद्धवारे लिख्यते । श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगोविंदाय नमः श्रीराम ॥

पाखण्डचपेटिका Pākhaṇḍacapeṭikā

No. 479 No. $\frac{142}{1883\text{-}84}$

Size.— 13 in. by 6¾ in.

Extent.— 12 leaves ; 16 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Thin Country paper ; Devanāgarī Characters ; hand-writing large, clear and uniform. No border-ruling. Clear copy, with no marginal or interlinear corrections. Red chalk smeared over a few words and expressions.

Age.— Saṁvat 1875.

Author.— Vijayarāmācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीविश्वेश्वराय नमः ।
अथ श्रीमद्विजयरामाचार्यविरचिता पाखंडचपेटिका लिख्यते ।

विश्वंचरीकर्तिविभुः स्वलीलया
तथावरीभर्त्यखिलं सनातनः ।
यः संजरीहर्ति कालांतविग्रह-
स्तं सर्वभूताश्रयमान जोस्म्यहम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

ये भजंति महाविष्णुं संप्रदायानुसारतः इति इदं मदीपसाहसिकत्वं गुणगृह्यैः सूरिभिरंगीकर्तव्यं इति श्रीमद्विजायारामाचार्यविरचिता पाखंडचपेटका समाप्ता शुभमस्तु सर्व जगतां परहितनिर्हितां भवंति भूतगणां दोशा प्रयांति शांतिं सर्वत्र सुखे भवंति लोकाम् शुभम् इदं पुस्तकं लेखिते फाल्गुण शुक्लपक्षे एकादशां संपूर्ण समाप्तम् संवत् १८७५ विक्रमादिति संवत् १८७५ पंडित घासे रामेन लेखितम् देवसरी शुभम् श्रीरामचंद्राय नमो नमः श्रीरामः

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 336[b]; III 72[a].

पाखण्डचपेटिका Pākhaṇḍacapeṭikā

No. 480 No. 650/1887-91

Size.— 12 in. by 5⅞ in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, legible, not uniform. No border ruling. In the first three leaves there is hardly a bigger margin than 1 cm.; in subsequent foll. the margin is at least one inch. At least three hands may be distinguished.

Age.— Saṁvat 1910.

Author.— Vijayarāmācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ श्रीमद्विजयरामाचार्यविरचिता पाखंडचपेटिका लिष्यते ।

विश्वंचरीकर्त्तिविभु स्वलीलया
तथावरामेत्य (?) खलिलं सनातनः ।
यः संजरीहर्त्ति कलांतविग्रह-
स्तं सर्वभूताश्रयमानतोस्म्यहम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

कुलिशाश्च त्वतो विश्वादित्यान् सिद्धान् ततः पुनः ।
श्रीमद्विष्णुः स्वामिराजान् विष्णुभक्तिप्रवर्त्तकान् ॥
इत्यत्ययक्रम्य श्रीमच्चतुर्भुजाचार्यान्नित्यंत युगचतुष्टयेपि
वसिष्ट व्यासा इति पाखंडचपेटिका समाप्तम् ॥ संवत्
१९१० मी. मांग. वु १२ ॥

पाखण्डचपेटिका Pākhaṇḍacapeṭikā

No. 481 No. 93/1895-98

Size.— 9⅝ in. by 4⅛ in.

Extent.— 36 leaves ; 8 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold, clear. No border rulings. Ms. carelessly written. Deletions in ink.

Age.— Saṁvat 191 ?

Author.— Vijaya Samācārya (= Vijaya Rāmācārya).

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ पाखंडचपेटिका लीख्यतेः ॥

विश्वञ्चरीकर्त्तिविभुः स्वलीलया तथावरीभर्त्यखिलं सनातनं etc.

Ends.— fol. 36[b].

इतिदं मदियं सादसिकत्वं गुणग्राह्यैः शूरिभिरङ्गीकर्त्तव्यमिति ॥ इति श्रीमद्विजयसमाचार्यविरचिता पाखण्डचपेटिका समाप्तम् ॥ संवत् १९१ का, आश्विन शूल्क परव्यां चतुर्दस्यां लिखितं मगनीराम साभरमध्ये लीखी घराघरुः ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तुः

पाखण्डचपेटिका — Pākhaṇḍacapeṭikā

No. 482 — No. 269/1892-95

Size.— 13½ in. by 6 in.

Extent.— 15 leaves ; 12 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. First and last blank foll. enclosed in rectangles made of double red lines. Beginning, end and punctuation-marks in red. Marginal additions and corrections. Citations of authorities in red.

Age.— Saṁvat 1899.

Author.— Vijayarāmācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

विश्वंचरी कीर्त्तिविभुस्वलीलया तथावरी भर्त्यखिलं सनातनः ।
यः सञ्चरी हर्त्तिकलांतविग्रहस्तं सर्वभूताश्रयमानतोम्यहम् ॥ १ ॥

श्रीमद्विजयरामाख्यः पाखण्डस्य चपेटिकां ।
आचार्यकुलसंभूतस्तनोति विदुषां मुदे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 15[b].

ये पुजंति महाविष्णुं संप्रदायानुसारतः ।
इदिदं मदियं सादसिकत्वं गुणाग्राह्यैः शूरिभिरंगीकर्त्तव्यमिति ॥

इति श्रीमद्विजयरामाचार्यविरचिता पाखण्डचपेटिका समाप्ता ॥ कार्त्तिक माशे सूभे कृष्णपक्षे तिथौ अमावास्या वूधवारे ॥ संवत् १८९९ ॥ जपूरमधे हनुमाणरस्ते लेखक गणेशालाल लिखतं शूभंवत् श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ ॥

पाखण्डमुखचपेटिका Pākhaṇḍamukhacapeṭikā

No. 483 No. $\frac{403}{1899\text{-}1915}$

Size.— 10 in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with two spaced double black lines. Many foll. have become soft near right margin, and discoloured. Worm-holes in a few foll. Incomplate.

Age.— Oldish.

Author.— Vijaya Rāmācārya.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ श्रीमद्विजयरामाचार्य-
विरचिता पाखंडास्यचपेटिका लिष्यते ।
विश्वंचरीकर्त्तिविभुः स्वलीलया etc.

Ends.— fol. 19^b.

आत्मज्ञानाक्षये तस्माद्यतितव्यं नरोत्तमैः ।
सर्वे ते सुखिनः सन्तु प्रसादात्कमलापते ॥
ये भेजंति महाविष्णुं

पुष्टिप्रवाहमर्यादा Puṣṭipravāhamaryādā

No. 484 No. $\frac{716\text{-}C}{1884\text{-}87}$

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 3 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting good.

Age.— Old.

Author.— Vallabhācārya (text : Vallabhadīkṣita).

Begins.— fol. 3^b.

पुष्टिप्रवाहमर्यादा विशेषेण पृथक् ॥
जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेन फलेन च ॥ १ ॥
वक्ष्यामि सर्वसंदेहान भविष्यंति युच्छृतेः ॥
भक्तिमार्गस्य कथनात्पुष्टिरस्तीति निश्चयः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 5^a.

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचितो पुष्टिप्रवाहमर्यादा ॥ ॥ ठ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 343^a (पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेद); II 76^b, 210^b; III 73^b.
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. off. Cat. Nos. 2490, 2491.
Velankar 1138.
Mad. Cat. XI, Nos. 5132–33 (pp. 3934–36).

पुष्टिप्रवाहमर्यादा — Puṣṭipravāhamaryādā

No. 485 — No. $\frac{714\text{–B}}{1887\text{–}91}$

Size.— 12 in. by $4\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 3 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting large and clear. See No. 486 (= पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरण) for particulars. Ms. contains 26 verses.

Age.— Saṁvat 1734.

Author.— Vallabhadīkṣita.

Begins.— fol. 27^b.

पुष्टिप्रवाहमर्यादाद्विशेषेण पृथक् पृथक् ॥
जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेन फलेन च ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 29^b.

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचिता पुष्टिप्रवाहमर्यादा समाप्ता ॥ संवत १७३४ वर्षे मार्गसीरमासे शुक्लपक्षे एकादसी रविवासरे लिखितः ॥ ६ ॥

पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरण — Puṣṭipravāhamaryādā-vivaraṇa

No. 486 — No. $\frac{714\text{–A}}{1887\text{–}91}$

Size.— 12 in. by $4\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 27 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper, thin, rough and greyish; Devanāgarī Characters; handwriting large, clear and legible. Borders ruled with double and triple black lines. Red chalk smears verse numbers and punctuation marks. Foll. 27–29 form No. 485 (= पुष्टिप्रवाहमर्यादा)

Age.— Saṁvat 1734.
Author.— Vallabhācārya.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥
नत्वा स्वाचार्यपादाब्जं कृपामधुसुपूरितं ॥
तत्परागारक्तबुद्धया व्याख्यास्ये भक्तिवर्द्धिनीं ॥ १ ॥
तद्बुद्धिदृढतासिध्यै पितृपादरजास्यहं ॥
हृद्याधाय प्रवृत्तोस्मि ह्याम्यथेति हि निश्चितं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 27[b].

इति श्रीश्रीमत्पितृचरणैकतानश्रीश्रीवल्लभविरचितां पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरणं संपूर्ण ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवरण Puṣṭipravāhamaryādāvivaraṇa

No. 487 No. 293/1879-80

Size.— 10¼ in. by 4⅛ in.
Extent.— 28 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.
Description.— Country paper thin, smooth and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with two spaced double black lines. Most foll. are discoloured. Fol. 1 missing. Text citations coloured with red chalk. Occasional use of yellow pigment for corrections.
Age.— Fairly old.
Author.— Vallabhācārya.
Begins.— fol. 2[a].

जीवदेहक्रियाभेदैः प्रवाहेण फलेन चेति ॥
पुष्टिमार्गीयाजीवाः वक्ष्यमाणमार्गद्वयजीवेभ्यो भिन्नाः ॥ etc.

Ends.— fol. 29[b].

श्रीमत्कृष्णस्य वागर्थो दुर्बोधः सर्वथा स्वतः ।
तत्कृपातस्तदीयस्य बुद्धिगम्यो न चान्यथा ॥ १ ॥
नत्वा पितृपदांभोजं कृपामधुसुपूरितं ॥
तदालोडितबुध्यैव श्रीमदाचार्यभाषितं ॥ २ ॥
पुष्टिप्रवाहमर्यादाभेदकं शास्त्रमद्भुतं ।
श्रीवल्लभेन व्याख्यातं तत्कृपातो यथामति ॥ ३ ॥

तेनाचार्याः प्रसीदंतु मयि निःसाधने स्वतः ॥
तेनैव मम निश्चित्यमैहिके पारलौकिके ॥ ४ ॥
इति श्रीश्रीमत्पितृचरणैकतानश्रीवल्लभविरचितं पुष्टिप्रवाहमर्यादा-
विवरणं समाप्तम् ॥ ॥ ठ ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ ठ ॥
कल्याणमस्तु ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ श्री ॥ ॥

पुष्टिप्रवाहमर्यादा-
विवेचनविवरण

Puṣṭipravāhamaryādā-
vivecanavivaraṇa

No. 488

No. $\frac{272}{1891-95}$

Size.— 11¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 4 leaves ; 12 lines to a page ; 56 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk smears text-quotations. Some foll. discoloured. Occasional marginal corrections on additions.

Age.— Fairly old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीहरिः ॥
नमो भक्तभयाभावभाविने भक्तिदायिने ॥
श्रीमदग्निकुमाराय पारावाराय सक्षतेः ॥ १ ॥
इदानीं भगवत्प्राप्तिलक्षणमुख्यफलतदभावौ किं निबंधनाविति संशयं
निवारयितुं मार्गभेदविचारमारभंते ॥ पुष्टिप्रवाहमर्यादा इति ॥

Ends.— fol. 4[a].

इत ऊर्ध्वं ग्रंथत्रुटिः ॥
पुष्टिप्रवाहमर्यादाः पृथक् पृथगुदीरिताः
कृतिना रघुनाथेन श्रीवल्लभपदेप्सुना ॥
इति श्रीश्रीमद्वल्लभनंदचरणैकशरणरघुनाथस्य कृतौ
पुष्टिप्रवाहमर्यादाविवेचनविवरणं संपूर्णं ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥
॥ शुभमस्तु ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥ ॥ ठ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 73[b]. This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

पूर्णाभगवदीयासंशय-निराकरण

Pūrṇābhagavadīyā-saṁśayanirākaraṇa

No. 489

No. 728-B / 1884-87

Size.— 10§ in. by 4§ in.
Extent.— 3 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Dark country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold and uniform. Forms leaves 5–7 of Ślokapañcakavivaraṇa, Ms. No. 728ᴬ of 1884–87.
Age.— Fairly old.
Author.— Haridāsa.
Begins.— fol. 5ᵃ.

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ पूर्णाभगवद्दीया इत्यत्रा । अत्र हि
सामान्यतः पुष्टिमर्यादामार्गयोः पूर्णा ये भगवदीयास्त उच्यंते ।

Ends.— fol. 7ᵇ.

गुरवः पितृपादा मे कथितेन सुते मयि ।
दासीभूते प्रसीदंतु यच्छंतु विमलां मतिम् ॥ ३ ॥
इति श्रीहरिदासविरचितं पूर्णाभगवदीया इत्यस्य
संशयनिराकरणं ॥ संपूर्णः ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

प्रणवकल्प

Praṇavakalpa

No. 490

No. 245 / 1882-83

Size.— 9¾ in. by 5§ in.
Extent.— 21 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.
Description.— Modern water-lined paper ; Devanāgarī Characters; handwriting large and clear, not uniform. No border rulings. Deletions in ink. Marginal corrections and additions.
Age.— A Modern copy.
Author.— Śaunaka (?)
Begins.— fol. 1ᵇ.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ अथ प्रणवकल्पः तत्र प्रणवप्रशंसा ।
शौनकः मिति ब्रह्मो मितीदमोमित्युद्गीथमक्षरम् । etc.

Ends.— fol. 21ᵃ.

कषाये कर्मभिः प्रक्वे ततो ज्ञानं प्रवर्त्तत इति च ।
एवं च भाविप्रतिबंधस्य प्रारब्धशेषस्य भोगेन निवृत्तौ सत्यपि श्रावणादौ
ज्ञानोदयः यथाहुः वामदेवस्य एकेन जन्मना

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Cf. I 348[b]; II 77[b]; III 74[a] on different works of this name.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. No. 1808.

प्रत्यक्तत्त्वप्रदीपिका Pratyaktattvapradīpikā

No. 491 No. $\frac{311}{1880\text{-}81}$

Size.— 9½ in. by 3¾ in.

Extent.— 82 leaves ; 12 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with three thin lines in black. Marginal additions occasionally in a different hand. All foll. are discoloured. Yellow pigment rarely used.

Age.— Saṁvat 1617.

Author.— Citsukha.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो श्रीगणेशाय नमः ॥

स्तंभाभ्यंतरगर्भभावनिगदव्याख्यात ते द्विभवो (?)
यः पाचाननपाचजन्यवपुषा व्यादिष्ट विश्वात्मनः ।
प्रह्लादाभिहितार्थतत्क्षणमिलदृष्टप्रमाणं हरिः
सोव्याद्वः शरदिंदुसुंदरतनुः सिंहाद्रिचूडामणिः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 82[a].

एवमपौरुषेयतया वेदांता नामसंभाविना शेष पुरुषसंसर्गेभ्यस्तेभ्यो विगलितनिखिलभेदविशुद्धब्रह्मप्रमितिः सिद्धयतीति सिद्धम् ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यज्ञानोत्तमपूज्यपादशिष्यश्रीचित्सुखमुनिविरचितायां तत्त्वप्रदीपिकायां प्रथमपरिच्छेदः समाप्तः ॥ ॥ छ ॥
स्वस्ति संवत् १६१७ वर्षे कार्त्तिकविदि ४ गुरु ५ शुक्लपक्षे तिथौ अद्ये श्रीसारणास्वरराज्ये स्वस्तश्री सीरोही नगर दवे हरदाशसुतदवे जीवालषितं श्रीपाद श्रीप्रज्ञानाश्रमपठनार्थं । कल्याणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 350[b]; II 78[a], 211[a]; III 74[b].
B-Descriptive Catalogues :—
(2) Printed Editions :—
Emeneau 2808-9.

प्रत्यक्तत्वविवेक (पददीपिका)

Pratyaktattvaviveka (Padadīpikā)

No. 492

No. 768-A / 1891-95

Size.— 11¼ in. by 5¾ in.

Extent.— 16 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and well-preserved. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Text in the centre with comm. above and below it. Verse-numbers smeared with red chalk. Ms. contains several chapters of पंचदशी with Rāmakṛṣṇa's comm., with independent foliation and different writing. The remaining works in this composite Ms. are चित्रदीप, तृप्तिदीप, कूटस्थदीप, ध्यानदीप and नाटकदीप.

Age.— Fairly old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.

Comm.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥ etc.

Text—

॥ ॥ नमः श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ॥ etc.

Ends.— fol. 16[b].

Text—

इत्थं तत्वविवेकं विधाय विधिवन्मनः समाधाय ॥ etc.

इति प्रत्यक्तत्वविवेकाध्यायः ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

Com.—m

इति श्रीरामकृष्णाख्येन विरचिता प्रत्यक्तत्वविवेकव्याख्या समाप्ताः ॥ ॥ ६ ॥

॥ श्रीगजानन प्रसन्न ॥

References.— Same as for तत्वविवेक.

प्रपंचमिथ्यात्वभूषण Prapañcamithyātvabhūṣaṇa

No. 493 No. $\frac{329}{1899-1915}$

Size.— $12\frac{7}{16}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 4 leaves ; 11 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and greyish. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Red chalk smears on important words ; yellow pigment used for corrections. No punctuation-marks. Occasional marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Gautamaśaṁkara.

Begins.— fol. 1^a.

॥ प्रपंचमिथ्यात्वभूषणं ग्रं. ११० ॥ प. ४ ॥

fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥ प्रपंचो मिथ्यादृश्यत्वात् जडत्वादिति वेदांतराद्धांतः तत्र मिथ्यात्वमध्यासविषयत्वं अध्यासश्च तच्छून्ये तदवभासः तदसंबंधिनि तत्प्रतीतिरिति निष्कर्षः etc.

Ends.— fol. 4^b.

तदेवं कृत्स्नस्य प्रपंचस्याद्वितीये ब्रह्मणि कल्पनोपपत्तेर्न्न प्रतिकूलपराहतिरिति पूर्वानुमानेन प्रपंचमिथ्यात्वं सिद्धं श्रीः इति श्रीपुण्यस्तंभनिवासिविबुधवर्यभट्टशंभुतनयगौतमशंकररचितं प्रपंचमिथ्यात्वभूषणं संपूर्णम् श्रीरस्तुः ॥

तंत्रं प्रपंचमिथ्यात्वभूषणं द्वैतदूषणं ॥
गौतमशंकरकृतं विश्वनाथेन लेखितं ॥ १ ॥

प्रपंचमिथ्यात्वानुमान-खंडनविवरण Prapañcamithyātvānumāna-khaṇḍanavivaraṇa

No. 494 No. $\frac{698}{1882-83}$

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 12 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk

smears on original text of Ānandatīrtha quoted in the Vivaraṇa. A few leaves coloured with yellow pigment; foll. 3, 6, 8 are without margins, and are of a different make altogether, being thicker and more creamy, and indicate later replacement of original foll. lost.

Age.— Fairly old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

नत्वा विश्वोदय-स्थेम-लयहेतुं पतिं श्रियः ॥

कुर्मः प्रपंचमिथ्यात्वमानखंडनपंचिकां ॥ १ ॥

जन्माद्यस्य यत इति भगवता सूत्रकारेण जगदुदयादिनिमित्तकारणत्वं परस्य ब्रह्मणो लक्षणमभिहितं न च जगत्सत्यतामंतरेण तद्वास्तवं संभवति ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

उत्पत्तिः स्थितिभंगं विश्वं यस्मात्प्रपद्यते पुरुषात् ॥

स जयति जगदंतर्यामी स्वामी रमानाथः ॥ ६ ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितप्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडनविवरणं जयतीर्थभिक्षुविरचितं समाप्तं ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 352[a]; II 78[b]; III 75[b].

प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडन-विवरण

Prapañcamithyātvānumānakhaṇḍana-vivaraṇa

No. 495

No. $\frac{699}{1882\text{-}83}$

Size.—9⅞ in. by 4¼ in.

Extent.— 19 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper old, thin, rough and worn-out ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Text-citations in the Vivaraṇa smeared with red chalk.

Age.— Śaka 1594.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥ श्रीनिर्विघ्नमस्तु ॥

नत्वा विश्वोदयस्थे मलयहेतुं पतिं श्रियः ॥ etc.

Ends.— 18[b].

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचित-प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडनविवरणं जयतीर्थभिक्षुणा कृतं समाप्तं ॥ ॥ श्राकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ श्रीमदानंदतीर्थेभ्यो न-(19[a]) मः ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडनं लिखितं मया ॥

गिरिणा चोपकाराय प्रीत्यै माधवमध्वयोः ॥

शके १५९४ परिधावसंवत्सरे माघ शुद्ध ७ सप्तमि तद्दिने लिखितं ग्रंथं ॥

fol. 19[b].

॥ पदवाक्यप्रमाणज्ञवासुदेवतनूभवः ॥

अनंतस्य सदानंतं जगज्ज्ञानातु पुस्तकं ॥

प्रपंचमिथ्यात्वानु-
मानखंडन-विवरण

Prapañcamithyātvānu-
mānakhaṇḍana-vivaraṇa

No. 496

No. $\frac{662}{1884\text{–}87}$

Size.— 9¾ in. by 4⅛ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Red chalk smears on text citations. White and yellow pigments used for corrections. No punctuation marks.

Age.— Fairly old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीरामाय नमः ॥

ॐ नत्वा विश्वोदयस्थे मलयहेतुं पतिं श्रियः ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचित-प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडन-विवरणं जयतीर्थभिक्षुकृतं समाप्तं श्रीरामाय नमः ॥ ७ ७ ७ ७ ७

प्रपञ्चसार Prapañcasāra

No. 497 No. $\frac{292}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 8⅛ in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves ; 9 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with double red lines, except foll. 6–7. Occasional marginal additions and corrections.

Age.— Modern copy.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथाखिलार्थानुगतैव शाक्ति-
र्युक्ता चतुर्विंशतितत्त्वभेदैः ॥
गायत्रिसंज्ञापि च तद्विशेषा-
न्सहप्रयोगान्प्रवदानि सांगान् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

इति परमरहस्यं वेदसारस्य सारं
गदितमथ सुशुद्धैर्योगिभिर्ध्यानगम्यं ॥
अमुमथ जपहोमध्यानकाले य एवं
भजति स तु विशुद्धः कर्मभिर्मुक्तिमेति ॥ ७४ ॥
इति प्रपंचसारे एकोनत्रिंशः पटलः ॥ छ ॥ छ ॥

प्रपन्नकण्ठभूषण
or
प्रपत्तिरत्न

Prapannakaṇṭhabhūṣaṇa
or
Prapattiratna

No. 498 No. $\frac{367}{1895\text{–}1902}$

Size.— 11⅞ in. by 4¾ in.

Extent.— 39 + 20 = 59 leaves ; 11 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, dark and uniform. Borders ruled with three black lines. Several foll. repaired ; folios 11 and 12 together ; missing 21. Worm-holes on most of the foll. which are discoloured.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ।

श्रीमद्रामानुजाचार्यचरणांबुजरेणवः ।
मनोमुकुरमालिन्यमपनीय जयंतु मे ॥ १ ॥
उपवीतिनमूर्द्ध्वपुंड्रवंतं त्रिजगत्पुण्यफलं त्रिदंडहस्तं ।
शरणागतसार्थवाहमीद्रेशिखया शेखरिणं पतिं यतीनाम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 59[b].

स्तोतुं निंदितुमस्मदुक्तमथवा सोढुं जगत्किं न * *
* * * छिन्नमनंतचिंतनरसे सुरथे परं तस्थुषां ।
शिष्याः शिक्षितबुद्धयः श्रुतिपथे येषां वयं ये च न
स्तं संतोषसमर्पणक्षममिदं साडंबरैः किं परैः ॥

इति श्रीगीताभागवतादिसमुद्रसमुद्धृतप्रपन्नकण्ठभूषणं प्रपत्तिरत्नं समाप्तम् ॥

॥ लिषतं जोसी रामदास प्रसिद्धा ॥ ॥ लि. प्रोहित हरिभक्तजी

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II 211[a].

प्रबोधमञ्जरी — Prabodhamañjarī

No. 499 — No. 628 / Viśrāma I

Size.— 13⅜ in. by 5½ in.

Extent.— 17 – 3 = 14 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and greyish ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with two or three red lines. Yellow pigment used for corrections. Foll. 8, 13–14 missing. Ms; divided into chapters as follows :— I, 58 verses, fol. 6[a]. II, 49 vv., 9[b] ; III, 36, 12[b] ; IV, 46, 17[a].

Age.— Fairly old.

Author.— Vaikuṇṭha Viṣṇu.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

देवः स्वयंभूर्भगवान् विरंचिस्तन्मानसाये मुनयः कुमाराः ॥
सनत्कुमारप्रमुखा निरीहा नमोस्तु तेभ्यो भगवत्प्रियेभ्यः ॥ १ ॥
हस्तेक्षमाला हृदि रामनाम माले विशाले नयनेंदुलेखे ॥
यन्मस्तके केशवपादतोयमीशं परं भागवतं नमामि ॥ २ ॥
अनामरूपाय निराश्रयाय वेदांतरूपाय गुणातिगाय ॥
नमस्तुरीयाय सदोदिताय कस्मै चिदानंदसुखाय तस्मै ॥ ३ ॥ etc.

fol. 6[a].

इति श्रीप्रबोधमंजरीनाम्नि मोक्षग्रंथे प्रथमोध्यायः ॥

Ends.— fol. 16[b].

भूयात्सदा सकलजंतुषु मंगलं तु देवः करोतु

fol. 17[a].

जलदोऽभिमतां सुवृष्टिं ॥

पृथ्वीपतिः परमपालनमानतोतु

संतस्तरंतु भवसागरमाविवेकात् ॥ ४६ ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यवैकुंठविष्णुविरचिते प्रबोधमंजरीमोक्षग्रंथे चतुर्थः सर्गः समाप्तिमगमत् ॥ ६ ॥ ६ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 353[a]; II 79[a].

प्रबोधमञ्जरी — Prabodhamañjarī

No. 500 — No. $\frac{408}{1895\text{-}1902}$

Size.— 8§ in. by 5 in.

Extent.— 12 − 2 = 10 leaves; 13 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, soft, rough and worn-out; Devanāgarī Characters; handwriting medium, clear and uniform. Foll. 1 and 3 missing. Borders ruled with double black lines. Red chalk marks verse-numbers. The four *sargas* are as follows :— I, 58 vv., fol. 5[a]; II, 48, 7[b]; III, 36, 10[a]; IV, 45, 12[b]. This work is also called मोक्षग्रंथ.

Age.— Saṁvat 1672.

Author.— Vaikuṇṭha Viṣṇu.

Begins.— fol. 2[a].

विज्ञाय तत्त्वादिति मोहवर्गो हेयोथ सेव्यो कुशलैर्विवेकः ॥ १५ ॥ etc.

fol. 5[a].

इति परमहंसपरिव्राजकाचार्य-वैकुंठाश्रमशिष्य-वैकुंठविष्णुरचिते प्रबोधमंजरीमोक्षग्रथे प्रथमः सर्गः

Ends.— fol. 12[b].

इति श्रीमोक्षग्रंथे प्रबोधमंजरी चतुर्थः सर्गः ॥ संवत् १६७२ वर्षे वैशाष वदि (lost and illegible).

प्रबोधमञ्जरी Prabodhamañjarī

No. 501 No. $\frac{246}{1882\text{-}83}$

Size.— 9⅝ in. by 4½ in..

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, soft, smooth and worn-out ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Foll. crumbled up and badly preserved. Red chalk smears verse-numbers and colophons. Chapter-division as follows : I, 58 verses, fol. 5^b; II, 48, 8^b; III, 36, 11^a; IV, 45, 13^b. Occasional पृष्टमात्राs used.

Age.— Appears to be old.

Author.— Vaikuṇṭha.

Begins.— fol. 1^b.

॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥ श्रीकर्दमेश्वराय नमः ॥

देवः स्वयंभूर्भगवान् विरंची तन्मानसा ये मुनयः कुमाराः ॥ etc.

Ends.— fol. 13^b.

इति श्रीप्रबोधमंजरीमोक्षग्रंथे चतुर्थः सर्गः ॥ ॥ स्थावरपुरस्थ-उदीच्यान्वये जयदेवात्मजवैकुंठेन लिपितं भल्लप्रद्रस्थित उदीच्यान्वये भटश्री ५ बलभद्रात्मजगणेशावलोकनार्थं परोपकारार्थं लिखितं श्रीलक्ष्मी-नारायणः प्रीयतां ॥ ॥ लेपकपाठकयोः शुभं भवतु ॥

प्रबोधमञ्जरी Prabodhamañjarī

No. 502 No. $\frac{576}{1886\text{-}87}$

Size.— 10½ in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves ; 13 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and much worn-out ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium small, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Foll. badly preserved, the left margin being completely destroyed.

Age.— Saṁvat 1745.

Author.— Viṣṇu, disciple of Vaikuṇṭhāśrama.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणपतये नमः ॥

देवः स्वयंभूर्भगवान् विरंचिः etc.

Ends.— fol. 7[b].

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीवैकुंठाश्रमशिष्यपूज्यपादश्रीविष्णु-विरचिते प्रबोधमंजरीये मोक्षमार्गे चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥ ॥ संवत् १७४५ वर्षे माघशुदि २ दिने लिखितं पूर्णानंदसरस्वतिना

प्रबोधसुधाकर — Prabodhasudhākara

No. 503 — No. 684 / 1887–91

Size.— 11¾ in. by 3⅞ in.

Extent.— 16 leaves ; 9 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Modern bluish paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, legible, not uniform. No border ruling. Yellow pigment used for deletion. Red chalk smeared over verse-numbers. Initial fol. bears impressed (embossed) date 1855 (A. D.). Marginal corrections.

Age.— Śaka (?) 1786.

Author.— Sūryapaṇḍita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ

निरक्षरमनाकारं निर्विभाव्यं निरंजनं ।

निष्कलानंदमद्वैतं चिन्मयं तं नमाम्यहम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 16[a].

गोदातीरविराजि पार्थनगरे श्रीज्ञानराजात्मभा

सद्वेदोपनिषद्रहस्यविदुषा सूर्याभिधानेन यः ।

भूतिज्ञानविरागवर्णितपरानंदानुभूतिः कृता

श्रीमान् बोधसुधाकरस्तु जगतां सश्रेयसे कल्पताम् ॥ २० ॥

इति श्रीमद्दैवज्ञपंडितसूर्यविरचिते प्रबोधसुधाकरेकोनविंशति प्रकरणं संपूर्णम् ॥ तत्सद्ब्रह्मार्पणमस्तु ॐ १७८६ रक्ताक्षवत्सरे चैत्रकृष्ण पंचम्यां पूर्णं लेखनं ॥ ६९ ॥ आदौ तावत् प्रतिविधिपुस्तकं अशुद्धं तदुपरितः इदमनेकैर्लिखितं तत्रापि यामद्वयात् अतोत्राशुद्धं शोधयंतु कृपया सुधियः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 75[a].
For Śaṁkara's work of same name, cf. I 353[a] and II 79[a].
and Emeneau 885, 2978.

B-Descriptive Catalogues.
Ind. Off. Cat. 2359.

प्रबोधसुधाकर — Prabodhasudhākara

No. 504 — No. 685/1887-91

Size.— 8 in. by 4 in.

Extent.— 23 leaves ; 8–10 lines to a page ; 24–30 letters to a line.

Description.— Modern water-lined paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, small and legible. Wide margins without ruling. Foll. are alternately double and single, bearing a shield design.

Age.— Modern.

Author.— Sūryapaṇḍita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रबोधसुधाकरप्रा(रं)भ ॥
नित्यानंदैकरूपं सच्चिन्मात्रं परं ज्योतिः ।
पुरुषोत्तममजमीशं वंदे श्रीपादवाधीशम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

परोपकारार्थमुदाहृतेन यद्वागविसर्गेण रसोज्वलेन ।
शब्दाभिधं ब्रह्म यतः प्रवृत्तं स प्रीयतां यादवराजसिंहः ॥ ३१ ॥

इति श्रीमत्सूर्यपंडितविरचिते प्रबोधसुधाकरे विंशतिप्रकरणं ॥ २० ॥
॥ श्रीरस्तु ॥ ६ ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥

Then follow the contents of the work.

प्रमाणपद्धति Pramāṇapaddhati

No. 505 No. $\frac{700}{1882\text{-}83}$

Size.— $8\frac{5}{16}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 30 leaves ; 12 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; thin, smooth, tough and dark grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting small but clear and uniform. Ms. appears very old and discoloured. Red Chalk marks on key-words ; yellow pigment used for Corrections.

Age.— Old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ श्रीनिवासहयग्रीवनृसिंहवेदव्यासेभ्यो नमः ॥ श्रीमध्वगुरुर्जयति ॥

प्रणम्य चरणांभोजयुगुळं कमळापतेः ॥
प्रमाणपद्धतिं कुर्मो बाळानां बोधसिद्धये ॥ १ ॥

यद्यपि भगवत्पादैरेव प्रमाणलक्षणादिकमभिहितं तथापि गंभीरया वाचा विक्षिप्य वर्णितं ॥ न मंदैः सुखेन शक्यते बोद्धुमिति तदर्थमिदमारभ्यते ॥ यो धर्मो लक्ष्ये व्याप्या वर्त्तते न वर्त्तते वान्यत्र स लक्षणमित्युच्यते ॥ etc.

fol. 8°.

इति **प्रमाणपद्धतौ** प्रत्यक्षपरिच्छेदः ॥

fol. 26^{b}.

,, ,, ,, द्वितीयं प्रकरणं ॥

Ends.— fol. 30^{a}.

जयतीर्थमुनींद्रेण बाळबोधाय निर्मिता ॥
प्रमाणपद्धतिर्भूयात् प्रीत्यै माधवमध्वयोः ॥ १ ॥ ६ ॥

इति श्रीमदखंडवेदमार्गप्रतिष्ठापकाक्षोभ्यमुनिवरशिष्येण सर्वतंत्रस्वतंत्रेण श्रीमज्जयतीर्थमुनिना रचितायां **प्रमाणपद्धतौ** तृतीयं प्रकरणं ॥ ६ ॥ ॥ श्रीविष्णुपूजास्तु ॥ अनंतेनेयं लिखिता **पद्धतिः** श्रीहयवदनप्रीतयेस्तु ॥ ॥ ६ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥

fol. 30^{b}.

॥ श्रीहयवदनो जयति ॥ अनंताचार्याणामिदं पुस्तकं ॥
॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादेभ्यो नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ ६ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 354[a]; II 79[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. II No. 6049.
Mad. Cat.X, Nos. 4803-4805 (ph. 3592-94)

प्रमाणपद्धतिभावविवरण

Pramāṇapaddhati-bhāva-vivaraṇa

No. 506

No. $\frac{685}{1884-87}$

Size.— 11¼ in. by $3\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 75 leaves ; 9 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and white ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, uniform and clear. The paper bears water-marks. This work is a commentary on Jayatīrtha's Pramāṇapaddhati.

Age.— Modern.

Author.— Vedeśabhikṣu.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ।। अविघ्नमस्तु ॥

ॐ प्रमाणजातैरवबुध्य यस्य सारं पदं त्यक्तभवा भजंते ॥
जना निजानंदपदेछवोलं तं वासवीसूनुमहं प्रपद्ये ॥ १ ॥

श्रीमध्वं जयतीर्थराजमपि च श्रीराघवांघ्र्यंबुजा-।
सक्तांतःकरणान् रघूत्तमपतीनानम्य विद्यागुरून् ॥
वेदव्यासयतींश्च पद्धतिगताभिप्रायसंवर्णनं
वेदेशस्तनुते यतिर्गुरुकृपामालंब्य धीशुद्धये ॥ २ ॥

इह खलु सुखमेवमस्याद् दुखं मनागपि मा भूदिति निखिलापेक्षित-मोक्षस्येश्वरसाक्षात्कारमंतरेणानुदयात्तस्य च वैराग्यादि द्वारा नित्यानित्यवस्तु-निश्चयस्य च प्रमाणानि विनानुदयात्तेषां च यथावद्विदितानामेव तद्धेतुत्वोप-

पत्तेस्तत्स्वरूपं यथावज्ज्ञापयितुकामो जयतीर्थश्रीचरणः पारिप्सितग्रंथ-परिसमाप्त्यादिप्रयोजन ... चिकीर्षितं प्रतिजानीते ॥ ॥ प्रणम्येति ॥ etc.

Ends.— fol. 75[a].

अत्र सर्वत्रागमादिप्रमाणमन्यत्रोदमाहृतं द्रष्टव्यमित्यशेषमतिमंगलं ॥
तर्कतांडवसंन्यायसुधादौ यः प्रपंचितः ॥
भावो जयमुनेश्च स एवात्मतयेरितः ॥
यो वासवीनयनकंजविकासभानु-।
रानंदतीर्थहृदयांबुजसंनिविष्टः ॥
कृष्णः स तुष्टिमु-(75[a]:)पयातु सदिष्टहेतु-
र्दृष्टिर्मदीयकरणात्स्वकृतादमुष्मात् ॥

॥ इति श्रीमद्वेदव्यासतीर्थपूज्यपादशिष्य-वेदेशभिक्षुविरचितं प्रमाणपद्धतिभावविवरणं समाप्तं ॥ ६ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शुभ भवतु० ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 354[a]; II 79[a].

प्रमाणलक्षण
(with टीका न्यायकल्पलता)

Pramāṇalakṣaṇa
(with comm.-Nyāyakalpalatā)

No. 507

No. $\frac{701}{1882\text{-}83}$

Size.— 8½ in. by 3 in.

Extent.— 72 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and legible. Borders ruled with single or double black lines. Text and comm. run along side one another. Red chalk smears important words.

Age.— old.

Author.— Text.—Ānandatīrtha.

Comm.— Jayatīrtha.

Begins.—

fol. 1[b].

Comm.—

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥
॥ अविघ्नमस्तु ॥

प्रणम्यागण्यकल्याणगुणाब्धिं पुरुषोत्तमं ॥
पूर्णबोधानपि गुरून् व्याकुर्वे मानलक्षणं ॥ १ ॥

इह खलु सुखमेव मे स्यात् दुःखं मनागपि माभूदिति निखिलापेक्षित-मोक्षस्येश्वरसाक्षात्कारमंतरेण .....

अग्रे दर्शयति ॥ etc.

Text—

अशेषगुरुमीशेशं नारायणमनामयं ।
संप्रणम्य प्रवक्ष्यामि प्रमाणानां स्वलक्षणं ॥ etc.

Ends.—

fol. 72[a].

अमरा भ्रमरायंते कमला वरटायते ॥
यत्पदांबोरुहद्वंद्वे वंदे तं पुरुषोत्तमं ॥ ६ ॥

fol. 72[b].

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितस्य प्रमाणलक्षणस्य टीका न्यायकल्पलता जयतीर्थभिक्षुविरचिता समाप्ता ॥
॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥ ॥ ६ ॥

वासुदेवो लिलेखेमां न्यायकल्प(ल)तां धिया ॥
ईश्वरे श्रावणे मासि दशम्यां भृगुवासरे ॥ १ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 354[b]; II 79[a]; III 75[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. off. Cat. II, No. 6044 (7).
Mad. Cat. X Nos. 4806–4809 (pp 3595–97)
Velankar 1050.

प्रमाणसंग्रह Pramāṇasaṁgraha

No. 508 No. $\frac{712}{1882\text{-}83}$

Size.— 9§ in. by 4 in.

Extent.— 36 leaves ; 10 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper old, thick, rough and musty. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, uniform and legible. Borders ruled with double black lines. Key-words and phrases smeared over with red chalk ; several foll. repaired ; work consists of 32 chapters.

Age.— old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1[a] (in a different hand).—

श्रीमद्भारततात्पर्यनिर्णयप्रमाणसंग्रहः ॥

fol. 1[b].

श्रीरस्तु ॥ व्यंकटेशो विजयते ॥ वरेण विप्रत्वमिति वरदातृणां बहुत्वात्तन्नामाकथनं ॥ तथाहि ॥

तपसा तु तथा युक्तं विश्वामित्रं पितामहः ॥
अमन्यत महातेजा वरदो वरयस्व तत् ॥ १ ॥
स तु वव्रे वरं राजन् स्यामहं ब्राह्मणस्त्विति ॥
तथेति चाब्रवीद् ब्रह्मा सर्वलोकपितामहः ॥ २ ॥ etc.

fol. 3[a].

इति श्रीप्रमाणसंग्रहे चतुर्थोध्यायः ॥

fol. 3[b].

इति श्रीप्रमाणसंग्रहे अष्टमोध्यायः ॥ etc.

Ends.— fol. 37[b].

दृष्ट्वा जरानामेति ॥
शूद्रोयमभवद्वीरो वसुदेवान्महाबलः ॥
जरा नाम निषादानां प्रभुः सर्वधनुष्मतामिति ॥
इति प्रमाणसंग्रहे द्वात्रिंशोध्यायः ॥ ६ ॥ श्रीनिवासार्पणमस्तु ॥ ६ ॥
श्रीप्रमाणसंग्रहः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum — I 354[b] ;—by Saumyajāmātṛ II 79[a].

प्रमेयरत्नावली — Prameyaratnāvalī

No. 509 — No. 663/1884-87

Size.— 10¾ in. by 4½ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, clear and legible. Single marginal ruling. Yellow pigment for deletion. Red chalk-marks on key passages.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोविंददेवो जयति ।

जयति श्रीगोविंदो गोपीनाथः स मदनगोपालः ।
वक्ष्यामि यस्य कृपया प्रमेयरत्नावलीं सूक्ष्माम् ॥
भक्त्या भासे नापितोषं दधाने धर्माध्यक्षे विश्वनिस्तारि नाम्नि ।
नित्यानंदाद्वैतचैतन्यरूपे त्वेतस्मिन्नित्यमास्तां रतिर्नः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

आनंदतीर्थे रचितानि यस्यां प्रमेयरत्नानि नवैव संति ।
प्रमेयरत्नावलिरादरेण प्रधीभिरेषा हृदये निधेया ।
नित्यं निवसतु हृदये चैतन्यात्मा मुरारिर्नः ।
निरवद्यो निर्वृतिमान् गजपतिरनुकंपया यस्य ॥
इति प्रमेयरत्नावली पूर्त्तिमगात् ॥ ॥ श्रीर्भूयात् ॥
पुस्तकमिदं त्रिवादोर्लंग्नारामस्य पठनार्थाय ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— (Bhakti) I 355[a] ; II 79[a].

प्रमेयरत्नावली (सटीका) — Prameyaratnāvalī (with comm.)

No. 510 — No. 704/1887-91

Size.— 11 in. by 5⅝ in.

Extent.— 18 leaves ; 14 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, legible. No border ruling. Text in centre,

com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Red chalk on key passages. Marginal additions and corrections.

Age.— Appearance old.

Author.— Text— Ānandatīrtha.

Comm.— Vedāntavāgīśa.

Begins.— fol. 1.

Text—

ॐ नमः ॥

जयति श्रीगोविंदो गोपीनाथः स मदनगोपालः ।
वक्ष्यामि यस्य कृपया प्रमेयरत्नावलीं सूक्ष्माम् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीगोविंदो जीयात् ।

गौडोदयमुपयातस्तमः समस्तं निहंति यो युगपद् ।
ज्योतिश्च योतिशीतः पीतस्तमुपास्महे कृतांजलयः ॥

विद्याभूषणापरनाम्ना बलदेवेन श्रीगोविंदैकांतिना ब्रह्मसूत्रेषु गोविंदभाष्याभिधानं व्याख्यानं विरचितम् । etc.

Ends.— fol. 18[a].

Text—

आनंदतीर्थे रचितानि यस्यां प्रमेयरत्नानि नवैव संति ।
प्रमेयरत्नावलिरादरेण प्रधीभिरेषा हृदये निधेया ॥
नित्यं निवसतु हृदये चैतन्यात्मा मुरारिनः ।
निरवद्यो निर्वृतिमान् गजपतिरनुकंपया यस्य ॥ १० ॥

इति प्रमेयरत्नावली पूर्त्तिमगात् ॥ ॥ श्रीर्भूयात् ॥

Comm.—

गजपतिः प्रतापरुद्रो नृपतिः । तृतीये चैतन्यात्मा शचीसूनुनिविष्टचित्तः ।
गजपतिर्गोपालरा (?) साख्यः करी ॥ १० ॥

वेदांतवागीशकृतप्रकाशा
प्रमेयरत्नावलिकांतिमाला
गोविंदपादांबुजभक्तिभाजां
भूयात्सतां लोचनरोचनीयम् ॥

इति प्रमेयरत्नावल्यां कांतिमाला टीप्पणी पूर्णा ॥ श्री ॥

प्रश्नावली

No. 511

Praśnāvalī

No. 284/1895-98

Size.— 10¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 23 leaves ; 7 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, clear and uniform. Yellow pigment used for correction. Red chalk marks on important words, etc. Ms. asks 52 questions and replies them in turn.

Age.— Fairly old.

Author.— Bharata.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

सच्चिदानंदमात्मानमद्वयाखंडमच्युतं ।।
ध्यात्वा प्रश्नावली सम्यक् क्रीयते मोक्षसिद्धये ॥ १ ॥
तत्र कान्यनुवधानि १ का प्रकृति २ का माया का अविद्या कान्यपंची-
कृतपंचमहाभूतानि ५ तेषां कथमुत्पत्तिः किं नामकानि च ६ ... etc.

Ends.— fol. 23[a].

ज्योतिरूपमरूपं च स्वरूपं हृदि संस्थितं ॥
सर्वज्ञं सर्वभूतास्थं सर्वेशं सर्वतोमुखं ॥
अखण्डात्मशच्चिदानंद ब्रह्म स एवाद्वैतात्मा इति एकताऽर्थं ५२
एवमात्मानं ज्ञात्वा कृतार्थोसीति ॥
॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यमुनिमाधवानंदस्य शिष्यभरत-
विरचितायां प्रश्नावली समाप्तम् ॥
नारायणं पद्मभवं वशिष्ट सक्तिं च तत्पुत्रपाराशुरं च ॥
व्यासं सुकं गोडपादमहंतं गोविंद—
योगींद्रमथासशिष्यं ॥

fol. 23[b].

इति श्रीमत् शंकराचार्यमथासपद्मपादं
तं हस्तामलकं च शिष्यं त्रोटकं वारत्यकारमने—
निसमदगुरुं संततमनतोस्मी ॥ १ ॥ करकोट—

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 359[a] ; II 81[a] ; III 76[b].

प्रश्नावली Praśnāvalī

No. 512 No. $\frac{120}{1902-1907}$

Size.— 13⅛ in. by 6⅝ in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, tough and grey ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with two spaced double red lines. Punctuation-marks in red. Yellow pigment used for corrections.

Age.— Saṁvat 1880.

Author.— Jaḍa-Bharata.

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ सच्चिदानंदमात्मानमद्वयाखंडमच्युतं ॥ etc.

Ends.— fol. 10^{b}.

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमुनिमाधवानंदस्य शिष्यो जडभरत-विरचिता प्रश्नावली समाप्ता ॥ संवत् ॥ १८ ॥ ८० ॥ माघमासे शुक्लपक्षे तिथौ एकादश्यां ॥ ११ ॥ बुधवासरे ॥ लिखितं मिश्र भवानीसंकरदत्तेन ॥ इंद्रपुरस्य मध्ये ॥ शुभमस्तु ॥ ॥ शुभम् ॥ ॥

प्रश्नोत्तररत्नमाला Praśnottararatnamālā

No. 513 No. $\frac{369}{1895-1902}$

Size.— 8¼ in. by 6 in.

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium large and legible. Borders ruled with double black lines. All foll. are worm-eaten and repaired.

Age.— Not very old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।
अपारसंसारसमुद्रमध्ये समचतो मे शरणं किमस्ति ।
गुरो कृपालो कृपयावदैतद्विश्वेशपादांबुजदीर्घनौका ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

कंठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।
तनोतु मोदं विदुषां सुरम्या रमेश गोरीश कथेव सद्यः ॥ ३ ॥
श्रीशंकराचार्यविरचिते प्रश्नोत्तररत्नमाला समाप्तम् ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 359[a]; II 81[a], 211[b]; III 76[b].

प्रश्नोत्तररत्नमाला Praśnottararatnamālā

No. 514 No. $\frac{286\ (b)}{1895\text{-}98}$

Size.— 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent.— 21[b]–23 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold and uniform. Three red lines on each border. Ms. is incorrect.

Age.— Not very old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 21[b].

अथ द्वितीयप्रश्नोत्तरसंकराचार्यकृत प्रस्तुयते । श्लोक
अपारसंसारसमुद्रमध्ये समुद्गतो मे सरणं किमस्ती ।
गुरुकृपालो क्रपया बदैतबिश्वेसपादांबुजदीर्घनौका ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

कंठं गता वा श्रवनं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।
तनोतु मोदं विदुषां सुरम्या रमैशगवरेश कथेम सद्यः ॥ २२ ॥
इती श्रीप्रश्नोतरीरत्नमाला ग्रन्थ संपूरणं मत् संकराचार्यबिरंचितायां मूलश्लोक समाप्तम् ॥ २ ॥ रामराम राम

Then follows a stray verse in Hindi.

प्रश्नोत्तररत्नमाला Praśnottararatnamālā

No. 515 No. $\frac{578}{1886\text{-}92}$

Size.— 8½ in. by 4½ in.
Extent.— 3 leaves; 10 lines to a page; 27 letters to a line.
Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium large, bold and uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal corrections and additions. Red chalk smeared over verse-numbers.
Age.— Fairly old.
Author.— Śaṁkarācārya.
Begins.— fol. 1[b].

प्रश्नोत्तररत्नमाला लिख्यते ।
असारसंसारसमुद्रमध्ये समज्जतो मे सरणं किमस्ति ।
गुरौ कृपालौ कृपयावदैवद्विश्वेशपादांबुजदीर्घनौका ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

कंठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला
तनोतु मोदं बिदुषां सुरम्या रम्ये स गौरीश कथैव सद्य ॥ ३३ ॥
इति श्रीसंकराचार्यविरचितायां प्रश्नोत्तररत्नमाला संपूर्णम् ॥ श्री ॥

प्रश्नोत्तररत्नमाला Praśnottararatnamālā

No. 516 No. $\frac{652}{1887\text{-}91}$

Size.— 10½ in. by 6 in.
Extent.— 2 leaves; 12 lines to a page; 28 letters to a line.
Description.— Dark country paper; Devanāgarī Characters; handwriting large, clear and uniform. No border rulings. Edges frayed. Marginal additions.
Age.— Saṁvat 1897.
Author.— Śaṁkarācārya..
Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ।
अपारसंसारसमुद्रमध्ये निमज्जतो मे शरणं किमस्ति ।
गुरो कृपालो कृपया वदैतद्विश्वेशपादांबुजदीर्घनौका ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

कंठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।
तनोतु मोदं विदुषां सुरम्या रमेशगौरीशकथेव सद्यः ॥ ३२ ॥
इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं प्रश्नोत्तराख्या रतनमाला संपूर्ण ॥
मीति ज्येष्ट वुदि १ सनिवार संवत् १८९७ का पुस्तक चीरंजीरतनाकी

प्रश्नोत्तररत्नमालिका Praśnottararatnamālikā

No. 517 No. 653/1887-91

Size.— 9⅞ in. by 4¾ in.

Extent.— 2 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium, legible. Borders ruled with double red lines. Yellow pigment copiously used for deletions. Marginal additions and corrections. Red chalk smeared on beginning, end and verse-numbers. The title is *Praśnottara ratnamālikā* and not °*mālā*.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रश्नोत्तररत्नमालिकाप्रारंभ ।

कः खलु नालंक्रियते इष्टादृष्टार्थ साधते पटीयान् ।

अमुया कंठस्थितया विमलप्रश्नोत्तरमालिकया ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[a].

रचिता शंकरगुरुणा विमलेन रत्नमालेयं

प्रश्नोत्तररत्नमयी कंठगता कं न भूषयति ॥ ३८ ॥

इति शंकराचार्यविरचिता प्रश्नोत्तररत्नमालिका समाप्ताः ॥

श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥

प्रश्नोत्तररत्नमाला Praśnottararatnamālā

सटीका (हिन्दी टीका) with Commentary (in Hindi)

No. 518 No. 286 (a)/1895-98

Size.— 8⅛ in. by 3⅞ in.

Extent.— 1 – 21[b] leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold and uniform. Three red lines on each border. Beginning and end, as well as punctuation-marks in red. Yellow pigment for deletion. Comm. in Hindi.

Red chalk smeared over key words. On last fol. at end of colophon, in a different hand :

अयोध्या धर्म्मसाला १ चीत्रकुदू सुखविलास २
गोदावरि परिकमा ३ धनुसतिर्थ छेत्र ४
रामनाथ धाम ५ सीताइष्ट ६ जानकी मंत्र ७
अच्युतगोत्र ८ शुल्क दर्शना ॥ ९ ॥ इति भागछेत्र

This forms the conclusion of the text commented upon which occupies foll. 21[b]-23. See 286 ([b]) of 1895-98.

Age.— Not very old.

Author.— Text— Śaṁkarācārya.

Comm.— Rāmadāsa.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

कः खलु नाक्रियते इष्टा (?) दृष्टार्थसाधनपट्टीयान् ।
कंठस्थिताया विमलो प्रश्नोत्तररत्नमालिकया ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ।
अथ संक्राचार्जजी प्रश्नोत्रज्ञानरत्नमाला लिष्यते ॥
दोहा । श्रीगुरुतुरसीदासके वंदत चरण अनूप ।
रामदास तिन चरणरज बरणत भापारूप ॥ etc.

Ends.— fol. 21[a].

Text—

रचिता शंकरगुरुणा विमलां विमलेये रत्नमालियं ।
प्रश्नोत्तररत्नमाला कंठगत किं न भूपयति ॥ २८ ॥

Comm.—

रामदासमटनांमहै संतचरन रजरै न ।
गुप्त अर्थ प्रगट कीयौ बानी सुंदरअैन ॥ ३ ॥
पटै विचारै जो सुनैं निजपदपावै सोइ
रामदास ससैनही जो अभ्यासै कोट् ॥ ४ ॥

इति श्रीमत परमसंकराचार्यविरचितायां प्रश्नोत्तररत्नमालायां भाषाग्रन्थिकायां प्रकासिकानाम रामदासभट विरचिताया समाप्तं ॥ संपूर्णम् ॥

प्रश्नोत्तराख्यमणिरत्नमाला Praśnottarākhyamaṇiratnamālā

No. 519 No. $\frac{285}{1895\text{-}98}$

Size.— 9½ in. by 5 in.

Extent.— 3 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting big bold, and uniform. Borders ruled with thick double red lines. Beginning and punctuation marks in red. Yellow pigment for deletion, margins, additions and corrections. Inter line corrections as well.

Age.— Not very old.

Author.— Saṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः । अथ प्रश्नोत्तरी लिख्यते ।
अपारसंसारसमुद्रमध्ये संमज्जतो मे शरणं किमस्ति ॥
गुरोः कृपालोः कृपया सदैपा विश्वेशपादांबुजदीर्घनौका ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

कंठं गता वा श्रवणं गता वा प्रश्नोत्तराख्या मणिरत्नमाला ।
तनोतु मोदं विदुपां स रम्यां रमेश गौरीश कथेव सद्यः ॥ ३२ ॥
इति श्रीसंकराचार्यविरचिता प्रश्नोत्तराख्यामणिरत्नमाला प्रश्न संपूर्णम् ॥

प्रश्नोत्तरावलिटीका Praśnottarāvaliṭīkā

No. 520 No. $\frac{287}{1895\text{-}98}$

Size.— 8⅛ in. by 4⅝ in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections.

Age.— Saṁvat 1904.

Author.— Jaḍabharata.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः । अथ वेदांत लिख्यते ।
सच्चिदानंदमात्मानमद्वयाखंडमच्युतं ।
ध्यातं ध्यात्वा प्रष्णावली सम्यक् क्रियते मोक्षसिद्धये ॥ १ ॥

तत्र कान्यनुबंधानि १ का प्रकृति २ का माया ३ का अविद्या ४ कान्य-पंचीकृतपंचमहाभूतानि etc.

Ends.— fol. 10[a].

अखंडात्मा सच्चिदानंद ब्रह्म स एवाद्वैतात्मा इति एकतार्थः ५२
एवमात्मानं ज्ञात्वा कृतार्थोसीति ।
इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्यश्रीमुनिमाधवानन्दस्य शिष्येण
जडभरतविरचिता प्रष्णावलीव्याख्या समाप्ता
संवत् १९०४ असाढ वद ४ शुभं भुयात् ॥ १ ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 76[b] an. (प्रश्नोत्तरावलि) Cf. प्रश्नावली of Jaḍabharata.
I 359[a]; II 81[a]; III 76[b].

प्रस्थानभेद Prasthānabheda

No. 521 No. $\frac{614}{1884\text{-}87}$

Sixe.— 6⅝ in. by 8¾ in.

Extent.— 9 leaves; 19 lines to a page; 21 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī Characters; handwriting large, clear and uniform. Ms. folded twice into three equal parts, but writing is independent of this folding. No border ruling. Marginal corrections and additions. Folio numbers on *verso*.

Age.— Not very old.

Author.— Madhusūdanasarasvatī.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

अथ सर्वषां शास्त्राणां ब्रह्मण्येव तात्पर्यं साक्षात्परं याचेति समासेन तेषां प्रस्थानभेदोत्रोपदिश्यते । तथा हि ऋगवेदो यजुर्वेदः सामवेदोथर्ववेदश्चेति चत्वारो वेदाः ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

तत्र तेषां तात्पर्यमबुध्वा वेदविरुद्धेष्वर्थे तात्पर्यमुत्प्रेक्षमाणास्तन्मत-
मेवोपादेयत्वेन गृह्णतो जनानापथजुषो भवंतीति सर्वमनवद्यम् ॥
इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितः प्रस्थानभेदः संपूर्णः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 360[a] ; II 81[a] (our Ms.), 212[a] ; III 77[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. Nos. 2455-6.
Velankar 1110.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2435, 3390.

प्रस्थानभेद Prasthānabheda

No. 522 No. $\frac{330}{1899-1915}$

Size.— 10§ in. by 4§ in.

Extent.— 6 leaves ; 13 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. No border ruling. Marginal additions and corrections in two hands. All foll. worm-eaten, defacing text. Ink has discoloured most of them.

Age.— Fairly old.

Author.— Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सवषां शास्त्राणां भगवत्येव
तात्पर्यं साक्षात्परंपरया चेति ॥ सामान्येन तेषां भेदोत्रोद्दिश्यते
॥ तथाहि ॥ ऋग्वेदो यजुर्वेदः सामवेदोऽथर्वण वेद इति
वेदाश्चत्वारः ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

तत्र तेषां तात्पर्यमबुध्वा वेदविरुद्धेष्वर्थेषु तेषां तात्पर्यमुप्रेक्षमाणा-
स्तत्तन्मतमुपादेयत्वेन गृह्णतो जनानापथजुषो भवंतीति सर्वमनवद्यम् ॥ ॥
इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितः प्रस्थानभेदः समाप्तिमग-
मत्काश्याम् ॥ ॥ श्रीविश्वेश्वरः प्रसन्नोस्तु ॥ श्रीमन्नपूर्णाप्रसन्नास्तथ

प्रहस्तवाद् Prahastavāda

No. 523 No. $\frac{112}{1871\text{-}72}$

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $5_{1\,6}^{1}$ in.

Extent.— 146 leaves; 12 lines to a page; 39 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey; Devanāgarī Characters; handwriting medium small but clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Yellow pigment used occasionally for corrections. Important key-words smeared with red chalk. The beginning is rewritten in a different hand and a different ink on a thin strip of paper pasted on at the proper place. In the same hand and ink the verse following the colophon is written, as also foll. 125-8, and the correction of foliation numbers thereafter.

Age.— Fairly old.

Author.— Puruṣottama.

Begins.— fol. 1^{a}.

प्रहस्तपुस्तकं १४६

fol. 1^{b}.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

अभवदतिरसालं जिह्म विद्युज्जटालं
प्रलयजलदजालं यत्कृपालंकृतेषु ॥
शिशिरमुखमयूखैर्भक्तसंतापहार
स विभुरखिलकालं मद्दशां गोचरोस्तु ॥ १ ॥

नमामि श्रीमदाचार्यान् प्रभून् श्रीविट्ठलेश्वरान् ।
यद्दशौ करुणापूर्णे मादृशां सर्वसिद्धिदे ॥ २ ॥

तत्पुत्रान् सह सूनुभिर्निजगुरून् श्रीकृष्णचंद्राकयान् ।
भक्तया नम्य पितामहं यदुपार्तिं तातं च पीतांवरं ॥
संवीक्ष्योपनिषत्कृतिस्मृतिगणं भाष्याणि सूत्राण्यपि ।
प्रस्थानैर्विविधैर्युतान्यथ मया वादावली तन्यते ॥ ३ ॥

ये तत्त्वदीपभाष्यप्रभृतिसौक्ष्म्येण सुस्थिता वादाः ॥
यद्येतानवतार्य प्रकटीकुर्वेत्र युक्तिमद्वाक्यैः ॥ ४ ॥

श्रुतिशिरसि यस्य महिमा निरुपधिरीशोपि यस्य खलु महिमा ॥
तं कृष्णमादिमूर्त्तिं नमामि निरवद्य सद्गुणं ब्रह्म ॥ ५ ॥

ननु कथमिदमवगम्यते ॥ इत्थं । भगवता बादरायणेन चतुर्लक्षण्यां प्रथमे सर्वेषां वेदांतानां ब्रह्मणि समन्वयः प्रतिपादितो द्वितीये चाविरोध इति सर्वे वेदांताः परस्परविरोधेन ब्रह्मपराः कारणत्वांतरत्वात् ... etc.

Ends.— fol. 146[a].

कुतर्कदशनावली विकटवादियादोगण-
श्रितश्रुतिमहार्णवे स्मृतिगुणावलंबान्मुदा ॥
निमज्य भगवत्कृपातिबलधारकानुग्रहात्
कृते मनन उद्धृतो मणिरयं मया वाङ्मयः ॥ १ ॥

एष पुष्पांजलिः श्रीमदाचार्यचरणांबुजे ॥
समर्पितस्तेन दासे मयि तुष्यंतु ते सदा ॥ २ ॥

ये वैदिकं मन्यतयात्यनल्पैरतुदंति साधून् कटुकूटजल्पैः ॥
स एष तेषु प्रहृतः प्रहस्तस्तादृक् खलो येन भवेद्विहस्तः ॥ ३ ॥

एतं निधाय निकटे प्रणतिं विधाय
शिष्टेछिदं सविनयं विनिवेदयामि ॥
हेलोपहासविध यस्य विलोक्य किंचित्
कालं बुधाः करुणयैव कृतार्थनीयः ॥ ४ ॥

॥ इति श्रीमद्वल्लभनंदनचरणैकतानस्य पीतांवरसूनोः पुरुषोत्तमस्य कृतावतारवादावल्यामाद्यो वादः प्रहस्तनामा संपूर्णः ॥ ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ यादृशमितिन्यायान्न मे दोषः ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ श्री ॥

[1]श्रीवल्लभाचार्यमतानुवर्ती तदासदासः पुरुषोत्तमाख्यः ॥
क्षिप्तं खलैर्वर्त्मनि वैष्णवानां पंकं हरन्वर्त्मसुखं चकार ॥ ५ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I, 360[a].

---

1. In the Ms. this verse is indicated as an addition to the text after the 4th verse by the sign ^ after that verse.

प्रेमाब्धिरसकाणिका Premābdhirasakaṇikā

No. 524 No. $\frac{724}{1887\text{-}91}$

Size.— 13 in. by 5§ in.

Extent.— 156 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī Characters; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with double black lines. Foll. have become soft near margins, and due to crumbling off defaced the text. All foll. discoloured in parts. Red ink used for key-words, verse-numbers and punctuation-marks on first few foll. White pigment used for deletion. On final fol. at top, in a different hand : श्रीपुसणं म्पवाडमध्ये लई ॥

Age.— Saṁvat 17[a].

Author.— Gaṅgārāma.

Begins.— fol. 1[b].

...शाय नमः ॥ श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

कृपासुधावृष्टिभृतः स्वभक्ति
स्ववाहिनी खेलित जीवपद्मी ।
श्रीकृष्णचैतन्यघनः सविद्युत्
गौ.....व्योमनिनश्चकास्तु ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 156[b].

इति श्रीमद्वृंदावनभूमिमंडकाखिले स्वरश्वरश्रीमद्राधाकृष्णचरणारविंद-मधुपायमान-श्रीगोस्वामीश्यामानंद-शिष्यश्रीरसिकानंदशिष्य-श्रीगोपाल दासशिष्य-कायस्थ-भट्टनागरज्ञातियेनाकश्यपगोत्रेण त्रिप्रवरेण यजुर्वेदा-ध्यायिना माध्यंदिनीशाखिना गंगारामेण भगवद्दासनामकात्मज-गोविंददासस्य पौत्रेणकृता प्रेमाब्धिरसकणिकायां महाप्रेमानुराग-वर्णनो नाम त्रयोदशोल्लासः ॥ १३ ॥

Then follow three verses in Hindi

॥ दोहा ॥ संग्राम सिंघराणा वसैं नग्र उदैपुरमध्य ॥
चिरंजीव रहि यौ सुफल कहत चंद्रसीध्य ॥ १ ॥

॥ दोहा ॥ तिनकैवंगसीभक्त निजु गंगाराम प्रधान
चिरंजीव रहियौ सदा कुटमसहित संतान ॥ २ ॥

प्रेमाब्धिरसकं निकासवग्रंथनकौ सार ।
नग्र उदैपुरमधि लिपीवै भवचंद विचार ॥ ३ ॥
॥ दोहा ॥ संवत् १७ शैकह्यौपरथौडनासिथ नाम । तिथि एकादश.
माहवदि चंद्रवासरे नाम ॥ ४ ॥

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
II 78[a] (our Ms.)

बालबोध — Bālabodha

No. 525 — No. 716-B / 1884-87

Size.— 9½ in. by 5½ in.
Extent.— 2 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.
Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; handwriting good. Contains 18 verses only.
Age.— Old.
Author.— Vallabhācārya.
Begins.— fol. 2[b].

नत्वा हरिं सदानंदं सर्वसिद्धांतसंग्रहं ॥
बालप्रबोधनार्थाय वदामि सुविनिश्चितं ॥ १ ॥
धर्मार्थकाममोक्षाश्च(च)त्वारोर्था मनीषिणां ।।
जीवेश्वरविचारेण द्विधा ते हि विचारिताः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 5[b].

तदाश्रयदीयत्व बुद्धयै किंचित्समाचरेत् ॥
स्वधर्ममनुतिष्ठन्वै भारद्वैगुणमन्यथा ॥ १९ ॥
इत्येवं कथितं सर्वं नैतद्वाने भ्रमः पुनः ॥
इति वल्लभाचार्यविरचितो बालबोधः ॥ २ ॥ ॥ ठ ॥

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 371[b]; III 79[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. XI, No. 5135 (p. 3937).
Velankar 1140.

बालबोधटीका

Bālabodhaṭīkā

No. 526

No. $\frac{715}{1887\text{-}91}$

Size.— 10½ in. by 4⅝ in.
Extent.— 9 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.
Description.— Soft country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with double black lines. Edges frayed on right and left margins. Red chalk on key-words and lemmata.
Age.— Oldish.
Author.— Dvārakeśvara.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

यत्पादमूलमुपसृत्य विशंति शश्वत्
वृंदावनद्रुमलताभुजपूजितांघ्रि ।
सोयं समस्तजगतामभिवंदनीय
पादांबुजः सकरुणः प्रियमातनोतु ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 9[a].

एवं लौकिकानामलौकिकानामेकीकृत्य निरूपणे लौकिकेभ्य...येभ्योऽलौकिकानां सारोद्धाररूपेण सामान्येभ्यो विशेषाणां निरूपणं भवति तेनोभयजातीयानामेकविधिनामभिर्निरूपणेपि न ज्ञाने भ्रमो भवतीत्यर्थः ॥
इति द्वारकेश्वरविरचिता बालबोधटीका संपूर्णा

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III 79[a] (our Ms.).

बालबोधिनी

Bālabodhinī

No. 527

No. $\frac{282\text{-A}}{1879\text{-}80}$

Size.— 7 in. by 4⅝ in.
Extent.— 6 leaves; 11 lines to a page; 26 letters to a line.
Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī Characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Borders ruled with two spaced sets of 3 and 2 red lines. Punctuation-marks in red as well as some key-words. Ms. contains 3 other works :— Svarūpanirṇaya, Ātmajñānopadeśavidhi and Triputīprakaraṇa, the last two forming one part with independent pagination.

Age.— Saṁvat 1865.
Author.— Śaṁkarācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ॐ प्रणम्य परमानंदं मोहांधतिमिरापहं ॥
तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥
यस्य स्मरणमात्रेण क्षीयंते भवभीतयः ॥
तं सर्वसाक्षिणं यामि शरणं कृपणोह्यहम् ॥ २ ॥
अथायमात्मा कीदृशः ॥ सद्रूपं सर्वथाभावरूपं चिद्रूपं बुद्धबोधरूपं आनंदरूपं सुखरूपं ... etc.

fol. 3[b].

इति बहिर्मुखांतः प्रवण बालबोधिन्यां प्रथमः कल्पः ॥ १ ॥

Ends.— fol. 6[a].

एवं साक्षात्कारे निःशेषाविद्याप्रतिबंधध्वंसं ततः प्रारब्धभोगक्षये शरीरपाताद्विदेहकैवल्यं भवतीति परमपुरुषार्थसिद्धिः ॥
विशुद्धबुद्धयो धीरा ज्ञानदीपकराः करे ॥
पश्यंति मणिवत् क्षिप्रं ततो ब्रह्म परं तु यत् ॥
इति श्रीमत्परमहंस ... गोविंद ... शिष्यशंकरभगवत्कृता बालबोधिनी समाप्तः ॥
संवत् १८६५ आषाढ वदी १४ भौमवार गुसाई तुलागीरजीशिष्य गोपालगिरजी ॥

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 371[b] ; II 84[a] ; III 79[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2300 (i), 7988
Velankar 1111.
(2) Printed Editions :—
Emeneau 1256, 2998, 3028.

बालबोधिनी — Bālabodhinī

No. 528 — No. 772 / 1891-95

Size.— 8⅜ in. by 4¼ in.
Extent.— 7 leaves ; 9 lines to a page ; 27 letters to a line.
Description.— Rough country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting large, bold and uniform. No border ruling

except on last fol. bearing three red lines on each margin. Marginal additions and corrections.

Age.— Not very old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः परमात्मने ॥
प्रणम्य परमानंदं मोहांधतिमिरापहं ।
तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

विशुद्धबुद्धयो धीरा ज्ञानदीपकराः करे ।
पश्यंति मणिवत्क्षिप्त्वा तमो ब्रह्म परं तु यत् ॥ १ ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकगोविंदभगवत्पादशिष्यशंकरभगवतः कृतौ बालबोधिनी समाप्ता ॥ ॐ तत् सत् ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ मम ॥ राम ॥

बालबोधिनी — Bālabodhinī

No. 529 — No. 771/1891-95

Size.— 7⅞ in. by 4½ in.

Extent.— 7 leaves ; 9 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī Characters ; hand-writing medium large, clear, uniform. Borders ruled with a single black line. All foll. discoloured by spreading of ink. Marginal additions and corrections in a different ink.

Age.— Old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ
प्रणम्य परमानंदं मोहांधतिमिरापहं ।
तत्प्रसादबलेनैव क्रियते बालबोधिनी ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

विशुद्धबुद्धयो धीरा ज्ञानदीपकराः करे ।
पश्यंति मणिवत् क्षिप्त्वा नमो ब्रह्मपरं तु यत् ॥
इति श्रीशंकराचार्यविरचितं बालबोधिनी प्रकरणं समाप्तम् ॥

बालबोधिनीटीका

Bālabodhinīṭīkā

No. 530

No. $\frac{615}{1884-87}$

Size.— $8\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 8 leaves; 8 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with double or two-spaced double black lines. Pṛṣṭhamātrās used. Lower ends of Ms. as well as the upper corners are cut, but without defacing text. Red chalk marks on each fol. on important words.

Age.— Saṁvat 1584.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1^{b}.

ॐनमः श्रीरामाय ॥ अथ बहिर्मुखांतः प्रवणबालबोधिनीं व्याख्यास्यामः ।

प्रणम्य परमानंद etc. as in No. 527

Ends.— fol. 8^{a}.

एवं साक्षात्कारे etc. upto ब्रह्मपदं ततं as in No. 527 followed by इति श्रीसंक्षिप्तवेदान्तशास्त्रप्रक्रियायां परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमच्छंकरकृता बहिर्मुखांतः प्रवणबालबोधिनी समाप्तेति ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १५८४ वर्षस्य प्रथम आखाड वदि चतुर्थ्यां तिथौ सोमदिने धवलकपुरे सत्यपुरज्ञातीय्या रामसुतगुणवंतपठनार्थं लिखितेयम् ॥ कल्याणं भूयात् ॥ श्रीरामाय नमः ॥

एक एव हि भूतात्मा भूते भूतेष्ववस्थितः ।
एकधा बहुधा चेति दृश्यते जलचंद्रवत् ॥ छ ॥ श्रीः ॥

बोधसार

Bodhasāra

No. 531

No. $\frac{774}{1891-95}$

Size.— $12\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 87 leaves; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī characters; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Some foll. discoloured. Fol. 1 smeared with black pigment leaving white lettering of the त्रयोदशाक्षर-मन्त्र.

Age.— Śaka 1711.

Author.— Narahari.
Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीकृष्णाय नमः ॥
किंचित्कुतूहलेनैव विदुषां प्रियकाम्यया ॥
मंगलाचरणं कृत्वा बोधसारो निरूप्यते ॥ १ ॥
अनंतशक्तिसंदोहपूर्णस्य परमात्मनः ॥
विघ्नविध्वंसिनीं शक्तिं गणराजमुपास्महे ॥ २ ॥
या प्रकाशविमर्शाभ्यां स्वरूपावस्थितिं गता ॥
स्मरामि तामहं भक्त्या ज्ञानशक्तिं सरस्वतीं ॥ ३ ॥
अथ श्रीगुरुस्तवः ॥ etc.

Ends.— fol. 8^{b}.

गुरुभिर्दीक्षितानां च सर्वमेवेश्वरार्पणं ॥
अयं तु बोधसारोस्य मुक्तमेवेश्व(87^{a})रार्पणं ॥ १३५१ ॥
इति श्रीनित्यमुक्तनरहरिविरचितो बोधसारः संपूर्णः ॥
शके १७११ सौम्य नाम संवत्सरे दक्षिणायने हेमंतऋतौ पौष्यमासे शुक्लपक्षे
पंचम्यां इंदुवासरे मध्यान्हवेलायां बोधसारोयं समाप्तः ॥
श्री-दानंदरायाणां पुत्रो नारायणाभिधः ॥
बोधसारं समलिखत् सद्ग्रंथं स्वकरेण हि ॥ १ ॥
श्रीकृष्णजयरामकाशीराजार्पणमस्तु शुभं भवतु
श्रीराम जयराम जयजय राम राम

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 377^{a}; III 80^{b}.
(2) Printed Editions :— Emeneau 2819.

ब्रह्मगीता (सटीका) — Brahmagītā with commentary

No. 532 — No. $\frac{117}{1899\text{-}1915}$

Size.— 13¼ in. by 7 in.
Extent.— 133 leaves ; 11 lines to a page ; 48 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters : handwriting medium to large, clear and uniform. No border rulings. Text in centre, com. above and below it. Many foll. worm eaten or otherwise defaced.

Age.— Fairly old.
Author.— Com. Mādhavācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

Text.—

मुनय ऊचुः

भवता सर्वमाख्यातं संक्षेपाद्विस्तदपि ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामो ब्रह्मगीतामनुत्तमाम् ॥ १ ॥ etc.

Com.—

विश्वेशं माधवं ढुंढिं दंडपाणिं च भैरवं ।
वंदे काशीं गुहां गंगां भवानीं मणिकर्णिकाम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 33[a].

Text.—

मुनयश्च गुरुं परवेदिनं प्रणिपत्य समस्तहितप्रदं ।
हृदयस्थ महं यदलक्षितं परतत्वतयैव विदुःस्थिरम् ॥ ७७ ॥

इति श्रीस्कन्दपुराणे सूतसंहितायां यज्ञवैभवखण्डेस्योपरिभागे ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥
ब्रह्मगीता समाप्तम् ॥ श्रीसांबाय नमः ॥

Com.—

इति श्रीमत्काशीविलासक्रियाशक्ति-परमभक्त-श्रीमत्र्यंबकपादाब्जसेवा परायणेनोपनिषन्मार्गप्रवर्त्तकेन माधवाचार्येण विरचितायां सूतसंहिता-तात्पर्यदीपिकायां यज्ञवैभवखण्डस्योपरिभागे ॐ तत्सदिति श्रीब्रह्म-गीतायां द्वादशोध्यायः ॥ १२ ॥

ब्रह्मगीता
(सटीका)

Brahmagītā
(with commentary)

No. 533

No. $\frac{260}{1882\text{-}83}$

Size.— 11⅛ in. by 6½ in.

Extent.— 121 leaves ; 14 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal corrections and additions. Yellow pigment

used for deletion ; verse numbers, beginning and important words smeared with red chalk. Text in centre, comm. above and below it.

Age.— Saṁvat 1889.

Author.— Com. Mādhavācārya.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

ॐ नमः परमात्मने ॥ मुनय ऊचुः ।
भवता सर्वमाख्यातं संक्षेपाद्विस्तरादपि ।
इदानीं श्रोतुमिच्छामो ब्रह्मगीतामनुत्तमाम् ॥ १ ॥ etc.

Com.—

ॐ नमः शिवाय । भवानीशंकरः सहाय । ॐ नमः ।
श्रीशंकरानंदगुरुपादांबुजन्मने ।
सविलासमहामोहग्राहग्रासैककर्मिणे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 121[a].

Text.—

मुनयश्च गुरुं परवेदनं प्रणिपत्य समस्तहितप्रदं ।
हृदयस्थमहं पदलक्षितं परतत्वतयैव विदुः स्थिरम् ॥ ७ ॥
इति श्रीस्कंदपुराणे सूतसंहितायां यज्ञवैभवखंडस्योपरि-
भागे ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां द्वादशोऽध्यायः
समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ शिवं भवतु ।

Com.—

इति श्रीस्कंदपुराणे सूतसंहितायां श्रीमत्काशीविलासक्रियाशक्तिपरमभक्त-श्रीमत् त्र्यंबकपादाब्जसेवापरायणे नोपनिषन्मार्ग-प्रवर्त्ता च केन माधवाचार्येण विरचितायां सूतसंहितायां तात्पर्यदीपिकायां यज्ञवैभवखण्डस्योपरिभागे ब्रह्मविद्यासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां द्वादशोऽध्यायः समाप्तेयं गीता ॥ साधु विजियानंदेन लिखिता संवत् १८८९ श्रावणमासे शुक्लपक्षे त्रयोदश्यायां चंद्रवासरे ॥

References.—

(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 380[b]; II 85[b], 213[a]; III 81[a],[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. II No. 6919.

ब्रह्मज्ञानोपदेश Brahmajñānopadeśa

No. 534 No. $\frac{158}{1887\text{–}91}$

Size.— 11½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 6 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear, legible and uniform ; red pigment very often used ; complete.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीराधाकृष्णाय ।

एतच्छास्त्रार्थतात्पर्याच्छादनायात्र पंचमे ।
ब्रह्मज्ञानोपदेशः श्रीमुनींद्रेण नृपे कृतः ॥

शास्त्रार्थमुपसंहृत्य श्रीमुनींद्रः किंचिदात्मनैव परामर्शं etc.

Ends.— fol. 6[b].

एतत् ब्रह्मज्ञानं त्वया संप्रत्यपृष्टमपि ते कथितं यद्धरोश्चेष्टां
लालां आत्मा त्वं पृष्टवान् मां पूर्वमपृच्छः तां तु पूर्वमेवावोच-
मिति शेषः शिष्यस्य तस्य पूर्णत्वज्ञापनाय पृच्छति किमिति १४
इति सारेत्यादि ॥

द्वादशे पंचमोध्यायः संगतः संगतः सतां ॥

ब्रह्मज्ञानोपदेश Brahmajñānopadeśa

No. 535 No. $\frac{760\text{–A}}{1891\text{–}95}$

Size.— 10¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 11 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, greyish and discoloured. Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk marks beginning, colophon and verse-numbers. There are altogether 154 verses of which the last three have not been numbered. Speakers' names also coloured with red chalk. The last 7 foll. (i. e. foll. 17–23) of our Ms. form part of another work: *Tattvasāra* (No. 760–C of 1891–95) and foll. 11–17 another work. *Amanaska* (Layakhaṇḍa) (No. 760–B of 1891–95).

Age.— Appears to be old.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः शिवाय ॥

ॐ नमोव्यक्तरूपाय परब्रह्मस्वरूपिणे ॥
शब्दरूपरसस्पर्शगंधाद्याकारवर्जिते ॥ १ ॥
स्यादर्वाचीनपराचीनावस्थाभेदेन तु द्विधा ॥
सृष्टिपालनसंहारकादिदेवात्रयात्मकं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

कल्पद्रुचिंतामणिकामधेनु कर्तुं समर्थो इह भुक्तिमात्रं ॥
अध्यात्मविद्याविधिना प्रयुक्ता ददाति सद्यः किल भुक्तिमुक्ती ॥
इति श्रीमहेश्वरेणोक्तं पार्वतीप्रश्नोत्तरं ब्रह्मज्ञानोपदेशं संपूर्णं ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 380[b]; III 81[b].

ब्रह्मवाद Brahmavāda

No. 536 No. 716/1887-91

Size.— 11¼ in. by 5¼ in.

Extent.— 8 leaves ; 11 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold, uniform, not clear. Borders ruled with double black lines. Marginal and interlinear additions and corrections. Yellow pigment used for deletion. Red chalk on key-words. Fol. 1 *a* contains a Gopījanavallabhāṣṭaka by Vallabhācārya.

Author.— Vrajanātha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमत्कदंबदैवतश्रीगोपीजनवल्लभो जयतु ।
विशेषैः प्राकृतैः शून्यमप्राकृतविशेषवत् ।
अशेषोपनिषद्वेद्यं परं ब्रह्मास्तु ते मुदे ॥ १ ॥

ननु कथमयमपूर्वः प्रस्तावः क्रियते । ननु कथमस्याऽपूर्वत्वं निखिलप्रमाणसिद्धत्वात् इति चेन्न । etc.

Ends.— fol. 9[b].

तथा चैतादृशं ब्रह्मवाच्छितप्रदानेन ते मुदे प्रीतयेस्त्विस्त्याशिर्वचनम् ॥ १ ॥
इति श्रीगोस्वामिश्रीरघुनाथात्मज-व्रजनाथविरचितो ब्रह्मवादः संपूर्णः ॥
श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Brahmavāda of Vajranath II 213[a] (corrected to Vrajanātha at III 81[b]); of Vrajanātha— III 81[b] (our Ms.).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2783.

ब्रह्मवादकारिका
(सटीका)

Brahmavādakārikā
(with Commentary)

No. 537

No. $\frac{229}{1884\text{–}86}$

Size.— 10 in. by 4⅝ in.

Extent.— 5 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey; Devanāgarī characters; handwriting large, bold and clear in text, smaller in commentary. Text, containing 11 verses is followed by the commentary.

Author.— Text.— Harirāya.
Comm.— Gokulabhaṭṭa (son of Vrajavallabha).

Subject.— Vallabhamata.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीहरिर्जयति ॥
ब्रह्माभिन्नः प्रपंचश्चे(ब्रह्म)दग्विषयः कथं ॥
ब्रह्माभिन्नः प्रपंचश्चेद्ब्रह्मविद्विषयः कथं ॥ १ ॥
अतो भेदस्तथा भेदः शक्यते वदितुं कथं ॥
इति चेन्न यया ब्रह्म रूप्यते तत्प्रपंचयोः ॥ २ ॥ etc.

Comm.— fol. 2[a].

अथ ब्रह्मवादस्य विवृतिः ॥
या निशा सर्वभूतानां तस्यां जागर्ति संयमी ॥
यस्यां जाग्रति भूतानि सा निशा पश्यतो मुनेः ॥
इति वाक्याद्ब्रह्मस्वरूपं ब्रह्मविदां विषयः ॥ अस्मदादीनां तु अविषयः ॥
ब्रह्मभिन्नं च अस्मदादीनां विषयः ॥ etc.

Ends.— Text fol. 2[a].

विचार्य वल्लभाचार्यप्रचायमतमाथजाः ॥
विदार्य संशयं कार्यमनार्यमतदूषण ॥ ११ ॥
इति श्रीहरिरायजीकृत ब्रह्मवादोयं ॥

Comm.— fol. 5[a].

एवं भूतं श्रीवल्लभाचार्याणां मतं ॥
सर्वेभ्योऽनुगृ–(fol. 5[b])हीतेभ्यः कथनीयं ॥ सद्भिः विचार्यं
तेनैव सर्वान् संदेहान्निवार्यं अनार्यमतानि दूषणीयानि ॥
न तु तेषु मतेषु आसक्तिः कार्या ॥ नापि ब्रह्मवादे संदेहः कार्यं इति ॥ ॥
इति श्रीहरिरायजीकृतकारिकानां विवृत्तिगोकुलभट्टेन कृतातिघरोपनाम्ना व्रजवल्लभसुतेन

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 95[b].
(2) Printed Editions :— Emeneau 2783.

ब्रह्ममीमांसासूत्र — Brahmamīmāṁsāsūtra

No. 538 — No. $\frac{558}{1886\text{–}92}$

Size.— 9¾ in. by 4½ in.

Extent.— 17 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper thin, grey and smooth ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear, beautiful and uniform ; occasional marginal corrections ; red chalk used for marking sectional colophons ; *sūtra* numbers fully indicated. fol. 16 is torn, worn out and badly preserved.

Age.— Appears old.

Author.— Kṛṣṇa Dvaipāyana (= Vyāsa).

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 17[a].

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २२ ॥
इति चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥
इति श्रीभगवत्कृष्णद्वैपायनकृतेषु ब्रह्ममीमांसासूत्रेषु चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥ संपूर्णम् ॥ ॥

ब्रह्ममीमांसासूत्र Brahmamīmāṁsāsūtra

No. 539 No. $\frac{257}{1892\text{–}95}$

Size.— $9\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 16 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and greyish; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform ; borders ruled with double black lines ; occasional marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Kṛṣṇa Dvaipāyana.

Begins.— fol. 1^a.

॥ श्रीराधावल्लभो जयति ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 6^a.

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्ति शब्दात् ॥ २२ ॥

इति श्रीभगवत्कृष्णद्वैपायनकृतेषु ब्रह्ममीमांसासूत्रेषु चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 540 No. $\frac{87}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 16 leaves ; 5 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and legible. Large margins on all sides. Borders ruled with double red lines. Foll. worm-eaten on right marginal corner; left margin discoloured. Incomplate.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा जन्माद्यस्य यतः ॥ etc.

Ends.— fol. 16^b.

प्रकाशाश्रयत्वाद्वा तेजस्त्वात् ॥ पूर्ववद्वा ॥ प्रतिषेधाश्च ॥ पर

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 541 No. $\frac{787}{1891-95}$

Size.— 9¼ in. by 5 in.

Extent.— 11 leaves ; 14 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Dark Country paper ; Devanāgarī characters ; hand writing large, bold, uniform. Borders ruled with double red lines. Several foll. repaired ; a few painted with yellow pigment. Punctuation marks in red. Yellow pigment used for deletion.

Age.— Old.

Author.— Vyāsa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीपरमातमने नमः ।

अथातो ब्रह्मजिज्ञासेति ॥ १ ॥ जन्माद्यस्य यत इति ॥ २ ॥
शास्त्रयोनित्वादिति ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

दर्शयतश्चैवं प्रत्यक्षानुमाने ॥ २० ॥ भोगमात्रसाम्यलिंगाच्च ॥ २१ ॥
अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २२ ॥
इति श्रीमच्छारीरकमीमांसाचतुर्थाध्याये चतुर्थपादः ॥ ४ ॥
श्री ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 383[b]; II 213[b], 86[b]; III 82[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. Nos. 2218–22, 5921, 5931–2, 7978 ; Velankar 1113 ; Mad. Cat. IX, Nos. 4649–57 (pp. 3463–5).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2423, 2775, 2842–2913.

ब्रह्मसूष Brahmasūtra

No. 542 No. $\frac{23\ (i)}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 13⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 8 leaves ; 9 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Modern water-lined paper bearing water-mark date 1819 ; Devanāgarī characters ; handwriting medium bold and uniform. Borders ruled with two red lines An excellent transcript.

Age.— Modern.

Author.— Vyāsa Bādarāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b.

ॐ नमः परमात्मने । ॐ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ जन्माद्यस्य यतः ॥ २ ॥
शास्त्रयोनित्वात् ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 8^b.

दर्शयतश्चैवं प्रत्यक्षानुमाने ॥ २० ॥ भोगमात्रसाम्यलिंगाच्च ॥ २१ ॥
अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिशब्दात् ॥ २२ ॥
इति श्रीव्यासस्त्रे चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादसमाप्तः ॥
शुभं भवतु । श्रीर्जयती

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 543 No. $\frac{251}{1882\text{–}83}$

Size.— 8¾ in. by 3½ in.

Extent.— 24 leaves ; 6 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. No border ruling. Occasional marginal corrections. Yellow pigment used for deletion.

Age.— Not modern.

Author.— Veda Vyāsa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ जन्माद्यस्य यतः ।
शास्त्रयोनित्वात् । तत्तु समन्वयात् etc.

Ends.— fol. 24[a].

दर्शयतश्च । प्रत्यक्षानुमाने । भोगमात्रसाम्यलिंगाच्च ।
अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥
इति श्रीवेदव्यासविरचितानि ब्रह्मसूत्राणि संपूर्णानि ॥
श्री ॥ अथाधिकरण संख्या १९३ प्रथमेध्याये ४० द्वितीये ४७ तृतीये ६७ चतुर्थे ३९ तत्र प्रथमे पादे ११ द्वितीये ७ तृतीये १४ चतुर्थे ८॥ द्वितीयस्य प्रथमे १२ द्वितीये ८ तृतीये १८ चतुर्थे ९ । तृतीयस्य प्रथमे ६ द्वितीये ८ तृतीये ३६ चतुर्थे १७ । चतुर्थस्य प्रथमे पादे १४ द्वितीये ११ तृतीये ६ चतुर्थे ८ ॥ इत्यधिकरणसंख्याः ॥ श्री ॥

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 544 No. $\frac{357}{1899\text{–}1915}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves ; 9 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Thin Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, bold, uniform. No border-ruling. Foll. discoloured. In the numbering of the sūtras both the serial number and the *adhikaraṇa* numbers are given.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवासुदेवो जयति । श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
शारीरसूत्रं लिख्यते । अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ जन्माद्यस्य यतः २।२ शास्त्रयोनित्वात् ३।३ etc.

Ends.— fol. 14[b].

ॐ तत्सदिति शारीरकमीमांसव्यासप्रणीते ब्रह्मसूत्रे चतुर्थोध्यायं चतुर्थपादः समाप्तः ४ सूत्राणि २२ अधिकरणानि ७ चतुर्थाध्यायस्य सूत्राणि ७९ अधिकरणानि ३८ समग्रसूत्रसंख्या ५५८ अधिकरणसंख्या १९१ एवं समाप्तः

followed by two verses :—

अशुभानि निराचष्टे तनोति शुभसंततिं ।
स्मृतिमात्रेण यत्पुंसां ब्रह्म तन्मंगलं विदुः ॥ १ ॥
अतिकल्याणरूपत्वान्नित्यकल्याणसंश्रयात् ।
स्मर्तृणां वरदत्वाच्च ब्रह्म तन्मंगलं विदुः ॥ २ ॥

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 545 No. $\frac{657}{1887\text{-}91}$

Size.— 10 in. by 5 in.

Extent.— 13 leaves; 9 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, medium large, uniform. No border rulings or punctuation-marks. White pigment for deletion. Sūtras numbered. Marginal corections.

Age.— Not very old.

Author.— Veda Vyāsa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॐ अथातो ब्रह्मजिज्ञासा १ etc.

Ends.— fol. 13^a.

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ॥ २४ ॥

इति श्रीकृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रेषु चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ इति चतुर्थाध्यायः समाप्तः श्रीरस्तु ॥

Then follow the Sāṁkya sūtras.

ब्रह्मसूत्र Brahmasūtra

No. 546 No. $\frac{656}{1887\text{-}91}$

Size.— 10 in. by 4⅝ in.

Extent.— 11 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, large and uniform. Borders ruled with three red lines. Red chalk smeared over beginning, end and sectional colophons and punctuation-marks at the end of *adhikaraṇas*. Yellow pigment for deletion. Marginal additions and corrections. On fol. 1^b, above and below in the top and bottom margins.

श्रीवल्लभकृपासिंधुः कृपयिष्यति मां यदा ।
तदानंदागनोत्संगललितः करलालितः ॥ १ ॥
यः सर्वज्ञः सर्वशक्तिः सर्वात्मा करुणाकरः ।
स तु दासे मयि निजे कृपयिष्यति सर्वथा ॥ १ ॥

Age.— Fairly old.
Author.— Veda Vyāsa
Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥
अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ जन्माद्यस्य यतः ॥ २ ॥
शास्त्रयोनित्वात् ॥ तत्तु समन्वयात् ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

भोगमात्रसाम्यलिंगाच्च । अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् ।

इति श्रीवेदव्यासविरचितब्रह्मसूत्रेषु चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपादः समाप्तः ॥ समाप्तश्चायं चतुर्थोध्यायः ॥ इति श्रीमद्वेदव्यासविरचितानि ब्रह्मसूत्राणि संपूर्णानि । तत्सत् । अथाधिकरणं संख्या ॥ १९३ ॥ प्रथमेध्याये ४० द्वि. १४७ ॥ तृती. ६७ चतु. ३९ तत्र प्रथमाध्यायस्य प्रथमे पादे ११ द्वि. ७ तृती. १४ च. ८ द्वितीय. प्र. १२ द्वि. ८ तृ. ७७ च. ९ तृतीय. प्र. ६ द्वि. ८ तृ. ३६ चतुर्थस्य. प्र. १४ द्वि. ११ तृ. ६ च. ८ इत्यधिकरण-संख्या ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 547 — No. 313/1879-80

Size.— 10¼ in. by 5⅝ in.
Extent.— 595 leaves ; 9 lines to a page ; 29 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and uniform. Borders ruled with double red lines. Marginal additions copious. Yellow pigment used for deletions. A very good Ms. of the text.
Age.— Saṁvat 1822.
Author.— Saṁkarācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीसच्चिदानंदात्मने नमः ॥ ॥ अथ श्रीमच्छारीरकमीमांसाभाष्यं लिख्यते ॥ ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोः तमःप्रकाशवद्विरुद्धस्वभावयोरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्धर्माणामपि सुतरामितरेतरभावानुपपत्तिरित्यतोस्मत्प्रत्ययगोचरे विषयिणि चिदात्मके युष्मत्प्रत्ययगोचरस्य विषयस्य तद्धर्माणां चाध्यासस्तद्विपर्ययेण विषयिणस्तद्धर्माणां च विषयेध्यासो मिथ्येति भवितुं युक्तम् । etc.

Ends.— fol. 595[a].

अनावृत्तिः शब्दादिति सूत्राभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ॥ ६ ॥
इति श्रीमच्छारीरक-मीमांसाभाष्ये श्रीमच्छंकरभगवत्पादकृतौ
चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तोयं ग्रंथः ॥
स्वस्तश्रीनृपविक्रमार्कशरदे द्वाविंशमष्टादशे
पौषे कृष्णनवम्यमर्कदिवसे स्वच्छे पुरे नौतने ।
जामश्रीलषपरसु राज्यमचले शारीरभाषा स्वयं
लिख्येद्वैद्यदयालविष्णुवृष्ण्यपठनार्थे सर्वशास्त्रार्थवित् ॥
उद्वाश्रीजगजीवनद्विजवरशृंगारछत्रेमणि-
कल्पपादपवांछितार्थकरणे पांडित्यदानेश्वर ।
देशं राज्यपुरोहितार्थमखिले संते द्विजे सज्जन
ज्ञाने चापि जितेंद्रिया जितमना सर्वैकशांते स्थिति ॥ १ ॥
स्वस्ति श्रीनृपविक्रमार्कसमयात्संवद्दिनेत्रद्विप
क्ष्माप्रामाण्यमुपागते खलु तथा तिथ्येव लक्षे दले ।
नंदासूर्यदिने नवीननगरे श्रीलक्षजिच्छासने
शारीरं व्यलिखद्दयालु ठकुरो वैद्यो विदां प्रीतिकृत् ॥ १ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 548 — No. $\frac{23\,(ii)}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 13⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 237 leaves ; 9 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Modern paper bearing water-mark date 1819 ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Borders ruled with three red lines. An excellent transcript. Yellow pigment occasionally used. Title should be *Śārīrikamīmāṁsā bhāṣya.*

Pagination as follows :—

Adhy. I. i, 40
,, I. ii-iv 74
,, II. 91
,, III. 94.
,, IV. 38

Age.— Modern Copy.

Author.— Com. Śaṁkara.
Begins.— fol. 1[b]. (Adhy. I, pāda I.)

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।

ॐ युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमप्रकाशवद्विरुद्धस्वभावयो-
रितरेतरभावानुपपन्नौ etc.

Ends.— fol. 37. (Adhy 4, pāda iv)

अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दादित्यभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिद्योतयति ॥
इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये शङ्करभ (ग)वत्पादकृतौ चतुर्थाध्यायस्य
चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 549 No. $\frac{197}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 11⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 408 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing large, bold and uniform. Borders ruled with multiple red lines. Red chalk smeared on punctuation marks, and key passages. Most foll. discoloured. First 61 foll. missing.

Age.— Old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 62[a].

दित्येव प्राप्ते ब्रूमः परमेश्वर एवाक्षिण्यभ्यन्तरः पुरुष इहोपदिष्ट इति
कस्मादुपपत्ते उपपद्यते हि परमेश्वरे गुणजातमिहोपदिश्यमानमात्मत्वं
तावन्मुख्ययावृत्त्या परमेश्वरं उपपद्यते स आत्मा तत्त्वमसीति श्रुते । etc.

Ends.— fol. 469[b].

अनावृत्तिः शब्दादिति सूत्राभ्यासः ॥ शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ॥ ॥

इति श्रीमद्गोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवत्पादकृतौ श्रीमच्छारीरकमीमांसाभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य
चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ श्रीरामचन्द्राय नमः ॥

यादृशं पुस्तकं etc.

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 550 No. $\frac{366}{1891-95}$

Size.— 12 in. by 4½ in.

Extent.— 88 + 282 = 370 leaves; 13 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, clear, not uniform. 2nd set fol. 9 repeated, 13 missing and fol. 221 repeated. Borders ruled with two lines. Foll. frayed at ends, and slightly discoloured. Yellow and white pigments used for deletion; marginal additions and corrections. Red chalk used occasionally for key-words. A carelessly written Ms.

Age.— Saṁvat 1758; Śaka 1623.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगुरुभ्यो नमः। श्रीशङ्कराचार्येभ्यो नमः।

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयिणोस्तमः प्रकाशव...रुद्धस्व भावयोरितरेतर-भावानुपपत्तौ सिद्धायां। etc.

Ends.— fol. 287[b].

सहातः परमित्यत्र सम्यग्दर्शनविध्वस्ततमसां तु नित्यसिद्धनिर्वाणपरायणानां सिद्धं वा नावृत्तिः तदा भ्रमणेनैव हि सगुणशरगुणानामप्यनावृत्तिसिद्धिरिति॥ अनावृत्तिः शब्दादिति सूत्राभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति।

इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये शङ्करभगवत्पा(द)कृतौ चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः॥ संवत् १७५८ शाके १६२३ मासोत्तममासे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे तिथौ ४ शौम्यवासरे सारीरभाष्ये समाप्तः॥ लिखितं डेडामिश्रगौड॥ शुभमस्तु॥ ॐ॥ ॐ॥ ॐ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 551 No. $\frac{621}{1884-87}$

Size.— 9¾ in. by 4⅛ in.

Extent.— 101 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Dark Country paper; Devanāgarī characters; handwriting small, legible, not uniform; folios missing 6. No

border ruling. Marginal corrections and additions. Red chalk on key-passages. Incomplete.

Age.— Appearance old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमः प्रकाशवद्विरुद्धस्वभावयोरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्धर्माणमपि सुतरामितरेतरभावानुपपत्तिरित्यतो etc.

Ends.— fol. 102[b].

यत्तावदभिहितं विलक्षणत्वान्नेदं जगद्ब्रह्मप्रकृतिकमिति प्रधानप्रकृतिकतायामपि समानमेतच्छब्दादिहीनात् प्रधानाच्छब्दादिमतो जगतउत्पत्त्यभ्युपगमादत एव च विलक्षणकार्योत्पत्त्यभ्युपगमात्समानः प्रागुत्पत्तेरसत्कार्यवादप्रसंगस्तथापीतौ कार्यस्य कारणेऽविभागाभ्युपगमात्तद्वत्प्रसंगोपि समानस्तथामृदितसर्वविशेषेषु विका

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 552 — No. 622/1884-87

Size.— 9⅞ in. by 4⅜ in.

Extent.— 134 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Folios missing 1-5,10,51. Borders ruled with two spaced double black lines. Yellow pigment for deletion ; red chalk on key-words. Marginal additions and corrections. Discolouration of all folios. Ends with chap. I. only.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 6[a].

...माश्रयाः संतः । तत्राविचार्य यत्किंचित् प्रतिपद्यमानो निश्रेयसात्प्रतिहन्येत । अनर्थं चेयात । तस्माद्ब्रह्मजिज्ञासोपन्यासमुखेन वेदांतवाक्यमीमांसा तदविरोधितर्कोपकरणानिश्रेयसप्रयोजनाप्रस्तुयते । etc.

Ends.— fol. 141[a].

एतेन प्रधानकारणवादप्रतिषेधन्यायकलापेन सर्वे वा एवादि (?) कारणवादा अपि प्रतिषिद्धतया व्याख्याता वेदितव्यास्तेषामपि प्रधानवदशब्दत्वात् शब्दविरोधित्वाच्चेति व्याख्याता व्याख्याता इति पदाभ्यासोध्याय परिध्याय परिसमाप्तिं दर्शयति ॥ छ ॥ छ ॥

इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये शंकरभगवत्पादकृतौ प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः चरणः ॥ छ ॥ समाप्तप्रथमोध्यायः ॥ शारीरभाष्ये प्रथमो अध्यायः ॥ रामः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 553 No. $\frac{623}{1884-87}$

Size— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 94 leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with three black lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions. Red chalk on key-words. Contains the 2nd adhy. only.

Age.— Farily old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमंगलमूर्त्तये नमः ॥ श्रीदत्तगुरुमूर्त्तये नमः ॥
श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीशंकराचार्यब्रह्ममूर्त्तये नमः ॥
श्रीज्ञानेश्वराय नमः ॥

स्मृत्यनवकाशदोषप्रसंगादिति चेन्नान्यस्मृत्यनवकाशदोषप्रसंगात् ॥ प्रथमेध्याये सर्वज्ञः सर्वेश्वरो जगतउत्पत्तिकारणं मृत् सुवर्णादय इव घटरुचकादीनामुत्पन्नस्य च जगतो नियंतृत्वेन स्थितिकारणं etc.

Ends.— fol. 94[b].

तस्मात्सत्यपि त्रिवृत्करणं वैशेष्यादेष तेजोवन्नविशेषवादो भूतभौतिकविषय उपपद्यते। तद्वादस्तद्वाद इति पदाभ्यासोध्यायपरिसमाप्तिं द्योतयति ॥ छ ॥

इति श्रीमच्छारीरकमीमांसाभाष्ये शंकरभगवत्पादकृतौ द्वितीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ श्रीगुरुदक्षिणामूर्त्तये नमः ॥ श्रीः श्रीकाशीविश्वेश्वरार्पणमस्तु। राघवानंदस्येदं पुस्तकम् ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 554 No. $\frac{624}{1884\text{–}87}$

Size.— 10⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 83 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold and uniform. Folios missing 21–5. Borders ruled with three or four black lines. Yellow pigment for deletion. Marginal corrections and additions. Red chalk smeared over key-words. Most folios discoloured. The Ms. contains the 3rd adhy. only.

Age.— Farily old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीमंगलमूर्त्तये नमः श्रीदत्तगुरुमूर्त्तये नमः ॥ श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमच्छंकराचार्यब्रह्ममूर्त्तये नमः ॥ श्रीज्ञानेश्वराय नमः ॥

तदनंतरप्रतिपत्तौ रंहति संपरिष्वक्तप्रश्ननिरूपणाभ्यां । द्वितीयेध्याये स्मृतिन्यायविरोधो वेदांतविहिते ब्रह्मदर्शने परिहृतः । परपक्षाणां चानपेक्षत्वं प्रपंचितम् ॥ etc.

Ends.— fol. 88[a].

नैवं निर्गुणायां विद्यायां गुणाभावात्तथा च स्मृति-स्मृतिर्बहिगतिरधिकास्ति । कस्यचित्सति हि गुणे प्रवदंत्यतुल्यतामिति तदवस्थावधृतेस्तदवस्थावधृतेरिति । पदाभ्यासोध्याय परिसमाप्तिं द्योतयति ।

इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः परिसमाप्तः श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ राघवानंदस्येदं पुस्तकम् ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 555 No. $\frac{384}{1895\text{–}1902}$

Size.— 11 in. by 4⅜ in.

Extent.— 312 + 1 = 313 leaves ; 14 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium to large, bold, but not uniform. folios repeated 8–9. Borders ruled with double red or black lines. Yellow

pigment for deletion ; marginal additions and corrections. Beginning in red. Red chalk smeared over key-words. An incorrect transcript.

Age.— Saṁvat 1738.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमः प्रकाशवद्विरुद्धस्वभावयो-रितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायां तद्धर्माणामपि सुतरामितरेतरभावानुप-पत्तिरिति etc.

Ends.— fol. 310[b].

सम्यग्दर्शनविध्वस्ततमस...सिद्धनिर्वाणपरायणानां सिद्धैवानावृत्तिसदा-श्रयणेनैव हि सगुणपरायणानामप्यनावृत्ति सिद्धिरिति। अनावृत्तिः शब्दा-दित्यभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ॥ छ ॥ छ ॥

इति श्रीशारीरकमीमांसाभाष्ये शङ्करभगवत्पादकृतौ चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तोयम् ॥ छ ॥ ॐ तत्सत् ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ स्तु जगत् ॥ हरिः ॥ छ ॥ डं ॥ डं ॥ संवत् १७३८ व ..... पूर्णमा गुरुदिने ॥ आनन्दवने अविमुक्तक्षेत्रमध्ये लिपितम् ॥

Then follows a verse.

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 556 — No. $\frac{601}{1886\text{–}92}$

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 323 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Folios missing 1–16; folios nos. 165, 192, 249 repeated. No border ruling. White pigment used for deletion. Usually very clear writing, with very occasional marginal corrections. Several foll. are discoloured.

Age.— Appearance old.

Author.— Saṁkarācārya.

Begins.— fol. 17[a].

साद्वाद्वियोगिनामप्यतीतानागतविषयं प्रत्यक्षं ज्ञानमीच्छंति योगशास्त्रविदः किमु वक्तव्यं तस्य नित्यसिद्धस्येश्वरस्य सृष्टिस्थिति संहृतिविषयं नित्यं ज्ञानं संभवतीति etc.

Ends.— fol. 336[b].

प्राचीनशाल औपमन्यव इत्यस्यामाख्यायिकायां-व्यस्तस्य समस्तस्य च वैश्वानरस्योपासनं श्रूयते । व्यस्तोपासनं तावदौपम

ब्रह्मसूत्रभाष्य सटीक (भाष्यरत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣya with Comm. (Bhāṣyaratnaprabhā)

No. 557

No. $\frac{671}{1883\text{-}84}$

Size.— 10½ in. by 3⅞ in.

Extent.— 76 leaves ; 14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible and uniform. folios missing 50. Border unruled. Marginal additions and corrections. Text and com. follow one another. Key-words smeared with red chalk. Several folios repaired and corrected in first hand. Ms. contains the first pāda of the first chapter only.

Age.— Appearance old.

Author.— c. Śaṁkarācārya.
cc. Govindānanda.

Begins.— fol. 2[b].

Text.—

(शांकरभाष्य)

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमः प्रकाशवत् ।
विरुद्धरचभावयोरितरेतरभावानुपपत्तौ सिद्धायाम् ॥ ६ ॥ etc.

Begins.— fol. 1[a].

Comm.—

श्रीनारायण ।

यमिह कारुणिकं शरणं गतोप्यरिसहोदर आप महत्पदं ।
तमहमाशु हरिं परमाश्रये जनकजां कमनंत सुखाकृतिं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 77^{b}.

Text.—

व्याधिधर्मेण ब्रह्मण उपासनमाश्रित्यमिहापि त न्युज्यते वाक्येस्योपक्रमोपसंहाराभ्यामेकार्थत्वावगमात्प्राणप्रज्ञा ब्रह्मलिंगावगमाच्च तस्माद्ब्रह्मवाक्यमेतदिति सिद्धम् ॥

इति श्रीमच्छारीरकमीमांसाभाष्ये शाङ्करभगवत्पादकृतौ प्रथमाध्यायस्य प्रथम पादः ॥ छ ॥

Comm.—

उपक्रमादि नैकवाक्यतानिर्णयात्। तस्माज्ज्ञेय प्रत्यक् ब्रह्म परिमिदं वाक्यमित्युपसंहरति। तस्मादिति।

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीगोविन्दानन्दभगवत्पादकृतौ श्रीमच्छारीरकमीमांसाव्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमपादः समाप्तः ॥ १ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Bhāṣyaratnaprabhā I 386^{a} ; II 87^{b}, 213^{b} ; III 83^{a}.
of Govindānanda.
B–Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. IX, Nos. 4679-82 (pp. 3482-5).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2886.

ब्रह्मसूत्रभाष्य सटीक (टीका-रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣya with Comm. (Ṭīkā-Ratnaprabhā)

No. 558

No. $\frac{356}{1899-1915}$

Size.— 11½ in. by 5½ in.

Extent.— 80 + 28 + 51 + 33 + 153 + 73 + 44 = 462 leaves; 11–13 lines to a page ; 45–55 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, small, bold, uniform. Folios 1–51 of pāda 1 of Adhy. 3 are missing. There is separate pagination of the 4 pādas of Adhy. 1 only. Borders ruled with two spaced double black lines. Yellow pigment used for

deletion. Red chalk smeared on key-words. Text in centre, comm. above and below it. Fol. 1[a] and the last fol. contain two *citra-bandha* verses each, letters in black and enclosing design in red.

Pagination of the Ms. is as follows :—

Adhy.	Pāda I	Pāda II	Pāda III	Pāda IV	Total
I	80	28	51	33	192
II	...	...	...	...	153
III	...	...	...	...	73
IV	...	...	...	...	44

Age.— Fairly old.

Author.— Bhāṣya-Śaṁkarācārya.

Comm.— Govindānanda.

Begins.— Bhāṣya— fol. 3[a].

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमः प्रयाशवत् etc.

Comm.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

यमिह कारुणिकं शरणं गतोप्यरिसहोदर आयमहत्पदां ।
तमहमाशु हरिं परमाश्रये जनकतां कमनंतसुखाकृतिम् ॥ etc.

Ends.— fol. 44[a] (of Adhy. 4)

Bhāṣya—

तदाश्रयणेनैव हि सगुणशरणानामप्यनावृत्ति सिद्धिरिति अनावृत्तिः शब्दादिति सूत्राभ्यासः शास्त्रपरिसमाप्तिं द्योतयति ॥

इति श्रीमच्छारीरकमीमांसाभाष्ये श्रीमच्छंकरभगवत्पादकृतौ चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमद्गोपालसरस्वती-पूज्यपादशिष्य श्रीगोविन्दानन्द-भगवत्कृतौ शारीरकमीमांसाव्याख्यायां भाष्य-रत्नप्रभायां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य
सटीक (रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣya
with comm. (Ratnaprabhā)

No. 559

No. $\frac{51}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 14½ in. by 6¼ in.

Extent.— 192 leaves ; 11 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, large, uniform, clear. Borders ruled with double red lines. Text in centre, com. above and below it. Writing often projects in margin. Red chalk on key-expressions.

Age.— Oldish.

Author.— Text.— Śaṁkarācārya.
Comm.— Govindānanda.

Begins.—

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Text.— fol. 3^{b}.

युष्मदस्मत्प्रत्ययगोचरयोर्विषयविषयिणोस्तमः ॥ etc.

Comm.— fol. 1^{b}.

यमिह कारुणिकं शरणं गतोप्यरिसहोदर आय महत्पदं etc.

Ends.— fol. 192^{b}.

Text.—

सांख्यैरित्युच्यते चेतनात्मविज्ञानाद्धि मृत्युमुखात्प्रमुच्यत इति तेषामभ्युपगमः सर्वेषु वेदांतेषु प्राज्ञस्यैवात्मनोऽशब्दादिधर्मत्व

Comm.—

साधारणशब्दमात्रान्न प्रधानस्य प्रत्यभिज्ञा स्मार्त्तलिंगस्यानुक्तयानियामकाभावादिति तात्पर्यमभिलप्यते तस्मान्न प्रधानस्यात्र ज्ञेयत्वमव्यक्तं शब्दनिर्दिष्टत्वं वा लिंगोक्तिमाशंक्य निषेधति वदंतीति चेदिति अत्र हि तादृशमेव निर्दिष्टमित्यन्वयः स्पष्टमन्यत्

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Ratnaprabhā)

No. 560

No. $\frac{602}{1886\text{–}92}$

Size.— 9½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 69 leaves ; 13 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold, uniform. Folios wanting 1–74. Borders ruled with three black lines. Yellow pigment used for deletion; red chalk on key-passages. Occasional marginal corrections and additions. Ms. ends with the first chapter.

Age.— Saṁvat 1824.

Author.— Govindānanda.

Begins.— fol. 75ᵃ.

द्ब्रह्म संपद्यते। स्योनंते सदनं करोमीति संस्कारार्थसदनस्य निराकांक्षस्यापि तस्मिन् सीदेति साकांक्षतच्छद्वेन परामर्शदर्शनादित्याह शोच्यत इति। etc.

Ends.— fol. 143ᵃ.

प्रत्यक्षायोग्यवस्तुपरत्वादणुशब्दस्य सूक्ष्माभिप्रायत्वादशब्दत्वं तेषां वादानां प्रधानवदशौचत्वं ब्रह्मकारणश्रुतिबाधितत्वं च तस्माद्ब्रह्मैव परमकारणं तस्मिन्नेव सर्वेषां वेदान्तानां समन्वय इति सिद्धम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीगोविंदभगवत्पूज्यपादशिष्य-श्रीशंकरभगवत्पादकृतौ शारीरकमीमांसाव्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः प्रथमाध्यायः ॥ स ॥ श्री ॥ मायूः ॥ मासोत्तममासे असाढमासे शुक्लपक्षे तिथौ सोमवासरे ॥ संवत् १८२४ ॥ श्रीः रामजी ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Ratnaprabhā)

No. 561

No. $\frac{628}{1884\text{–}87}$

Size.— 10½ in. by 4⅜ in.

Extent.— 24 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Fol. no. 17

repeated. Borders ruled with four black lines. Red chalk smeared over key-words. Occasional marginal additions or corrections.

Age.— Old.

Author.— Govindānanda.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः। श्रीगणाधिपतये नमः।
श्रीसीतापतये नमः। भगवंतं शरणं प्रपद्ये। प्रणवमहिदेव भगवत् मानुष्ये रूपेण नमस्ते ॥ ॥ ॐ ॥
यत् ज्ञानाज्जीवतो मुक्तिरत्क्रांतिगतिवर्जिता।
लभ्यते तत्परं ब्रह्म राम नामास्मि निर्भयम् ॥ १ ॥
आवृत्तिरसकृदपदेशात्। असाधनं निरूप्यफलं निरूप्यत इत्यध्याययोर्हेतुफलभावं संगतिमाह ततीय इति। etc.

Ends.— fol. 23[b].

वक्षस्यक्ष्णोश्चपार्श्वेकरतलयुगुले कौसुमाभां दयां च
सीतां कोदंडदीक्ष्या यमयवरयुतां वीक्ष्य रामागसंगा।
स्वस्याः कूस्यादितीषं हृदि कृतमननाभाष्यरत्नप्रभा सा
स्वात्मानंदेकलब्ध्वा रघुवरचरणांभोजयुग्मं प्रपन्ना ॥
इति श्रीमत्परमहं(स)परिव्राजकाचार्य-श्रीमद्गोपालसरस्वतीपूज्यपाद-शिष्य-श्रीगोविंदानंद-भगवत्कृतौ शारीरकमीमांसाभाष्यास्यायां भाष्यरत्नप्रभायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥
समाप्तं च शास्त्रे ॥
भाष्यरत्नप्रभां श्रीमदुत्तमश्लोककिंकरः।
कृष्णानंदौ लिखत्कृष्णतुष्टयर्थे कृष्णनोदितः ॥
कंसध्वंसाय वै पुसगोट्टध्वनेकमानवे।
अप्रमेय प्रकाशाय नमः प्रत्यक्स्वद्रविंणे ॥ २ ॥
रामराम etc.

ब्रह्मसूत्रटीकाभाष्य — Brahmasūtraṭīkābhāṣya

No. 562 — No. $\frac{779}{1891\text{–}95}$

Size.— 13$\frac{1}{8}$ in. by 4$\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 18 leaves; 11 lines to a page; 47 letters to a line.

Description.— Dark country paper; De vanāgarī characters; handwriting medium large, clear, uniform. Folios missing

7–9, 11, 13–14. Borders ruled with double or triple black lines. All foll. are discoloured and several repaired. Yellow pigment used for deletion. Red chalk smears on *lemmata*.

Age.— Saṁvat 1753.

Author.— Govindānanda.

Begins.— fol. 1[b].

श्री। ॐ म्॥

यत् ज्ञानाज्जीवतो मुक्तिरुत्क्रांतिगतिवर्जिता।
लभ्यते तत्परं ब्रह्म रामनामास्मि निर्भयम्॥ ॥
आवृत्तिरसकृदुपदेशात्। साधनं निरूप्य फलं निरूप्यत
इत्यध्याययोर्हेतुफलभावं संगतिमाह। ततीय इति। etc.

Ends.— fol. 24[b].

वक्ष्यस्यक्ष्णोश्च पर्श्वे करतलयुगले कौस्तुभाभां दयां च
सीतां कोदंडदीक्षासभयवरयुतां वीक्ष्य रामांगसंगः।
तस्याः क स्याद्वितीयं हृदि कृतमननाभाष्यरत्नप्रभाया
स्वात्मानंदैकलब्ध्वा रघुवरचरणांभोजयुग्मं प्रपन्नम्॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमद्गोपालसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीगोविंदानंदभगवत्पादकृतौ शारीरकमीमांसाव्याख्यायांभाष्यरत्नप्रभायां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः॥ शुभमस्तु॥ ॥ संवत् १७५३ भाद्रपद शुक्लपक्षे तिथौ तृतीया गुरुदिने॥

ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या (रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā (Ratnaprabhā)

No. 563

No. $\frac{659}{1887\text{-}91}$

Size.— 12 in. by 4¼ in.

Extent.— 29 leaves; 13 lines to a page; 57 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. Folios missing 14–19. No border ruling. Red chalk on key-words, etc. Marginal additions. Most foll. discoloured. Scoring out in ink. The writing and paper appear identical with No. 564, and the date on the library slip is actually given as Saṁ. 1803, probably on this basis; incomplete.

Author.— Govindānanda.

Begins.—fol. 1[b].

ॐ तत्सत् ।

यं हि वैराग्यसंपन्नास्तत्त्वमर्थविवेकिनः ।
लभंते साधनैर्दांत्तास्तं सीतानायकं भजे ।। ॥

तदंतरप्रतिपत्तौ रंहति संपरिष्वक्तः प्रश्ननिरूपणाभ्यां । वृत्तमनूद्य तृतीयाध्यायार्थमाह । etc.

fol. 7[a].

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमद्गोविंदानंदभगवतः कृतौ शारीरकमीमांसाव्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां तृतीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ ॥

Ends.— fol. 35[b].

तथा ज्वलनतापादीन्यग्न्योदित्यादीनां व्रतानि भग्नान्वीयुक्ता वायोरभग्नव्रतत्वं निर्धारितं । स यथैषा प्राणानां मध्यमः प्राणः स्थिरव्रत एवमेतासां देवतानां वायुश्लोचंति ह्यन्या देवता न वायुः

ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या
(रत्नप्रभा)

Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā
(Ratnaprabhā)

No. 564

658
1887–91

Size.— 12⅓ in. by 4⅓ in.

Extent.— 24 leaves ; 13 lines to a page ; 57 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, bold, uniform. Folios missing 1, 4–14, 21–35 ; no border ruling. First two foll. badly damaged near left and right margins respectively. Red chalk smeard on key-words and lemmata on a few foll. Most foll. sticking to each other, but easily separable. Occasional marginal additions or corrections.

Age.— Saṁvat 1803.

Author.—Govindānanda.

Begins.— fol. 2[a].

दध्यादिरूपा आपो यजमानसंलग्नाः स्वर्गलोकं प्राप्य सोमाख्यदिव्यदेहात्मना स्थिताः कर्मांते हुताः पर्जन्ये हूयंते ततो वृष्टिरूपाः पृथिव्यामन्नरूपाः etc.

Ends.— fol. 51[b].

किं च कर्मणामुपासनानां च गुणभेदेन तारतम्यात्फलतारतम्यं युक्तं निर्गुणविद्यास्वेकरूपत्वात्तत्फलैकरूप्यमित्याह विद्याभेदेत्यादिना। स्मृतौ कस्यचिन्निर्गुणविदित्यर्थः। तस्माद्विद्या समकालैव मुक्तिरि ति सिद्धम्॥

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीगोविंदानंद भगवत्कृतौ शारीरक-व्याख्यायां भाष्यरत्नप्रभायां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः॥ अध्यायः समाप्तः॥ ३॥ श्रीः ५ शुभमस्तु सं. १८०३ कार्तिककृष्णाष्टम्यां गौरीदत्ता-ख्येनालेखि॥ शुभमस्तु॥ ब्रह्मणे नमः॥

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका (भामती)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā (Bhāmatī)

No. 565

625
1884–87

Size.— 10§ in. by 4§ in.

Extent.— 172 leaves ; 13 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Fol. 89[a] blank. Borders ruled with double black lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal additions and corrections. Red chalk all over folios on important words. Covers only part of the first chapter.

Age.— Appearance old.

Author.— Vācaspatimiśra.

Begins.— fol. 1[b].

ण०॥ नमो गणेशाय॥

अनिर्वाच्या विद्या द्वितय सविवस्व प्रभवतो
विवर्त्ता यस्यैते वियदनिलतजोबवनयः।
यतश्चाभूद्विश्वं चरमचरमुच्चावचमिदं
नमामस्तद्ब्रह्म परिमितसुखज्ञानममृतम्॥ १॥ etc.

Fol. 90[a].

इति श्रीवाचस्पतिमिश्र विरचिते भाष्यविभागे
भामत्यां प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः॥

Ends.— fol. 172[b].

स च निमित्तकारणं चोपादानकारणं चैश्वरमवगमयतीति विशेष्याश्रय-ग्राह्यागमविरोधात् नानुमानमुदेतुमर्हतीति कुतस्तैननिमित्तत्वावधारणे-त्यर्थः।'इयं चोपादानपरि ...

On the fly-leaf we have the following endorsement.

1[a] वाचस्पत्यपुस्तकं परंडेकर पंडितरायस्य ।
व्यासमया रामेण गृहीतं मुद्रा एकादशकं दत्वा मौल्येन ।।

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
भामती by Vācaspatimiśra.
I 405[b]; II 92[b], 215[a]; III 88[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. Nos. 2233-52, 5922-4.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2886.

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(भामती)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Bhāmatī)

No. 566

No. $\frac{626}{1884-87}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 13 leaves; 10 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting small, clear and uniform. First few leaves have ruled borders. Yellow pigment for deletion. Red chalk on key-passages. Incomplete. Fol. 1[a]: in a different hand and ink: शंकराचारनुं टीपण in Gujarati characters.

Author.— Vācaspatimiśra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।।

अनिर्वाच्या विद्या etc. as in No. 565.

Ends.— fol. 13[a].

तैजसं शुक्लत्वमारोप्य नीलोत्पलपलाशश्यामामिति वा राजहंसमालाधवलमिति वा निर्वर्णयंति । तत्रापि पूर्वदृष्टस्य तैजसस्य वा तामसस्य वा रूपस्य परत्र नभसि स्मृतिरूपोवभास इति । एवं तदेव तलमध्यस्यंति ।

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(भामती)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Bhāmatī)

No. 567

No. $\frac{56}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 8§ in. by 4§ in.

Extent.— 599 leaves ; 8 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī Characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections in two hands. Generally a clear copy. Foll. in the middle discoloured near right margin ; folio-numbers after 200 are marked from no. 221 onwards instead of 201.

Fol. 1[a].

वेदांतवाचस्पतिबाबदयादवराव मोरेश्वर पैकी खंडितपत्रे ५९९.

Age.— Fairly old.

Author.— Vācaspatimiśra.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ।

अनिर्वाच्यविद्या द्वितय सचिवस्य प्रभवतो
विवर्त्ता यस्यैते वियदनिलतजोबवनयः ।
यतश्चाभूद्विश्वं चरमचरमुच्चावचमिदं
नमामस्तद्ब्रह्मा परिमितसुखज्ञानममृतम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 619[a] (= 599[a]).

द्विविधा अविधातमः निरूपाधि ब्रह्म साक्षात्कारस्तचदर्शनं नाचेतशिर्वाणं स्वरूपावस्थानलक्षणं कार्यं । ये नो नित्यं स्योदित्याहनित्यसिद्धंति ॥

श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचिते भगवत्पादमागेनामत्यां चतुर्थंस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ ७ ॥ चतुर्थोध्यायः ॥

followed by :—

भक्ता (?) वाद्यसुरप्रेछंदमखिला विद्योपधानातिगं
ये नाम्ना पययोनिधर्नयमथा ब्रह्मामृतं प्राप्यतो ।
सौयं शंकरभाष्यजातविषयोकत्वस्पतेः सादरं
संदर्भः परिभाव्यता सुमतयः स्वार्थेषु को मत्सरः ॥
अज्ञानसागरं तीत्वा ब्रह्मतत्वमभीप्सतां ।
नाति नौकः स्मंधारेण मया पूरि मनोरथः ॥
यन्न्यायकणिकारतत्वसमीक्षातरवि-भिः ।
यन्न्यायसांख्ययोगानां वेदांतानां निबंधनैः

समवेषं महापुण्यं तत्फलं पुष्कलं मया ।
समर्पितमथैलेन प्रीयतां परमेश्वर ।
नृपोत्तराणां मनसाप्यगम्यां भूक्षेपमात्रेण चकारकार्त्ति ।
कार्त्तस्वरा सारसु पूरितार्थं सार्थं सार्थः स्वयं शास्त्रविचक्षणश्च ॥
नरेश्वण्यचरितानुकारमिच्छंति कर्त्तुं न च पारयंति ।
तस्मिन्महीप मह प्रीयकीर्त्तौ श्रीमद्भगेः कारिमपनिबंधः ॥
श्री ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(भामती)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Bhāmatī)

No. 568

No. $\frac{373}{1895-1902}$

Size.— 10⅞ in. by 4¾ in.

Extent.— 55 leaves ; 13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper old, musty and worn-out ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Foll. discoloured and dark grey ; a circular space left empty in the centre. Foliation irregular :— The first 2 bear no number; next follow 36–78, 82, 84, 97–105. पृष्ठमात्राs used. Ms. is thus fragmentary, covering only part of the first chapter.

Age.— Very old.

Author.— Vācaspati Miśra.

Begins.— First fol. a[a].

क्षत्रपतिरजायत इति वचनात् ॥

चैत्ररथित्वं चास्य कापेयेन योजकेन योगात् ॥ एते भ चैत्ररथं कापेया अयाजयन्निति हि छांदोगानां द्विरात्रे श्रूयते । तेन चित्ररथस्य याजका कापेया एष चातिप्रतारी चित्ररथादन्यः सन् कापेयानां या द्योतवति यदि चैत्ररथिः स्यात् समानान्वयानां हि प्रायेण ... etc.

(fol. 68[a].

श्रीवाचस्पतिमिश्रविरचिते भाष्यविभागभामत्यां
प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥
अथ द्वितीयं पादं आरिप्सुः ... etc.)

Ends.— Last fol.^{b} (= 105^{b}).

एवं किलान्नोपास्त्यायते जनश्रुतिः पौत्रायणः श्रद्धादेयो बहुपाक्यः प्रियातिथिर्बभूव स च तेषु तेषु ग्रामनगरशृंगाटकेषु, विविधानामन्नपानानां पूर्णानर्थित्य आवसथान् कास्या—

भामती
(कल्पतरुसहिता)

Bhāmatī
(With Comm. Kalpataru)

No. 569

No. $\frac{55\text{-D}}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 16 leaves; 18 lines to a page; 59 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting good. See No. 572 for full description. Ms. covers part of the fourth chapter and is incomplete.

Age.— Modern.

Author.— Same as above.

Begins.— fol. 1^{b}.

Comm.—

॥ श्रीमहागणपतये नमः ॥ ॥ आवृत्तिरसकृदुपदेशात् ॥

तृतीये चिंतितं सर्वं साक्षाच्छ्रुत्युक्तसाधनं ॥

फलार्थापत्तिसंसिद्धमावृत्याद्यत्र चिंत्यते ॥ etc.

Text.—

॥ श्रीगणपतये नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

नाम्यर्था इह संतः स्वयं प्रवृत्ता नवेतरे शक्याः ॥

मत्सरपित्तनिबंधनमचिकित्स्यमरोचकं येषां ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 1^{b}.

Text—

तडितोधिवरुणः संबंधात् ॥

तडिदंतेर्चिराधध्वन्यप्यतिस्तडितः परः ॥

तत्संबधात्तर्थेद्रादिरप्यत्तेः पर इष्येते ॥ ॥ श्रीकृष्णः ॥

Comm.—

पूर्वपक्षमाशंक्य सिद्धांतमाह तडिदंत इति ॥ अर्चिराद्येध्वनिमार्गे तडिद्विद्युदंते श्रूयते चंद्रमसो विद्युतमिति अप्यत्तेरपां पतिश्च वरुण इति तथा सतींद्रादिरप्यत्तेः पर इष्यते ॥ ॥ श्रीकृष्णः ॥

भामती
(कल्पतरुसहिता)

Bhāmatī
(With Comm. Kalpataru)

No. 570

No. $\frac{55\text{-C}}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 66 leaves ; 18 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good. See No. 572 for further description. Ms. covers the third chapter.

Age.— Modern.

Author.— Same as above.

Begins.— fol. 1^b.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्पादौ नूनमाशाः हरिरसृजदमूः कीर्त्तिविस्तारविज्ञः ।
श्रीमद्व्यासाश्रमस्य प्रतिवदनमधात् कर्णयुग्मं विरिंचिः ॥
श्रोतुं वाचस्पतिर्वाक् सरणिषु विततं कल्पवृक्षं निबंधं ।
भेजे वज्रीसहस्रं चरितमभिनवं द्रष्टुमक्ष्यंबुजानां ॥ १ ॥ etc.

Text—

श्रीपरमात्मने नमः ॥ ॥ तदंतरं प्रतिपत्तौ etc.
द्वितीयतृतीयाध्याययोर्हेतुहेतुमद्भावलक्षणं संबंधं दर्शयन्
सुखावबोधार्थं संक्षेपमाह ॥ etc.

Ends.— fol. 66^a.

Text.—

इति श्रीमद्वाचस्पतिमिश्रविरचिते शारीरकभगवत्पादभाष्य-
विभागे भामत्यां तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥
॥ समाप्तश्चाध्यायः ॥ ॥

Comm.—

इति श्री ... अनुभवानंद ... शिष्य ... अमलानंदविरचिते
वेदांतकल्पतरौ तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ ॥

भामती
(कल्पतरुसहिता)

Bhāmatī
(With Comm.-Kalpataru)

No. 571

No. $\frac{55\text{-B}}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 74 leaves; 18 lines to a page; 58 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting good. For further description see the previous number. Ms. covers the second chapter.

Age.— Modern.

Author.— Text.— Vācaspati Miśra.
Comm.— Amalānanda.

Begins.— fol. 1^b.

Com.—

श्रीमद्रामाय नमः ॥ ॥ स्मृतिप्रसंगात् ॥ etc.

Text—

स्मृत्यनवकाशदोषप्रसंग इति चेन्नान्यस्मृत्यनवकाशदोषप्रसंगात् ॥ ॥ वृत्तवर्त्तिष्यमाणयोः समन्वयविरोधपरिहारलक्षणयोः संगतिप्रदर्शनाय सुखग्रहणाय चैतयोः संक्षेपतः तात्पर्यमाह ॥ etc.

Ends.— fol. 74^b.

Text.—

इति श्रीमद्वाचस्पतिमिश्रविरचिते श्रीमद्भगवत्पादशारीरकभाष्यविभागे भामत्यां द्वितीयस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तश्चाध्यायः ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंस...अनुभवानंद... .. शिष्य...अमलानंदविरचिते वेदांतकल्पतरौ द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तश्चाध्यायः ॥ ॥ श्रीरामजयराम जयजयरामेभ्यो नमः ॥

भामती
(कल्पतरुसहिता)

Bhāmatī
(With Comm.-Kalpataru)

No. 572

No. $\frac{55\text{-A}}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 143 leaves; 15 lines to a page; 58 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, bearing a shield and the inscription: "S. & C. Wise, 1818"; Devanāgarī characters; handwriting beautiful, uniform and medium small.

Borders ruled with double red lines. Text in the centre with comm. above and below it. This forms the first chapter of the Brahmasūtras; for the remaining see Nos. 569-71.

Age.— Modern.

Author.— Text.— Vācaspati Miśra.
Comm.— Amalānanda.

Begins.— fol. 1[a].

अथ वाचस्पतिकल्पतरुप्रथमाध्यायप्रारंभः ॥ सांब ॥

fol. 1[b].

Comm.—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यदज्ञातं जीवैर्बहुविधजगद्विभ्रमधरं ।
वियद्यद्वंद्वालीस्तलमलिनतायोगिकलितं ॥
तदुन्मुद्रज्ञानं प्रततसुख सद्ब्रह्म परमं ।
नमस्यामः प्रत्यक् श्रुतिशतशिरोभिः प्रकटितं ॥ १ ॥ etc.

fol. 2[a].

Text.—

अनिर्वाच्या विद्याद्वितयसचिवस्य प्रभवतो ।
विवर्ता यस्यैते वियदनिलतेजोवनयः ॥
यतश्चाभूद्विश्वं चरमचरमुच्चावचमिदं ।
नमामस्तद्बुध्या परिमितसुखज्ञानममृतं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 142[a].

Text.—

परमाण्वादीनामपि तदुपादानानामुपप्लवमानत्वात् तेषामपि हि किंचिदुपोद्बलकमस्ति वैदिकं लिंगमित्याशंकामपनेतुमाह सूत्रकारः एतेन सर्वे व्याख्याता व्याख्याताः ॥ ॥ निगदव्याख्यातेन भाष्येण व्याख्यातं सूत्रं ॥ प्रतिज्ञालक्षणं लक्ष्यमाणे पदसमन्वयः ... etc. ... साधितं ॥ ॥ इति श्रीमद्वाचस्पतिमिश्रविरचिते श्रीमच्छारीरकभाष्यविभागे भामत्यां प्रथमोध्यायः समाप्तः ॥ छ ॥

Comm.—

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमदनुभवानंदपूज्यपादशिष्य-भगवदमलानंदविरचिते वेदांतकल्पतरौ प्रथमाध्यायस्य समाप्तः ॥ छ ॥छ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 405[b]; II 92[b]; III 215[a].

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(सटीक)

Brahmasūtrabhāṣya
(with commentary)

No. 573

No. $\frac{266}{1882\text{-}83}$

Size.— 10½ in. by 4§ in.

Extent.— 449 + 323 + 302 + 97 = 1171 leaves; 8 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large and uniform. Borders ruled with double black lines. Folios missing 1st set, 1. Occasional marginal additions or corrections. Ms. is complete except for loss of first folio. Continuous writing of text and commentary.

Age.— Saṁvat 1812; Śaka 1677.

Author.— Text.— Śaṁkarācārya.
Comm.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 2[a].

तां यस्मिन्प्रवृत्ता भृशविशदधियः संश्रये तं गिरीशम् ॥ ३ ॥
भिंदानमेनांसि दुरासदानि प्रत्यूहवर्गप्रसवानि तानि ।
राजानमाद्यातपरं पराणाभारादुपासे गिरिजाभिजातम् ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 97 of the 4th Adhy.

संत्येव बहुलानीह व्याख्यानानि महाधियां ।
व्याख्या तथापि सौख्येन व्याख्यानाय मया कृता ॥ ७ ॥

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीशुद्धानंदपूज्यपादशिष्यभगवदानंज्ञज्ञानकृते श्रीमत्सारीरकभाष्यविभागे न्यायनिर्णये चतुर्थस्याध्यायस्यायं चतुर्थः पादः ॥ समाप्ता चेयं न्यायनिर्णयाख्या शारीरकटीका ॥ ७ ॥ श्रीपरब्रह्मजय ॥ ॥ संवत् १८१२ शाके १६७७ प्रवर्त्तमाने माशोत्ममासे पुन्यपवित्र मासे अपाडमासे शुक्लपक्षे तिथी पंचमी शोमवासरे संपूर्णलिखितं ... ... यादशं पुस्तकं etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
शारीरकभाष्यन्यायानिर्णय of Ānandatīrtha.
I 386[a]; II 87[b], 213[b]; III 83[a]
B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. IX, Nos. 4683-5 (pp. 3485-7).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2886.

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(सटीक)

Brahmasūtrabhāṣya
(with comm.)

No. 574

No. $\frac{355}{1899\text{–}1915}$

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 51 leaves ; 13 lines to a page ; 58 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold, uniform. Borders thinly ruled with double black lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal additions and corrections. Text in centre, com. above and below. Red chalk occasionally employed. Incomplete.

Age.— Fairly old.

Author.— Bhāṣya-Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

श्रीगणेशाय नमः ॥ हरिः ओम् ॥

तदंतरप्रतिपत्तौ रंहति संपरिष्वक्तः प्रश्ननिरूपणाभ्यां द्वितीयेध्याये स्मृतिन्यायविरोधो वेदांतविहिते ब्रह्मदर्शने परिहृतः ॥ etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ ॐ ॥

पंहि वैराग्यसंपन्नास्तत्वमर्थविवेकिनः ।
लभंते साधनैर्दांतास्तं सीतानायकं भजे ॥ १ ॥

तदंतरप्रतिपत्तौ रंहति संपरिष्वक्तः प्रश्ननिरूपणाभ्यां वृत्तमनूवतृतीयाध्यायार्थमाह । etc.

Ends.— fol. 51[b].

Text.—

त्रेताग्न्यनभिसंबंधादाथर्वणोदितैकाग्न्यभिसंबंधाच्चाथर्वणिकानामेव नियम्यंते तथाऽयमपि धर्मः स्वाध्यायविशेपसंबंधा तत्रैव नियम्यते तस्मादप्यनवद्यविधैकत्वम्

Comm.—

इत्यत्र सववदिति निदर्शनं निर्देशः सर्वाः होमाः आथर्वणैः स्वसूत्रे उदित एकोग्निरेकर्पिसंज्ञया प्रसिद्धस्तस्मिन्नग्नौ कार्या इति यथा नियम्यंति तथेत्यर्थः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(श्रीभाष्य)

Brahmasūtrabhāṣya
(Śrībhāṣya)

No. 575

No. 322/1880-81

Size.— 12½ in. by 6⅛ in.

Extent.— 20 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large uniform and clear. Borders ruled with two spaced sets of double red lines. Marginal additions and corrections in red and black. Verse-numbers enclosed in red double daṇḍas. Beginning and end in red. Fol. 1[a] contains :

पुरुषकारवैभवं च साधनस्य गौरवं तदधिकारिकृत्यमस्य सद्गुरूपसेवनं ॥
हरिदयामहैतुकी गुरोरुपायतां च यो वचनभूषणेऽवदज्जगद्गुरुं तमाश्रये ॥

Age.— Not very modern.

Author.— Rāmānuja.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

वेदार्थो निश्चेतव्यः स्मृतीतिहासपुराणैः ॥ १ ॥ स्मृत्या पूर्वभागार्थो निर्णीयते अन्याभ्यां द्वाभ्यामुत्तरभागार्थो निर्णीयते ॥ २ ॥ अनयोरुभयोर्मध्ये इतिहास प्रबलः ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[a].

भक्तावशक्तस्य प्रपत्तिः प्रपत्तावशक्तस्यायम् ॥ ८३ ॥

अयं प्रथमं स्वरूपं पल्लवितं करोति पश्चात्पुषितं
करोति अनन्तरं फलपर्यन्तं करोति ॥ ४८४ ॥

श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमल्लोकगुरवे नमः । श्रीरम्यजामातृमुनये नमः । श्रीश्रीनिवासगुरवे नमः ।

क्षेत्राणि मित्राणि धनानि नाथ पुत्राश्च दाराः पशवो गृहाणि ।
त्वत्पादपद्मप्रवणात्मवृत्तेर्भवंति सर्वे प्रतिकूलरूपाः ॥

चर्मप्राप्यप्रापक प्रकरणं

Then follow the contents.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 385[a] ; II 87[a], 213[o] ; III 82[b]. See under श्रीभाष्य.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. Nos. 2460-4, 6010.
Mad. Cat. X, Nos. 4943-52 (pp. 3736-41).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2844.

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(श्रीभाष्य)

Brahmasūtrabhāṣya
(Śrībhāṣya)

No. 576

No. $\frac{360}{1899\text{-}1915}$

Size.— 13 in. by 8 in.

Extent.— 99 leaves ; 16 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Modern paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold but not uniform. No border ruling. Beginning and aphorisms in reddish-violet ink ; rest in black. Marginal corrections. Copy full of deletions and corrections.

Age.— A modern copy. The paper bears a water mark of A. D. 1877 (see fol. 48).

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
अखिलभुवनजन्मस्थेमभंगादिलीले
विनतविविधभूतव्रातरक्षैकदीक्षे ।
श्रुतिशिरसि विदीप्ते ब्रह्मणि श्रीनिवासे ।
मम भवतु परस्मिन् शेमुषी भक्तिरूपा ॥ १ ॥ ete.

Ends.— fol. 99[a].

तदभिधायिशब्दानां परमात्मवाचिशब्दसामानाधिकरण्यं वा दृश्यते तत्र परमात्मनस्तत्तच्चिदचिद्विशेषांतरात्मात्वानुसंधानं प्रतिपादयिषितमिति अतोत्रेंद्रप्राणशब्दनिर्दिष्टो जीवादर्थांतरतभूतः परमात्मेति सिद्धम् ॥

इति श्रीमद्रामानुजाचार्योभयवेदान्तार्यविरचित-शारीरकमीमांसाभाष्ये प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

ब्रह्मसूत्राणुभाष्य Brahmasūtrāṇubhāṣya

No. 577 No. $\frac{1\,b}{1869\text{-}70}$

Size.— 11 in. by 4⅛ in.

Extent.— 33 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper thick, greyish and musty ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, legible and uniform ; borders ruled with two spaced double black lines ; leaves badly eaten by worms; many discoloured; yellow pigment for corrections ; red chalk for marking the *sūtras* ; Ms. contains only 2 chapters.

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगोपीजनवल्लभाय ॥

Sūtra :—

स्मृत्यनवकाशदोषप्रसंग इति चेन्नान्यस्मृत्यनवकाशदोषप्रसंगात् ॥

Bhāṣya :—

प्रथमाध्याये वेदांतवाक्यानां विवादास्पदानां ब्रह्मपरत्वेन समन्वयः प्रतिपादितः । अधुना श्रुतिस्मृत्यविरोधः प्रतिपाद्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 33[b].

Sūtra :—

वैशेष्यात्तु तद्वादस्तद्वादः ॥ ॥

Bhāṣya :—

अतो न भौतिकातिमनः प्रभृतीनि ॥ किं तु तत्वांतराणीति सिद्धं ॥ तद्वाद इति वीप्सा अध्यायसमाप्तिसूचिका ॥ ॥ इति वेदव्यासमतवर्त्ति-श्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ॥ समाप्तोयं द्वितीयोध्यायः ॥ ॥ श्रीरस्तुः ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ कल्याणमस्तुः ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 386[b] ; II 87[b], 213[b] ; III 83[a].

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2875-6.

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(अणुभाष्य)

Brahmasūtrabhāṣya
(Aṇubhāṣya)

No. 578

No. $\frac{302}{1879\text{-}80}$

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 88 + 30 + 103 + 45 = 267 + 3 = 270 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large and clear. Initial folio without borders ruled is slightly damaged. The first two and the last adhyāyas have ruled borders, the third is partially ruled. The Ms. is well written and complete. Fol. 103 of the third chapter and 1 of the fourth are stuck together.

Age.— Saṁvat 1742.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । इदमत्र विचार्यते ।

वेदांतानां विचार आरंभणीयो नवेति । किं तावत्प्राप्तं नारंभणीय इति । etc.

Ends.— fol. 50 (of the 4th pāda).

भाष्यपुष्पाञ्जलिः श्रीमदाचार्यचरणांबुजे ।

निवेदितस्तेन तुष्टा भवंतु मयि ते सदा ॥ ५ ॥

इति श्रीमद्वेदव्याससमतवर्तिश्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये चतुर्थोध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ संवत् १७४२ ना वर्षे फाल्गुण वद ११ रवे ॥ ३ ॥

ब्रह्मसूत्राणुभाष्य

Brahmasūtrāṇubhāṣya

No. 579

No. $\frac{\text{I a}}{1869\text{-}70}$

Size.— 10½ in. by 3⅞ in.

Extent.— 131 leaves; 6 lines to a page; 49 letters to a line.

Description.— Country paper old and musty; Devanāgarī characters; handwriting uniform and legible; the borders of the

first 12 foll. ruled with two double black lines; grey pigment used to indicate important words and passages; yellow pigment occasionally used for corrections; Ms. is upto the end of Chapter I only.

Pāda	Ends (Fol. No.)
i	57^a
ii	81^a
iii	111^b
iv	131^a

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 1^a.

॥ ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । इदमत्र विचार्यते । वेदांतानां विचार आरंभणीयो वा नवेति । किं तावत्प्राप्तं नारंभणीय इति । कुतः etc.

Ends.— fol. 131^a.

इदं सर्वं यदयमात्मेति सिद्धं । तस्मात्केनाप्यंशेन प्रकृतिप्रवेशो नास्तीत्यशङ्कयं सांख्यमतस्य सिद्धं ॥ एतेन सर्वे व्याख्याता व्याख्याताः ॥ ब्रह्मवादव्यतिरिक्ताः सर्वे वादाः अवैदिकाः वेदविरुद्धाश्चेत्याह । एतेन ब्रह्मवादस्थापनपूर्वकसांख्यमतनिराकरणेन सर्वे पातंजलादिवादा व्याख्याताः ॥ अवैदिका अनुपमुक्ताश्च वैदिकानां हि वेदः प्रमाणं तस्मिन्नव्याकुले स्मृतिपन्ना एव सर्वे वादा इति स्मृतसौकर्यार्थं विस्तरेणाग्रे वक्ष्यते ॥ आवृत्तिरध्यायसमाप्तिबोधिका ॥ ॥ इति श्रीवेदव्यासमतवर्त्ति-श्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये प्रथमस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ॥ ॥ समाप्तश्चायं प्रथमोध्यायः ॥ ॥ श्रीः ॥ ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ ॥ श्रीः ॥ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥ श्रीः ॥ ॥ श्रीगोपालाय नमः ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 386^b; II 87^b; III 83^b.
B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. XI, Nos. 5137-9 (pp. 3938-40).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2875-8.

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(अणुभाष्य)

Brahmasūtrabhāṣya
(Aṇubhāṣya)

No. 580

No. $\frac{720}{1884-87}$

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 104 + 31 + 135 + 62 = 332 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and uniform. Folios missing 1-9 of the second set ; fol. 92[a] blank.—Borders ruled with double red lines. Red chalk smeared over important passages cited. Yellow pigment used for deletion. Frequent marginal addenda in the first set.

Age.— Saṁvat 1855; Śaka 1720.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा । इदमत्र विचार्यते । वेदांतानां विचार आरंभणीयो नवेति । किं तावत् प्राप्तं नारंभणीय इति । कुतः । सांगोध्येयस्तथा ज्ञेयो वेदः । etc.

fol. 104[a].

इति श्रीवेदव्याससमवर्त्ति-श्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ इति श्रीब्रह्मसूत्राणुभाष्ये वल्लभाचार्यविरचिते प्रथमोध्यायः समाप्तः ॥ १ ॥ मति संवत् १८५५ वर्षे ज्येष्ट ३ गुरौ ॥ लिखतमिदं पुस्तिकं त्रवाडी प्राणजीवणेन ॥ ब्राह्मणकृपारामजीवाचनार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥ मंगलमस्तु ॥ श्री ॥ ॥ १ ॥

Ends.— fol. 62 (of the 4th Adhy.).

भाष्यपुष्पांजलिः श्रीमदाचार्यचरणांबुजे ।
निवेदितस्तेन तुष्टा भवंतु मयि ते सदा ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्वेदव्यासमतवर्त्ति-श्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः ॥ ७ ॥

नानामतध्वांतविनाशतक्षमो
वेदांतहृत्पद्मविकासने पटुः ।
आविःकृतोयं भुवि भाष्यभास्करो
मुधा बुधा धावत नान्यवर्त्मसु ॥ १ ॥

पुरंदरमदोन्नवप्रचुरवृष्टिसंपीडित-
स्वकीयवरगोकुलावनपरायणो लीलया ।
स्मिताम्रतसुवृष्टिभिः परिपुपोष तान्योगिरिं
दधार च स एव हि श्रुतिशिरस्सु संराजते ॥ २ ॥
श्रीकृष्णकृपयैवायं सिद्धांतो हृदि भासते ।
तेनाधिकं वरीवर्त्ति न वक्तव्यं हरेर्नणाम् ॥ ३ ॥

इति श्रीसमाप्तोयं ब्रह्मसूत्रानुभाष्यः ॥ ॥ संवत् १८५५ वर्षे शाके १७२० प्रवर्त्तशुक्लनाम संवत्सरे मास नाम प्रथम श्रावणविद प्रतिपदा भृगुवासरे ॥ लिखितं त्रवाडी प्राणजीवणेन खंभायचीब्राह्मण कृपारामजीवाच-नार्थं लिखितं ॥ सैरकोठारीयामध्ये ॥ श्रीरस्तु ॥ १ ॥ कल्याणमस्तु ॥ लेखकपाठकयोर्दीर्घायुः ॥ श्रीमंगलमस्तु ॥ श्री ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(अणुभाष्य)

Brahmasūtrabhāṣya
(Aṇubhāṣya)

No. 581

No. $\frac{334}{1899-1915}$

Size.— $8\frac{1}{8}$ in. by $6\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 87 + 32 + 102 + 49 = 270 leaves ; 12 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Modern water-lined paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium large clear and uniform. No border rulings. Punctuation marks, beginning and end as well as the aphorisms in red ink. All foll. bear a water mark in a circular design bearing the inscription 'Pro Bono Publico,' and the first folio of the last set bears the watermarked date 1877.

Age.— Modern.

Author.— Vallabhācārya.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ॥ १ ॥ इदमत्र विचार्यते । वेदांतानां विचार-आरंभणीयो न वेति किं तावत्प्राप्तं नारंभणीय इति । कुतः । संगोध्येयस्तथा ज्ञेयो वेदः शब्दश्च बोधकः ॥ etc.

Ends.— fol. 47[b].

जानीत परमं तत्त्वं यशोदोत्संगलालितं ।
तदन्ये दिति ये प्राहुरासुरांस्तानहो बुधाः ॥
भाष्यपुष्पांजलिः श्रीमदाचार्यचरणांबुजे ।
निवेदितस्तेन तुष्टा भवंतु मयि ते सदा ॥

इति श्रीमद्वेदव्यासमतवर्त्ति-श्रीवल्लभाचार्यविरचिते ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्त ॥ छ ॥

followed by :—

तानामतध्वांतविनाशनक्षमो वेदांतहृत्यमविकासने पटुः ।
आविःकृतोयं भुवि भाष्यभास्करो मुधा बुधा धावतनान्यवर्त्मसु ॥ १ ॥
पुरंदरमदोद्भवप्रचुरदृष्टिसंपीडित-स्वकीयवरगोकुलावनपरायणो लीलया ।
स्मितामृतसुवृष्टिभिः परिपुपोषतोंभोगिरिं दधार च स एव हि
श्रुतिशिरस्सु संराजते ॥ २ ॥
सकृण्णवयैवायं सिद्धांतो हृदि भासते ।
नैवाधिकं वरीवर्त्ति न वक्तव्यं हरेर्नृणाम् ॥ ३ ॥
समाप्तोयं भाष्यम् ॥ ॥ ॥ श्रीवल्लभाचार्यकृत-भाष्यसमाप्तोयम् ।
श्रीरस्तु ॥ ॥ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 582 — No. 705/1882–83

Size.— 7⅝ in. by 4 in.

Extent.— 79 leaves ; 9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large and clear but not uniform. Many folios missing. Borders ruled with a red and black line on some folios only. Yellow pigment used for corrections. Red ink for punctuation. Little indication regarding actual numbering of folios.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 3[a].

सविशेषण सूत्राणि ह्यपराणि विदो विदुः ।
मुख्यस्य निर्विशेषेण शब्दोन्येषां विशेषतः etc.

fol. 22^{b}.

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रभाष्य-श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

Ends.—

ईश्वरस्य नरकायुक्तेः। सर्वविसृजति सर्वं विलापयति सर्वं रमयति सर्वं न रमयति सर्वं प्रवर्त्तयति अंतरस्मिन्निविष्ट इति कौषारवश्रुतिविरोध इत्यतो वक्ति ॥ ॐ तत्रापि च तद्व्यापाराद्

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 384^{a}; II 86^{b}; III 82^{b}.
B–Descriptive Catalogues.
Mad. Cat. X, Nos. 4810–72 (pp. 3598–3600).

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 583 No. $\frac{121}{1902\text{–}07}$

Size.— 8$\frac{1}{5}$ in. by 4$\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 123 + 17 = 140 leaves; 8 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Modern paper; Devanāgarī characters; handwriting medium to large, legible. Folio-numbers 61–77 repeated. No border rulings. Generally well written.

Age.— Modern.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1^{a}.

श्रीगुरुभ्यो नमः।

ॐ नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं।
ज्ञेयं गम्यं गुरुं श्रापि नत्वा सूत्रार्थं उच्यते ॥ १ ॥

द्वापरे सर्वत्र ज्ञान अकुलीभूते तन्निर्णयाय ब्रह्मरुद्रेंद्रादिभिरार्थितो भगवान्नारायणो व्यासत्वेनावततार। etc.

Ends.— fol. 123^{a}.

ज्ञानानंदादिभिः सर्वैं गुणैः पूर्णा वेदवचनैरूपाणि दिव्यन्यलं
बदूद्दर्शनमित्थमेव नियतं देवस्य भर्गो महत्।
वायो रामवचो नयत्प्रथमकं पृक्षो द्वितीयं वपु-
र्मध्वो यस्तु तृतीयकं कृतमिदं भाष्यहरौतेनहि ॥ २ ॥

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रभाष्ये श्रीमदानन्दतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचिते चतुर्थाध्याय चतुर्थः पादः चतुर्थोध्यायः समाप्तः ॥ ॥ ७ ॥ ७ ॥ ७ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 384[a] ; II 86[b], 213[b] ; III 82[b].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. II, Nos. 6026-8.
Mad. Cat. X, Nos. 4810-2 (pp. 3598-3600).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2846-49.

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 584 — 706 / 1882-83

Size.— 8½ in. by 4 in.

Extent.— 99 leaves ; 13 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible. Foll. 42, 58, 95 repeated. Borders ruled with double red lines. Copious marginal additions and corrections. Many folios defaced and partially destroyed through several agencies. A very unclean copy. Red chalk smeared over key-passages.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीनरसिंहाय नमः ॥ श्रीमध्वराजगुरुभ्यो नमः ॥ कृष्णद्वैपायनगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ हरिः ॐ ॥

नारायणं गुणैः स-रुदीर्णं दोषवर्जितं ।
ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 96[b].

नित्यानन्दो हरिः पूर्णो नित्यदा प्रियतां मम ।
नमस्तस्मै नमस्तस्मै च विष्णवे ॥

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रभाष्ये श्रीमदानंदतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचिते चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

ब्रह्मसूत्राणुभाष्य Brahmasūtrāṇubhāṣya

No. 585 708/1882-83

Size.— 6⅝ in. by 3¾ in.

Extent.— 6 leaves ; 8 lines to a page ; 17 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and legible. Borders ruled with double red lines. Marginal additions. Deletion by ink.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥
नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं ।
ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

कृतोयं प्रीयतां तेन परमात्मा रमापतिः ।
नमो नमो शेषदोषदूरपूर्णगुणात्मने ।
विरिंच शर्व पूर्वेंद्य (?) वंद्याय श्रीवरायते ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्राणुभाष्ये श्रीमदानन्दतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचिते अणुवेदान्ते चतुर्थोध्यायः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 586 156/1883-84

Size.— 9¾ in. by 3⅞ in.

Extent.— 92 leaves ; 9-10 lines to a page ; 37-42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible. No border ruling upto fol. 34 or end of chap. I. Elsewhere margins ruled with double or triple black lines. Yellow pigment for deletion. Red chalk smeared over aphorisms. Marginal corrections and additions. Last few folios almost crumpled while the final folio is illegible due to faded ink as well. Fol. 86[b] completes the 2nd pāda of the 4 th adhyāya.

Age.— Appears old.
Author.— Ānandatīrtha.
Begins.— fol. 1[a]

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः । हरिः ॐ नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं । ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थं उच्यते ॥ etc.

Ends.— Portion on the last folio being quite illegible cannot be copied.

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 587 — No. $\frac{678}{1883\text{-}84}$

Size.— 10¾ in. by 3¾ in.
Extent.— 34 leaves ; 16 lines to a page ; 50 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting small, clear and legible. No border-ruling. Red chalk smeared over key-passages including the aphorisms in the beginning of the Ms. Folios discoloured ; foll. 1–10 and 43–61 missing ; Marginal corrections and additions. Incomplete.
Age.— Appearance old.
Author.— Ānandatīrtha.
Begins.— fol. 11[b].

नु भाति सर्वमित्यनुकृतेस्तस्य भासा सर्वमिदं विभातीति वचनाच्च परमात्मैवा निर्देश्य सुखस्वरूपः ॥ etc.

Ends.— fol. 63[a].

पादार्थस्याप्यत्र सद्भावेन न कोपि दोष इति भावः । अनेनास्याधिकरणस्य शास्त्रादिसङ्गतिरुक्ता भवति । वेदप्रामाण्येन जगज्जन्मादिकर्तृत्वं विष्णोरुक्तं । तस्य च पाशुपतादिस्मृतिविरोधेनोक्तजिज्ञासा सम्भवतीत्यविरुद्धतां नेतव्यं । तद्विष्णोर्जगज्जमा(न्मा ?)दिकर्तृत्वं विषयः

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(चतुर्थाध्याय)

Brahmasūtrabhāṣya
(Fourth Adhyāya)

No. 588

No. $\frac{331}{1899\text{–}1915}$

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 96 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, legible. Borders ruled with two spaced double black lines. Initial foll. have become soft and right margin frayed and decayed. Red chalk smeared over key-passages.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः । श्रीमध्वपते नमः ।
श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥ ॐ
नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं ।
ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 96[a].

यस्य त्रोपयुदितानि वेदवचने रूपाणि दिव्यानलं
षट् तद्दर्शनमिच्छमेव निहितं देवस्य भ्योमिहत् ।
वायो रामवचो नयं प्रथमकं पक्षो द्वितीयं वपु-
र्मध्वो यत्तु तृतीयकं कृतमिदं भाष्यं हरौ तेन हि ॥ २ ॥

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रभाष्ये श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः श्रीमद्भाष्यं समाप्तम् ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु संव

ब्रह्मसूत्रानुव्याख्यान
(ब्रह्मसूत्रभाष्य)

Brahmasūtrānuvyākhyāna
(Brahmasūtrabhāṣya)

No. 589

No. $\frac{709}{1882\text{-}83}$

Size.— 8⅞ in. by 4 in.

Extent.— 21 + 20 + 29 = 60 leaves ; 12 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and legible. Borders ruled with double red lines. Marginal additions and corrections. Double folios; yellow pigment used for deletion. Red chalk occasionally used. Title of work as recorded in colophon: *Brahmasūtrānuvyākhyāna.* Ms. ends with the third chapter.

Age.— Old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीलक्ष्मीनरसिंहाय नमः । श्रीहयग्रीवाय नमः । श्रीवेदव्यासाय नमः ।
श्रीगुरुभ्यो नमः । श्रीरस्तु । हरिः ॐ ॥
नारायणं निखिलपूर्णगुणैकदेहं
निर्दोषमाप्यतममप्यखिलैः सुवाक्यैः ।
अस्योद्भवादिदमशेषविशेषतोपि
वंद्यं सदा प्रियतमं मम संनमामि ॥ १ ॥ etc.

Ends.—

एवमेवाविरोधेन प्रारब्धस्यैव कर्मणः ।
ज्ञानं दृष्टं फलं प्रोक्तं मुक्तिश्चैवेह लभ्यते ॥ २७६ ॥
इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृत-ब्रह्मसूत्रव्याख्याने श्रीमदानंदतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचिते तृतीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः गुर्वंतर्गतश्रीलक्ष्मीनरसिंहार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 386[b], 792[b] ; II 87[b] ; III 83[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. X, No. 4819 (pp. 3607-8)

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2846-7.

ब्रह्ममीमांसावृत्ति
(सिद्धलेखा)

Brahmamīmāṁsāvṛtti
(Siddhalekhā)

No. 590

No. $\frac{619}{1884\text{-}87}$

Size.— 8½ in. by 4½ in.

Extent.— 67 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with double black lines. Foll. almost discoloured, and a few defaced, cutting into the text, leaving *lacunae*. Contains the first two chapters only.
A com. on the Brahmasūtras.

Age.— Old.

Author.— Vijñānācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥ ब्रह्मणे नमः ॥
चिदादित्यस्य यस्यैतेऽसंख्याता जीवरश्मयः ।
भिन्ना भिन्ना नमस्तस्मै हृद्गुहाध्वांतशांतये ॥ १ ॥
आशुबोधाय शिष्याणामृजुभाष्यार्थसंग्रहं ।
सिद्धलेखाख्यया वृत्त्या भाष्यकृत्कुरुतेऽल्पया ॥ २ ॥ etc.

fol. 28[a].

इति श्रीब्रह्ममीमांसायां विज्ञानाचार्यकृत सिद्धलेखाख्यवृत्तौ प्रथमाध्यायो(ये)तृतीयः पादः ॥

Ends.— fol. 67[a].

सर्वशरीराणां पांचभौतिकत्वेपि वैशिष्ट्यादधिक्यात् निमित्तात् तत्तच्छरीरेषु तद्वादः ॥ पार्थिवाप्यादिवाद इत्यर्थः । तद्वाद इति द्विरुक्तिरध्याय समाप्तो ॥ इति द्वितीये चतुर्थः द्वि. अ. समाप्तः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II. 171[b].

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका
(न्यायनिर्णय)

Brahmasūtrabhāṣyaṭīkā
(Nyāyanirṇaya)

No. 591 —

No. $\frac{627}{1884\text{-}87}$

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 40 + 138 leaves ; 13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. A very clean but incomplete copy. Red chalk smeared over key-letters ; folios missing 24–67, of the 1st adhy.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandajñāna.

Subject.— Advaita.

Begins.— 1[a] of 1st adhy.

.....णेन बुद्धेरपरभागं रूपं रूपप्रपंचं प्रतिविषयित्वं निवर्त्यत इत्याह । तस्या इति । बुध्युपहितचैतन्यद्वारा स्वरूपे इष्टत्वाद्व्यासमाह । प्रज्ञयेति तया द्वारा चिदात्मा वाचं करणं etc.

1[b].

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीशुद्धानन्दपूज्यपादशिष्यभगवदानंदज्ञानघनविरचिते शारीरकन्यायनिर्णये प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः ॥

9½[a]. of 1st adhy.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीशुद्धानंदपूज्यपादशिष्यभगवदानंदज्ञानकृते शारीरकभाष्यन्यायनिर्णये प्रथमोऽध्यायः समाप्तः ॥ श्रीः ॥ शुभं भवतु.

Ends.— 138[b] of 2nd adhy.

उक्तमनूद्याद्यशिष्टं भागं व्याचष्टे तस्मादिति । विरोधसमाधिमुपसंहरन्पदाभ्यासस्य तात्पर्यमाह लद्वा (?) इति ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकशुद्धानंदपूज्यपाद-भगवदानंदज्ञानकृते शारीरकभाष्यन्यायनिर्णये द्वितीयोध्यायः समाप्तः ॥

ब्रह्मसूत्र
(सटीक)

Brahmasūtra
(With Commentary)

No. 592

No. $\frac{670}{1887\text{-}91}$

Size.— 10§ in. by 4¾ in.

Extent.— 27 leaves ; 11 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Dark Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. Wide margins, ruled with double black lines. Text in centre, com. above and below it. Foll. discoloured by spreading of ink. Ms. deals with 2nd chapter only of Brahmasūtras. Title of the work is *Vyāsasūtravṛtti*.

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vyāsa.

Com.—Nārāyaṇatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

स्मृत्यनवकाशदोषप्रसंगादिति चेन्नान्यस्मृत्यवकाशदोषप्रसंगात् ॥ १ ॥

etc.

Com—

श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रथमेऽध्याये सर्वोपनिषदां जगत्कारणे ब्रह्मणि समन्वय उक्तस्तस्मिन्विरोधा शंकायामयमध्यायः । etc.

Ends.— fol. 27[b].

Text—

मांसादिभौमं यथा शब्दमितरयोश्च ॥ २१ ॥ वैशेषात्तु तद्वादस्तद्वादः ॥ ॥ २२ ॥ इति द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥

Com—

व्यपदेशो यत्र भूम्याधिक्यं तत्र भूमिरिति यत्र जलाद्याधिक्यं तत्र जलादिव्यपदेश इति यावत् । तद् वाद इत्यभ्यासोऽध्याय परिसमाप्ति-द्योतनार्थः ॥ २२ ॥

इति नारायणतीर्थविरचितायां व्याससूत्रवृत्तौ द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ छ ॥ छ ॥ श्री ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्यटीका Brahmasūtrabhāṣyaṭikā

No. 593 No. $\frac{24}{\text{Viśrāma I}}$

Size.— 13 in. by 4⅝ in.

Extent.— 215 + 74 + 27 + 34 + 50 = 500 leaves ; 10 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined mark 1818; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. Yellow pigment occasionally used. Incomplete. Folios 8–9 in the 4th set missing.
After the 215th folio, the folios are numbered on the alternate leaf.

Age.— Modern.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥

यज्जिज्ञासा यज्ञदानादिभिस्याच्छ्रुत्याऽमत्वा चिंतया यस्य बोधः । यस्मिन् बुद्धे बाध्यते नथ मूलं तं भूमानं भावयं स्वात्मरूपं । etc.

Ends.—

पूर्वमवस्थानानुपपत्ते । कार्यत्वमावश्यकमिति चेन्न रज्वादि नाशानंतरमिव तदुत्पत्तेः पूर्वमप्यन्याकृततत्तदवछिन्नचैतन्यतदवस्थानोपपत्तेरिति भावः सादित्वे मानाभावात् गौरवाच्चाप्रयोजकतानेत्याहात एवेति एवमस्था ज्ञाने प्रमाणद्वयेनोक्तलक्षणं सिद्धमित्या.....

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 386^a (our ms.)

ब्रह्मसूत्रभाष्य

Brahmasūtrabhāṣya
(Govindabhāṣya)

No. 594

No. $\frac{332}{1899-1915}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.
11⅞ in. by 5¼ in.

Extent.— 172 leaves ; 10–12 lines to a page ; 33–57 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold but not uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections as well as interlinear corrections. Yellow pigment used for deletion. Ms. is not uniform in quality and size of paper or in the hands employed.

Age.— Fairly old.

Author.— Govinda.

Subject.— (Bhakti ?)

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः श्री गोविंददेवाय ॥
सत्यं ज्ञानमनंतं ब्रह्मशिवादिस्तुतं भजद्रूपं ।
गोविंदं तमचिंत्यं हेतुमदोषं नमस्यामः ॥ etc.

Ends.— fol. 172[a].

समुद्धृत्य यो दुःखपंकात्स्वभक्तान्नयत्यच्युतश्चित्सुखे धाम्नि नित्ये ।
प्रियान् गाढराणात्तिलार्द्धं विमोक्तुं न चेच्छत्यसावेव सुज्ञैर्निषेव्यः ॥ १ ॥
श्रीमद्गोविंदपदारविंदमकरंदलुब्धचेतोभिः ।
गोविंदभाष्यमेतत्पाठ्यं शपथोर्पितोन्येभ्यः ॥ ४ ॥
इति श्रीमद्ब्रह्मसूत्रभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥ वसुंपघुभि ५५८ सूत्रैर्न्यायैश्चेषुयुग्मकैः २०५ युक्तेयं ब्रह्ममीमांसा बोध्या गोविंदभाष्यतः ॥ १ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Cf. Govindabhāṣya (bhakti) I 168[b].

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(सटीक)

Brahmasūtrabhāṣya
(with Commentary)

No. 595

No. $\frac{333}{1899\text{–}1915}$

Size.— 13 in. by 6½ in.

Extent.—98 leaves ; 12–14 lines to a page ; 47–54 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. No border-rulings. Text in centre, com. above and below it ; marginal additions. Occasional use of red chalk.

Age.— Appearance old.

Author.— Govinda (of the Bhāṣya)
Vidyābhūṣaṇa (of the com. on the Bhāṣya)

Begins.—

Text— fol. 2[a].

श्रीकृष्णो जयति ।
सत्यं ज्ञानमनन्तं etc.

Com.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णो जयतितराम् ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
नित्यं निवसतु हृदये चैतन्यात्मा मुरारिर्नः ।
निरवद्यो निवृतिमान् गजपतिरनुकंपया यस्य ॥ १ ॥ etc.
भाष्यं यस्य निदेशाद्रचितं विद्याभूषणेनेदं ।
गोविंदः स परमात्मा मयापि सूक्ष्मं करोत्वस्मिन् ॥ etc.

Ends.— fol. 98[b].

Text—

तथापि दोषाः परमेनैवाहार्याः कथं च न । गुणविरुद्धा अप्येते समाहार्याः समंतत इति । तथा चाविषमोपि हरिर्भक्तसुहृदिति सिद्धम् ॥

इति श्रीब्रह्मसूत्रभाष्ये द्वितीयाध्यायस्य प्रथमः पादः ॥ १ ॥ श्रीरस्तु ॥

Com.—

अविषमे कथं वैषम्यमिति चेत्तत्राह । सर्वेति । स्मृतिश्चेति सार्धकं कौर्मवचनं । अ ऐश्वर्यमचिंत्य शक्तिः । एते अस्थूलश्चानणुश्चैव स्थूलोणुश्चैव सर्वतः । अवर्णः सर्वतः प्रोक्तः श्यामो रक्तांतलोचन इति प्रागुक्ताः ॥ ३७ ॥

इति श्रीगोविन्दभाष्यव्याख्याने सूक्ष्माभिधाने द्वितीयाध्यायभाष्यस्य प्रथमः पादो व्याख्यातः ॥ ० ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II, 213[a].

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtrabhāṣya
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 596

No. $\frac{303}{1892\text{–}95}$

Size.— 11¾ in. by 4¼ in.

Extent.— 100 leaves ; 10 lines to a page ; 65 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey ; Devanāgarī characters ; handwriting small, clear and uniform ; red chalk used for marking important words and the *sūtra* text ; the first few foll. have torn edges ; Ms. extends up to the second अध्याय of the Brahmasūtras.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmakiṁkaradharma.
(or Rāmānanda Sarasvatī.)

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशिवायै नमः ॥

श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वयानंदसाधनं ।
नमामि यद्रजोयोगात्पाषाणोपि सुसंगतः ॥
संगतिः संशयः पूर्वपरपक्षौ तयोः फलं ॥
भाष्यस्थाः श्रुतयः सर्वाः सूत्राण्यनवशेषतः ॥
व्याख्यायंते स्फुटं न्यायैर्मतभेदोपि कुत्रचित् ॥
उच्यते सुखबोधार्थं श्रीरामो वीक्षतामिदं ॥

इह खलु नित्याध्ययनविधिनाऽद्योतस्वाध्यायमायातज्ञानवंतं पुरुषार्थकामं ऐहिकामुष्मिकफलेषु विरक्तमुपलभमानः परमकारुणिको मुनिः सूत्रयामास ॥ अथातो ब्रह्मजिज्ञासेति ॥ etc.

Ends.— fol. 100[a].

वैशेष्यात्तु तद्वादस्तद्वादः ॥

तुरुक्तशंका निरासार्थः सर्वेषां पृथिव्यादीनां त्रिवृत्करणाविशेषेपि वैशेष्यात् स्वभागाधिक्यात्तद्वादः पृथिव्यादिवादः संगच्छत इत्यर्थः ॥ अभ्यासोध्यायसमाप्तिद्योतनार्थः तस्मात्सिद्धं श्रुतीनामविरुद्धानां ब्रह्मणि समन्वयः ॥

॥ इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमन्मुकुंदगोविंद-श्रीचरणशिक्षित-श्रीरामकिंकरधर्मकृतौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां द्वितीयाऽध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ॥ छ ॥ ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 389[a] ; III 84[a] (?)

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2264–5, 5927.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2861–3.

ब्रह्मसूत्रवृत्ति
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtravṛtti
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 597

No. $\frac{775}{1891\text{–}95}$

Size.— 12¾ in. by 4⅞ in.

Extent.— 30 leaves ; 9 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. No border-rulings. Yellow pigment used for deletion; marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmānanda Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । ॐ तत्सत् ।
श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वंद्वानंदसाधनं ।
नमामि यद्व्रजोयोगात् पापाणोऽपि सुखं गतः ॥ १ ॥
संगतिः संशयः पूर्वं परपक्षौ तयोः फलं ।
भाष्यस्थाः श्रुतयः सर्वाः सूत्राण्यनवशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 30[a]

ब्रह्मानुवादेनोपास्ति विधानेकशेष्यावशीकरादुपास्तीनां मिथोऽसंबंधात् प्रत्युपास्ति विध्ययावृत्या वाक्यभेदस्य दुरपह्नवत्वातस्माद्यथा व्याख्यानमेव रमणीयमिति सिद्धम् ॥ ३१ ॥

इति श्रीमद्ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां प्रथमाध्यायस्य प्रथमः पादः १ एकादशन्याया अस्मिन् पादे सूत्राण्येकत्रिंशत् ॥ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtrabhāṣya
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 598

No. $\frac{304}{1892\text{-}95}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 75-1 leaves ; 13 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper rough, grey and thick. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and legible ; borders ruled with two spaced double or two lines only ; yellow pigment used for corrections ; occasional marginal corrections : writing becomes smaller towards the end. Fol. I is missing ; several foll. have holes in them ; the writing is not uniform ; On some foll. the *Sūtras* are marked with red chalk. Ms. extends up to the second पाद of the second अध्याय only.

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmakiṁkaradharma.

Begins.— fol. 2[a].

संगतिनापेक्षिता एतदानंतर्यस्वितरेषामपेक्षितं तत्तदधिकरणप्रस्तावे वक्ष्यामः etc.

fol. 35[b].

तस्मात्परमेश्वरोपास्तिपरं वैश्वानरवाक्यमिति सिद्धं ॥

॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीगोविंदमुकुंदभगवत्पादपूज्य-रामकिंकरधर्मकृतौ श्रीमद्ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां प्रथमाध्यायस्यास्पष्ट-ब्रह्मलिंगाख्ये द्वितीयः पादः ॥ etc.

Ends.— fol. 75[a].

वैधर्म्याच्चेतिसूत्रं पूर्ववद्व्याख्येयं प्रपंचस्य बाध्यत्वेधिष्ठानं किंचित्सत्यं वक्तव्यं निरधिष्ठानबाधायोगात् ॥ तस्य चाधिष्ठानस्य त्वन्मतेन भावः न स त्वं प्रमाणतस्तदनुपलब्धेन भावोनुपलब्धेरिति सूत्रार्थः ॥ क्षणिकत्वाच्चेति सूत्रे विभक्तेः पूर्वमुपदेशे ... ... व्याहतार्थबोधकः सुगत इत्यर्थः ॥ अलं ॥

ब्रह्मसूत्रटीका
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtraṭīkā
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 599

No. $\frac{288}{1895\text{-}98}$

Size.— 12 in. by 5¼ in.

Extent.— 198 leaves ; 13 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, large, bold and uniform. No border ruling; yellow pigment for deletion. Marginal additions. Red chalk smeared over certain lines, verse-numbers etc.

Age.— Saṁvat 1886.

Author.— Com. Rāmānanda Sarasvatī.

Begins.— fol. 1^{b}.

ओं स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः । ओं तत्सत्
श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वंद्वानंदसाधनं ।
नमामि यद्व्रजोयोगात्पाषाणोपि सुखं गतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 196^{b}.

अस्मिन्पद्ये अध्यायचतुष्टयार्थः सूचितः विदुषां कंठभूषेयं कृतावृत्तिर्मया प्रभो । व्यासवाङ्मणिसंदब्धा प्रीतये तेस्तु सर्वदा ॥ २० ॥

इति श्रीब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमत्मुकन्दगोविन्दश्रीचरणशिक्षित-श्रीरामानन्दसस्वर(रस्व)तीकृतौ ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थ-स्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ४ समाप्तोयं ग्रंथः चतुर्थाध्यायेषु सर्वाणि सूत्राणि ५५४

Then follows a list of adhikaraṇas in each adhy. Then we have.

संवत् १८८६ चैत्रे मासे शुक्ल पक्षे प्रतिपदायां तिथौ वार शनिवार शुभं नमस्तु श्रीरी गुरुभ्यो नमः श्रीगोविंदाय नमः लिषतं पुस्तक कपिस्थलमध्ये शुभं नमस्तु ॥ श्रीरामश्रीकृष्णाय नमः ॥ हरे राम हरे राम etc.

ब्रह्मसूत्रवृत्ति
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtravṛtti
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 600

No. $\frac{121}{A1883-84}$

Size.— 11¼ in. by 5¾ in.

Extent.— 175 leaves ; 13 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. No border-ruling. Yellow pigment for deletion. Occasional maginal corrections. A number of folios discoloured at inner margin.

Age.— Saṁvat 1900.

Author.— Rāmānanda Sarasvatī.

Begins.— fol. 1^{b}.

ओं श्रीगणेशाय नमः। ओं
श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वंदानंदसाधनं।
नमामि यद्व्रजोयोगात्पाषाणोपि सुखं गतः ॥ १ ॥
संगतिः संशयः पूर्व परपक्षौ तयोः फलं।
भास्यस्याश्रुतयः सर्वाः सूत्राण्यनवशेषतः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 178^{b}.

अस्मिन्पद्ये अध्यायचतुष्टयार्थः सूचितः।
विदुषां कंठभूषेयं कृता वृत्तिर्मया प्रभो।
व्यासवाङ्मणिसंदृष्टया प्रीतये तेस्तु सर्वदा।
इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीरामानन्दसरस्वतीविरचितायां ब्रह्मामृतवर्षिण्याख्यायां ब्रह्मसूत्रवृत्तौ। चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तः संवत् १९००

ब्रह्मसूत्रवृत्ति
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtravṛtti
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 601

No. $\frac{143}{1883-84}$

Size.— 12½ in. by 6 in.

Extent.— 201 leaves ; 14 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double

red lines. Yellow pigment used for deletions. Red chalk smeared over the aphorisms. Occasional marginal corrections, Fol. 1[a] bears a number of verses as follows:—

स्वल्पाक्षरमसंदिग्धं सारवद्विश्वतो मुखं ।
अस्तोभमनवद्यं च सूत्रं सूत्रविदो विदुः ॥ १ ॥
विषयः संशयश्चैव पूर्वपक्षस्तथोत्तरं ।
निर्णयं चेति पंचांगं प्राचोधिकरणं विदुः ॥ २ ॥
स्वविलसितमर्थं हृदि निधाय प्रकारांतरेणोपपादनमुपोद्घातः ॥
चिंतां प्रकृतिसिद्धयर्थामुपोद्घातं विदुर्बुधाः ॥

Age.— Fairly old.

Author.— Rāmānanda Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ स्वस्ति ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वंद्वानंदसाधनं ।
नमामि यद्भजोयोगात्पाषाणोपि सुखं गतः ॥ १ ॥
संगतिः संशयः पूर्वपरपक्षौ तयोः फलं ।
माध्यस्थाः श्रुतयः सर्वाः सूत्राण्यनवशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 201[b].

अस्मिन्पद्येऽध्यायचतुष्टयार्थः सूचितः । विदुषां कंठभूषेयं कृता वृत्तिर्मया प्रभो । व्यासवाङ्मणिसंदृष्टया प्रीतये तेस्तु सर्वदा ॥
इति श्रीब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ४ ॥ समाप्तोयं चतुर्थोध्यायः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीः ॥

ब्रह्मसूत्रवृत्ति
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtravṛtti
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 602

No. 93 / 1873-74

Size.— 13½ in. by 7⅞ in.

Extent.— 162 leaves ; 15 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Wide margins on four sides, not ruled, but containing additions and corrections. Foll. numbers on top left, below title and bottom, right. Discolouration of several folios on left margin ; folios 100 and 101 together. Yellow pigment for corrections and red chalk for lemmata. Ms. is complete and well-written.

Age.— Saṁvat 1889.

Author.— Rāmānanda Sarasvatī.

Begins.— fol. 1^{b}.

ॐ गणेशाय नमः ॥ ॐ

श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वंद्वानंदसाधनं ।
नमामि यद्व्रजोयोगात्पाषाणोपि सुखं गतः ॥ १ ॥
संगतिः संशयः सर्व परपक्षौ तयोः फलं ।
भाष्यस्थाः श्रुतयः सर्वाः सूत्राण्यनवशेषतः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 162^{b}.

इति श्रीब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः । इति वेदान्तसूत्रवृत्तिः समाप्ता ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमन्मुकुन्दगोविन्द श्रीचरणशिक्षित-श्रीरामानंदसरस्वतीकृतौ ब्रह्म-सूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः समाप्तोयं ग्रंथः ॥ संवत् १८८९ ॥ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य
called
(ब्रह्मामृतवर्षिणी)

Brahmasūtrabhāṣya
called
(Brahmāmṛtavarṣiṇī)

No. 603

No. $\frac{115}{1871\text{-}72}$

Size.— 9$\frac{7}{8}$ in. by 5$\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 171 leaves ; 15 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clearly legible. No ruling for margins. Red chalk for *lemmata*, yellow pigment for corrections. Marginal corrections and additions. Folio-numbers covered with red chalk. A well-preserved Ms.

Age.— Saṁvat 1845 ; Śaka 1711.

Author.— Rāmakiṁkaradharma.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीपरब्रह्मणे नमः ॥
श्रीरामचरणद्वंद्वमद्वयानन्दसाधनं । etc.

as in No. 596

Ends.— fol. 171ª.

यः सर्वश्रुतिषंदिवंदिततनुर्मायात्मनिद्रांतगः
सुप्तोऽस्मिन् भवपत्तने परिमिते कल्प्यांतकल्पांतरे ।
यः सर्वापरिपंथिसांगनयजप्रज्ञाप्रवाहांतज-
प्रज्ञालभ्यसुखाकृतिः कृतिमिमां रामः स गृह्णातु नः ॥ १ ॥
अस्मिन्पद्ये अध्यायचतुष्टयार्थः सूचितः ।
विदुषां कंठभूषेयं कृतावृत्तिर्मया प्रभौ ।
व्यासवाङ्मणिसंदब्धा प्रीतये तेस्तु सर्वदा ॥
इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमन्मुकुंदगोविंदचरणशिक्षित-श्रीराम-किंकरधर्मकृतौ ब्रह्मसूत्रवृत्तौ ब्रह्मामृतवर्षिण्यां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ समाप्तोऽयं ग्रंथः इष्टप्रसादात् ।

followed by.

श्रीमच्छंकरभगवत्पादचरणारविंदमकरंदमधुव्रतसमव्रतीभूतश्रीमद्ब्रह्मविद्याप्र(सा)दात् श्रीमद्गोविंदवाणीशिक्षितश्रीमद्राघवस्वरूपरामानंदसरस्वतीचरणारविंदे मधुकरी भूतोऽहम् संवत् १८४५ शाके १७११ सौम्य नाम्नि संवत्सरे वैशाखकृष्णचतुर्दशीशनौ सूर्यपत्तनस्थमहाराष्ट्रज्ञातीयऋग्वेदी... यनीयरामकृष्णात्मजरामचंद्रस्तस्यात्मजेन बेदरोपनामकेन वासुदेवभट्टेन लिखितमिदं व्याससूत्रव्याख्यानम् ॥ यादृशन्यायान्न मे दोषः ॥ कृतश्रमस्तेन श्रीसर्वात्मा वासुदेवप्रसन्नोऽस्तु ॥

लिखित्तमिदं स्वार्थं परार्थं च ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥
यत्नेन रक्षणीयं जलाद्युपघातादिना ।
जलाद्रक्षेत्स्थलाद्रक्षेद्रक्षेत् शिथिलबंधनात् ।
मूर्खहस्ते न दातव्यं एवं वदति पुस्तकम् ॥ छ ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 604 — No. 704/1882–83

Size.— 7¾ in. by 2⅞ in.

Extent.— 32 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, legible. Borders ruled with two spaced double black lines filled in with reddish ink. Lemmata smeared with same ink or pigment. Contains the first chapter only. Marginal additions and corrections. Beginning of text is identical with Brahmasūtrānubhāṣya by Ānandatīrtha, cf. Mad. Cat. X, No. 816 (p. 3605)

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned (Ānandatīrtha ?)

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ प्रत्यूहशांतिरस्तु ॥

नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं

ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 32[b].

वसूनामेवैको भूतेत्यादिना प्राप्य फलत्वात्। प्राप्तपदानां मध्वादिविद्या-स्वनधिकारं जैमिनिर्मन्यते ॥

ज्योतिषिभावाच्च ॥ ज्योतिषिसर्वज्ञत्वेभावाच्च ॥

श्रीमद्भाष्यप्रथमाध्यायसंपूर्ण ढोले नरसिंहाचार्याचे

ब्रह्मसूत्रवृत्ति Brahmasūtravṛtti

No. 605 No. $\frac{717}{1887\text{–}91}$

Size.— 11$\frac{5}{8}$ in. by 4$\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 75 leaves ; 8 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk on beginning, lemmata and the sūtras. Discolouration of foll. near right margin. Marginal additions and corrections. Yellow pigment used for deletion ; fol. 3 missing.

Age.— Not very old.

Author.— Jayasiṁha ?

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः।

नत्वा श्रीवल्लभाचार्यपादपद्मयुगं मुदा।

तदीय भाष्यमार्गेण व्याससूत्रार्थ ईर्यते ॥ १ ॥

अथ वेदांतानां विचारआरंभणीयो नवेति बिशये

सांगवेदाध्ययनादेवार्थनिश्चये विचारे विशेषाभावात् etc.

fol. 43[a].

इति श्रीमद्ब्रह्मसूत्राणामणुभाष्यानुसारिवृत्तौ प्रथमाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ प्रथमोध्यायः समाप्तः ॥ ब ॥ श्री ॥

Ends.— fol. 76[b].

अतो मनः प्रभृतीनां न भौतिकत्वं किं तु तत्वांतराण्ये वैतानीति सिद्धं ॥ तद्वादपदवीप्साऽध्यायसमाप्तिबोधनार्था ॥

इति श्रीब्रह्मसूत्राणामणुभाष्यानुसारिवृत्तौ सम्राट् श्रीमज्जयसिंहदेव-कारितायां द्वितीयाध्यायस्य चतुर्थश्चरणः ॥ ॥ समाप्तश्च द्वितीयोध्यायः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीसीतारामो जयति ॥ ॥ श्रीः ॥ ॥ श्रीः ॥

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 606 No. 707/1882-83

Size.— 11⅝ in. by 4¾ in.

Extent.— 39 leaves ; 11 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, uniform and clear. No border ruling. The sign नृसिंह over folio number or right margin of reverse. Yellow pigment for deletion. Marginal addition and correction. Most folios are discoloured. Double folios. Ms is incomplete.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ पूर्वोक्ते समन्वये अनेन विरोधः परिहियत इत्यध्याययोर्हेतुहेतुमद्भावलक्षणा संगतिः । etc.

Ends.— fol. 39[a].

उक्तं हि

पदमज्ञातसंदिग्धं प्रसिद्धैरपृथक् श्रुतिः ।
निर्णीयते निरूढं तु न स्वार्थादपनीयत इति ॥
निरूढोप्यन्नशब्दोद्यतेति चेति श्रुत्युक्तस्य योगस्य

ब्रह्मसूत्रव्याख्यानटीका Brahmasūtravyākhyānaṭīkā

No. 607 No. 695/1882-83

Size.— 11¼ in. by 3¾ in.

Extent.— 157 leaves ; 13 lines to a page ; 57 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting small but clear and uniform. Borders ruled with two spaced double black lines. Ink used for deletion ; folio missing 1; Marginal corrections and additions. Red chalk spread over key-words. All folios discoloured. Yellow pigment also used. Last folios have been repaired.

Age.—Appears old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 2[a].

.....भंवताद्विभूत्यै ॥ ५ ॥
पदवाक्यप्रमाणज्ञान्यतिवादिमतच्छिदः ।
श्रीमदक्षोभ्यतीर्थाख्यानुपतिष्टे गुरून्मम ॥ ६ ॥ etc.

Ends.— fol. 158[b].

नापि ततः पूर्वकालीनता । किं चैवं सति प्रसिद्धिविरोधः सपदि शकानां द्वेवावब्रह्मणो रूपे इत्यादौ मूर्त्तामूर्त्तवाचितया प्रसिद्धत्वादित्यतो जगद्रूतेन रूपेणेत्युक्तं ॥ यद्य.....

ब्रह्मसूत्रवृत्ति — Brahmasūtravṛtti

No. 608 — No. 289 / 1895–98

Size.— 11¾ in. by 4¾ in.

Extent.— 48 leaves ; 10 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Yellow pigment used for deletion. Folio 1 missing ; marginal corrections. Red chalk smeared over key-words and aphorisms. Several folios worm-eaten, and most are discoloured. Ends with the second chapter.

Age.— Appearance old.

Author.— Raṅganātha.

Begins.— fol. 2[a].

.....ईश्वरकारणताप्रति पा...कां स्मृतयः तस्मादव्यक्तमुत्पन्नत्रिगुणं द्विजसत्तमाः इत्येवमाद्याः तासामनवकाशता प्रसंगात् । etc.

Ends.—fol. 49[b].

सत्यपि त्रिवृत्करणे क्वचित्क्वचित्तेषां भूतानां भूयस्त्वोपलंभात्तथा व्यपदेश इत्यर्थः ॥ अभ्यासोध्यायपरिसमाप्तिद्योतनार्थः ॥ ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीआनंदाश्रमचरणारविन्दसेवा-परायणेन रङ्गनार्थे(थे)न लिखितायां व्याससूत्रवृत्तौ द्वितीयोध्यायः ॥ समाप्तः

followed by एकोनशष्टिसूत्राणि शतयुग्संख्यकानि हि । अविरोधेधि-कर्णानां द्युनपंचाशत in a different hand.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Cf. विद्वज्जनमनोरमा ? III 82[b]. II 384[b].

ब्रह्मसूत्रभाष्य
(ब्रह्मबोधिनी)

Brahmasūtrabhāṣya
Brahmabodhinī

No. 609

No. $\frac{629}{1884\text{–}87}$

Size.— 12½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 74 leaves ; 7 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with double red lines. Punctuation-marks, beginning and end in red ink. Red chalk on aphorisms. Occasional marginal or inter-linear corrections. Yellow pigment for deletion.

Author.— Śeṣa Vājapeyī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नमस्कृत्य परात्मानं सच्चिदानंदविग्रहं ।
क्रियते ब्रह्मसूत्राणां वृत्तिः संक्षेपतो मया ॥ १ ॥

इह खलु नैसर्गिकोध्यासो बंधः तत्प्रहाणायात्मैकत्वविद्या प्रतिपत्तये सर्व वेदांताः । तेषां चार्थांस्तात्पर्येण विवक्षुः बादरायणो वेदांतमीमांसाशास्त्रं रचितवान् । etc.

Ends.— fol. 74[a].

ईश्वरेण भोगमात्रं समानमित्युक्तं तल्लिंगन्नोपासकानां निरंकुशमैश्वर्यमित्यर्थः । अनावृत्तिः शब्दादनावृत्तिः शब्दात् । ब्रह्मलोकगतानामनावृत्तिः ॥ तयोर्ध्वमापन्नित्यादिशब्दादित्यर्थः । सूत्राभ्यासः । शास्त्रसमाप्तिद्योतकः ॥ ॥

इति श्रीसूत्रवृत्तिर्ब्रह्मबोधिनी समाप्ता ॥ शेषवाजपेयि-यादव-विरचिता ॥

ब्रह्मसूत्र(with)दीपिका

Brahmasūtra(with)dīpikā

No. 610

No. $\frac{620}{1884\text{–}87}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.—37 leaves ; 16 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting small, clear and uniform. Single or double black lines on margin. Yellow pigment for deletion. Marginal additions and corrections. Red chalk on key-words. First folio and several others are reinforced.

Age.— Old.
Author.— Śaṁkarānanda.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

शंकरस्य नमस्कारं कृत्वा शंकरभाष्यगा ।
सूत्रव्याख्या हि रुक् श्रोतृसुखार्थं क्रियते मया ॥ १ ॥

वेदान्तमीमांसाशास्त्रस्य व्याचिख्यासितस्येदमादिमं सूत्रं । etc.

Ends.— fol. 37[a].

ब्रह्मलोकप्राप्तानां तेषां न पुनरावृत्तिः कुतः । न स पुनरावर्त्तत इत्यादेः शब्दात् । सूत्राभ्यासः शास्त्रसमाप्तिं द्योतयति ॥ ७ ॥ सूत्राणि सूक्ष्माणि हि रुक्तनेत्रैर्बोद्धुं न शक्यानि सुवर्णसंघात् । तेषां प्रबोधाय सुवर्णजालं निःसारितं भूरि विधाय दीपम् ॥ १ ॥

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकानन्दात्मजपूज्यपादशिष्यश्रीमच्छंकरानंदात्म-भगवतः कृतौ सूत्रदीपिकायां चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ॥ छ ॥ ॥

References.—
(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 87[b] (our Ms.)

ब्रह्मसूत्रभाष्य — Brahmasūtrabhāṣya

No. 611 — No. 420 / 1875–76

Size.— 12½ in. by 5⅞ in.
Extent.— 60 + 30 + 42 + 25 = 157 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. No rulings for borders. Yellow pigment used for corrections. Red chalk smeared over beginning, verse-numbers and lemmata. Folios of each *adhyāya* indepedently marked. Folio-numbers registered on left top and right bottom of reverse folio. Fol. 1[a]: ॥ अथ नीलकंठाचार्यकृतं ब्रह्मसूत्रभाष्यं ॥ and fol. 60[b] ॥ अथ नीलकंठाचार्य-प्रणीत-ब्रह्मसूत्रभाष्यं प्रथमोध्यायः ॥ and so on for the remaining three *adhyāyas.*
Age.— Saṁvat 1911.
Author.— (Nīlakaṇṭha ?) Śrīkaṇṭhaśivācārya.

Begins.—fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमो नमः ॥
ॐ नमोहं पदार्थाय लोकानां सिद्धिहेतवे ।
सच्चिदानंदरूपाय शिवाय परमात्मने ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 25 of the 4th adhy.

सर्वज्ञस्तद्दर्शिनस्तदात्मनस्तदीये परमाकाशलक्षणे धामानि स्वाभिमतानि प्राप्य स्वेच्छोपगतसकलकामास्तेन सह सदा विद्योतंते सर्वत्रेति सर्वं समंजसमेव ॥

इति श्रीकण्ठशिवाचार्य-विरचि(त)-श्रीमद्ब्रह्ममीमांसाभाष्ये चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ समाप्तश्चतुर्थोध्यायः शास्त्रं च समाप्तिमगमत् ॥

... ...

यद्भाप्यामृतपानपीनतनवः शैवामराधीश्वरा
मायापाशविवर्जितामलरुचः स्वर्लोकमाप्ताश्च ये ।
स्वेच्छाकल्पितभोगधामगमनारूपाश्च नानाविधा-
स्ते सर्वे खलु शंकरेण सदृशा ब्रह्मादिभिः संस्तुताः ॥ ३ ॥
श्रावण-शुक्लैकादश्यां संवत् १९११ ॥ उज्जयिन्यां ।

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 386[b]; II 87[b]; III 83[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 5929.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2907–8.

ब्रह्ममीमांसाभाष्य Brahmāmīmāṁsābhāṣya

No. 612 No. $\frac{114}{1871-72}$

Size.—10½ in. by 4⅝ in.

Extent.—207 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgari characters ; handwriting bold and clear, but several hands at work. Margins enclosed with double red lines. Yellow pigment for corrections. Red chalk used for *lemmata*. Marginal corrections and additions. A well preserved Ms.

Age.—Fairly old.

Author.—Śrīkaṇṭhaśivācārya.

Begins.—fol. 1ᵇ.

श्रीनर्मदायै नमः । श्रीमहागणपतये नमः ॥

ॐ नमोहं पदार्थाय etc as in No. 613.

Ends.—fol. 207ᵇ.

एतदुक्तं भवति etc. upto सर्वं समंजसमेव as in No. 613.

इति श्रीकण्ठशिवाचार्यविरचिते श्रीद्ब्रह्ममीमांसाभाष्ये चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ ॥ श्रीकण्ठभाष्यं समाप्तम् ॥

References.—See No. 613

ब्रह्ममीमांसाभाष्य Brahmamīmāṁsābhāṣya

No. 613 No. $\frac{21}{1866\text{–}68}$

Size.—13 in. by 8 in.

Extent.—36 + 17 + 24 + 16 = 93 leaves; 16 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.—Modern paper water-marked " T. H. Saunders 1863 "; Devanāgarī characters; handwriting big, bold and uniform upto foil. 13, rest in other hands. The Ms. is bound in thick boards, half-leather; the beginning shows two kinds of inks, the double daṇḍas and the ॐ being in red, rest in black; marginal corrections infrequent. Pagination independent for each adhyāya. A few folios are worm-eaten. Margins left unruled on both sides.

Age.—Modern.

Author.—Śrīkaṇṭhaśivācācya, aiso called Nīlakaṇṭhaśivācārya (See Tanjore Cat. No 8154 p. 6266)

Begins.—fol. 1ᵇ.

श्रीमंगलमूर्त्तये नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ॐ नमोहं पदार्थाय लोकानां सिद्धिहेतवे ।

सच्चिदानंदरूपाय शिवाय परमात्मने ॥ १ ॥

निजशक्तिभित्तिनिर्मित-निखिलजगज्जालचित्रनिकुरंबः ।

स जयति शिवः परमात्मा निखिलागमसारसर्वस्वम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.—16ᵃ (of the 4th adhy.)—

एतदुक्तं भवति । यत्र देवा अमृतमानशानाः स्तृतीयेधामन्यभ्यैरयंते-त्यादिषु श्रुतानि निरतिशयानंदप्रकाशघने ब्रह्मणि शिवे सामरस्यमुपगता

मुक्ताः प्रकाशवपुषः सर्वज्ञाः सर्वगताः शांताः नित्यपरमैश्वर्यधाराः निःशेष-विगलितमलावरणाः सर्वत्र स्तद्दर्शिनस्तदात्मानस्तदीये परमाकाशलक्षणे धामानि स्वाभिमतानि प्राप्यस्येच्छोपगतसकलकामास्तेन सह सदा विद्योतंते सर्वत्रेति सर्वं समंजसमेव ॥ ७ ॥ ॥

इति श्रीश्रीकण्ठशिवाचार्य विरचिते श्रीमद्ब्रह्ममीमांसाभाष्ये चतुर्थस्याध्यायस्य चतुर्थः पादः ॥ समाप्तश्चतुर्थोध्यायः ॥

References.—

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
i, 386[b]; ii, 87[b]; iii, 83[a].

B–Descriptive Catalogues :—
I. O. Cat. No 5929; Tanjore Cat. No 8154–5; Mad. Des. Cat. No. 5092.

(2) Printed Editions :—
1 Edited by Vecanarāma Śarmā Tripāthi, the Pandit 1871–3; 2 Ed. by L. Śrinivāsācārya, Mysore, 1903.

ब्रह्मसूत्रभाष्यव्याख्या — Brahmasūtrabhāṣyavyākhyā

No. 614 — No. $\frac{358}{1899–1915}$

Size.— 10½ in. by 4§ in.

Extent.— 26 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Rough Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold, legible, not uniform. No border-ruling. Writing not very clear or careful and there are more than three hands at work on the transcription. Red chalk used to mark key-passages. Incomplete.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

शारीरसूत्रमीमांसाभाष्यमालेख्य यत्नतः ।
व्याख्यां समासतः कुर्वे ब्रह्मात्मैक्यसुखाप्तये ॥ १ ॥

सत्यानंदरूपो चिदात्मके विषयिणि अस्मत्प्रत्ययगोचरे युष्मत्प्रत्ययगोचरस्य जगदस्य विषयस्य तद्धर्माणां च अध्यासः ॥ etc.

Ends.— fol. 26[b].

प्राणोत्र संप्रसादोपि प्रेयते प्राणादूर्ध्वं भूम्न उपदिश्यमानत्वादित्यर्थः । तस्मादप्यूर्ध्वमुपदिश्यमानो भूमाप्राणादर्थांतरभूतो भवितुमर्हति प्रकृत-संबंधासंभवकारित्वादर्थां.....

ब्रह्मसूत्रभाष्य Brahmasūtrabhāṣya

No. 615 No. $\frac{88}{1869\text{–}70}$

Size.— 9⅜ in. by 4⅞ in.

Extent.— 87 + 36 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium to large, not uniform. This Ms. is composite in nature; foll. 1–74^{b} make one unit, 74^{b}–87^{b} another unit and the last 36 ff. another unit.

Age.— Oldish.

Author.— Madhvācārya or Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
नारायणं गुणैः सर्वैरुदीर्णं दोषवर्जितं ।
ज्ञेयं गम्यं गुरूंश्चापि नत्वा सूत्रार्थ उच्यते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 36^{b}.

नित्यानन्दो हरिपूर्णो नित्यदा प्रीयतां नमः ।
नमस्तस्मै नमस्तस्मै च विष्णवे ॥

इति श्रीमत्कृष्णद्वैपायनकृतब्रह्मसूत्रभाष्ये श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते चतुर्थाध्यायस्य चतुर्थपाद ॥ ब्रह्मसूत्रभाष्यं समाप्तम् ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ श्री

मध्वाचार्यकृतं भाष्यं सं ॥

ब्रह्मादर्श Brahmādarśa

No. 616 No. $\frac{776}{1891\text{–}95}$

Size.— 8⅞ in. by 3⅞ in.

Extent.— 59 leaves ; 8–9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, legible and uniform. Borders ruled with double black lines. Several foll. have been repaired. Yellow pigment used for deletion. Red chalk on key-words. Marginal additions and corrections. Fol. 31^{b} has no rulings on margin. Incomplete.

Age.— Old in appearance.
Author.— Vijñānācārya.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्वलीनचिदचिच्छक्ती प्रविश्य कोप्यभूज्जगत् ।
भिन्नो भिन्नश्च ताभ्यां यो हंसः सो हंसनो गतिः ॥ etc.

fol. 14[a].

इति श्रीविज्ञानाचार्यविरचिते ब्रह्मादर्शाख्य प्रकरणे प्रथमोंशः ॥

Ends.— fol. 59[b].

ब्रह्मसाक्षात्कारपर्यवसायिनि समाधौ स्वधिकारी नित्यानित्यविवेकेहामुत्र-भोगविरागशमदमादि संपन्मुमुक्षुत्वादिमान् । नारदीये नित्यानित्यविवेकादि साधनचतुष्टयमुक्का । चतुर्भिः साधनैरेतैर्विशुद्धमतिरच्युतं । सर्वगं भावये-द्विप्राः सर्वभू

References.—
(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 388[a], III 84[a].

ब्रह्मानंद
(सटीक)

Brahmānanda
(with Commentary)

No. 617

No. $\frac{292\text{-K}}{1879\text{-}80}$

Size.—11 in. by 5 in.

Extent.— 29 leaves ; 12 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Ms. forms the eleventh chapter of पंचदशी. For further details see तत्त्वविवेक (No. 292A of 1879-80).

Age.— Fairly old.
Author.— Text.— Vidyāraṇya.
Comm.— Rāmakṛṣṇa.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
ब्रह्मानदाभिधं ग्रंथं व्याकुर्वे बोधसिद्धये ॥ १ ॥

Text.—

ब्रह्मानंदं प्रवक्ष्यामि ज्ञाते तस्मिन्नशेषतः ॥
ऐहिकामुष्मिकानर्थव्रातं हित्वा सुखायते ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 29[a].

Text—

ब्रह्मानंदाभिधे ग्रंथे ब्रह्मानंदप्रकाशकं ॥
योगिप्रत्यक्षमध्याये प्रथमेस्मिन्नुदीरितं ॥ १३४ ॥

इति श्रीविद्यारण्यभारतीतीर्थविरचिते ब्रह्मानंदेध्याये योगानंदनाम-प्रथमोध्यायः ॥ १ ॥

Comm.—

इति श्रीरामकृष्णेन विदुषा विरचिते ब्रह्मानंदाध्याये योगानंदनाम प्रथमोध्यायः समाप्तः ॥

ब्रह्मावबोधविवेकसिन्धु — Brahmāvabodha-vivekasindhu

No. 618A — No. 294 / 1879–80

Size.— 12½ in. by 4 5/8 in.

Extent.— 19 leaves ; 14 lines to a page ; 64 letters to a line.

Description.— Modern paper pale blue, water-marked and rough. Devanāgarī characters ; handwriting medium small, clear and uniform. The foll. are a little discoloured.

Age.— Modern ; Śaka 1733.

Author.— Not mentioned (but is Mukundamuni).

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अगुणाय गुणाद्याय स्वछायानंतरूपिणे ॥
शुद्धाय स्वप्रकाशाय श्रीराममुनये नमः ॥ १ ॥
निर्गुणस्य प्रमेयस्य शुद्धस्याप्यमलात्मनः ॥
कथं स्वर्गादिकर्तृत्वं ब्रह्मणोप्युपपद्यते ॥ २ ॥

सत्वरजस्तमोगुणत्रयरहितस्य सर्वप्रमाणातीतस्याविद्यारहितस्य केवलस्य ब्रह्मणः सृष्टिकर्तृत्वं कथं घटते ॥ एतादृशं ब्रह्म जगतः कारणमिति न वदंति सूक्ष्मतत्त्वज्ञाः ॥ etc.

Ends.— fol. 20[a].

अथ शिष्याणामाज्ञा गुरूभ्यः ॥
एतद्विज्ञानसर्वस्वं पाखंडो नैव मन्यते ॥
किं जानाति स्वयं पापो हतश्चाप्यसदुक्तिभिः ॥
पाखंडानामभक्तानां नृणामुत्पथगामिनां ।
एतद्विज्ञानसर्वस्वं मतिमान्न प्रकाशयेत् ॥
शुद्धानां गुरुभक्तानां सुशीलानां दयावतां ।
श्रद्धालूनां सुशिष्याणामेतच्छास्त्रं प्रकाशयेत् ॥
॥ इति श्रीसर्वोपनिषत्सकलवेदांतमधिगतताप्पर्यार्थविरचितो ब्रह्मावबोध-
विवेकसिंधुनामा ग्रंथः संपूर्णः ।. ॥ शके १७३१

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 389[a].

B–Descriptive Catalogues :—
Brahmā(va)bodha of Mukunda Muni, Ind. Off. Cat. No. 2401.

भक्तिचन्द्रोदय — Bhakticandrodaya

No. 618B — No. $\frac{320}{1895\text{–}98}$

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 105 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections. Red chalk-marks on punctuation and key-words. Most foll. discoloured. First three foll. missing as well as the last one ; further folios missing are :— 50–51 and 110.

Age.— Appearance old.

Author.— Nṛsiṁhāraṇyamuni.

Begins.— fol. 4[a].

विधि ।
आग्नेयीं कृष्णरूपस्य दुरितस्य निराकृतेः ।
कर्पूरदाहवद्भस्मसात्कर्तुं बीजसंयुतम् ॥ etc.

Ends.— fol. 111[b].

सायमाद्यंतयोरह्नोः सायंप्रातश्चमध्यमे ।
उपवासफलप्रेप्सुर्जह्याद्भुक्तचतुष्टयम ॥
इति नृसिंहारण्य

भक्तितरङ्गिणी Bhaktitaraṅgiṇī

No. 619 No. $\frac{371}{1895-1902}$

Size.— 11 in. by 4½ in.

Extent.— 98 leaves ; 8 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, worm-eaten and grey. Devanāgarī characters; handwriting medium large, uniform and legible. Borders ruled with double black lines. Occasional red pencil marks under lining words. Most of the foll. are discoloured, and badly eaten up by worms Ms. contains 5 *ullāsas*.

Age.— Fairly old.

Author.— Nārāyaṇa Bhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

॥ श्रीघनमौक्तिकधारी घनरसनिधिसंश्रयोद्य हारी च ।
अनुगतभानुतनूजो राधाप्रेष्टोर्णवो जयति ॥ १ ॥

अस्यां भक्तितरंगिन्यां रसो द्वादशभेदगः ॥
एकादशस्तु चांगत्वं द्वादशे चांगिता स्मृता ॥ २ ॥

एक एव रसो ह्यत्र रसराजतयोदितः ।
यस्मिन्सर्वे गुणाः प्रोक्ता मुख्याश्चान्यत्र ते स्मृता ॥ ३ ॥

तथा हि ॥ तत्र रसस्तावच्छरीर्येव ॥ etc.

Ends.— fol. 98[a].

प्राकृतानां निबंधानां रसोक्ति नैव योजयेत् ॥
रससिद्धौ भक्तिरसे नहिंग्वादेः प्रवेशिता ॥

॥ इति श्रीनारायणभट्टविरचितायां भक्तितरंगिन्यां पंचमोल्लासः ॥
॥ श्रीकृष्णः ॥ ॥ श्रीकृष्णः ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— 1 390[a] (by other authors) ; 393[b] (भगवद्भ...°) ; Nārāyaṇa's work not mentioned.

भक्तिप्रदीप Bhaktipradīpa

No. 620 No. $\frac{466}{1899-1915}$

Size.— 7⅞ in. by 6½ in.

Extent.— 21 leaves ; 13 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with three red lines, beginning, colophons, names of authorities cited as well as punctuation marks in red. Foll. stitched in book form, and the present work forms one of a miscellaneous collection including Jayadeva's Gītagovinda (440 of 1899–1915); Mahādeva's Rādhārahasya (482 of 1899–1915) and Viṭṭhaleśvara's Śṛṅgārarasamaṇḍana (500 of 1899–1915) and a number of Bhakti stotra compositions. Foll. are discoloured, and worm-eaten.

Age.— Saṁvat 1873.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1[a].

॥ दंणा श्रीकृष्णाय नमः ॥

हितादिक श्रीहरिवंस ॥ सकमनन्यधर्मप्रतिपादनक्रमा ॥
किसोरलीलारसरंगरंजितं । नमामि वृंदावनवासिनं हरिं ॥ १ ॥
राधिकारमणकोविदं हरिं ॥ सर्वलोककलिकल्मषापहं ॥
भक्तिहेतुधृतकेलिविग्रहं ॥ तन्नमामि वनमालिनं परं ॥ २ ॥ cte.

fol. 3[a].

इति श्रीभक्तिप्रदीपे कृष्णप्रभुत्ववर्णनं नाम प्रथमोल्लासः ॥ १ ॥

fol. 5[a].

इति श्रीभ. कृष्णभक्तिप्रतिपादनो नाम द्वितीयोल्लासः ॥ २ ॥

fol. 7[a].

,, ,, श्रीराधावर्णनं नाम तृतीयोल्लासः ॥ ३ ॥

fol. 9[b].

,, ,, श्रीमद्वृंदावनवर्णनं नाम चतुर्थोल्लासः ॥ ४ ॥

fol. 12[b].

,, ,, भक्तिनिर्द्धारणो नाम पंचमोल्लासः ॥ ५ ॥

fol. 15[a].

,, ,, भक्तमहिमावर्णने षष्ठोल्लासः ॥ ६ ॥

fol. 16ᵇ.

„ „ तिलकमुद्रावर्णनं नाम सप्तमोल्लासः ॥ ७ ॥

fol. 17ᵃ.

„ „ तिलकमालावर्णनं नामाष्टमोल्लासः ॥ ८ ॥

fol. 18ᵇ.

„ „ श्रीकृष्णदेवानन्यभक्तिलक्षणनाम नवमोल्लासः ॥ ९ ॥

Ends.— fol. 20ᵇ.

यस्मात्क्षरमतीतोहं ॥ अक्षा (lost) मतोतमः ॥
अतोस्मि लोके वेदे (च) ॥ प्रस्थितः पुरुषोत्तमः ॥
सालोक्यसार्ष्टिसामीप्य ॥ सारूप्येकत्वमप्युतः ॥
दीयमानं न गृह्णं (lost) मत्सेवनं विना ॥ ५० ॥
इति श्रीभक्तिप्रदीपे प्रसादमहिमा ... निषेधसूचनं नाम
दसमोल्लासः ॥ १० ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Not mentioned.

भक्तिभास्कर

Bhaktibhāskara

No. 621

No. $\frac{387}{1899\text{–}1915}$

Size.— 13¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 35 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting large, legible but not uniform. Yellow pigment occasionally used for making corrections. Some foll. partially worm-eaten.

Age.— Fairly old.

Author.— Dharaṇīdhara.

Begins.— fol. 1ᵇ.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

इह खल्वनादिकर्मवासनानुषङ्गलब्धजन्ममरणानुबंधस्तदुच्छेदमनुपलभमान ... संसारसंतरणोपायमन्वेषमाणः परमतत्वजिज्ञासुर्निर्वेदलब्धवैराग्योवधूतवेषो निश्चक्राम कश्चिन्निकेतनान्महानुभावलाभार्थम् ॥ स च देशे देशे नानामतवादिनो जनान्पश्यति स्म .., etc.

Ends.— fol. 35^{b}.

तस्माद्यो गुरुपरमेश्वरयोर्भक्तः श्रद्धालुरास्तिकस्तस्मै रहस्यमिदं वक्तव्यमित्यर्थः ॥

या शेखरे श्रुतिगिरां हृदि योगभाजां
पादांबुजेषु सुलभा व्रजसुंदरीणां ॥
सा कापि सर्वजगतामभिरामसीमा
क्षेमाय नो भवतु गोपकिशोरमूर्त्तिः ॥
भक्तिभास्करभाषेयं भाविता देवभाषया ॥
धरणीधरधीरेण भगवद्धर्मधारिणी ॥ १ ॥

इति श्रीभक्तिभास्कर समाप्तः शुभम—

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Not mentioned.

भक्तिमञ्जरी — Bhaktimañjarī

No. 622 — No. $\frac{324}{1884\text{-}86}$

Size.— 9½ in. by 5½ in.

Extent.— 65-2 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.—Country paper thin, rough, dark grey and discoloured; Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and legible. Borders ruled with double black lines. Writing is faint on all foll. practically. Red chalk smears on colophons and key words. Occasional marginal corrections. Foll. 4,27, missing. Ms. divided into 10 *vilāsas* as follows:- I, verses 62, fol. 7^{a}; II, 44,10^{b}; III, 57,16^{a}; IV, 37,19^{a}; V, 74,26^{b}; VI, 47,30^{b}; VII, 87, 37^{a}; VIII, 40,40^{b}; IX, 156,55^{a}; X, 104,65^{a}.

Age.— Saṁvat 1802.

Author.— Harṣyarāya (son of Raghunātha)

Begins.— fol. 1^{b}.

ः श्रीः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
श्रीराधारमणं विवाहकथनोल्लासं जनन्याः पुरो ।
बद्धोलूखलनंदमोचितमहं केशीतनुच्छेदिनं ॥
हस्तीप्राणहरं च संपदिमनं स्वास्ये जगद्धारिणं ।
चंचूच्छेदकरंबकस्य पिलरौवक्षं तमीशं भजे ॥ १ ॥

आदौ सा प्रकृतिस्ततो महदहं खं वाततेजोनलं
भूमेरौषधयोन्नदेहजननं कृच्छ्रं क्रमाज्जायते ॥
यस्मादुद्भवनं भवेल्लिलयनं तत्रैव चद्रक्-लयो
यस्मात् श्रीपुरुषोत्तमाद्भवति वै तस्मै नमः शर्मणे ॥ २ ॥

fol. 7[a]. समाप्तिमाप्तः प्रथमो विलासः

Ends.— fol. 64[b].

लवणपुरनिवासी वासुदेवात्मजोभूत् ।
हरिपदगतचित्तो यो मुकुंदाभिधानः ॥
विमलमुकुटरत्नं यापिधानां सुबुद्धिः ।
विशालनगरमूलः नागरो मित्रशर्मा ॥ १०० ॥

भुवि पृथिततरः शाखापिनीशाखया
योलभत स हि सगोत्रो शार्कराख्यस्य गोत्रं ॥
हरिदतरणछोडं सर्वशास्त्राप्रपारं
परमविशदमुबुद्धिं स्वीयवंशप्रदीपं ॥ १०१ ॥

तस्य श्रीरघुनाथइत्यभिधया जातः सुतः शर्मणः
युक्तो भगवत्पदाब्जभजने सक्तोभवत्सर्वदा ॥

तद्देहोद्भवहर्षराज-(65[a]) सुमतिः श्रीकृष्णसेवारत-
श्चक्रे श्रीहरिमंजरीं हरिजनप्राणप्रियां सर्वदा ॥ १०२ ॥

श्रीमन्महावखतसिंहसुराजराज्ये
रम्ये पुरे लवणनामनि हर्षरामनेत्रा...(Lost) ..... षष्ठ्यां
गुरावरचयद्धरिमंजरीं सः ॥ १०३ ॥

पठंति नित्यं परमादरेण शृण्वंति ये वा हरिभक्तिभानः ।
तेषां न किं किं सुलभं हि लोके ध्रुवं भवेत् श्रीपतिपदमंते ॥ १०४ ॥

श्रीवानदेवी जननी च यस्य सद्बुद्धिमां श्रीरघुनाथतातः ॥
तद्धर्षरामेण कृतेत्र पुण्ये समाप्तिमीतो दशमो विलासः ॥ १०५ ॥

इति श्रीमद्रघुनाथात्मजहर्षराजविरचितायां भक्तिमंजर्यां नरसिंह-नागरानुग्रहो नाम दशमो विलासः ॥ १० ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥

श्रीहरिः प्रसन्नोस्तु ॥ १०१ ॥ संवत् १९०२ वर्षे ज्येष्ठमासे शुक्लपक्षे (65[b]) षष्ठ्यां गुरुवासरे हर्षरायेण कृता भक्तिमंजरी कृता लिखिता च ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ॥ ॥ लेखकपाठकयोः हरिः प्रसन्नोऽस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I. 390[a].

भक्तिमार्गप्रकरणसंग्रह Bhaktimārgaprakaraṇasaṁgraha

No. 623 No. $\frac{273}{1891\text{-}95}$

Size.— 10⅜ in. by 4⅝ in.

Extent.— 179 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth and dark grey. Dev anā garī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double red lines ; red pigment used for colophons, punctuation marks, etc. towards the end.

The contents are:—

1. निजाचार्यचिंतन, Verses 22, fol. 2^{b}.
2. प्रभोश्चिंतनप्रकार, 20, 4^{a}.
3. स्वमार्गमूलरूपनिरूपण, 31, 6^{a}.
4. कृष्णशब्दार्थनिरूपण, 24, 7^{b}.
5. मार्गस्वरूपनिर्णय, 19, 9^{a}.
6. स्वमार्गीयकर्त्तव्यनिरूपण, 27, 11^{a}.
7. प्रभोः सर्वतरत्वनिरूपण, 10, 11^{b}.
8. पुरुषोत्तमस्वरूपाविर्भावनिर्णय, 34, 14^{a}.
9. स्वमार्गीयसेवाफलनिर्णय, 36, 16^{b}.
10. पुष्टिमार्गीयस्वरूपनिरूपण, 7, 17^{a}.
11. स्वमार्गीयस्वरूपस्थापनप्रकार, 18, 18^{a}.
12. प्रभोश्चिंतनप्रकार, 13, 19^{a}.
13. मूलसंशयरूपनिराकरण, 10, 19^{b}.
14. स्वमार्गीयमुक्तिद्वैविध्यनिरूपण, 7, 20^{a}.
15. भक्तिद्वैविध्यनिरूपण, 8, 21^{a}.
16. स्वमार्गीयसाधनरहस्य, 8, 21^{b}.
17. स्वमार्गरहस्यनिरूपण, 12, 22^{b}.
18. स्वमार्गीयशरणसमर्पणसेवादिनिरूपण, 100, 28^{a}.
19. स्वमार्गीयसंन्यासवैलक्षण्यनिरूपण, 29, 31^{a}.
20. प्रभोः प्रादुर्भावप्रकारनिरूपण, 24, 33^{a}.
21. ब्रह्मसंबंधवाक्यकठिनांशविवेचन, 19, 34^{a}.
22. सर्वात्मभावनिरूपण, 22, 35^{b}
23. स्वमार्गीयभक्तिद्वैविध्यविवेक, 15, 36^{b}.
24. स्वमार्गीयमर्यादानिरूपण, 21, 38^{a}.
25. मधुराष्टकतात्पर्यनिरूपण, 10, 38^{b}.
26. स्वमार्गशरणद्वयनिर्णय, 22, 40^{a}.
27. प्रभुप्राकट्यहेतुनिर्णय, 13, 41^{a}.
28. तद्वाक्यार्थ, 133, 50^{a}.

29. सेवनाभावना, 1106, 127[a].
30. सर्वभोग्यसुधाधिकानिरूपण, 7, 127[b].
31. प्रभोर्वयोनिरू०, 8, 128[a].
32. अष्टाक्षरशरण, 10, 128[b].
33. नृसिंहवामनजयंती, 10, 129[b].
34. पुष्टिमार्गत्वनिश्चय, 9, 130[a]. etc.

Age.— Ms. appears to be fairly old.

Author.— Haridāsa.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

अथ श्रीवल्लभाचार्यध्यानमत्र निरूप्यते ॥
निवार्य सर्वसंदेहांस्तत्स्वरूपे कृपाबलात् ॥ १ ॥
व्रजस्त्रीहृदयं कृष्ण वियोगभरभावितं ॥
व्रजस्त्रियोपि विरहभावप्राप्तफलास्तथा ॥ २ ॥ etc.

fol. 2[b].

इति श्रीमद्दासानुदासविरचितनिजाचार्यचिंतनप्रकारः प्रथमः समाप्तः॥१॥

fol. 127[a].

अयुक्तमथवा युक्तं मदुक्तं न विचार्यतां ॥
श्रीमदाचार्यचरणदासोऽयमिति चिंतया ॥ ११०६ ॥
इति श्रीहरिदासविरचिता सेवना भावना समाप्तः ॥ ॥

fol. 138[b].

एतेनास्मत्कुलपतिः प्रभुः श्रीविट्ठलेश्वरः ॥
प्रसीदतु सदा दासे हरिदासे स्ववंशगे ॥ ५० ॥

Ends.—

माथामतखंडकाय नमः ॥ भक्तिपथप्रकाशकाय ममः ॥
अग्निकुमाराय नमः ॥ अस्मत्स्वामिने नमः ॥ सहजकस्तुरीतिलकान्विताय नमः ॥ ९ ॥
इति श्री(वि)ट्ठलाधीशस्वामिनामशतं शुभं ॥
अष्टोत्तरं सदा चित्यं सर्वचिंतानिवृत्तये ॥ १ ॥
इति श्रीविट्ठलेशाष्टोत्तरशतनामावली हरिदासविरचिता समाप्ता ॥ शुभं भवतु ॥ ग्रंथमध्ये हुतुत्पमलक्ष्यु छे मम दोश न दीयत ॥ छ ॥ श्रीकृष्णो जयति ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥ ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
भक्तिमार्गनिरूपण by Haridāsa, I 390[a].

भक्तिमार्गमर्यादा Bhaktimārgamaryādā

No. 624 No. $\frac{718}{1887\text{–}91}$

Size.— 11 in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 6 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Thin Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold, uniform. Borders ruled with two sets of double lines. Red chalk on beginning and verse numbers. Foll. discoloured near left and lower margins.

Age.— Not very old.

Author.— Viṭṭhala.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥

पितृपादाब्जयुगलं प्रणमामि कृपा मधु ।
यत्कुलं गोकुलेशेन स्वीकृतं कृपया स्वतः ॥ १ ॥
अतस्तद्वदनांभोजच्युतगीतामृतांबुधेः ।
आविर्भावे हेतुमीशानुग्रहाद्विमृशाम्यहम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 3[b].

पार्थासुपुष्टिमर्यादायामंगीकृता इति पूर्वं तदुत्पत्तिरुपदेशेन च तन्निवृत्तिः ॥
इति श्रीपितृपादाब्जदासेन निजहृद्गता ।
भक्तिमार्गस्य मर्यादा निरुक्ता विठ्ठलेन वै ॥ ॥ छ ॥

भक्तिमाहात्म्य Bhaktimāhātmya

No. 625 No. $\frac{161}{1891\text{–}95}$

Size.— $6\frac{7}{16}$ in. by 4 in.

Extent.— 13–1 leaves ; 15 lines to a page ; 10 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, thick, rough and discoloured. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Ms. in book form, stitched at back. First fol. missing. Verse numbers enclosed within double red bars. Ms. contains 105 verses, in very corrupt language, dealing with Bhakti, in the form of a dialogue between

Arjuna and Śrī Kṛṣṇa, and is incomplete. The last 3 verses enjoin in the usual style the preservation of the Ms. from oil, water, fire, etc.

Age.— Modern.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 2[a].

सरादीग्वासामदनंदीकः
द्रस्यते सीवरूपेण सो भगवान् मम प्रयै ॥ ८ ॥
पादर्घं ब्रह्मासीपितांभोजनं च ममार्जुनं ॥
अ ... (illegible) द्रीयास्यत्रीपीतांगंधपुष्पपितांमहं ॥ ९ ॥ etc.

Ends.— fol. 13[b].

इति श्रीकृष्णअर्जुनसंवादे भक्तिमाहात्मैवैराग उपासनो नाम गी—

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III 84[b].

भक्तिमीमांसा (सभाष्य)

Bhaktimīmāṁsā (with Bhāṣya)

No. 626

No. $\frac{723}{1882\text{–}83}$

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{11}{16}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Yellow pigment used for corrections; The original *sūtras* covered with red chalk. The work is divided into 3 chapters having 2 *āhnikas* each :—

Chapter	Āhnika	fol. ending
I	i	6[b]
	ii	10[b]
II	i	17[a]
	ii	27[a]
III	i	29[a]
	ii	32[a]

Age.— Śaka 1739.

Author.— Sūtra :—Śāṇḍilya.

Bhāṣya—Svapneśvara (+ Sūri or Ācārya)

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीशं वंदे ॥ अथ शांडिल्यसूत्रभक्तिमीमांसाभाष्यं स्वप्नेश्वर-विरचितं ॥

fol. 1[b].

श्रीरामकृष्णाय नमः ॥ श्रीशं वंदे ॥

गोविंदचरणांभोजमधुनो महदद्भुतं ॥
यत्पायिनो न मुह्यंति मुह्यंति यदपायिनः ॥ १ ॥
प्रपद्य परमं देवं श्रीस्वप्नेश्वरसूरिणा ॥
शांडिल्यशतसूत्रीयं भाष्यमाभाष्यतेधुना ॥ २ ॥

जीवानां ब्रह्मभावापत्तिर्मुक्तिरिति वक्ष्यते ॥ जीवा ब्रह्मणो नात्यंतं भिन्ना इति तेषां संसारस्त्रिगुणांतःकरणोपाधिकृतो न साहजिकः etc.

fol. 2[b].

(पु-)रुषार्थहेतुत्वाद्धर्मस्येव भक्तेर्मीमांसाविधित्सया इदं सूत्रं ॥ अथातो भक्तिजिज्ञासा ॥ १ ॥ अथेत्ययमधिकारार्थो नानंतर्यार्थः ॥ etc.

॥ सा परानुरक्तिरीश्वरे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 31[a].

त्रीण्येषां नेत्राणि शब्दलिंगाक्षभेदात् रुद्रवत् ॥ १०० ॥ एषां जीवानां त्रीणि साधनानि etc.

fol. 32[a].

इति श्रीमत्स्वप्नेश्वराचार्यविरचिते शांडिल्यशतसूत्रीयभाष्ये तृतीयाध्यायस्य द्वितीयमाह्निकं समाप्तं ॥ इति त्रिलक्षणभक्तिमीमांसा समाप्ता ॥ ॥ समाप्तोऽयं ग्रंथः श्रीशिवप्रीतये :भूयात् ॥ ॥ इदं पुस्तकं भगवंतमोरेश्वरात्मजेन लिखितं शके १७३९ ईश्वरनामसंवत्सर भाद्रपद वदि १३ तद्दिन श्रीपंचवटी श्रीरामसन्निधौ स्वार्थं परोपकारार्थं ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 390[a], 640[a]; II 152[a], 229[a]; III 133[a].

(2) Printed Editions :—
Emaneau 2915.

भक्तिमीमांसासूत्रभाष्य Bhaktimīmāṁsāsūtrabhāṣya

No. 627 $\frac{128}{1871\text{-}72}$

Size.— 10 in. by 4 in.

Extent.— 63 leaves ; 7 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with two spaced double black lines. Yellow pigment frequently used for corrections. Letters blurred over due to dropping away of the ink on foll. 1^b etc. Red chalk used over leading words and passages. Ms. is fragile so far as initial and final folios are concerned. Fol. 1^a contains : शतसूत्र भाष्य and सदुभट्टस्येदं पुस्तकं यादवजी व्यासेन दत्तं काश्यां, the name सदुभट्ट being struck off later.

Age.— Saṁvat 1706.

Author.— Text.— Śāṇḍilya.
Comm.— Svapneśvara.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः । नारायणाय नमः ॥
प्रपद्य परमं देवं श्रीस्वप्नेश्वरसूरिणा ।
शांडिल्यशतसूत्रीयं भाष्यमाभाष्यतेऽधुना ॥ १ ॥
गोविंदचरणद्वंद्वमधुनो महदद्भुतं ।
यत्पायिनो न मुह्यंति मुह्यंति यदपायिनः ॥ २ ॥

जीवानां ब्रह्मभावापत्तिः etc. as in No. 626.

Ends.— fol. 63^b.

प्रलये तु प्रलयाख्यविकारातिरिक्तस्य वि...रस्याभाव ए—संस्करसुक्ष्मत्मना तिष्ठंतीति न कोपि दोषः । इति श्रीस्वप्नेश्वराचार्यविरचिते शतसूत्रीयभाष्ये तृतीयाध्यायस्य द्वितीयमाह्निकम् ॥

इति त्रिलक्षणी भक्तिमीमांसा स. संवत्सरे १७०६ ॥ सुप्पइ ॥ दुधी ॥

References— See No. 626.

भक्तिरत्नाकर
(सटीक)

Bhaktiratnākara
(with comm.)

No. 628

No. $\frac{710}{1882\text{-}83}$

Size.— 10½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 24 leaves ; 11 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines in two spaced sets. Fol. 1^{b} enclosed in ornamental borders of two rectangles in black and red. Beginning, punctuation-marks on foll. 1 and 2 in red. Yellow pigment for deletion. Marginal additions and corrections. Many folios defaced, worm-eaten or otherwise in bad condition. Text in centre, com. above and below it.

Age.— Appears old.

Author.— Text.— Vanamālibhaṭṭa (Son of Śivadāsa).

Begins.— fol. 1^{b}.

Text.— fol. 2^{a}.

जयति जननिवासो देवकीजन्मवादो
यदुवरपरिषत्स्वैर्दोर्भिरस्यन्नधर्मं (?)।
स्थिरतरवृजिनघ्नः सुस्मितश्रीमुखेन
व्रजपुरवनितानां वर्द्धयन् कामदेवम् ॥ १ ॥ etc.

Comm.— fol. 1^{b}.

श्रीराधावरगिरवरचंद्रो जयति ।
भूयाद्भद्राय जगतां कृष्णः कमललोचनः ।
कालिन्दीकेलिसंहृष्टो मेघश्यामोऽतिसुंदरः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 24^{a}.

Text.—

साधूनां स्वत एव संमतिरिह स्यादेव भक्त्यार्थिनामालोक्य प्रथमश्रमं च विदुषामस्मिन्भवेदादरः । ये केचित्परवृत्युपश्रुतिपरास्तानर्थये मत्कृतिं भूयो वीक्ष्य वदंत्ववद्यमिह के सावासनास्थास्यति ॥

इति श्रीमत्कृष्ण.चन्द्रसेवकोदीच्यावतंससशिवदासात्मजवनमालिभट्ट-विरचिते ना...ग्रंथाद्धिलब्धभक्तिरत्नाकरे नवमं प्रकरणं समाप्तम् ॥ ९ ॥

Comm.—

वाराणस्यां महेशस्य सांनिध्ये हरिमंदिरे ।
भक्तिरत्नाकरो नाम्ना जातोयं भक्तवल्लभः ॥ ३ ॥

भक्तिरत्नाकरे टीका मुक्तावली ..... ।
..... तनूजेन रचिता शुभदास्तु वः। ॥ ४ ॥
इति श्रीभक्तिरत्नाकरे मुक्तावलीटीकायां नवमं प्रकरणं समाप्तम् ॥९॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 390[a] (our Ms.); III 84[b].

भक्तिरत्नावलि
(सटीका)

No. 629

Bhaktiratnāvali
(with Comm.)

No. 122/1902-07

Size.— 10⅝ in. by 4⅝ in.

Extent.— 55 leaves; 13 lines to a page; 64–81 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders in two double black lines; red pigment frequently used; text in the middle with the commentary above and below it; complete.

Age.— Saṁvat 1745; Śaka 1565.

Author.— Text.— Viṣṇupurī (?)

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

श्रीकृष्णाय नमः ।
जयति जननिवासो देवकीजन्मवादो
यदुवरपरिषत्स्वैर्दोर्भिरस्थन्नधर्मं ।
स्थिरचरवृजिनघ्नः सुस्मितश्रीमुखेन
व्रजपुरवनितानां वर्धयन् कामदेवम् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः ॥
ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां etc.

Ends.— fol. 55[a].

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदविंदुप्रोन्मीलितविवेकतैरभुक्त परमहंसविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धिघलध्वा (?) श्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां सुकांतिमाला संपूर्णं रामकृष्णाभ्यां नमो नमः श्रीकृष्णाय नमो नमः १

इति श्री भगवद्भक्तिरत्नावल्यां टीकायां सुकांतिमाला समाप्ता। शुभमस्तु संवत् १७४५ समे ये पुसमासे शुक्लपक्षे ४ वार रविवार वाराणस्यां मध्ये वैष्णवदयालदासेन संपादिता स्वपठनार्थं श्रीकृष्णाय नमो नमः श्रीकृष्णाय नमो नमः रामराम

भक्तिरसामृतसिन्धु Bhaktirasāmṛtasindhu

No. 630 No. 727/1887-91

Size— $11\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 174 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, greyish and well preserved. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double red lines on foll. 1-60 ; no borders thereafter. Ms. is complete. I, i, fol. 4^b ; ii, 27^b ; iii, 32^a ; iv, 33^b; etc. indicated on the top of right margin.

Age.— Śaka 1713.

Begins.— fol. 1^a.

॥ भक्तिरसामृतसिंधुनामायं ग्रंथ इति ज्ञेयम् ॥

fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

अखिलरसामृतमूर्तिः प्रसृमरुचिरुद्धतारकापालिः
कलितश्यामललतो राधाप्रेयान्विधुर्जयति ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 173^b.

ग्रंथस्य गौरवभयादस्या भक्तिरसश्रियः ॥
समाहृतिः समासेन मया सेयं विनिर्म्मिता ॥ ४३ ॥

इति श्रीभक्तिरसासिंधौ उत्तरविभागे गौणभक्तिरसनिरूपणे रसाभास-लहरी नवमीयं समाप्ता ॥ ९ ॥

fol. 174^a.

गोपालरूपशोभां दधदपि रघुनाथभावविस्तारी ॥
तुष्यतु सनातनात्मा उत्तरभागे रसांभोधेः ॥ १ ॥

इति भक्तिरसामृतसिंधौ गौणभक्तिनिरूपणं नाम चतुर्थो विभागः ॥ ॥ ४ ॥

रामांकशक्रगणिते १४९३ शाके गोकुलमधिष्ठितेनायं ॥
भक्तिरसामृतसिंधुर्विटंकितः क्षुद्ररूपेण ॥ १ ॥
समाप्तोऽयं भक्तिरसामृतासिंधुनामा ग्रंथ इति ज्ञेयं

शाके १७१३ विरोधिकृत् नाम संवत्सरे भाद्रपदे मासि कृष्णपक्षे षष्ठ्यां रविवासरे ग्रंथलेखनं समाप्तं ॥

श्रीकृष्णगुणग्रथितो भक्तिरसाद्यः प्रियश्च भक्तानां ॥
भक्तिरसामृतसिंधुर्लिखितो नारायणाभिधेन ॥ १ ॥
मरुदेशोऽपि हि दैवाज्जलमिव लब्धः सुदुर्लभो ग्रंथः ॥
भक्तिरसामृतसिंधुर्मुदेस्तु रचितः सनातनात्मना ॥ २ ॥
समाप्तोऽयं भक्तिरसामृतसिंधुः ॥ श्रीराम जयराम जयजय राम श्रीकृष्ण जयकृष्ण जयजय कृष्ण ॥

fol. 174[b].

समाप्तोऽयं भक्तिरसामृतसिंधुः तच्छ्लोकसंख्या २०२५ पत्राणि ॥ १७४ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 390[b]; II 88[ab], 214[a]; III 84[b].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2501–2.

भक्तिरसामृतसिन्धुटीका
(= दुर्गमसंगमनी)

Bhaktirasāmṛtasindhuṭīkā
(= Durgamasaṁgamanī)

No. 631

No. $\frac{728}{1887\text{–}91}$

Size.— $11\frac{15}{16}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 136 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and greyish. Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and legible. Occasional marginal corrections or additions. Chapter and section indicated on the right margin.

Age.— Śaka 1713.

Author.— Jīva Gosvāmin

Begins.— fol. 1[a].

भक्तिरसामृतसिंधुटीकायाः पुस्तकमिदमिति ज्ञेयं ॥

fol. 1[b].

श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥
सनातनसमो यस्य ज्यायान् श्रीमान् सनातनः ॥
श्रीवल्लभानुजः सोऽसौ श्रीरूपो जीवसद्गतिः ॥

अथ श्रीमाग्सोयं ग्रंथकारः सकलभागवतलोकहिताभिलाषपरवशतया प्रकाशितैः स्वहृदयदिव्यकमलकोमलविलासिभिः श्रीमद्भागवतरसैरेव भक्तिरसामृतसिंधुनामानं ग्रंथमपूर्वरचनमाचिन्वानस्तद्वर्णयितव्यस्यैव च सर्वोत्तमतां निश्चिन्वानस्तद्व्यंजनयैव मंगलमासंजयति एवं सर्व एव ग्रंथोऽयं मंगलरूप इति च विज्ञापयति अखिलेति etc.

Ends.— fol. 135[b].

यदपि च नातिविशुद्धा तथापि सद्भिः कदाप्युरीकार्या ॥
दुर्गमसंगमनीयं नौकेवास्यामृतांभोधेः ॥ २ ॥

समाप्तेयं भक्तिरसामृतसिंधुटीका तेषामेव प्रीतये भवतु शाके १७१३ विरोधिकृत् नाम संवत्सरे कार्त्तिकमासे शुक्लपक्षे एकादश्यां रविवासरे रात्रौ प्रथमयामद्वितीयघटौ दुर्गमसंगमनीनाम्नी भक्तिरसामृतसिंधुटीका समाप्तमिति ज्ञेयं ॥

दुर्गमसंगमनीयं टीका (136[a]) ललिता रसामृतांबोधेः ॥
नारायणाह्वयेन प्रीत्या लिखितास्तु सा मुदे तु सतां ॥ १ ॥
समाप्तेयं टीका ॥ श्रीकृष्ण ..... etc. ..... ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 88[b]; III 84[b].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. nos. 2503-4.

भक्तिरसामृतसिन्धु
(दुर्गमसंगमनी)

Bhaktirasāmṛtasindhu
(Durgamasaṁgamanī)

No. 632

No. $\frac{635}{1886\text{–}92}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 163 – 46 = 117 leaves; 14 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey. Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and uniform. Foliation commences from 47. Text in the centre with comm. above and below it. Ms. extends up to गौणभक्तिरसादि-

निरूपण of the उत्तरविभाग. White pigment used for corrections; important words and colophons smeared with red chalk. Occasional marginal additions and corrections.

Age.— Saṁvat 1900, Śaka 1765.

Author.— Raghunātha (?)

Begins.— fol. 47[a].

Text.—

रणं प्रोक्तं गोविंदस्य चतुष्टयं ॥ १६ ॥

एवं गुणाश्चतुर्भेदाश्चतुःषष्टिरुदाहृताः ॥

सोदाहरणमेतेषां लक्षणं क्रियते क्रमात् ॥ १ ॥

श्लाघ्यांगसन्निवेशो यः सुरभ्यांगः स कथ्यते ॥ १७ ॥ etc.

Comm.—

इत्यसाधारणमिति तदेवमपि सिद्धांतस्वभेदेऽपीत्यादौ रसनोत्कृष्यते कृष्णरूपमिति यदुक्तं तद्रूपलक्षणमेव ज्ञेयं ॥ १६ ॥

चतुर्भेदा इति ॥ etc.

fol. 75[a].

इति भक्तिरसामृतसिंधौ दक्षिणभागे भक्तिरससामान्यनिरूपणेऽनुभावलहरी द्वितीया ॥ २ ॥

fol. 81[b].

... सात्विकलहरी तृतीया ॥ ३ ॥

fol. 98[b].

... व्यभिचारलहरी ॥ ४ ॥

fol. 109[a].

... स्थायिभावलहरी

गोपालरूपशोभां दधदपि रघुनाथभावविस्तारी।

तुष्यतु सनातनात्मा दक्षिणभागे सुधाम्बुनिधेः ॥

इति भक्तिरसामृतसिंधौ भक्तिरससामान्यनिरूपणो वामदक्षिणो विभागः ॥ २ ॥

Comm.—

इति पंचलहर्य्यात्मके दक्षिणविभागे भक्तिरससामान्यनिरूपणे दुर्गमसंगमनीनाम्न्यां टीकायां स्थायिभावलहरी पंचमी ॥ ५ ॥ समाप्तोदयं दक्षिणविभागः घृतेति पूर्ववद् श्लिष्टं ॥

fol. 113[a].

... मुख्यभक्तिपंचकनिरूपणे शांतभक्तलहरी ॥ १ ॥

fol. 125[a].

... प्रीतिभक्तिरसलहरी ॥ २ ॥

fol. 133[b].

... प्रेयोभक्तिरसलहरी ॥ ३ ॥

fol. 143[a].

... वत्सलभक्तिलहरी ॥ ४ ॥

fol. 145[a].

... मधुराख्यभक्तिरसलहरी ॥ ५ ॥

इति ... मुख्यरसभक्तिनिरूपणं नाम पश्चिमोविभागस्तृतीयः ॥३॥

fol. 146[b].

... उत्तरविभागे गौणभक्तिरसनिरूपणे हास्यभक्तिरसलहरी॥१॥

fol. 148[a].

... अद्भुतभक्तिरसलहरी ॥ २ ॥

fol. 151[a].

... वीरभक्तिरसलहरी ॥ ३ ॥

fol. 151[b].

... करुणभक्ति ,, ,, ॥ ४ ॥

fol. 154[a].

... रौद्रभक्ति ,, ,, ॥ ६ ॥

fol. 154[b].

... भयानक ,, ,, ॥ ६ ॥

fol. 155[a].

... वीभत्सा ,, ,, ॥ ७ ॥

fol. 161[a].

... मैत्रीवैरस्थितिलहरी ॥ ८ ॥

fol. 163[a]. Text.—

इति भक्तिरसामृतसिंधौ गौणभक्तिरसादिनिरूपणं नाम चतुर्थो विभागः ॥ समाप्तोयं भक्तिरसामृतसिंधुरिति ॥ शुभं भवतु ॥

fol. 163[b]. Comm.—

संवत् १९०० शाके १७६५ आश्विनशुक्ल ७ लिप्यकृतं शिववक-सन्वौव्ये पुस्तकवल देजगी हरीतवालकी छ शुभं भवतु श्रीरस्तुः ।

भक्तिरसामृतसिन्धु Bhaktirasāmṛtasindhu

No. 633 No. $\frac{737}{1884-87}$

Size.— 8§ in. by 4½ in.

Extent.— 175 leaves; 9 lines to a page; 21 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, dark-grey and badly preserved. Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with three black lines; but right-hand margin of most foll. destroyed. Ms. is in a fragmentary condition; foliation difficult to be read in each case. White pigment used for corrections. Foll. missing: 1, 161–84, etc. The first four unnumbered foll. belong to the उत्तरार्ध section; but the foll. are in such a state as to preclude any restitution to original order. Red pencil-marks are seen on many words, etc. incomplete.

Age.— Fairly old.

Begins.— Fol. 1[a].

नायिकास्वप्यनेकासु वदंत्युपरसं शुचिं ॥ विभाव..... (Lost)

1[b].

॥ अथ शृंगारोवरसः ॥ तत्र स्थायि वैरूप्यं ॥ etc.

fol. 5[a].

दुरूहामेव तनुते गंति सौख्यस्य कामपि ॥

॥ इति श्रीभ(क्ति) रसामृतसिंधावुत्तरविभागे गौणभक्तिरसनिरूपणे करुणभक्तिरसलहरी ॥ अथ रौद्रभक्तिरसः ॥ etc.

fol. 2[a].

सुचिरं तव भक्तिरसामृतांभोधिः ॥ ५ ॥

भक्तिरसस्य प्रस्तुतिरखिलजगन्मंगलप्रसंगस्यः ।

अज्ञेनापि मयास्मिन् क्रियते सुहृदां प्रमोदाय ॥ ६ ॥ etc.

fol. 5[a].

इति श्रीहरिभक्तिरसामृतसिंधौ पूर्व्वविभागे भक्तिसामान्यलहरी ॥

fol. 40[b].

इति श्रीभक्तिरसामृतसिंधौ पूर्व्वविभागे रतिभक्तिलहरी ॥ अथ प्रेमा ॥

etc.

Ends.— fol. 214[b].

मतिस्मृतिप्रभृतयो विज्ञेया व्यभिचारिणः ॥

भक्तिरसामृतसिन्धु
(सटीक)
(दुर्गमसंगमनी)

Bhaktirasāmṛtasindhu
(With Commentary)
(Durgamasaṁgamanī)

No. 634

No. $\frac{159}{1883-84}$

Size.— 12 in. by 5¾ in.

Extent.— 86 leaves ; 10 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey. Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with three black lines. Punctuation-marks in red. Ms. consists of foll. 2-11, 15-74, 112-119, 170-175 and two last leaves bearing no foliation ; Thus it is of a fragmentary nature. Yellow pigment used for occasional corrections.

Age.— Saṁvat 1770.

Text :—Sanātana Gosvāmin.

Comm.— Caitanyadāsa (= Jīva Gosvāmin)

Begins.—fol. 2[a].

... र्नभितत्तदेवेति ॥ अत एव प्राक्यसमयमात्रदृष्टया या लोकस्याप्रतीतिस्तस्यानिराथको वर्त्तमानप्रयोगः तथा च प्रमाणानि ॥ etc.

fol 3[b].

Text—

अखिलरसामृतमूर्तिः प्रसृमररुचिरुद्धतारकापालिः ॥
कलितश्यामाललितो राधाप्रेयान् विधुर्जयति ॥ १ ॥

श्रीराधाकान्ताय नमः ० ० ॥

fol. 4[a].

हृदि यस्य प्रेरणया वर्त्तितोहं वराकरूपोपि ॥
तस्य हरेः पदकमलं वंदे चैतन्यदेवस्य ॥ २ ॥
विश्राममंदिरतया तस्य सनातनतनोर्मदीशस्य ॥
भक्तिरसामृतसिंधुर्भवतु सदायं प्रमोदाय ॥ ३ ॥ etc.

fol. 11[b]—

स्वल्पापि रुचिरेव स्याद्भक्तितत्वावबोधिका ॥
युक्तिस्तु केवला नैव यदस्या अप्रतिष्ठता ॥ ३४ ॥

तथा प्राचीनैरप्युक्तं ॥
यत्नेन पादितोप्यर्थः कुशलैरनुमातृभिः ॥

अभियुक्ततरैरन्यैरन्यथैवोपपाद्यते ॥
इति भक्तिरसामृतसिंधौ पूर्वविभागे सामान्यलहरी ॥

Comm.—

इति दुर्गमसंगमनीनाम्न्यां भक्तिरसामृतसिंधुटीकायां लहरीचतुष्टयात्मके पूर्वविभागे सामान्यलहरी प्रथमा ॥

fol. 47[b].

इति भक्तिर० ... पूर्वविभागे साधनलहरी द्वितीया ॥

fol. 54[c].

इति भक्तिर० ... ... ॥ ॥ भक्तिलहरी तृतीया ॥

Ends.— Last fol.—

Text— 23.

२३ रामांकशक्रगणिते १४६३ शाके गोकुलमधिष्टतेनायं
भक्तिरसामृतसिंधुर्विटंकितः क्षुद्ररूपेण ॥ ०॥ ०॥ राधाकांत

Comm.—

यदपि च नाति विशुद्धा तदपि च सद्भिः कदाप्युरीकार्या । दुर्गमसंगमनीयं नौके वास्यामृतांभोधेः ॥

समाप्ता चेयं टीका तेषामेव प्रीतये भवतु ॥
संवत् ॥ १७७० ॥ चैतसुदि त्रयोदसी सनिवारे लि० ॥

चैतन्यदास श्री ∪ सन्निधौ वृंदावनमध्ये श्रीश्रीश्रीप्रेमीजूकी कुजमध्ये समाप्तोयं ग्रंथः ॥ परेनार्थं ॥ ललितदासपठनार्थोयं ॥ श्री श्री सुभमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus:Catalogorum :—
I 390[b]; II 83[a-b], 214[a]; III 84[b].

भक्तिरहस्य — Bhaktirahasya

No. 635 — No. $\frac{637\text{–A}}{1886\text{–}90}$

Size.— 9⅞ in. by 5⅞ in.

Extent.— 30 leaves ; 13 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.—Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters; handwriting medium, uniform and legible. Borders ruled with double red lines. Yellow pigment used for corrections. Ink has spread on the foll. on both

sides. Ms. divided into *ullāsas* as follows—I, verses 23, fol. 2^a; II, 40, 4^a; III, 42, 5^b; IV, 51, 7^b; V, 36, 9^a; VI, 82, 12^b; VII, 35, 13^b; VIII, 22, 14^b; IX, 30, 16^a: X, 350, 30^a; At the end of this there are 2 stotras consisting of respectively 8 and 10 verses,.

Age.— Samvat 1802.

Author.— Somanātha.

Begins.— fol. 1^b.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
राधाराधारमणौ निकुंजकेलिप्रियौ नत्वा ॥
क्रियन्ते भक्तिरहस्यं तदुभयदसेविना प्रीत्यै ॥ १ ॥
पूर्वं श्रीकृष्णदेवस्य प्रभुत्वं प्रतिपाद्यते ॥
ततोस्य भजनीयत्वं ततस्तत्स्थानमद्भुतं ॥ २ ॥
ततो भक्तिप्रकारश्च ततस्तद्भक्तलक्षणं ॥
ततः सेवाप्रकारोस्य प्रसादमहिमा ततः ॥ ३ ॥
ततोन्नादिकपाविद्यं तत प्रेमविलक्षणं ॥
ततो महोत्सवाः सर्वे साधुलोकसुखप्रदा ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 30^a.

ग्रंथं भक्तिरहस्यनामकमिमं श्रीसोमनाथोऽन्यधात् ।
नानाग्रंथमतं विलोक्य मनसा हर्षाय हर्षात्मनां ॥
तुष्येतामुना मनोज्ञयमुनातीरस्थकुंजप्रियौ ।
राधानंदकिशोरकौ निजजनानंदप्रदानोद्यतौ ॥ ४९ ॥
युग्मेंदुरसचंद्राब्दे तपस्ये दशमीतिथौ ॥
कृष्णायां मूलभे सौम्ये ग्रंथोयं पूर्णतामगात् ॥ ५० ॥

॥ इति श्रीमति भक्तिरहस्ये श्रीराधाकृष्णमहोत्सवकथनो नाम दशम-उल्लासः ॥ ग्रंथसंख्या श्लोक ७५१ ग्रंथे
ग्रंथे भक्तिरहस्याख्ये प्रमाणमपि बुध्यतां ॥
एकदशोत्तराण्येव सप्तश्लोकशतानि च ॥
आनंदकंदसन्मूलमुकुंदपदपंकजं ॥
बंदे बृंदारकैर्बंद्यवल्लबीबाल्यबल्लभं ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 88^b; III 84^b.

भक्तिरहस्य Bhaktirahasya

No. 636 No. $\frac{318}{1895\text{-}98}$

Size.— 10½ in. by 4¾ in.

Extent.— 28 leaves ; 12 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with three black lines; red chalk used for smearing verse-numbers. Ms. divided into *ullāsas* as follows—I, verses 23, fol. 2[a]; II, 40, 3[b]; III, 42, 5[a]; IV 51, 7[a]; V, 36, 8[b]; VI, 82, 11[b]; VII, 34, 13[a]; VIII, 22, 14[a]; IX, 30, 15[a]; X, 350, 28[b].

Age.— Saṁvat 1631.

Author.— Somanātha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

राधाराधारमणौ निकुंजकेलिप्रियौ नत्वा ॥ etc.

Ends.— fol. 28[b].

इति श्रीश्रीमति भक्तिरहस्ये राधाकृष्णमहोत्सवकथनो नाम दशम उल्लासः ॥ १० ॥

ग्रंथे भक्तिरहस्याख्ये प्रमाणमपि वुध्यतां ॥
एकादशोत्तराण्येव सप्तश्लोकशतानि च ॥ १ ॥

आनंदकंदसन्मूलमुकुंदपदपंकजं ॥
वंदे वृंदारकैर्वंद्यवल्लवीवालवल्लभं ॥ २ ॥

॥ शुभं भवतु ॥ संवत् १६३१ वर्षे भाद्रपदमासि शुक्लपक्षे एकादश्यां तिथौ शनौ वारे गोपीनाथनाम्ना लिखितोयं भक्तिरहस्यं ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं (म)या ॥
यदि शुद्धमशुद्धो वा मम दोषो न दीयते ॥
मंगलं लेखकानां तु पाठकानां तु मंगलं ॥

मंगलं सर्वभूतानां भूयात् कृष्णप्रसादतः ॥ श्री ॥ ठ ॥ शुभमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ श्री ॥ ॥ राम ॥

भक्तिवर्धिनीविवृति Bhaktivardhinī-vivṛti

No. 637 No. 719/1887-91

Size.— $9\frac{1}{16}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium clear and uniform. Borders ruled with double or three black lines ; verse-numbers and important words smeared with red chalk. Yellow pigment used for making corrections.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1^b.

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

॥ भक्तिकल्पलताबीजस्थायिभावात्मने स्वतः ॥
पुष्टिजीवहृदिस्थाय श्रीमद्भगवते नमः ॥ १ ॥
भक्तिकल्पलतोत्पत्तिवृद्धिदोहददायकान् ॥
नमामि श्रीमदाचार्यान्प्रभून्दीनानुकंपिनः ॥ २ ॥

अथ श्रीमदाचार्यचरणैः स्वमार्गीयाणां ब्रह्मसंबंधकरणानंतरं दासधर्मत्वात्कृष्णसेवा सदा कार्योयुक्तं सा च चेतस्तत्प्रवणं सेवेति तस्याश्च मानस्याफलरूपता तत्साधनं च etc.

Text.—

(यथा) भक्तिः प्रवृद्धा स्यात्तथोपायो निरूप्यत इति ॥

Ends.— fol. 10^a.

Text.—

य एतत्समधीयेत तस्यापि स्याद्दृढा रतिरिति ॥

सेवाश्रवणाद्यसंभवे य एतद्भक्तिवर्धिनी स्तोत्रं सम्यगर्थावधारणपूर्वकं समधीयेत तस्यापि बीजभावरूपस्थायिभावात्मिका रतिर्द-(10^b)ढा स्यादित्याशीर्दानं ॥

॥ श्रीमदाचार्यकृपया तद्वाचामर्थसंगतिः ॥
प्रादुरासीन्मम स्वांते तन्मयेत्थं निरूप्यते ॥ १ ॥
प्रौढ्या साक्षिणस्तत्र त एव प्रभवो यदि ॥
जीवत्वादन्यथा प्रोक्तं क्षमंतां करुणार्णवाः ॥ २ ॥

॥ श्री ॥ ॥ इति श्रीमद्भक्तिवर्द्धिनीविवृतिः संपूर्णा ॥
श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
भक्तिवर्धिनी* by Vallabhācārya. III 84[b]. Only this Ms. mentioned by Aufrecht.— But for Vallabhācārya's भक्ति(वि)वर्धिनी see I 390[b]; II 88[b].
B–Descriptive Catalogues :—
India Office Cat. No. 2515(28)

भक्तिवर्धिनी
(सटीका)

Bhaktivardhinī
(with commentary)

No. 638

No. $\frac{721}{1884\text{–}87}$

Size.— 9¾ in. by 5¼ in.

Extent.— 13 leaves ; 10 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Text in centre with Com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Fol. 1[a]. श्री गोकुलनाथजीकृता भक्तिवर्धिनी टीका पत्र ३॥ in a different hand. The last folio defaced near left margin.

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vallabha ?
Com—Vallabha.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

श्रीहरिः

यथा भक्तिः प्रवृद्धा स्यात्तथोपायो निरूप्यते etc.

Comm.—

श्रीकृष्णाय नमः ॥

नत्वा स्वाचार्यपादाब्जं कृपा मधु सुपूरितं ।
ततरागारक्तबुध्या व्याख्यास्ये भक्तिवर्द्धिनीम् ॥ etc.

Ends.— fol. 12[b].

Text.—

य एतत्समधीयेत तस्यापि स्यादृढा रतिः ॥ इति भक्तिवर्धिनी ॥

---

* The title in the Ms. is भक्तिवर्धिनीविवृति but Aufrecht does not record it although his reference Bd. 719 is to this Ms.

Comm.— fol. 13[a].

श्रीवल्लभेन रचिता या विवृतिर्भक्तिवर्द्धिन्याः ।
चित्रं समस्ते लोके संजाता भक्तिवर्द्धिनी सापि ॥ ५ ॥

इति श्रीपितृचरणैकतान-श्रीश्रीवल्लभरचिता भक्तिवर्द्धिनीविवृत्तिः संपूर्णा ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्री ॥

भक्तिविवेक

No. 639

Bhaktiviveka

No. $\frac{699}{1887\text{–}91}$

Size.— 12$\frac{7}{8}$ in. by 5$\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 62–5 = 57 leaves ; 12 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and discoloured. Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and legible. Foll. 56-60 missing. Ms. is in bad state of preservation, the writing having faded on several foll. Yellow pigment used for corrections.

Age.— Saṁvat. 1778.

Author.— Śrīnivāsācārya.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः सच्चिदानंदविग्रहाय जगज्जनानादिविचित्रलीलारसानुभवकंदाय श्रीरघुकुलोत्तमहंसाय श्रीरामचंद्राय ॥ अथ भगवद्भक्तिर्विविच्यते ॥ तत्र पूर्णपुरुषोत्तमसंबंधि ज्ञानकर्मादिकं भक्तिरुच्यते ॥ मदर्थमत्कर्माणीति वाक्यात् ॥ पूर्णः पुरुषोत्तमः श्रीरामः सकलशास्त्रसिद्धांततवेदपुराणादिवचनैः प्रतिपाद्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 62[a].

तादृशं भयरूपशृंगारलीलामधुरं भगवत्स्वरूपं तत्परिकरस्थत्वेन भावनीयमिति महत्साधनमिति विवेचिता साधनभक्तिः ।

इति श्रीरामानुजाचार्यचरणकमलपरागानुरक्तश्रीनिवासाचार्यकृत-भक्तिविवेके प्रथमं शास्त्रार्थप्रकरणं समाप्तं ॥ श्री सं १७७८ का. कृ. १ सोम ॥ श्रीसहजानंदिनी जयति ॥ रामार्षणा लिखापितमिदं ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— III. 84[b].

भक्तिसामान्यनिरूपण Bhaktisāmānyanirūpaṇa

No. 640 No. $\frac{56}{1872\text{-}73}$

Size.— 11⅜ in. by 4 in.

Extent.— 44 leaves ; 7 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and clear. Margins ruled with double spaced black lines. Similarly first line of writing on each fol. is ruled with a faint black line. Edges of most foll. are frilled. Yellow pigment used occasionally for corrections. Discolouration on edges of most foll.

Age.— Fairly old.

Author.— Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीरामकृष्णौ जयतः । गणपतये नमः ।
पदनखनिविष्टमूर्त्तिभिरेकादशरूपतामिवावहन्निजां ।
यं समुपास्ते गिरीशस्तं वंदे नंदमदिरेकंचित् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 44^{a}.

अनंतरोल्लीसेतु । सप्रपंचमुदा हरिते प्रमेत्युपरम्यते ।
लक्षणं भगवद्भक्तेः साधनं सोपपत्तिकं ।
सभूमिकं स्वरूपं च यथाबुद्धी तम् ॥ १ ॥

इति श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितं भक्तिसामान्यनिरूपणं नाम प्रथम उल्ला(स) समाप्तः ॥ ॥ श्रीरामरामराम

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 390^{b}.

भक्तिसिद्धान्तवृत्ति Bhaktisiddhāntavṛtti

No. 641 No. $\frac{131}{1884\text{-}86}$

Size.— 9¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 24 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, musty and grey. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Some foll. torn ; others discoloured. Occasional marginal additions or corrections.

Age.— Saṁvat 1811.
Author.— Gokulanātha.
Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

नत्वा पितृपदांभोजं सर्वाभीष्टप्रदायकं ॥
कृष्णवाङ्मूलकाचार्यवचो व्याख्यातुमुद्यतः ॥ १ ॥
यद्यपीश्वरवाक्यानामभिप्रायोऽतिदुर्गमः ॥
मदीयोऽयमिति ज्ञात्वा ज्ञापयिष्यत्युदारधीः ॥ २ ॥

अथ यदैव श्रीगोकुलस्वामी स्वमनोभिलषितप्रकारकशुद्धपुष्टिभक्तिमार्गं प्रकटयितुं मनः कृतवान् तदैव स्वमुखारविंदरूपाचार्याणामेव प्रकटनसामर्थ्यं ज्ञात्वा भुवि प्राकट्यार्थं आज्ञां दत्तवान् तदाचार्या अपि भगवदभिप्रायं ज्ञात्वा etc.

Ends.— fol. 14[a].

भक्तिसिद्धांतवाक्यानां श्रुतानां भगवन्मुखात् ॥
स्वाचार्यैः पद्यबद्धानां भक्तिसिद्धांतसिद्धये ॥
व्याख्यानं कृतमाचार्यपदब्रह्माभिधेन मे ॥
स्वाचार्यास्तेन तुष्यंतु मयि निः(सा)धने स्वतम् ॥ २ ॥

इति श्रीपितृचरणैकतान-श्रीगोकुलनाथ-विरचिता भक्तिसिद्धांतवृत्तिः संपूर्णा ॥ संवत् १८११ वर्षे पोष सुदि १४ दीने बुधवासरे लिखित वैष्णवनोदास भट ईछाराम ज्ञाति वीसनगरानागर ॥ श्री श्रीकृष्ण ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 390[b].

भक्तिसिद्धान्तविवृति — Bhaktisiddhāntavivṛti

No. 642 — No. 272 / 1882-83

Size.— 8¼ in. by 4¾ in.
Extent.— 11 leaves ; 9 lines to a page ; 33 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, clear and good. No border rulings. Occasional marginal corrections and additions. Red chalk on important words or verse endings.
Age.— Appears old.
Author.— Gokulanātha.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोकुलेशाय नमः ॥

नत्वा पितृपदांभोजं सर्वाभीष्टप्रदायकं ।
कृष्ण वाङ्मूलकाचार्यवचो व्याख्यातुमुद्यतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

भक्तिसिद्धान्तवाक्यानां श्रुतानां भगवन्मुखात् ।
स्वाचार्यैः पद्यबन्धानां स्वीयानां बोधसिद्धये ॥ १ ॥
व्याख्यानं कृतमाचार्यपादपद्माभिधेन मे ।
स्वाचार्यास्तेन तुष्यंतु मयि निःसाधने स्वतः ॥ २ ॥

इति श्रीपितृचरणैकतान-श्रीगोकुलनाथ-विरचिता भक्तिसिद्धांत-विवृतिः समाप्ता ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ श्री ॥

भक्तिहंसविवृति — Bhaktihaṁsavivṛti

No. 643 — No. 85 / 1881–82

Size.— 8¾ in. by 4 in.

Extent.— 11 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper medium thick, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. The alternate title is भक्तितरंगिणी.

Age.— Old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

यदंघ्रिसंगिसंगेन संगारसंगिनोंगिकः ॥
भवंति भागिनो भक्तेस्तमीशं विठ्ठलं नुमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[b].

इति श्रीश्रीवल्लभनंदन-चंदन-चरणैकशरणश्रीरघुनाथकृतौ भक्तिहंस-विवृतिः समाप्ताः ॥

भक्तितरंगिणी ॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catlogorum :—
भक्तिहंस of Viṭṭhala Dīkṣita. I 391[a]; II 88[b] (Comm. by Raghunātha); III 84[b].

भक्तिहंसविवृति Bhaktihaṁsavivṛti

No. 644 No. $\frac{722}{1884-87}$

Size.— $10\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Yellow pigment used for corrections. Red chalk smears key-words and text citations. On foll. 1^a and 10^b some unrelated verses, etc. written by a later hand. All foll. are discoloured.

Age.— Old.

Author.— Raghunātha.

Begins.— fol. 1^b.

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

॥ यदंघ्रिसंगिसंगेन निःसंगास्संगिनोंगिनः ॥
भवंति भागिनो भक्तेस्तमीशं विकलं नमः ॥ १ ॥
भक्तिभागीरथीतीरे हंसाः कंसारिसारिणः ॥
रुवंति रुचिरा रावा यदुतं तदुदीर्यते ॥ २ ॥

अथ कर्मज्ञानोपासनामात्रपराणां तन्मतानुसारिभक्तिपदार्थवादिनां याथार्थ्यमविदुषां मतं निरसिषवो भक्तिमतसिद्धं तत्पदार्थं निरूपयंतः प्रयोजनभेदेन मंगलद्वयमाचरंति ॥ जयंतीति ॥ etc.

Ends.— fol. 10^a.

यद्रसास्वादरसिकास्तृणीकृतगृहाश्रमाः ॥
हसंति संसृतिं हंसाः सेयं भक्तितरंगिणी ॥ १ ॥

इति श्रीमद्वल्लभनंदन-चरणैकशरण-श्रीरघुनाथकृतौ भक्तिहंसविवृतिः समाप्ता ॥

भगवत्प्रतिष्ठा Bhagavatpratiṣṭhā

No. 645 No. $\frac{313}{1892-95}$

Size.— 12 in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 71 leaves ; 16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; thick, rough and grey. Devanāgarī characters ; handwriting clear, uniform and beautiful. Red

chalk smears names of works cited, important words, beginning and colophon. Yellow pigment used for corrections. Marginal notes and additions. A treatise dealing with the consecration of the divine image and its worship according to the doctrine of Rāmānuja School.

Age.— Saṁvat 1877, Śaka 1742.

Begins.— fol. 1[b].

॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
श्रीशैलेशदयापात्रं धीभक्त्यादिगुणार्णवं ॥
यतींद्रप्रवणं वंदे रम्यजामातरं मुनिं ॥ १ ॥
अथ भगवत्प्रतिष्ठां व्याख्यास्यामः ॥ तत्र विंवनिर्णयः ॥
शालग्रामशिलायां च कर्त्तव्यं विग्रहं हरेः ॥
पूण्यतीर्थे शुभे क्षेत्रे पुण्यपर्वतमस्तके ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 70[b].

प्रतिष्ठया सार्वभौमं सद्मना भुवनत्रयं ॥
पूजादिनब्रह्मलोकं त्रिभिर्मत्साम्यतामियात् ॥
कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने ॥
श्रीमते वेंकटेशाय वेदांतगुरवे नमः ॥ इति

fol. 71[a].

पांचरात्रपाद्मसंहितोक्तभगवत्प्रतिष्ठापद्धतिः समाप्ता ॥
॥ श्रीहरये नमः ॥
स जयति रघुवंशतिलकः कौशल्याहृदयनंदनो रामः ॥
दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुंडरीकाक्षः ॥ १ ॥

समाप्तेयं प्रतिष्ठापद्धतिः श्रीमद्रामानुजाचार्यमतानुशारिणी ॥ संवत् १८७७ शाके १७४२ वैशाखे मासि कृष्णपक्षे तिथौ एकादश्यां ११ रविवासरे । लिखितेयं ॥ जगन्नाथरामानुजदासेन ॥ स्वस्त्यार्थं परार्थं च ॥ शुभं भूयात् ॥ श्रीमते नारायणाय नमः ॥ ॥ शुभं ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—

III 84[b]. This is the only Ms. referred to by Aufrecht. But see भगवत्प्रतिष्ठाविधि I 391[a].

भगवद्गीता

No. 646

Bhagavadgītā

No. $\frac{589\ (a)}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 8½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 98 leaves ; 5 lines to a page ; 23 letters to a line.

Description.— Water lined paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing large clear and uniform. Borders ruled with double red lines. A clean copy, bound with Anusmṛti, No. 589[b] of Viśrāma (i)

Age.— Modern.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ॐ अस्य श्रीभगवद्गीतामालामंत्रस्य । भगवान् वेदव्यासऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीकृष्णपरमात्मादेवता ॥ etc.

fol. 5[a].

धृतराष्ट्र उवाच ।

धर्मक्षेत्रे:कुरुक्षेत्रे etc.

Ends.— fol. 97[a] (Adhy. 17).

मनः प्रसाद सौम्यत्वं मौनमात्मविनिग्रहः ।
भावसंशुद्धिरित्येतत्तपो मानसमुच्यते ॥ १६ ॥
श्रद्धया परया तप्तं तपस्त

The ms. breaks off here.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 391[b], II 88[b], 214[a]; III 84[b].

B-Descriptive Catalogues.
Ind. Off. Cat. nos. 6499–6503, 6508, 6512, 6514–15, 6517–20, 8084–7.
Velankar 968.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 625–715.

भगवद्गीता

No. 647

Bhagavadgītā

No. $\frac{563}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 6 in. by 3⅝ in.

Extent.— 19 leaves ; 7 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear, uniform. Borders ruled with double red lines, a composite Ms. consisting of leaves 1–7 containing chap. X and beginning of XI; foll. numbered 7–15 containing chapter 11. 3 foll. containing the 12th chap. but not numbered.

Age.— Not old.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्री गोपालकृष्णाय नमः ॥

श्रीभगवानुवाच ॥

भूय एव महाबाहो शृणु मे परमं वचः ।

यत्तेहं प्रियमाणाय वक्ष्यामि हितकाम्यया ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol.

ये तु धर्म्यामृतमिदं यथोक्तं पर्युपासते ।

श्रद्दधानामत् परमा भक्तांस्तेतीव मे प्रियाः ॥ २० ॥

हरिः ॐ तत्सत्सदिति श्रीमद्भगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे भक्तियोगो नाम द्वादशोध्यायः ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥

भगवद्गीता
(सटीका)

No. 648

Bhagavadgītā
(with commentary)

No. $\frac{253}{1882\text{–}83}$

Size.— 10¼ in. by 5¾ in.

Extent.— 166 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Beginning, colophons and daṇḍas enclosing verse numbers or sentence pauses in red. Marginal additions and corrections ; folio no. 60 repeated. Transcript incorrect

Age.— Saṁvat 1795.
Author.— Com. Saṁkarācārya.
Begins.— fol.

Text.—fol. 5[a],

श्रीभगवानुवाच।
अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचंति पंडिताः॥ etc.

Com.—fol. 1[b].

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः॥ श्रीकृष्णाय नमः।
ॐ नम परमात्मने श्रीपुरुषोत्तमाय। अथ भगवद्गीता शंकरभाष्ययुक्ता लखितम्।
नारायणः परो व्यक्ता दंडमव्यक्तसंभवं etc.

Ends.— fol. 165[a].

Text.—

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्द्धरः।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवानितिर्मतिर्मम॥ ७८॥

इति श्रीमहाभारते सतसहस्रसिंहितायां भीष्मपर्वणि तन्मध्ये श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षयोगोनामाष्टादशोऽध्यायः॥

Com.—

श्रीगोविंदभगवत्पादपूज्यशिष्यस्य परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीमत् शंकरभगवतः कृते श्रीभगवद्गीताभाष्येऽष्टादशोऽध्यायः॥ १८॥ इति श्रीभगवद्गीता अष्टादशाऽध्याय श्रीशंकरभाष्य संयुक्तं संपूर्णम् समाप्तः। शुभं भवतु। कल्याणमस्तु। संवत् १७९५ ना वर्षे मासोत्तममासे श्रावणमासे शुक्लपक्षे द्वादशिपवित्रोछवे पूर्वयामे सूर्यवासरे अस्य पुस्तकलेख समाप्तः॥ अस्य श्रीसूर्यपुरकीकास्वहस्ते पुस्तकलखितं आत्मोपकारार्थाय लखि। तं ब्रह्मार्पणमस्तु।

कथायां भारतश्रेष्ट भारते भीष्मपर्वणि।
भीष्मपर्वाणि गीतायां तत् श्रेष्टं हनिष्यतीति
ममशास्त्रार्थवक्तारं मम शास्त्रार्थचिंतकं।
चिंत्ययामि न संदेहं तं नरं चात्मवत्सदा॥
अहमात्मानंतमेकं पूर्णब्रह्मसनातनं।
जीवितेऽपि स्पृहा नास्ति जीवन्मुक्तोऽस्मि सर्वदा॥
श्रीगीताशंकरभाष्यसंयुक्तपत्र॥ १६५॥

भगवद्गीता (सटीका) Bhagavadgītā with ṭīkā

No. 649 No. $\frac{252}{1882\text{-}83}$

Size.— 9⅛ in. by 5⅛ in.

Extent.— 137 leaves ; 17 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible. Borders ruled with double black lines. All folios slightly discoloured. Pṛṣṭhamātrās used. Marginal additions and corrections. Red chalk smeared over key expressions. Ink used for deletion. A well preserved Ms.

Age.— Saṁvat 1468 (= A. D. 1412).

Author.— Com. Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1^{b}.

ॐ नमः श्रीपुरुषोत्तमाय ॥

नारायणः परोऽव्यक्तादंडमव्यक्तसंभवं ।

अंडस्यांतस्थितमेलो...सप्तद्वीपा च मेदिनी ॥

स भगवान् सृष्ट्वेदं जगत्तस्य च स्थितिं

चिकीर्षुर्मरीच्यादीनग्रे सृष्ट्वा प्रजापतीन् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 137^{a}.

Text.—

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्धरः ।

तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥

Comm.—

इति श्रीगोविंदभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य शंकरभगवतः कृते श्रीगीताभाष्ये अष्टादशोध्यायः ॥ समाप्तः ॥ छ ॥ ग्रंथसंख्या षट्सहस्राः ॥ संवत् १४६८ वर्षे अश्विन वदि ४ चतुर्थ्यां शनौ चाद्येह श्रीनंदप्रदमंडलकरणे महाराण-श्रीउदयसिंहविजयराज्ये महंसादा प्रभृति-पंचकुल-प्रतिपत्तौ लवठिग्रामनिवासिना पंडितधनदेवेनाम ज्ञानोन्नत्तये लिखितं श्रीशंकराचार्यविरचितं भगवद्गीताभाष्यमिति ॥ यादृशं etc.

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 392^{b}; II 89^{a}, 214^{a}; III 85^{a}.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3245-50, 6505.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 705-8.

भगवद्गीता
सटीका
(गूढार्थदीपिका)

Bhagavadgītā
With Commentary
(Gūḍhārthadīpikā)

No. 650

No. $\frac{660}{1887\text{-}91}$

Size.— $11\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.
Extent.— 434 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.
Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing large to medium, clear, but not uniform. Folios missing, 321-2; after fol. 326 they are numbered as from 317,318 etc. Borders ruled with double black lines. Most foll. are discoloured, with frayed edges. Yellow pigment occasionally used. Marginal corrections and additions. Rare use of red chalk. Foll. 1^a and 426^b.

॥ श्रीमद्विद्वन्नरहरितनय-महादेवभटसत्ताकम् ॥
॥ श्रीभद्भगवद्गीताटीकां गूढार्थदीपिकां वित्त ॥ १ ॥

Age.— Fairly old.
Author.— Madhusūdana Sarasvatī.
Begins.— fol. 1^b.

ॐ नमः श्रीकृष्णाय परमात्मने ॥
भगवत्पादभाष्यार्थमालोच्यातिप्रयत्नतः ।
प्रायः प्रत्यक्षरं कुर्वे गीतागूढार्थदीपिकाम् ॥
सहेतुकस्य संसारस्यात्यंतो परमात्मकं । परं निश्रेयसं गीताशास्त्रस्योक्तं प्रयोजनम् । etc.

Ends.— fol. 426^a.

श्रीरामविश्वेश्वरमाधवानां
प्रसादमासाद्य मया गुरूणां ।
व्याख्यानमेतद्विहितं सुबोधं
समर्पितं त्वच्चरणांबुजेषु ॥ ७ ॥

इति-श्रीपरमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीविश्वेश्वरसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितायां श्रीभगवद्गीतागूढार्थदीपिकायामष्टादशोऽध्यायः समाप्तः ॥

References.—
(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
गूढार्थदीपिका I 392^a; II 89^a, 214^a; III 85^a.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3264-7.
(2) Printed Editions :—
Emeneau 699-700.

भगवद्गीता
(सटीका)

Bhagavadgītā
(With Commentary)

No. 651

No. $\frac{361}{A1881-82}$

Size.— 12½ in. by 5½ in.

Extent.— 351 leaves ; 9 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium to large, clear, not uniform. Borders ruled with double red lines or two sets of double red lines. Punctuation marks in red. Most foll. discoloured, some partly due to spreading of ink. Text and com. run continuously. On last fol. the legend is : ॥ श्रीसांब इदं पुस्तकं बापूजी महादेव पंडितस्य ॥ (in a different hand) भागवत गणेशभट्टाय दत्तं कृष्णार्पणमस्तु ।

Age.— Śaka 1513.

Author.— Com. Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशारदायै नमः ॥ अविघ्नमस्तु ॥ ओं ॥
भगवत्पादभाष्यार्थमालोच्यातिप्रयत्नतः ।
प्रायः प्रत्यक्षरं कुर्वे गीता गूढार्थदीपिकाम् ॥ etc.

Ends.— fol. 350[b].

इह योस्ति विमोहयन्मनः परमानंदघनः सनातनः ।
गुणदोषभृदेष एव नस्तृणतुल्यो यदयं स्वयं जनः ॥ ४ ॥
इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीविश्वेश्वरसरस्वती-पूज्यपादशिष्य-श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितायां श्रीभगवद्गीतागूढार्थदीपिकायामष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥ समाप्तः ॥ स्वार्थं परार्थं च ॥ .....
शके १५१३ प्रजापतिनाम संवत्सरे श्रावण शुद्ध ५ रविवारे लिखितं संपूर्ण ग्रंथ समाप्तं । विजापुरग्रामे भीमणभटेन लिखितं पुस्तकं इदं मधुसूदनी टीका ॥ श्रीसांबशिवार्पणमस्तु ॥ शुभं भवतु ॥

भगवद्गीता
(गूढार्थदीपिका)

Bhagavadgītā
(Gūḍhārthadīpikā)

No. 652

No. $\frac{20}{1866-68}$

Size.— 11¼ in. by 4½ in.

Extent.— 594 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, badly eaten by worms. Devanāgarī characters; handwriting medium big, clear and

uniform. Foll. bound in book form in half leather bearing golden inscriptions "मधुसूदनीटीका" and "*Class III D.*" respectively on the back and side. Fly-leaf has the stamp (embossed) of the "Elphinstone College Library, Bombay." Foll. very badly eaten by ants, etc. in both margins and are very brittle. Borders ruled with double black lines; red chalk used for colophons and in places for the Gītā verses; yellow pigment for corrections. The text is given in the commentary.

Age.— Fairly old.

Author.— Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[a].

मधुसूदनी टीका ॥

fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ ॥

भगवत्पादभाष्यार्थमालोच्यातिप्रयत्नतः ॥
प्रायः प्रत्यक्षरं कुर्वे गीतागूढार्थदीपिकां ॥
सहेतुकस्य संसारस्यात्यंतोपशमादिकं ॥ etc.

fol. 4[a].

एवमाकांक्षयाविष्टं पुरुषार्थोन्मुखं नरं ॥
बुबोधयिषुराहेदं भगवान् शास्त्रमुत्तमं ॥

तत्राशोच्यानन्वशोचस्त्वमित्यादिना शोकमोहादि सर्वासुरपाप्यनिवृत्युपायोपदेशेन स्वधर्मानुष्ठानात्पुरुषार्थः कथं प्राप्यतामिति भगवदुपदेशः सर्वसाधारणः भगवदर्जुनसंवादरूपा चाख्यायिकाविद्यास्तुत्यर्था जनकयाज्ञ-(fol. 4[b])वल्क्य-संवादादिवदुपनिषत्सु कथं प्रसिद्धमहानुभावोप्यर्जुनो राज्यगुरुपुत्रमित्रादिष्वहमेषां ममैते इत्येवंप्रत्ययनिमित्तस्नेहनिमित्ताभ्यां शोकमोहाभ्यां अभिभूतविवेकज्ञानः etc.

Ends.— fol. 594[b].

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यविश्वेश्वरसरस्वती-पूज्यपादशिष्य-श्रीमधुसूदनसरस्वतीविरचितायां श्रीभगवद्गीतागूढार्थदीपिकायां अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥ समाप्तमिदं गीताभाष्यं ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum ;—
I 392[a]; II 89[a]; III 85[a].

भगवद्गीताभाष्य Bhagavadgītā-bhāṣya

No. 653 No. $\frac{153}{1883\text{-}84}$

Size.— 14 in. by 5⅝ in.

Extent.— 99 leaves ; 12 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper grey, worn out and musty. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform ; borders ruled with thick double red lines ; yellow pigment used for corrections ; the Gītā text in the centre with the Bhāṣya above and below it. Speakers' names and chapter beginnings and colophons in red upto chap. XIV.

Chapter	ends on fol.	Chapter	ends on fol.
I	4^a	X	56^a
II	15^b	XI	62^b
III	23^b	XII	65^a
IV	29^b	XIII	73^a
V	33^a	XIV	77^a
VI	37^b	XV	80^b
VII	42^b	XVI	83^b
VIII	46^a	XVII	87^a
IX	51^a	XVIII	99^a

Age.— Saṁvat 1793.

Author.— Rāmānujācārya.

Begins.— fol. 1^a.

(in a different hand) ॥ श्रीरामाय नमः ॥

श्रीमद्गीताभाष्यं श्रीमद्रामानुजकृतं तदादिपत्रं ॥

fol. 2^a.

Text.—

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ धर्मक्षेत्रे etc.

fol. 1^b.

Comm.—

॥ ॐ श्रीमद्रामाय नमः ॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥ श्रीमते वेदांतगुरवे नमः ॥

यत्पदांभोरुहध्यानविध्वस्ताशेषकल्मषः ॥
वस्तुतामुपयातोहं तं वंदे यामुनं मुनिं ॥

श्रियः पतिर्निखिलहेयप्रत्यनीकानंतज्ञानानंदैकस्वरूपः स्वाभाविकानवधिकातिशयज्ञानशक्तिबलैश्वर्य्यवीर्य्यतेजः प्रभृति etc.

fol. 4[a].

इति श्रीरामानुजभाष्ये विरचितायां प्रथमोध्यायः

Ends.— fol. 15[b].

इति श्रीभगवद्रामानुजविरचिते श्रीगीताभाष्ये द्वितीयोध्यायः ॥

fol. 99[a].

Text—

ॐतत्सदिति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षसंन्यासयोगो नाम अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥

Comm.—

यत्रेति ॥ यत्र योगेश्वरकृष्णः कृत्स्नस्य उच्चावचरूपेणावस्थितस्य चेतनस्य वस्तुनः ये ये स्वभावयोगास्तेषां सर्वेषां योगानामीश्वरः स्वसंकल्पाय च स्वेतरसमस्तवस्तुस्वरूपस्थितिप्रवृत्तिभेदः वृ.ष्णो वसुदेवसूनुर्यत्र च पार्थो धनुर्द्धरः पृथापुत्रः तत्पदं द्वैद्वैकाश्रयः तत्र श्रीर्विजयोभूतिर्नीतिश्च ध्रुवा निश्चला इति मतिर्ममेति ॥ १८ ॥

ईश्वरे कर्त्तृतावुद्धिः सत्वोपादेयतांति मे ।
स्वकर्मापरिणामश्च शास्त्रसारार्थ उच्यते ॥ १ ॥

इति श्रीमद्भगवद्रामानुजाचार्यविरचिते श्रीमद्गीताभाष्ये अष्टाशोध्यायः ॥ १९ ॥ संवत १७९३ वरषे चैत्रमासे कृष्णपक्षे तिथ शप्तमी संवारे शुभं भवतु लिपतु संतोषदासः पठनार्थं ध्यानदास श्रीमते रामानुजाय नमः श्रीगुरू गोविंदाय नमः ॥

fol. 99[b].

श्रीमद्रामानुजगीताभास्यपुस्तकस्थलमश्रीरघुनाथदासजीकी छ पुस्करमधे मंहंथ

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 392[b]; II 89[a]; III 85[a].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3262–3, 6508.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 696.

भगवद्-गीताभाष्य Bhagavad-gītā-bhāṣya

No. 654 No. $\frac{654}{1884\text{-}87}$

Size.— 13½ in. by 6 in.

Extent.— 117-1 leaves; 15 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper old, badly preserved and fragile. Devanāgarī characters; handwriting fair and legible; borders ruled with double black lines; red chalk used for marking speakers' names, colophons, etc; yellow pigment for corrections. Most foll. are eaten up, with edges broken and writing destroyed at places. Text and Comm. intermingled. Chapters ending as follows:— I 4^b; II 18^b; III 28^b; IV 36^a; V 41^b; VI 47^a; VII 53^b; VIII 57^b; IX 64^a; X 70^a; XI 78^b; XII 82^a; XIII 90^b; XIV 96^b; XV 100^b; XVI 103^b; XVII 106^b; XVIII 117^a. Fol. 74 missing.

Author.— Rāmānujācārya.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
यत्पादांभोरुहध्यानानंदनिर्वृतचेतसः ॥
मुक्तिमप्यवजानंति तं वंदे पुरुषोत्तमं ॥

अथ निरतिशयानवधिककल्याणैकतानानंत-ज्ञानानंदैकस्वरूपस्वाभाविकानवधिकातिशयज्ञानशक्तिवलैश्वर्य-धैर्य्यतेजः-प्रभृत्यसंख्येयकल्याणगुणगणमहोदधिः etc.

Ends.— fol. 117^a.

स्वकर्मापरिणामश्च शास्त्रसारार्थ उच्यते ॥

इति श्रीभगवद्रामानुजविरचिते श्रीम..... (Lost)वद्गीताभाष्ये अष्टादशोध्यायः ॥ ॥ श्रीः ॥ छ छ छ ॥ श्री छ छ छ श्री

यदि क्षारं पदं भृष्टं मा... (Lost) नं च यद्भवेत् ॥
तत्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद पुरुषोत्तम ॥
पूर्णां भवतु तत्सर्वं त्वत्प्रसादाज्ञ (Lost) ॥

संवत् १७९९ चैत्रमासे शुक्लपक्षे ॥ लिखितं चैत्ररामेण ॥ हरिलाल सूनु ॥ श्री... (Lost)

References.— See No. 653.

भगवद्गीता
(सटीका)

Bhagavadgītā
(With Commentary)

No. 655

No. $\frac{163}{1891-95}$

Size.— 12½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 100 leaves ; 10 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing largish, clear, uniform. Borders ruled with double red lines, leaving large margins on all sides. Red ink used for punctuation marks, beginning and end as well as lemmata, and names of speakers. Fol. 54 repeated. Text in centre, com. above and below it Foll. mostly discoloured through spreading of ink. Marginal corrections in a different hand. Yellow pigment used for deletion. Interlinear corrections occasionally.

Age.— Saṁvat 1853.

Author.— Com.—Śrīdhara.

Begins.—

Text.— fol. 2^{b}.

ॐ नमः श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

धृतराष्ट्र उवाच ॥ धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे etc.

Comm.— fol. 1^{b}.

शेषाशेषमुख–व्याख्या–चातुर्य–त्वेक वक्रतः ।
दधानमद्भुतं वंदे परमानंदमाधवम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.—

Text.— fol. 99^{a}.

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्द्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥

इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षसंन्यासयोगो नामाष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥

Comm.—

देहांते देवपरं ब्रह्मतारकं व्याचष्टे यमेवैष ब्रुणुते तेन लभ्यतेत्यादि श्रुतिः । स्मृतिपुराण–वचनान्येव सति समंजसानि भवति । तस्माद्भगवद्भक्तिरेव मोक्षहेतुरिति सिद्धम् ॥

तेनैव दत्तया भक्त्या तद्गीताविवृत्तिः कृताः ।
स एव परमानंदस्तया प्रीणातु माधवः ॥
श्रीपरमानंदाब्जरजः श्रीधरिणाधुना ।
श्रीधरस्वामियतिना कृता गीता सुबोधिनी ॥
स्वप्रागल्भ्यबलाद्विलोड्य भगवद्गीतातदंतर्गतं
तत्त्वं प्रेप्सुरुपैति किं गुरूकृपा पीयूषवृष्टीं विना ।
अंबुस्वांजलिना निरस्य जलधेरादित्सुरंतर्मणी
नावर्त्तेषु न किं निमज्जति जनः सत्कर्णधारं विना ॥ २ ॥

इति श्रीभगवद्गीताटीकायां श्रीश्रीधरस्वामिविरचितायां श्रीसुबोधिन्यां मोक्षसंन्यासयोगो नामाष्टादशोध्यायः ॥ ब्राह्मणपुशालराम लिखितं संवत् १८५३ ज्येष्ठ सुदी ५ मृगु वासरे the portion after वासरे is scratched with yellow pigment.

भगवद्गीता
सटीका (सुबोधिनी)

Bhagavadgītā
With Commentary (Subodhinī)

No. 656

No. $\frac{254}{1882\text{–}83}$

Size.— 10⅜ in. by 6½ in.

Extent.— 109 leaves ; 20 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, not very clear or uniform. Borders ruled with double red lines (except fol. 1^{b} which has black marginal rulings). Text in centre, comm. above and below it. Marginal corrections; deletion with ink. All outer margins frayed, and Ms. is in a bad condition.

Age.— Appears old.

Author.— Com. Śrīdharācārya.

Begins.—

Text.— fol. 3^{a}.

धृतराष्ट्र उवाच ।
धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।
मामका पांडवाश्चैव किमकुर्वत संजय ॥ etc.

Comm.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशांबिकाभ्यां नमः ॥ ॐ अस्य श्रीमगवद्गीतामालामंत्रस्य श्रीभगवान्वेदव्यास ऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः । etc.

Ends.— fol. 108[b].

Text.—

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्द्धरः।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥

इति श्रीमहाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां श्रीभीष्मपर्वणि श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षसंन्यासयोगो नाम अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥

Comm.—

इति श्रीभगवद्गीतासू टीकायां सुबोधिन्यां श्रीधरस्वामिविरचितायां अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरामः ॥ मंगलं लेखकानां च पाठकानां च मंगलं। मंगलं सर्व लोकांना भुमिभूपर्ति-मंगलं ॥ १ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्रीराम ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 392[b]-393[a]; II 89[a], 214[a]; III 85[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3173, 3187-8, 3201, 3210, 3253-61, 6512-6.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 700.

भगवद्गीता
(सटीका)

No. 657

Bhagavadgītā
(With Commentary)

No. $\frac{255}{1882-83}$

Size.— 10¼ in. by 4¾ in.

Extent.— 111 leaves ; 12 lines to a page ; 38-49 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, extremely legible and uniform. Borders ruled with double black lines. Text in centre, comm. above and below it. Marginal additions and corrections. Deletion in ink. Red chalk smeared over verse numbers. Fol. 1[a]. गिता सटीक पा. रामशंकर शिवशंकरस्य पूर्णपत्रसंख्य १११.

Age.— Saṁvat 1745.

Author.— Com. Śrīdhara.

Begins.—

Text.— fol. 2[a].

धृतराष्ट्र उवाच ।
धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।
मामकाः पांडवाश्चैव किमकुर्वत संजय ॥ १ ॥ etc.

Comm.— fol. 1[b].

ॐ नमः । श्रीगणेशाय नमः ।
शेषाशेषमुखव्याख्या चातुर्यैकवक्त्रतः ।
दधानमद्भुतं वंदे परमानंदमाधवम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.—

Text.— fol. 111[a].

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्द्धरः ।
तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥

इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे योगशास्त्रनिर्णयसंन्यासयोगो नामाष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥ से ॥

Comm.— fol. 111[b].

इति श्रीमहाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां वैय्यासिक्यां भीष्मपर्वणि इति श्रीभगवद्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रे श्रीकृष्णार्जुनसंवादे योगशास्त्रनिर्णयसंन्यासादि तत्वनिर्णयः समाप्त ॥ इति श्रीभगवद्गीता भावार्थदीपिकायां श्रीश्रीधरस्वामिविरचितायां सुबोधिन्यां टीकायां मोक्षयोगो नामाष्टादशोऽध्यायः संपूर्णः ॥ छ ॥ समाप्तेयं भगवद्गीता ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ संवत् १७४५ वर्षे फाल्गुन शुद्धि त्रीतीया भौम्यां ॥ भग्नपृष्टि etc.

भगवद्गीताटीका
(अर्थसंग्रह)

Bhagavadgītāṭīkā
(Arthasaṁgraha)

No. 658

No. 422 / 1875–76

Size.— 14 in. by 6¼ in.

Extent.— 41 leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large bold and uniform. No marginal rulings. Yellow pigment copiously used with occasional marginal corrections and additions. · A modern transcript.

Age.— Saṁvat 1951.

Author.— Abhinavagupta.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगुरवे शिवायों नमः ॥ श्रीगणपतये नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ ॐ

य एष विततस्फुरद्विविधभावचक्रात्मकः
परस्परविभेदवान्विषयतामुपागच्छति ।
यदेकमयभावनावशतप्रत्यभेदान्वयं
सशम्भुरशिवापहो जयति बोधमासां निधिः ॥ १ ॥ etc.

इति श्रीमत्प्रत्यक्षशिवनाथाचार्याभिनवगुप्तविरचिते भगवद्गीतार्थसंग्रहे अष्टादशोध्यायः ॥ ॥

श्रीमत्कात्यायनोभूद्वररुचिसदृशः प्रस्फुरद्बोधतृप्त-
स्तद्वंशालंकृतो यः स्थिरमतिरभवत्सौचकाख्योतिविद्वान् ।
विप्रः श्रीभूतिराजस्तदनुसमभक्तस्य सूनुर्महात्मा ।
यो नामी सर्वलोकस्तमसि निपतिनाः प्रोद्धृता भानुने च ॥

तच्चरणकमलमयुपो भगवत्गीतार्थसंग्रहं व्यदधात् अभिनवगुप्तस्स-
द्विजलोककृतचोदनावशतः

Ends.— fol. 41[b]

अत इत्यामयामर्थसद्ग्रहः

कृतिश्रेयं परमेश्वरचरणचिंतनलब्धविदात्मसाक्षात्काराचार्याभिनवगुप्त-
पादानां अभिनवरूपा शक्तिस्तद्गुप्तो यो महेश्वरो देवः

तदुभययामलरूपं अभिनवगुप्तं शिवं वंदे इति भद्रं वो भवीतु सज्जक्तानाम् संवत् १९५। भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे शुक्रवासरान्वितायां दशम्यां परता एकादश्यां चित्रितमिति शिवम् ॥ ॥

References.

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 393[a]; II 89[a].

भगवद्गीताटीका
(पैशाचभाष्य)

Bhagavadgītāṭīkā
(Paiśācabhāṣya)

No. 659

57
1872–73

Size.— 12½ in. by 5¼ in.

Extent.— 68 leaves ; 9 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, clear. Yellow pigment copiously used for corrections. No rulings for borders. Beginning in red ink, rest in black. Red chalk smeared over key words. The

general abbreviated title on left margin of reverse is गी. पै. भा. (for गीता पैशाच भाष्यं) but on 45^b, 50^b, 52^b, 57^b, 60^b 64^b, 65^b. it is गी. ह. पै. भा. and on 68^a. गीता हनुमत् पैशाचभाष्यं।

Age.— Saṁvat 1902, Śaka 1767.

Author.— Piśāca.

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥

सर्वं रसं गूढरविद्धरासमो नागामरावेगरविंशमंतरा।
वेलासरतीरक राजहंसः श्लोकामृतं सप्तशतेन पूरितं ॥ १ ॥
कारणं ख्यातिजगतां मारणार्थमनागसं।
वारणाननमात्मानमद्वयं समुपास्महे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 67^b.

किंबहुना यत्र यस्मिन्पक्षे योगेश्वरः कृष्णः स्थितः यत्र पार्थो धनुर्द्धरः उद्यतगाण्डीवः तत्र तस्मिन्पक्षे श्रीर्देवताः विजयार्थः विजयः शत्रूणां धर्षणं भूतिः नीतिर्नयः प्रज्ञा जयसाधिका इति इत्थं मम मतिर्निश्चयः नीतिर्नयः इति करणं गीताशास्त्रपरिसमाप्त्यर्थम् ॥ ७ ॥

इति श्रीभगवत्गीतायाः पैशाचभाष्येऽष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥
संवत् १९०२ शाके १७६७ कार्तिकशुक्लतृतीयायां रवे द्विजवरोऽलिखत् ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 346^a, 391^b; II 88^b, III 84^b.

भगवद्गीता
(सटीका)

Bhagavadgītā
(With Commentary)

No. 660

No. $\frac{295}{1895\text{-}98}$

Size.— $12\frac{5}{8}$ in. by $6\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 107 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and uniform. Folio missing 86 ; folio no. 91 repeated. No border lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections. Red chalk smeared over text which is embedded within the com. An excellent Ms.

Age.— Saṁvat 1904.

Author.— Text.— Vyāsa.
Com.— Pañcolācārya.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text.—

धृतराष्ट्र उवाच ।

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे समवेता युयुत्सवः ।
मामकाः पांडवाश्चैव किमकुर्वत सञ्जय ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

इह खलु सकललोकहितावतारः परमकारुणिको भगवान् देवकीनन्दनस्तत्त्वाऽज्ञानविजृंभितशोकमोहविभूंशित-विवेकतया निजधर्मत्यागपरधर्माभिसंधिपरं अर्जुनं धर्मज्ञानरहस्योपदेशव्रतेन तस्माच्छोकमोह[व]शागरादुद्धार । etc.

Ends.— fol. 107[a].

Text.—

यत्र योगेश्वरः कृष्णो यत्र पार्थो धनुर्द्धरः ।
तत्र श्रीविजयो भूत्वा ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥

Comm.—

किंबहूना यत्र येषां पक्षे योगेश्वरः सर्वयोगीनामीश्वरः सर्वयोगबीजभूतः तत्र श्रीः विभूतिः लक्ष्मीः तत्रैव विजयः भूतिः श्रियो विशेषः उत्तरोत्तरावृद्धिः ध्रुवा व्यभिचारिणी नीतिः इति मम मतिः ॥ ७८ ॥

इति श्रीभग (व) द्गीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां योगशास्त्रश्रीकृष्णार्जुनसंवादे मोक्षसंन्यासयोगो नाम अष्टादशोध्यायः १८ पंचोले टीकासु अष्टादशोध्यायः स. १८ सं. १९०४ फाल्गुन शुक्ला १ चन्द्रवासरे शुभम् ॐतत्सत् राम राम राम

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 85[a] (our Ms.)

भगवद्गीताविवरण Bhagavadgītāvivaraṇa

No. 661 170/1883-84

Size.— 12¼ in. by 6¼ in.

Extent.— 110 leaves ; 7 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. No border rulings. Folios arranged in book format, though writing is according to pothi form. Red ink used for punctuation marks. ॥ राम ॥ written above folio numbers on reverse. Yellow pigment used for deletion. Fol. 31 onwards no red ink. Incomplete.

Age.— Not very old.

Author.— Rājānakarāmakavi.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणाधिपतये नमः । ॐ श्रीगुरवे नमः । ॐ
स्वज्योतिर्द्योततानन्तनामरूपाय ते नमः ।
अनामरूपचिन्मात्रवपुषे परमात्मने ॥

प्रमातृणामुद्यद्विविधरुचिभेदाच्छुरणया विचित्राभासत्वं स्फटिकतटवत्संश्रयति यत् । स्वरूपं सर्वेषां विगलितविकल्पाभ्रपटल-प्रसन्ने हृद्व्योम्नि स्फुरतु जगतां तत्स्ववपुषा ॥ etc.

Ends.— fol. 110[b].

करणं जीवात्मानं वा सततं प्रत्यहव्यवस्थापितनियतकालानतिक्रमेण रहस्यैकाग्रबाधकरहिते देशे स्थितो यत एकाकी केवलः तथायतचित्त... ...

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 392[a] ; II 89[a].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3271.

भगवद्गीताटीका Bhagavadgītāṭīkā

No. 662 No. $\frac{169}{1883-84}$

Size.— 14⅓ in. by 7½ in.

Extent.— 242 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, legible and uniform ; first few folios slightly damaged ; yellow pigment occasionally used for corrections ; complete ; first few folios pasted with paper-slips.

Author.— Rājānakarāma Kavi.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणाधिपतये नमः ॥ ॐ
स्वज्योतिर्द्योतितानंतनामरूपाय ते अना ।
आमरूपचिन्मात्रवपुषे परमात्मने ॥ etc.

Ends.— fol. 242[a].

ये सत्यपींदु etc. up to अष्टादशोध्यायः ॥ १८ ॥

as in No. 663. Then follows :— समाप्तं सर्वतोभद्राभिधानं गीताविवरणम् ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ शुभमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ संवत् ५ वैवति सप्तम्यां बुधवासरेति शुभम् ॥

भगवद्गीताटीका Bhagavadgītāṭīkā

No. 663 No. $\frac{423}{1875-76}$

Size.— 7 in. by 12 in.

Extent.— 159 leaves ; 24 and 14 lines to a page ; 23 and 44 letters to a line.

Description.— Smooth country paper; Śāradā characters ; handwriting clear and legible but not uniform. Yellow pigment frequently used. The Ms. is a bound copy.

Author.— Rāma.

Begins.—

ॐ श्रीगणेशाय विघ्नहर्त्रे नमः ॥ श्रीगुरुवरचरणकमलेभ्यो नमः ॥ ॐ स्वज्योतिर्द्योतितानंतनामरूपाय ते नमः अनामरूपचिन्मात्रवपुषे परमात्मने ॥ प्रमातृणामुद्यद्विविधरुचिभेदाच्छुरणया विचित्राभासत्वं स्फटिकतटवत्संश्रयति यत् । स्वरूपं सर्वेषां विगलितविकल्पाभ्रपटलप्रसन्नेहद्व्योम्निस्फुरतु जगतां तत्सुवपुषा ॥

Ends.—

ये सत्यपींदु तारानिकरमणिशिखादीपकादिप्रकाशे। संतोप्यत्यंत-सौक्ष्म्यात्क च न विनिभृता यांति नाशं निशायाम्। तत्यक्कारप्रगल्भस्वगुण-विलसिते नाशुविद्योतयंस्तान्सर्वान् सम्यक्पदार्थान् जयति दिनपतेज्योंति-रित्यूर्जितं तत्॥

इति श्रीराजानकरामविरचिते वाक्यार्थान्वयमात्रे भगवत्गीता-विवरणे अष्टादशोध्यायः॥ १८॥ संपूर्णं समाप्तम् ॐ स्वस्ति प्रजाभ्यः श्रेयोस्तु नः॥ ॐ शुभ संवत् २७ भावति तृतीयस्यां परता: चतुर्थ्यां शुक्र-वासरान्वितायां संकरे सिं. आ. मु. ४५ उत्तर नक्षत्रे इदं रामकंठी-भगवत्गीतायां टीकाशास्त्रं संपूर्णं समाप्तम्॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥

भगवद्गीताटीका — Bhagavadgītāṭīkā

No. 664 — No. $\frac{424}{1875\text{-}76}$

Size.— 4 in. by 7⅛ in.

Extent.— 581 leaves; 14 lines to a page; 12 letters to a line.

Description.— Country paper; Śāradā characters; handwriting clear, legible and uniform; some folios of pink colour; yellow pigment occasionally used for corrections; complete. The Ms., is a neatly bound copy.

Author.— Rāma (Same as no. 663)

Begins.—

ॐ गणाधिपतये नमः॥ ॐ नमो गुरवे॥
ॐ स्वद्योतिद्योतितानंतनामरूपाय ते नमः।
अनामरूपचिन्मात्रवपुषे परमात्मने॥

Ends.—

ये सत्येप्येंदुतारानिकरमणिशिखादीपकादिप्रकाशे। संतोप्यत्यंतसौक्ष्म्यात्क च न विनिभृता यांति नाशं निशायाम्। तन्न्यक्कारप्रगल्भस्वगुणविलसिते-नाशु विद्योतयत्तान्सर्वान्सम्यक्पदार्थान् जयति दिनपतेज्योतिरित्यूर्जितं तत्॥

संपूर्णं सर्वतोभद्राभिधानं गीताविवरणम्॥

मनोहरस्य भट्टस्य शुभं भवेत्॥ लेखनात्पाठनाद्वापि श्रोतृणां च भविष्यति॥

इति राजानकरामविरचिते वाक्यार्थोऽद्वयमात्रे भगवत्गीताविवरणे अष्टादशोध्यायः॥ संवत् १०० पौशुति प्रतिपदि॥ समाप्तं चेदं॥ ॥

भगवद्गीता
(सटीका)

Bhagavadgītā
(With Commentary)

No. 665

No. $\frac{164}{1891\text{–}95}$

Size.— 9½ in. by 4 in.

Extent.— 87 leaves ; 14 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, legible, uniform. Borders ruled with thinly ruled double black lines. Text and com. side by side, not separated. Red chalk on text, punctuation marks and lemmata. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions.

Age.— Fairly Old = (Saṁ) 1762.

Author.— (Comm) Śrīdhara.

Begins.— fol. 1[a].

॥ ॐ ॥ ॐ नमः

Text—

धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे etc.

Com.—

प्रणम्य श्रद्धया पूर्वं सदानन्दचिदात्मकं ।
लिख्यते ज्ञानलाभाय गीतावृत्तिं सुबोधिनीम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol.

इति श्रीमहाभारते शतसाहस्र्यां संहितायां भीष्मपर्वणि श्रीकृष्णार्जुन-संवादे भगवत्गीतोपनिषट्टीकायां सुबोधिन्यां श्रीधरस्वामिकृतौ अष्टादशोऽध्यायः समाप्तः ॥ १८ ॥

followed by.

वेदाद्रिबाणाः कृष्णस्य ... वेदाष्टावर्जुनस्य ... भाग्नयः ३२ संजयस्य । पुत्रस्यांकाः ९ पितुः शशी १ ॥ १ आब्रह्मस्तंबपर्यंतदेवर्षिपितृमानवाः । ते सर्वे तृप्तिमायान्ति दण्डसम्बन्धवारिणा ॥ २ ॥ १७६२ वर्षे अश्विनासिति दशम्यां शनौ लिप्यते स्म ... सूत्रवृत्तियुता शं भूयात् ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥ लि. भाग्यविजयना स्वहिताय ज्ञानाऽवबोधायेदं पुस्तकं श्रीकैल्हवाडा नगरे । साहजी श्रीसिंघजीदे पुराराज्ये श्रेयोस्तुः

On the fly leaf there are two stanzas and the following endorsement.

भटदेव रामस्येदं पुस्तकं

भगवद्गीतातात्पर्य Bhagavadgītātātparya

No. 666 No. $\frac{234}{1884-86}$

Size.— $11\frac{1}{8}$ in. by $5\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 2 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, clear and uniform. Three red lines on each margin. Marginal corrections. Deletions in ink.

Age.— Saṁvat 1909.

Author.— Viṭṭhala Dīkṣita.

Begins.— fol. 1^a.

श्रीगोपीजनवल्लभो जयति ।
पितृपादाब्जयुगलं प्रणयामि कृपा मधु ।
यत्कुलं गोकुलेशेन स्वीकृतं कृपया स्वतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 2^b.

अपरं च पुष्टिमार्गांगीकारेस्तत एव स्फूर्तिः स्यादिति पार्थांस्तु पुष्टिमर्यादायामंगीकृता इति पूर्वं तदुपतिरुपदेशेन च तन्निवृत्तिः ॥

इति श्रीपितृपादाज्व(ब्ज)दासेनिजहृद्गताभक्तिमार्गस्य मर्यादा निरुक्ता वीट्ठलेन वै ॥ ॥ इति श्रीविट्ठलदीक्षितविरचितं श्रीगीतातात्पर्य समाप्तं ॥ लिखितं नामामधेपुष्ककरणा ब्राह्मणप्रोहितमुकुंददासस्य वाचतिण न जयश्रीजीकी भगत् स्मुणं सम १९०९ मिति असडऽवदि ७ बुध

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 392^b.

भगवद्गीताविवृत्ति Bhagavadgītā-vivṛtti

No. 667 No. $\frac{676}{1883-84}$

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 121 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper musty, dark grey and worn out; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible but not uniform; with a few exceptions borders ruled with two red lines on the left only. Ms. extends up to the 20th verse of the 16th chapter. Marginal additions rarely an exception. Closely written.

Age.— Fairly old.

Author.— Vidyādhirāja.

Begins.— fol. 1[a].

॥ अथ गीताटीका प्रारंभः श्रीरस्तु ॥

fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

रमापतिं पू० (lost; ? णं गुणं) मुकुंदं व्यासं च विज्ञानसहस्रभानं ॥
पूर्णप्रबोधं च सुतत्वदीपं क्रमाद्गुरूंश्च प्रणमामि मूर्ध्ना ॥
श्रीमदानंदतीर्थार्यमतमाश्रित्य यत्नतः ॥
क्रियते कृष्णगीतायां विवृत्तिः साधुसंविदे ॥
इह हि संसारे ... etc.

fol. 4[a].

श्रीभगवत्गीताविवृतौ विद्याधिराजभटोपाध्यायविरचितायां श्रीमध्वमतानुवर्तिन्यां द्वितीयोध्यायः प्रारंभः ॥

fol. 26[b].

॥ इति श्रीभगवत्गीताविवृतौ द्वितीयोध्यायः ॥

Ends.— fol. 121[b].

मिथ्याजगदिदं सर्वं भ्रमतत्वान्न तिष्ठति ॥ इति स्मृति ॥ १ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 392[b].

भगवद्गीताविवृत्ति — Bhagavadgītā-vivṛtti

No. 668 — No. 677 / 1882-83

Size.— 10 in. by 4⅜ in.

Extent.— 194–1 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper grey, worn out and musty ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Gītā verses in the centre and comm. above and below ; borders ruled in double black or red lines. First fol. missing : Ms. is not complete, extending up to only 67 verses of the 18th chapter.

Age.— Fairly old.
Author.— Vidyādhirāja
Begins.— fol. 2^a.

नामसहस्रकं ॥
वैष्णवं कृष्णगीता च तद्ज्ञानान्मुच्यतेंजसा ॥
न भारतसमं शास्त्रं कुत एवानयोः समं ॥ etc.

fol. 6^b–7^a.

एतत् धृतराष्ट्राय संजयोऽकथयत् ॥ इति श्रीभगवत्गीताविवृतौ विद्याधिराज-भट्टोपाध्यायविरचितायां श्रीमध्वमतानुयायिन्यां प्रथमोध्यायः ॥ etc.

Ends.— fol. 194^b.

सर्वधर्मान्परित्यज्य मामेकं शरणं व्रज ॥
अहं त्वां सर्वपापेभ्यो मोक्षयिष्यामि मा शुच ॥ ६६ ॥
इदं ते नातपस्काय नाभक्ताय कदाचन ॥
न चाशुश्रूषवे वाच्यं न च मां योभ्यसूयति ॥ ६७ ॥

References.— See No. 667.

भगवद्गीतातात्पर्यनिर्णय — Bhagavadgītātātparyanirṇaya

No. 669 — No. $\frac{686}{1884\text{–}87}$

Size.— 12 in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 56 leaves ; 7 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, bold and clear. No marginal rulings. Worm holes in a few folios. Marginal additions and corrections occasionally. A well-written Ms.

Age.— Appears old.
Author.— Ānandatīrtha.
Begins.— fol. 1^b.

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥
समस्तगुणसंपूर्णं सर्वदोषविवर्जितं।
नारायणं नमस्कृत्य गीतातात्पर्यमुच्यते ॥
शास्त्रेषु भारतसारं तत्र नाम सहस्रकं।
वैष्णवं कृष्णगीतावतज्ज्ञानान्मुच्य तेजसा ॥ etc.

Ends.— fol. 56[b]

यस्य त्रीण्युदितानि वेदवचने रूपाणि दिव्याण्यलं
षट् तद्दर्शनमित्थमेव निहितं देवस्य गर्भो महत्।
वायोरानवचोनयं प्रथमकं पृक्षो वितीय वपु
मध्वोयत्तु तृतीयमेतुदमुना ग्रंथः कृतः केशवे ॥ ६ ॥
निःशेषदोषरहितकल्याणमितसद्गुण।
भूति स्वयंभुशार्वादि वंद्यं त्वां नौमि मे प्रियम् ॥ ७ ॥
इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचिते श्रीमद्भगवगीता-
तात्पर्यनिर्णये अष्टादशोध्यायः समाप्तः ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ ७ ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 391[b], II 88[b]; III 84[b].
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 6510.
(2) Printed Editions :—
Emeneau 696.

भगवद्गुणदर्पण — Bhagavad-guṇa-darpaṇa

No. 670 — No. $\frac{335}{1899\text{–}1915}$

Size.— 12½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 38 leaves ; 11 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and grey. Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Key words smeared with red chalk ; punctuation marks in red ; yellow pigment for corrections. Occasional marginal corrections and additions. Ms. divided into 36 Sections:—1, fol. 4[a]; 2, 5[a]; 3, 5[b]; 4, 7[b]; 5, 8[a]; 6, 8[b]; 7, 9[a]; 8, 10[a]; 9, 11[a]; 10, 11[b]; 11, 12[a] 12, 12[b]; 13, 14[a]; 14, 15[b]; 15, 16[a-b]; 16, 17[b]; 17, 18[b]; 18, 19[a]; 19, 20[a]; 20, 20[b]: 21, 21[b]; 22, 22[a]; 23, 23[a]; 24, 25, 24[a]; 26, 28[b]; 27, 29[a]; 28, 29[b]; 29, 30[a]; 30, 31[a]; 31, 31[b]; 32, 32[a]; 33, 32[b]; 34, 34[a]; 35, 36[a]; 36, 38[b].

Age.— Samvat 1888.

Author.— Madhurācārya.

Begins.— fol. 1[a].

॥ अथ भगवद्गुणदर्पणप्रारंभः ग्र० १२०० ॥ प० ३८ ॥

fol. 1[b].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वंदे श्रीमधुरार्यं तं शिष्योज्जीवनहेतवे ॥
योकरोज्जनकीजानेर्निर्मलं गुणदर्पणं ॥ १ ॥
येभ्यः सर्वशिरोमणेर्भगवतः श्रीलक्ष्मणोभीहरा
रोचंते सततं सुधाधिरुचिराः कल्याणरूपा गुणाः ॥
सेव्यास्ते सुधियः प्रसादितरमाकांतं नितांतं जना
भक्तिस्तेषु च भूयसी ममहरेर्भक्तेषु भूयात् स्थिरा ॥ २ ॥ etc.

... ...

पूर्त्तिरित्युच्यते सद्भिश्चित्येते ते उभे इह ॥
कृपामणिमयं विष्णोः रामानुजमुनेरपि ॥
दृश्यतां निर्मलं ह्येतद्भगवद्गुणदर्पणं ॥ ७ ॥
ज्ञानशक्त्यादयो गुणाः etc.

Ends.— fol. 38[b].

संधानफलं ॥ इति श्रीभगवद्गुणदर्पणे प्रीतिनिदर्शनं षट्त्रिंशं ॥ ३६ ॥
भेकेनाल्पस्य कूपस्य रामत्वं गुणसागरः ।
माया मातुं न शक्योसि मौर्ख्यं मे क्षमतां भवान् ॥
त्रैविध्यं भवदागसां च महतां मत्तो हि भूतं चिरात् ।
स्वामीत्वं जगतां क्षमस्व भगवन् पापीयसां पावन ॥
ज्ञात्वा त्वां प्रभुमादिमं सुयशसां रक्षार्थदीक्षाग्रहं ।
राम त्वच्चरणौ व्रजामि शरणं गत्यंतराभावभृत् ॥
विद्वज्जनशिरोरत्नैः प्रतिवादीभसिंहकैः ।
निर्मितं मधुराचार्यैर्भगवद्गुणदर्पणं ॥

इति श्रीभगवद्गुणदर्पणं संपूर्णं ॥ ॥ संवत् १८८८ ज्येष्ठविदि ॥ ५ ॥
मंदवासरे ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥
॥ शुभं भवतु ॥ श्रीकृष्णाय नमो नमः ॥ ॥
निर्मितं मधुराचार्यैर्भगवद्गुणदर्पणं ।
सोरठी विश्वनाथेन लेखितं रामतुष्टिकृत् ॥ १ ॥

fol. 39[b].

॥ इति भगवद्गुणदर्पणग्रंथः ॥ प० ॥ ३९ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 393[a] ; II 89[a].

(2) Printed Editions :—
Emeneau 612.

भगवद्भक्तिरत्नावली Bhagavadbhaktiratnāvalī

No. 671 270
1882-83

Size.— 10¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 40 leaves ; 8 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with three red lines. Names of speakers or works cited in red, as also punctuation marks. Ms. divided into *viramcanas* as follows—I, 120vv.(=verses), fol. 11^{b}; II, 65, 17^{a}; III, 32, 20^{a}; IV, 45, 24^{b}; V, 58, 29^{b}; VI, 26, 32^{a}; VII, 31, 35^{a}; VIII, 8, 36^{a}; IX, 4, 36^{b}; X, 4, 37^{a}. XI, 2, 37^{b}; XII, 2, 38^{a}; XIII, 15, 40^{a}. The title is also given simply as भक्तिरत्नावली, see verse 15 of the last section.

Age.— Old.

Author.— Viṣṇupuri

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां ।
यामास्थाय समस्तमस्तकमणिं कुर्वंति यं स्वे वशे ॥
तान् भक्तानपि तां च भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं ।
वंदे संततमर्थयेनुदिवसं नित्यं शरण्यं भजे ॥ १ ॥

दशमे श्रीशुक उवाच ॥

जयति जननिवासो देवकीजन्मवादो ।
यदुवरपरिषत्स्वैर्दोर्भिरस्यन्नधर्मं ॥
स्थिरचरवृजिनघ्नः सुस्मितश्रीमुखेन ।
व्रजपुरवनितानां वर्द्धयन्कामदेवं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 40^{a}.

महायज्ञशरप्राणशशांकगुणितेशके ॥
फाल्गुने शुक्लपक्षस्य द्वितीयायां सुमंगले ॥
वाराणस्यां महेशस्य संन्निधौ हरिमंदिरे ॥
भक्तिरत्नावली सिद्धा संहिताकांतिमालया ॥ १५ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवेकतैरभुक्तपरमहंसविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धिलब्धिश्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां त्रयोदशविरंचनं समाप्तं ॥ १३ ॥ श्रीरस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 390[a], 393[b] ; II 89[b] : III 85[a].
Also see. No. 629 above.
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3535-6, 3538.
Velankar 1150.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2779.

(भगवद्) भक्तिरत्नावलि — (Bhagavad) Bhaktiratnāvali

No. 672 — No. 421 / 1875-76

Size.— 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 133 leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, and uniform. Margins ruled with two spaced double lines. Beginning and punctuation marks in red. Folios missing 110. Most foll. are discoloured, but writing is very well preserved. Ms. is incomplete. Yellow pigment occasionally used. Quotations introduced by alternate red and black letters (cf. 22[b], 23[a] etc.)

Age.— Fairly old.

Author.— Viṣṇupuri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपालाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निस्पृहा प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां etc.

Ends.— fol. 133[b].

भगवद्भक्तिविषया मत्कृतिः शरघाः मधुमक्षिकाः किं विद्या का विद्यायाशां किं वा उज्वलं कुलं किं वा पौरुषं ॥ परा

भगवद्भक्तिरत्नावलि Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 673 No. $\frac{162}{1887\text{–}91}$

Size.— 8¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 56 leaves; 8 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Thin Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. Borders ruled with double red lines. Beginning, punctuation and end in red. marginal additions and corrections, folio missing, 6.

Age.— Saṁvat 1822.

Author.— Viṣṇupuri.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीरामाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां । etc.

Ends.— fol. 56^{b}.

महायज्ञशरप्राणशशांकगुणितेंशके
फाल्गुने शुक्लपक्षस्य द्वितीयायां सुमंगले ॥ १५ ॥
वाराणस्यां महेशस्य सन्निधौ हरिमंदिरे ।
भक्तिरत्नावली सिद्धा संहिता कांतिमालया ॥ १६ ॥

इति श्रीभक्तिरत्नावल्यां परमहंसविष्णुपुरिग्रथितायां त्रोयोदशं विरचनं संपूर्णं संवत् १८२२ वर्षे अगहनमासे श्रीकृष्णपक्षे श्रीवृंदावनतटे भरतपुरमध्ये उत्तरभागे वंशीदास वैष्णवं पठनार्थिस्वामि (in margin)ने लिपि पुस्तकं ।

भगवद्भक्तिरत्नावलि Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 674 No. $\frac{161}{1887\text{–}91}$

Size.— 11½ in. by 5½ in.

Extent.— 79 leaves; 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Dark country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, large, clear, uniform. Borders ruled with three fine black lines. Yellow and red pigment used for deletion; many foll. discoloured by spreading of ink. Marginal corrections and additions. The first few foll. difficult to read by flaking off of the ink.

Age.— Saṁvat 1618.

Author.— Viṣṇupuri.

Begins.— fol. 1[b].

॥ ६७ ॥ स्वस्ति श्रीकृष्णाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां । etc.

Ends.— fol. 79[a].

महायज्ञ सरप्राण etc upto कांतिमालया ॥ in No. 673.

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंद etc upto सकांति as in No. 676 ॥७॥७॥

संवत् १६१८ वर्षे ज्येष्ठ शुदि सोमवारे ... डपुरमध्ये दाहिवान्यातौ कुदालवंसे ... ब्राह्मण ... सुतगो ... भक्तिरत्नावली ... ... पठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ ७ ॥

भगवद्भक्तिरत्नावलि — Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 675 — No. $\frac{372}{1895-1902}$

Size.— 10 in. by 4§ in.

Extent.— 34 leaves ; 9–10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium large, bold, legible. Borders ruled with three black and one red lines. Important passages in red as also punctuation marks. The initial foll. are defaced with broken margins. Last fol. is repaired.

Age.— Saṁvat 1731.

Author.— Viṣṇupuri.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां etc.

Ends.— fol. 34[a].

एपस्यामहमल्पबुद्धिविभवोप्येकोपि कापि ध्रुवं । मधोभक्ताजनस्य मत् कृतिरियं न स्यादवज्ञास्पदं । किं विद्याशरधा किमुज्वलकुला किं पौरुषाः किं णास्तस्किं सुदरमादरेण रसिकैर्नापीयतेन्मधु ॥ १३ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविन्दकृपामकरन्दबिन्दुप्रोन्मीलितविवेकतौर्मुक्तपरमहंसविष्णुपुरीग्रथि लोपितं गोपालपठिति संवत् १७३१ दुंदुभिनामा संव [त्स]रे श्रीरामाय नमः राम नमः राम राम

भगवद्भक्तिरत्नावलि — Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 676 — No. 639/1886-92

Size.— 7½ in. by 4 in.

Extent.— 49 leaves ; 10 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. No border rulings (except for foll. 2-3). Beginning, key expressions or lemmata in red. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions. The name Viṣṇupurī occurs among citations in the text itself. (fol 2[b], 4.)

Age.— Old appearance.

Author.— Viṣṇupurī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीरामकृष्णाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपद etc.

Ends.— fol. 49[a].

महायज्ञ शरप्राण etc upto कांतिमालया ॥ १५ ॥

as in No. 673 followed by.

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरन्दप्रोन्मीलितविवेकहंसमुक्त-परमहंसविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवसामृताब्धिलब्धश्रीमद्भगवद्भक्ति-रत्नावल्यां सकान्तिमालायां त्रयोदशविरचनसंपूर्णं शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥

श्रीराम राम रघुनंदन राम राम श्रीरामरामभरताग्रज रामराम ।
श्रीरामरामसीतापतिरामराम श्रीरामरामशरणं भव रामरामः ॥

भक्तिरत्नावलि — Bhaktiratnāvali

No. 677 — No. 735/1884-87

Size.— 11½ in. by 5¾ in.

Extent.— 26 leaves ; 12 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with triple red lines. Yellow pigment for deletion ; Introductory matter in red ink as also punctuation marks. Fol. 1[a] has four yellow squares, one on each edge, and title in red enclosed by a rectangle made with red black, and red lines, itself enclosed within a larger rectangle composed of three red lines.

Age.— Saṁvat 1852.
Author.— Viṣṇupurī.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां
यामास्थाय समस्तमस्तकमणिं कुर्वंति यं स्वे वशे ।
तान् भक्तामपि तां च भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं
वंदे संततमर्थयेनुदिवसं नित्यं शरण्यं भजे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 26[b].

वाराणस्यां महेशस्य संनिधौ हरिमंदिरे ।
भक्तिरत्नावसिधा (?) सहिता कान्तिमालया ॥ ९५ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवेकजैर-भक्त-परमहंस-विष्णुपुरीप्रथितायां श्रीभगवाद्धिलब्ध-श्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां त्रयोदशो विरंचनं ॥ १३ ॥ सं. १८५२ भाद्रमासे शुक्ल पक्षे ११ वश्यां गुरुवाशरे काशीमधे

भगवद्भक्तिरत्नावलि — Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 678 — No. 296 / 1895-98

Size.— 7¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 127 leaves; 6 lines to a page; 13 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting very bold, large and uniform. Borders ruled with three red lines. Mātrā signs some times protrude beyond these margins. The hyphen is indicatd by F in the Ms. Beginning, end, and punctuation in red; so also the names of speakers. Red chalk smeared over several phrases. Yellow pigment occasionally used for deletion,

Age.— Oldish.
Author.— Viṣṇupurī.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीराधामाधवजी ।

ये मुक्तावपि निस्पृहा प्रतिपदं प्रोन्मीलदानंददा यामास्थाय समस्त-मस्तकमणिं कुर्वंति यं स्वेवशे । तान् भक्तानमितां च भक्तिमपि तं भक्तप्रेयं श्रीहरिं वंदे संततमर्थयेऽनुदिवशं नित्यं शरण्यं भजे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 127^{b}.

वाराणस्यां महेशस्य सांनिधौ हरिमंदिरे ।
भक्तिरत्नावली सिद्धा संहिता कांतिमालया ॥ १६ ॥

इति श्रीमसपुरुषोत्तमचरणा(र)विंदकृपामकरंदप्रोन्मीलितविवेकरेतै-
भुक्तपर

भगवद्भक्तिरत्नावलि — Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 679 — No. $\frac{271}{1882\text{-}83}$

Size.— 7$\frac{3}{8}$ in. by 4$\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 9 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting bold and uniform. Borders ruled with spaced double black lines with a thick red line between them. Beginning as well as daṇḍas enclosing verse numbers in red. Hyphen shown by F at end of line. Colophon in red.

Age.— Saṁvat 1726.

Author.— Viṣṇupurī.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीरघुनाथाय नमः ॥

ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां etc.

Ends.— fol. 46^{b}.

महायज्ञशरप्राणशशांकगुणितेंशके ।
फाल्गुने शुक्लपक्षस्य द्वितीयायां सुमंगले ॥
वाराणस्यां महेशस्य संनिधे हरिमंदिरे
भक्तिरत्नावलिं सिद्धा संहिताः कांतिमालया ॥ १५ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंद-कृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलित-विवेकतैरभुक्त-परमहंस-विष्णुपुरी-ग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धि-श्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां त्रयोदशं विरचनं संपूर्णम् ॥ ॥ संवत् १७२६ वर्षे आषाढ शुदि १५ लिखितं ॥ ॥ अहं ब्रह्म परं धाम ब्रह्माहं परमं पदं । एवं समीक्षन्नात्मानमात्मज्ञाध्याय निष्कले ॥ १ ॥

दश तं तक्षकं पादे लेलिहानं विषानमौ ।
न द्रक्षति शरं च विश्वं च पथगात्मनः ॥ २ ॥
भगवंस्तक्षकादिभ्यो मृत्युभ्यो न विभेम्यहं ।
प्रविशो ब्रह्मनिर्वाणमभयं दर्शितं त्वया ॥ छ ॥
श्रीशिवमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ छ ॥
यादृशं पुस्तकं etc. श्रीशुभमस्तु सर्वजगतः ॥

भगवद्भक्तिरत्नावलि

No. 680

Bhagavadbhaktiratnāvali

No. 725A / 1887–91

Size.— 8¼ in. by 3¾ in.

Extent.— 51 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Dark country paper; Devanāgarī characters; hand-writing large, clear and uniform. Borders ruled with two or three black lines. Several foll. are repaired, but still show signs of constant handling. Ink on several foll. has spread. Yellow pigment used for deletion ; occasional marginal corrections. On a few foll. punctuation marks filled in with red ink.

Age.— Saṁvat 1745.

Author.— Viṣṇupurī.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः । ॐ नमः श्रीराधारमणाय ।
ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां । etc.

Ends.— fol. 50^{b}.

वाराणस्यां महेंद्रस्य सन्निधे हरिमंदिरे ।
भक्तिरत्नावली सिद्धा संहिताः कांतिमालया ॥ १५ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवेकतैरभुक्त-परमहंस-विष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धिलब्धश्रीभगवद्भक्ति-रत्नावल्यां त्रयोदशो विरचनम् ॥ १३ ॥ संवत् १७४५ वर्षे मासान्मासे आषाढमासे शुक्लपक्षे तिथौ ९ भौमदिने लिपीकृतं ॥

Then follow two stray verses.

भक्तिरत्नावलि
(सटीका)

Bhaktiratnāvali
(with Commentary)

No. 681

No. $\frac{736}{1884\text{-}87}$

Size.— 13§ in. by 5§ in.

Extent.— 116 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and clear. Folios missing 1–12, 116–117 ; Borders ruled with double red lines. Text in the centre, com. above and below it. Many foll. defaced and badly preserved. Red chalk on verse-numbers. Marginal additions and corrections. Yellow pigment for deletion and for painting left and bottom margins of foll.

Age.— Appears old.

Author.— Text-Viṣṇupurī.

Begins.—

Text—

यस्यास्ति भक्तिर्भगवत्यकिंचना सर्वैर्गुणैस्तत्र समासते सुराः ।
हरावभक्तस्य कुतो महद्गुणा मनोरथेनासति धावतो बहिः ॥ ३९ ॥

Com.—

अतपदेवांतरोपासनमपि भगवद्भक्तावंतर्भवतीत्यन्वयव्यतिरेकाभ्यां म...
पंचमे प्रह्लादवाक्येन यस्यास्तीति । etc.

fol. 127^{b}.

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामंकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवेकतैरभुक्त-
परमहंसविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतमृताब्धिलब्धश्रीभगवद्भक्ति-
रत्नावल्यां सप्तमं विरचनं ॥ ७ ॥
इति श्रीभक्तिरत्नावली टीका

Ends.— fol. 130^{b}.

Text—

...त्पादयोरशठधीः सलिलं प्रदाय
दुर्वांकुरैरपि विधायसता ... सपर्यां ।
अप्युत्तमां गतिमसौ भजते त्रिलोकीं
दीश्वानविक्लवमानाः कथमार्तिमृच्छेत् ॥ ८ ॥

Com—

सलिलगात्रमपि प्रदाय सर्वोपि जनो उत्तमां गतिं प्राप्नोति...रम्यमसौ
बलिः । त्रिलोकीं दाश्वान् दत्तवान् । आर्त्तिं कथं प्रा ...

भगवद्भक्तिरत्नावलि
(सटीका)

Bhagavadbhaktiratnāvali
(with Commentary)

No. 682

No. $\frac{160}{1883\text{-}84}$

Size.— 11¾ in. by 4⅞ in.

Extent.— 78 leaves ; 9 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting big, bold and uniform. Borders ruled with two spaced double black lines. Yellow pigment very much in evidence for deletion. Red chalk smeared over important words. Marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Viṣṇupurī.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीमद्व्यासनन्दनो जयतु ॥ श्रीमद्राधावल्लभो जयतु ॥
ये मुक्तावपि निःस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां । etc.

Ends.— fol. 78^{b}.

इत्येषा बहूयत्नतः कृतवता श्रीभक्तिरत्नावली
तत्प्रीत्यैव तथैव संप्रकटिता तत्कान्तिमाला मया ।
अत्र श्रीधरसत्तमोक्तिलिखितेन्यूनाधिकं यन्नभूत्
तत्क्षंतुं सुधियोऽर्हयस्वरचना लुब्धस्य मे चालनम् ॥ १४ ॥

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमकृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवेकतैरभुक्तपरमहंस-विष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धिलब्धश्रीभगवद्भक्तिरत्नावली सत्कीर्त्तिमाला संपूर्णा ॥ छ ॥ कार्त्तिकमासे शुक्लपक्षे १४ स्यां तिथौ भौमवासरे ॥

भगवद्भक्तिरत्नावलि
सटीका (सुकान्तिमाला)

Bhagavadbhaktiratnāvali
With Commentary(Sukāntimālā)

No. 683

No. $\frac{725}{1887\text{-}91}$

Size.— 11¼ in. by 5⅛ in.

Extent.— 52 leaves ; 12 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and legible. Folios missing 31-32 ;

Borders ruled with two spaced double black lines, the space being filled in with red ink. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions. Red chalk on lemmata. Punctuation marks in red. Second half of Ms. differs from the first half, by absence of red ink, punctuation marks, etc. Most foll. discoloured.

Age.— Saṁvat 1716.

Author.— Text. Viṣṇupurī.

Begins.— fol 1[b].

Text.—

श्रीकृष्णाय नमः

जयति जननिवासो देवकी जन्मवादो
यदुवरपरिषत्स्वैर्दोर्भिरस्यन्न धर्मं ।
स्थिरचरवृजिनघ्नः सस्मितश्रीमुखेन
व्रजपुरवनितानां वर्द्धयन् कामदेवम् ॥ १ ॥ etc.

Com.—

भगवद्भ० ॐ नमः श्रीटुंडिविनायकाय । श्रीरामाय नमः ।
ये मुक्तावपि निस्पृहाः प्रतिपदप्रोन्मीलदानंददां
यामास्थाय समस्तमस्तकमणिं कुर्वंति यं स्वे वशे ।
तान्भक्तानपि तां च भक्तिमपि तं भक्तप्रियं श्रीहरिं
वंदे संततमर्थयेऽनुदिवसं नित्यं शरण्यं भजे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— 54[a].

Text—

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदबिंदु-प्रोन्मीलितविवेकतैरभक्त-परमहंसविष्णुपुरीग्रथितायां श्रीभगवतामृताब्धिलब्धा श्रीभगवद्भक्ति-रत्नावल्यां सुकांतिमाला सूसंपूर्णेति

Com.—

इति श्रीभगवद्भक्तिरत्नावलीटीका सुकान्तिमाला ... संवत १७१६ वर्षे समये श्रावणमासे शुक्लपक्षे पंचम्यां बुधवारे लिखिद्वैष्णवसंतो हरिदासजी स्वयं ... ...

भगवद्भक्तिरत्नावलि सटीक (हिन्दी टीका)

Bhagavadbhaktiratnāvali With Commentary (in Hindī)

No. 684

No. 116 / 1871-72

Size.— 11⅛ in. by 6⅝ in.

Extent.— 54 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Margins ruled with double red lines, and side ends covered with a thick line each. The *recto* of initial folio has a central circular design in red and black enclosed within a big rectangle formed by two red lines with a black in the middle. The margins contain a uniform design at top and bottom, of each, repeated on top right and bottom left of the *verse* of final folio, perhaps representing the scribe's or author's personal mark. The word राम occurs on the verse of every fol. at bottom of right margin, sometimes in black but mostly in red. Lemmata and punctuation marks in red, and the word अर्थ also is in red. Comm. in Hindī. In the colophon alternate letters are in red. A good Ms.

Age.— Saṁvat 1891.

Author.— Text— Viṣṇupurī.
Com— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । श्रीरामकृष्णाय नमः ॥
अथ भक्तिरत्नावलि टीकासहित लिखते ॥ श्लोक ॥

Text—

ये मुक्तावपि निस्पृहा प्रतिपद etc. as in No. 671.

Com.—

अर्थ । जे मुक्तिके विषे निसप्रेह है तिन भक्तनकों पदप्रति आनंदोंकों देत है । जा भक्तिकों आचरत करकें समस्तमस्तकमणीसे जो भक्तजाभक्ति करकें भगवानकों बस करै है ॥ etc.

Ends.— fol. 54[b].

Text—

महायज्ञसरप्राण etc upto कांतिमालया
as in No. 671.

Com.—no commentary for the last verse.

इति श्रीमत्पुरुषोत्तमचरणारविंदकृपामकरंदबिंदुप्रोन्मीलितविवकतैरभुक्त-परमहंस-विष्णुप(पु)रीग्रथितायां श्रीभागवतामृताब्धिलब्धश्रीभगवद्भक्तिरत्नावल्यां त्रयोदसो विरचन । इति श्रीभक्तिरत्नावल्या संपूरणं ॥ संवत् १८९१ ॥ चैत सुदि ॥ लिपतं सुरतबंदरमध्ये तापिकाठे कामनाथमंदिरे कृष्णपक्षे सनिवासरे पुस्तकं संपूरणं ॥ लिपतं गौरस्वरवैष्णवराधाचरण-दासस्य दास । इदं पुस्तकं द्रिष्टा तादसं लिषीतं मया । यदि सुद्धं मसुद्धो वा मम दोशो न दीयते ॥ २ ॥ नाहि कछु बुधि अक्षर ज्ञाना । जो कछु देषा लेषी दिना संतमहतजन सुधारी लीजे । भूला चूका माफ कीजे ॥

Cf. Ind. Off. Cat. No. 3538

भगवद्भक्तिरसायन — Bhagavad-bhakti-rasāyana

No. 685 — 636 / 1886–92

Size.— 12¼ in. by 4½ in.

Extent.— 31 – 1 = 30 leaves; 8 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper thin, worn-out and dark grey; Devanāgarī characters; handwriting large, clear and uniform. Borders ruled with double black lines; no punctuation marks. Yellow pigment used for corrections. Fol. 3 missing. Left side of Ms. damaged; the work contains the first *ullāsa* only.

Age.— Appears to be old.

Author.— Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीनाथाय नमः ॥

पदनखनिविष्टमूर्त्तिभिरेकादशरूपतामिवावहन्निष्टां ।
यं समुपास्ते गिरिशस्तं वंदे नंदमंदरे कंचित् ॥ १ ॥

ग्रंथारंभे संभावितविघ्ननिवारणबुध्या भगवनुध्यानरूपं मंगलमादौ प्रेक्षापूर्वकारिप्रवृत्यंगतयाभिधेयप्रयोजनसंबंधानाचष्टे शिष्टाग्रणीग्रंथकारः ॥

नवरसमिलितं वा केवलं वा पुमर्थं
परममिह मुकुंदे भक्तियोगं वदंति ॥
निरुपमसुखसंविद्रूपमत्पृष्टदुःखं
तमहमखिलतुष्टये शास्त्रदृष्टया व्यनज्मि ॥ १ ॥

कर्मयोगोष्टांगयोगो ज्ञानयोगो भक्तियोगो इति चत्वारः पुमर्थत्वेन प्रसिद्धा योगाः etc-

Ends.— fol. 31[a].

तमेव परमात्मानं जारबुध्यापि संगताः ।
जहुर्गुणमयं देहं सद्यः प्रक्षीणबंधनाः ॥
इत्या ... (lost) निहोदाहृतं ॥ अनंतरोल्लासे तु सप्रपंचमुदाहरिष्यते ॥ प्रेमेत्युपरम्यते ॥

लक्षणं भगवद्भक्तेः साधनं सोपपत्तिकं ।
सभूमिकं स्वरूपं च यथा बुद्धीह वर्णितं ॥

॥ इति श्रीमन्मधुसूदनसरस्वतीविरचिते भगवद्भक्तिरसायने ससाधनसामान्यनिरूपणं नाम प्रथम उल्लासः ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 393[b]; II 89[b], 214[a].

भगवद्भक्तिरसायन — Bhagavadbhaktirasāyana

No. 686 — No. 117 / 1871–72

Size.— 9⅝ in. by 4¼ in.

Extent.— 62 + 1 = 63 leaves; 7 lines to a page; 29 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold and uniform. Borders ruled with double black lines. Yellow pigment used for corrections. Folio numbers and punctuation marks covered with red chalk. Fol. no. 32 repeated and on the repeated fol. just above the pagination a marginal insertion अत्राङ्क भ्रमः indicates the correct order. Marginal corrections and additions usually at top and bottom. Fol 1[a] contains: ॥ पञ्चनदान्वयमधुसूदन भट्टानामिदं पुस्तकम् । while the final fol. bears: ॥ पं. मधुसूदनभट्टानामिदं पुस्तकम् ॥ and in a different hand: "रघुनाथस्येदं पुस्तकं अ. ३७ महाराष्ट्र ज्ञातीय."

Age.— Saṁvat 1699.

Author.— Madhusūdana Sarasvatī.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

पदनखनिविष्टमूर्त्तिभिरेकादश etc. as in No. 685

Ends.— fol. 61[b].

तमेव परमात्मानं etc. upto यथाबुद्धीहवर्णितम् ॥ ३७ ॥

asin No. 685 followed by.

इति श्रीमन्मधुसूदनसरस्वतीविरचिते भगवद्भक्तिरसायने साधनभक्तिसामान्यनिरूपणं नाम प्रथम उल्लासः ॥ ॥

निधिनंदऋतुक्षोणीमितेद्वे मासि पुस्तकं
माघे सिततृतीयायामेतत् गिरिधरोऽलिखत् ॥

Then follow the following lines which are different from the text :

विषयो नाम प्रतिपाद्योऽर्थः । प्रयोजनं यदुद्दिश्य प्रेक्षावतां प्रवृत्तिः । संबन्धस्त्वनेकधा प्रतिपाद्यप्रतिपादकभावः कार्यकारणभावो विषयविषयिभावश्च । तत्कामोऽधिकारी ॥

References.— See No. 685

भगवद्भक्तिसिद्धांतसंग्रह Bhagavad-bhakti-siddhāntasaṁgraha

No. 687 No. $\frac{333}{1887\text{-}91}$

Size.— 10 in. by $4\frac{3}{16}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth and grey. Devanāgarī characters; handwriting medium, uniform and legible. Borders ruled with double black lines. Yellow pigment used for corrections. Red chalk marks on Key-words.

Age.— Saṁvat 1757.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीरामो जयति ॥

रामाय पद्मनेत्राय कौस्तुभोद्भासिताय च ॥
स्यामाय पीतवस्त्राय रमायाः पतये नमः ॥ १ ॥
रमापतिं तं गुणातीतं वंदे सच्चिद्विग्रहं ।
संग्रहं भक्तिसिद्धांतं करोमि यस्य कृपया ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 10[a].

महाभारतेः—

अज्ञानाय च यो ज्ञानं दद्याद्धर्मोपदेशजं ॥
कृत्स्नं वा पृथिवीं दद्यात्तेन तुल्यं न तत्फलं ॥
तस्मात्प्रदेयं साधुभ्यो जन्मबंधभयापहं ॥ ५९ ॥

इति श्रुतिस्मृतिवाक्यप्रमाणोपेतं श्रीभगवद्भक्तिसिद्धांतसंग्रह संपूर्णः ॥

fol. 10[b].

संवत् १७५७ ॥ आषाढीमावस्यादिने

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 85[a]. Only this Ms. recorded by Aufrecht.

भगवन्नामकौमुदी Bhagavannāmakaumudī

No. 688 No. $\frac{274}{1892\text{–}95}$

Size.— 10⅝ in. by 4½ in.

Extent.— 49 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Writing faded on most leaves. Red chalk marks on important words. Beginning and colophon in red pigment. Most foll. discoloured, faded and musty.

Age.— Old.

Author.— Lakṣmīdhara (son of Nṛsiṁha)

Begins.— fol. 1[b].

श्रीदुंढिराजाय नमः ॥ श्रीगोपालं गुरुं भजे ॥
अंहः संहरदखिलं सकृदुदयादेव सकललोकस्य ॥
तरणिरिव तिमिरजलधिं जयति जगन्मंगलं हरेर्नाम ॥ १ ॥
कारुण्यामृतनिर्झरः सुरसरिज्जन्माकरः श्रीवधू-।
लीलाब्जं व्रजकामिनीकुचतटीकस्तूरिकास्थासकः ॥
उत्तंसः सुरयोषितां मुनिमनो वश्यौषधीपल्लवो।
यस्यांघ्रिः सुरवल्लभः स जयति श्रीपुंडरीकप्रियः ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 49[a].

झटिति जगतामंहः स्तूलं निहद्दहनो महः-।
द्दहरकुहरध्वांतं ध्वंसंन्नयन्नभसो मणिः ॥
किरणलहरीं चांद्रीं चेतश्चकोरचमत्कृति-।
र्भवतु भवतां नामज्योतिर्मुदे मदनद्रुहः ॥ १० ॥ ॥ छ ॥

इति श्रीमदनंतानंदरघुनाथपरमहंसपरिव्राजकाचार्यपादपद्मोपजीविनः श्रीमन्नृसिंहसूनोर्लक्ष्मीधरस्य कृतौ भगवन्नामकौमुद्यां नामकीर्त्तनस्य कवलस्यैव पुरुषार्थत्वप्रतिपादनं नाम तृतीयः परिछेदः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ श्रीगोपालार्पणमस्तु ॥

इति श्रीकायिकीपूजागुरुगोपालपादयोः ॥
अर्पिता प्रीतिमायातु गोपालः श्रीगुरुस्तथा ॥ ७ ॥
॥ श्रीमद्विश्वेश्वराय नमः ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 394[a]; II 89[b].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off., Cat. 6069–70.

भगवन्नामकौमुदीप्रकाश — Bhagavannāmakaumudīprakāśa

No. 689 — No. $\frac{777}{1891\text{–}95}$

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Soft country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, clear, uniform. Folios missing 1–35, 45–46 ; Borders ruled with double black lines. Ink has chalked off from foll. at several places. Marginal additions and corrections in a different hand.

Age.— Fairly old.

Author.— Anantadeva.

Begins.— fol. 36[a].

कषड्विधपापमयस्येत्यर्थः । आत्मेति स्वगुणामृतास्वादप्रमोदा भक्तास्तेषु रसिको वत्सलः । युवा जरारहितः । पिण्डीकरणं एकीकरणं संहारः । मधुव्रत इव मधुव्रतः पूर्णानंद इत्यर्थः ॥ etc.

Ends.— fol. 48[a].

The portion being scratched out could not be copied.

इति श्रीदेवसूनु ... रचिते श्रीभगवन्नामकौमुद्रीप्रकाशे तृतीयः परिच्छेदः ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ श्रीगोपालार्पणमस्तु ॥

भागवतटीका
(सुबोधिनी)

Bhāgavataṭīkā
(Subodhinī)

No. 690

No. $\frac{130}{1871\text{-}72}$

Size.— 12 in. by 4⅝ in.

Extent.— 407 leaves ; 7 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and legible. Margins ruled with two spaced double black lines. First three foll. have bottom right margin destroyed. Yellow pigment used copiusly for correction as also red chalk for marking verse-numbers, lemmata and punctuation marks. Marginal additions and corrections. 162 and 163 number the same folio. 162 being on the left hand margin.

Age.— Saṁvat 1705.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

वंदे श्रीकृष्णदेवं मुरनरकभिदं वेदवेदांतवेद्यं
लोके भक्तिप्रसिध्द्यै यदुकुलजलधौ प्रादुरासीदपारः ।
यस्यासीद्रूपमेव त्रिभुवनतरणे भक्तिवच्च स्वतंत्रं
शास्त्रं रूपं च लोके प्रकटयति मुदा यः स नो भूतिहेतुः ॥ १ ॥ etc.

... ...

श्रीमद्वल्लभविद्वद्दोशविलसद्वंशाब्धिपूर्णेंदवे
श्रीगोपीपतिवंदिने सुमनसे ब्रह्मामृतस्यंदिने ।
श्रीमल्लक्ष्मणभट्टसूरिरिति यन्नामाखिलाभीष्टदं
तस्मै तात महाशयाय हरये कुर्मो नमः सिद्धये ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 407[b].

आद्यं स्कंधस्य विवृत्तिः श्रीकृष्णचरणांबुजे ।
निवेदितातियत्नेन वाक्पुष्पांजलिरुज्वला ॥ १ ॥

सुज्ञेषु हस्तयुगलं पुरतो निधाय
विज्ञापयामि मुरवैरिपदाब्जनिष्ठः ।
उच्छृंखलापि विवृत्तिर्मम चिंतनीया
श्रीकृष्णपादयुगले विनिवेशितेति ॥ २ ॥

इति श्रीभागवतसुबोधिन्यां श्रीमल्लक्ष्मणभट्टात्मज-श्रीवल्लभदीक्षित-विरचितायां प्रथमस्कंधे ऐकोनविंशोध्यायविवरणं । समाप्ता प्रथमस्कंधटीका ॥ ॥ ७ ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु । संवत् १७०५ समए नाम माघसुदी दशमिवारस निचरके पोथी लीषा लीपी तं भगवानदासका ऐथः ॥ श्रीकृष्ण जयतिः ॥ ॥ ७ ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ ७ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ७ ॥ श्रीकृष्णाचरणारविंदेरतिरस्तु सर्वेषः ॥ ७ ॥ श्रीवासुदेवाय नमः ॥ ७ ॥ ७ ॥ सेयं सुबोधिनी टीका ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 402[a]; II 91[b], 214[b]: III 87[b].

B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 3524.

भागवतटिप्पणी

No. 691

Bhāgavataṭippaṇī

No. $\frac{157}{1883\text{-}84}$

Size.— 9 in. by 4⅛ in.

Extent.— 36 leaves ; 9 lines to a page ; 31 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium to large, clear. No border ruling except for initial folio. Yellow pigment used for deletion. Folios discoloured. Occasional application of red chalk for important words, especially authorities cited (e. g fol 29[b]. *Rāmārccanacandrikā* and *Puraścaraṇacandrikā*)

Age.— Saṁvat 1759.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः । श्रीवल्लभनन्दनचरणकमलेभ्यो नमः ।
यः स्वीयभावेन विलज्जितानां मोदं दधानो विविधैर्विलासैः ।
दुग्धादिचौर्यैरपि सर्वसिध्यै श्रीगोकुलेशोस्तु समे प्रसन्नः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 36[b].

एकत्वेन पृथक्त्वेन बहुधा विश्वतो मुखमिति गीतायां भेदाभेदाभ्यामुपासनानि रूपाणाद्भगवद्ज्ञानमेव साधनं भजनार्थं परं तु साक्षात्कारोऽपेक्षणीय इति तदर्थप्रेमापेक्षणीयमित्यर्थः॥

इति श्रीनिबन्धे शास्त्रार्थसर्वनिर्णयभागवतोपरिटीपणीका संपूर्णः ॥
संवत १७५९ वर्षे विजयादशम्यां तिथौ भृगुवासरे इदं पुस्तकं लिखितं ॥
शुभं भवतु ॥

भागवततत्त्वदीप Bhāgavatatattvadīpa

No. 692 No. $\frac{298}{1879\text{-}80}$

Size.— 11½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 136 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting big clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Folio numbers in red ink as also the punctuation marks and the beginning of Ms. Yellow pigment used for corrections. Occasional marginal corrections colophons in red ink. The left top corner of reverse margin bears. ॥ नि. बं. ॥

Fol. I[a].

॥ पं ॥ पुस्तकमिदं पण्ड्रा गोपीनाथस्य निबंधस्य मूलं

Fol. 136[b].

तत्त्वदीपाख्यं कारिकारूपम् वल्लभीयम ॥

॥ तत्त्वदीपमूलं श्रीवल्लभाचार्यकृतं ॥

Age.— Saṁvat 1850.

Author.— Vallabhadīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

नमो भगवते तस्मै कृष्णायाद्भुतकर्मणे ।

रूपनामविभेदेन जगत् क्रीडति यो यतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 136[a].

युक्तं वा यदि वायुक्तं मया यद्यन्निरूपितं ।

तत्सर्वं कृष्णचरणे वाक्पुष्पं विनिवेदितम् ॥ ४१ ॥

इति श्रीवेदव्यासविष्णुस्वामिमतानुवर्त्तिश्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे श्रीमद्भागवतद्वादशस्कंधविवरणं समाप्तम् ॥ छ ॥

श्रीभागवततत्त्वानां प्रदीपोयं निरूपितः ।

श्रीकृष्णचरणद्वंद्वे सदा तिष्ठतु दीपवत् ॥ १ ॥

समाप्तोयं श्रीमद्भागवततत्त्वदीपः ॥ संवत् १८५० वर्षे वैसाखशुक्ल १२ द्वादशीबुधे लिखितं ग ब्राह्मणसंतो खीखवासस्वयं पठनार्थं स्वार्थं वा। श्रीकल्याणमस्तु ॥ श्रीशुभं भूयात् ॥ श्री ॥ श्री ॥ पुस्तकमिदं पंड्या गोपीनाथस्य समाप्तोयं निबंधग्रंथ ॥ तत्त्वदीपग्रंथः समाप्तोयं ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 401[b]; II 91[a], 214[b]; III 87[a].
(2) Printed Editions :—
Emeneau 824.

भागवततत्त्वदीप

Bhāgavatatattvadīpa

No. 693

No. $\frac{720}{1887\text{-}91}$

Size.— 11¾ in. by 5½ in.

Extent.— 73 leaves ; 7 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting very bold and beautiful; borders ruled in double red lines; folios missing 1-8; red pigment frequently used; corners of the folios on the right-hand side moth-eaten and hence damaged; complete.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 9[a].

.....स्मिकादि भेदेन कर्म स्यात्त्रिविधं यतः । पंचात्मकं ततः पंचदशधा तन्निरूप्यते । etc.

Ends.— fol. 80[b].

युक्तं वा यदि वायुक्तं मया यद्यन्निरूपितं ।
तत्सर्वं कृष्णचरणे वाक्पुष्पं विनिवेदितम् ॥ छ ॥

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते द्वादशमं प्रकरणं संपूर्णं समाप्तम् ॥ १२ ॥

followed by.

श्रीभागवततत्त्वानां प्रदीपोऽयं निरूपितः ।
श्रीकृष्णचरणद्वंद्वे सदा तिष्टतु दीपवत् ॥ १ ॥
श्रीमद्भागवते दीपः कृतो वल्लभदीक्षितैः ।
व्यासवैष्णवदासेन लिखितो दीपतेजनम् ॥ २ ॥
सर्वथा पठनीयश्च वंचनीयश्च सर्वथा ।
लिखनीयः प्रयत्नेन श्राव्यः सर्वान् स वैष्णवान् ॥
कृष्णपादे निरुद्धानां सर्वथा वल्लभैर्जनैः ।
समाश्रित्य प्रयत्नेन विचार्यश्च पुनः पुनः ॥ छ ॥
श्रीकृष्णचरणकमलेभ्यो नमः ॥
॥ शुभं भवतु ॥ मंगलं लेखकं च etc.

भागवततत्त्वदीप Bhāgavatatattvadīpa

No. 694 No. $\frac{299}{1879\text{-}80}$

Size.— 10⅛ in. by 4½ in.

Extent.— 26 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, uniform and clear. Borders ruled with triple black lines. Beginning and verse numbers smeared with red chalk. Writing sometimes projects beyond margins. Occasional marginal additions and corrections. Yellow pigment used for corrections. From fol. 14^b onwards verse numbers written between lines above verse ends. Many folios discoloured near both margins.

Age.— Not very old.

Author.— Vallabha

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णाय नमः ।

नमो भगवते तस्मै कृष्णायाद्भुतकर्मणे ।
रूपानामविभेदेन जगत्क्रीडति यो यतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 26^a.

विरक्तो विपरीतादि भावनारहितः सुहृत् ।
लीलामात्रश्रुतौ तस्य भवेत्प्रेमाखिले किमु ॥ ५४ ॥

श्रीभागवततत्त्वार्थमतो वक्ष्ये सुनिश्चितं ।
यत् ज्ञानात्परमा प्रीतिः कृष्णं शीघ्रं फलिष्यतिः ॥ ५५ ॥

इति श्रीवेदव्यासविष्णुस्वामिमतवर्त्तिश्रीवल्लभविरचिते भागवततत्त्वदीपे सर्वनिर्णयकथनं नाम द्वितीयं प्रकरणं ॥ शुभं भवतु ॥ मंगलमस्तु ॥ इष्ट संपदस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

भागवततत्त्वदीप Bhāgavatatattvadīpa

No. 695 No. $\frac{121}{1871\text{-}72}$

Size.— 9§ in. by 5§ in.

Extent.— 76 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Verse numbers, and occasional leading words, covered with red chalk. Marginal additions and corrections. Fol 1[a] contains.

॥ श्रीः ॥ आशु विस्मरसि दत्तमर्थिने विस्मरस्यपकृतं परेण यत् ॥
रामविस्मरणशीललीलया मां तथा हृदि गतं न विस्मर ॥ १ ॥

पंचोलीकृष्ण कवीश्वराणां निबंधकारिकेयं ॥

॥ श्लोकसंख्या ॥ २१०० ॥

पंचोली श्रीकृष्णचैतन्यानां पद्यमिदं स्वविज्ञप्तिद्योतनाय स्ववैष्णवाद-प्रतीति ।

यदि दैवबलादवैष्णवावामभयं ॥ ... ... etc.

In a still different hand : रघुनाथ भट्टानां पु. ५०.

Age.— Saṁvat 1733.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीकिशोरीपतये नमः ।

नमो भगवते तस्मै कृष्णायाद्भुतकर्मणे ।
रूपनामविभेदेन जगत्क्रीडति यो यतः ॥ १ ॥

सात्विकाभगवद्भक्ता ये मुक्तावाधिकारिणः ।
भवांतसंभवादैवात्तेषामर्थो निरूप्यते ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 76[b].

यथा भागवतस्यार्थो हृदि स्थाच्युतनोदनात् ।
तथा निरूपितः सद्भिः क्षमा कार्या मनोपरि ॥ २ ॥

युक्तं वा यदि वायुक्तं मया यद्यत् निरूपितं ।
तत्सर्वं कृष्णचरणे वाक्पुष्पं विनिवेदितम् ॥ ३ ॥

इति श्रीवेदव्यासविष्णुस्वामिमतानुवर्त्तिश्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते द्वादशस्कंधविवरणे चतुर्दशं प्रकरणं। संपूर्णोयं ग्रंथः॥ ॥ संवत् १७३३ वर्षे माघ शुद्ध ६ रवौ पंचोली श्रीराघवजीसुत श्रीकृष्णसंघः कवीश्वरेण षोडशदिवसस्त्वरितमिदमलेखि। निर्ज(?)रादागत्य सौरपुरे लिखितोऽयं ग्रंथः। अत्र लेखनदोषो न वाच्यः॥ सत्वरं लिखितत्वात्। करकृतमपराधं क्षंतुमर्हंति संत इति वाक्याच्च॥

भागवततत्त्वदीपटीका

Bhāgavatatattvadīpaṭīkā

No. 696

No. $\frac{123}{1871\text{–}72}$

Size.— 9⅛ in. by 5½ in.

Extent.— 50 leaves; 14 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium and legible. Borders ruled with double lines. Marginal additions and corrections. Fol 1[a] contains:

॥ श्रीकृष्णाय नमः॥

अलौकिकं विसर्गं वदन् अनौचित्यमाशंक्य—

Same as Bhāgavatanibandha described below.

Age.— Saṁvat 33?

Author.— Viṭṭhala Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीवल्लभो जयति।

अलौकिकं विसर्गं वदन् अनौचित्यमाशंक्य सर्गोप्येवमेव वर्णित इति पूर्वस्कंधार्थमुक्तमनुवदति। एवं सर्ग इति। अनेन सर्वाः लीलाः शृंखल (ला) रूपाः। etc.

Ends.— fol. 50[a].

भगवद्भजने दोष एव प्रतिबंधक इति तस्य भजनं संपन्नमिति ज्ञापयितुं सर्वदोषनिवृत्तौ निदर्शनमाह। अपकारीति। धृतराष्ट्रस्यापकारिणोप्युपकारं कृतवानिति तथा॥

इति श्रीमद्वल्लभदीक्षितात्मजश्रीविट्ठलदीक्षितविरचितायां श्रीभागवततत्त्वदीपटीकायां श्रीभागवतीयचतुर्थप्रकरणविवरणं संपूर्णं। निबंधे षष्टः। संवत् ३३ वर्षे मार्गशीर्षे वदी ११ गुरौ पंचोली श्रीकृष्णेनालेखि त्वरितम्॥

भागवततत्त्वदीपटीका Bhāgavatatattvadīpaṭīkā

No. 697 No. $\frac{120}{1871\text{–}72}$

Size.— 8§ in. by 5 in.

Extent.— 103 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and clear. Margins ruled with double black lines. Right top corner of the initial folios destroyed ; evidently a much used Ms. No. entry in margins except pagination marks on reverse of folios at bottom right. On 1^a, in a different hand, are the remarks : " पु ५° निबंधीयप्रकर्ण द्वयविवरणं पत्रे १-३. Occasional marginal corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1^b

श्रीकृष्णाय नमः ।

सर्वोद्धारप्रयत्नात्मा कृष्णः प्रादुर्बभूव ह ।
तथा त्वं येन संसिध्ये तदर्थं व्यास उक्तवान् ॥ १ ॥
श्रीभागवतमत्यन्तं सर्वेषां सुखदायकं ।
तस्य...तत्वं येनैव सिध्येदिति विचार्य ह ॥ २ ॥
अग्निश्चकारतत्त्वार्थदीपं भागवते महत् ।
तच्चापि येन संसिध्येद्व्याख्यानं तन्निरूप्यते ॥ ३ ॥

श्रीभागवततत्त्वार्थप्रकटीकरिष्यन् प्रथमं शास्त्रोपनिबंधनलक्षणं मंगलमाचरति ॥ नम इति ॥ etc.

Ends.— fol. 102^b.

यस्मिन् ज्ञाने सर्वथा भवतिर्भवसेवा भक्तिनापि जाता भक्तितूष्णां तिष्ठति तादृशी भविष्यति या लतावत्प्रत्यहं वृद्धिमायांती शीघ्रं कृष्णाख्यं फलं फलिष्यति । अतो भक्तिछायां सर्वथैतदनुसंधे समितिग्रंथारंभः समर्थिनः ॥

इति श्रीभागवततत्त्वदीपटीकायां श्रीवल्लभदीक्षितविरचितायां सर्वनिद्धरिविवरणम् ॥ छ ॥

Then follows a commentary on verses in praise of Kṛṣṇa...
... ...
fol. 103^a.

एकार्थमिति । यथा भगवान् षड्गुणैश्वर्ययुतस्तथा भागवतार्थस्कंधादर्थयुक्तः । एवं ज्ञानस्यावांतरफलमाह । संसारान्मुच्यत इति । भक्त्यर्थमेषांमुक्तिरपेक्ष्यते । तत्र भागवतार्थमाह । आनंदस्येति । आनंदरूपस्य लीलाप्यानंदरूपा । हरेश्च लीला ।

भागवततत्त्वदीपटीका Bhāgavatatattvadīpaṭīkā

No. 698 No. 191 / 1884–86

Size.— 12§ in. by 5§ in.

Extent.— 136 leaves ; 16 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and legible. No border rulings. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Red chalk smears on verse numbers. Writing of com. projects on to right margin. Fol. 1[a] bears the legend ॥ गोविंदचंद्रकुमारस्य ॥ just below the title of Ms., and smeared over (= deleted) with yellow pigment.

Age.— Fairly old.

Author.—Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

श्रीवल्लभो जयति ।
श्रीकृष्णं परमानंदं दशलीलायुतं सदा ।
सर्वभक्तसमुद्धारे विस्फुरंतं परं नुमः ॥ १ ॥ etc.

Com.—

श्रीवल्लभो जयति । भागवतप्रकरणं व्याचिख्यासुस्तत्प्रतिपाद्यरूपं भगवंतं श्रीकीर्त्तनेन स्तौति । etc.

Ends.— fol. 14[b] (11th Adhy.)

अत्र निष्णातहृदयो भगवत्पार्श्वमेतहि ॥ १८ ॥
इति श्रीमद्वल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते एकादशमं प्रकरणम् ॥

fol. 16[a].

युक्तं वा यदि वायुक्तं मया यद्यभिरूपितं ।
तत्सर्वं कृष्णचरणे वाक्पुष्पं विनिवेदितम् ॥ ४१ ॥

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते द्वादशस्कंधप्रकरणं संपूर्णं ॥ १२ ॥ श्रीकृष्णचन्द्रो जयति श्रीगोकुलचन्द्रमाजी श्रीवल्लभः ।

भागवततत्त्वप्रदीप Bhāgavatatattvapradīpa

No. 699 No. $\frac{721}{1887\text{-}91}$

Size.— 11¾ in. by 5⅛ in.
Extent.— 126 leaves ; 10 lines to a page ; 27–52 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Folios missing 1, 30–62. Borders ruled with three red lines. Punctuation marks and colophon in red. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion ; marginal additions and corrections ; many foll. are discoloured.
Age.— Old.
Author.— com.—Vallabha Dīkṣita.
Begins.— fol. 2[a].

Text.—

आनन्दस्य हरेर्लीला शास्त्रार्थो दशधा हि सा ।
सत्र सर्गो विसर्गश्च स्थानं पोषणमूतयः ॥ ३ ॥ etc.

Com.—

आनंदस्येति । आनंदरूपस्य लीलाप्यानंदरूपा ।
हरेश्च लीला सर्वदुःखहर्त्री ॥ अतो दुःखाभावः सुखरूपत्वात् etc.

Ends.— fol. 159.[a]

नरकश्च तथा स्वर्गं हृश्यंते स्वर्गवर्णनं ।
भगवद्व्यतिरिक्तस्य वर्णनं नैव युज्यते ।
इत्याशंक्य हरेरूपवर्णने नोपसंहृतिः ॥
इति वेदव्यासविष्णुस्वामिमतवर्त्तिश्रीभागवते पंचमस्कंधविवरणं समाप्तम् ॥ ५ ॥ ॥ छ ॥ ॥ श्रीः ॥

भागवततत्त्वप्रदीप Bhāgavatatattvapradīpa

No. 700 No. $\frac{222}{1895\text{-}1902}$

Size.— 10¾ in. by 6¼ in.
Extent.— 362 leaves ; 11 lines to a page ; 31 letters to a line.
Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, bold, uniform. Borders ruled with multiple black lines. Text in centre, com. above and below it. Many foll. damaged but repaired and reinforced. Worm-holes in many foll. First three foll. lost. folio no. 264 repeated.

Age.— Saṁvat 1736.
Author.— Vallabhācārya.
Begins.— Text. fol. 4[a].

उत्तरं पूर्वसंदेहवारकं परिकीर्त्तिकी।
अविरुद्धं तु यत्वस्य प्रमाणं तच्च नान्यथा ॥ ८ ॥ etc.

Com.—

उत्तरमिति ८ उत्तरोत्तरपूर्वं पूर्वस्य संदेहवारकं प्रकपणकीर्त्तितं। यथा अपाणिपादो जवनो गृहीत्यत्र किं प्राकृतपाणिरहितं ब्रह्म। etc.

Ends.— 363[b].

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते द्वादशमं प्रकरणं संपूर्णम् ॥

... ...

कृष्णपादे निरुद्धानां सर्वथा वल्लभैर्जनैः।
समाश्रित्य प्रयत्नेन विचार्यश्च पुनः पुनः ॥
श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः। संवत् सप्तदशशड्त्रिंशत्।
वैशाखमासे प्रतिपद्दिने च भूम्यात्मजे राधिनिभे शिवेपि।
कर्णे ववे चापि गोविंदनाम्ना लिखितग्रंथश्च निबंधनामा

भागवततत्त्वदीपप्रकाशावरणभङ्ग — Bhāgavatatattvadīpaprakāśāvaraṇabhaṅga

No. 701 — No. 300 / 1879-80

Size.— 10 in. by 4⅝ in.

Extent.— 90 leaves; 12 lines to a page; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, legible and uniform. Margins are double-ruled in black. Yellow pigment used for corrections. Marginal additions and corrections. Ink has spread between lines, discolouring the folios. Red chalk smeared over key words of importance.

Age.— Saṁvat 1785.
Author.— Pītāmbara
Begins,— fol. 1[b].

श्रीकृष्णाय नमः ॥

वंदे श्रीवल्लभाचार्यान् पारकारुणिकान्वितान्।
स्वीयानां तत्त्वदीपेन स्वांतध्वांतनिवारकान् ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 90^{b}.

प्रलयजलदवृष्टेर्गोकुलस्यावनाय
स्वमृदुकरनखाग्रन्यस्तगोवर्द्धनाद्रेः ।
भगवत इह शक्त्या तत्त्वदीपप्रकाशा-
वरणभरविभंगे प्रक्रियाद्या समाप्तात् ॥ ३ ॥ ॥ श्री ॥

इति श्रीमद्वल्लभाचार्यचरणनखचंद्रचद्रिका-निरस्ताहार्दतमस्तद्दामदासस्य यदुपतिसुतस्य पीतांवरस्य कृतौ तत्त्वदीपप्रकाशावरणभङ्गे शास्त्रार्थ-प्रकरणं संपूर्णं समाप्तं ॥ संवत् १७८५ ना वर्षे मार्गशीर्ष सुद पंचमी ५ रवीवारेण लिखितोयं ग्रंथः ॥ शुभमस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ इति ग्रंथसंख्या १२७६ ॥ ॥ श्री ॥

भागवततत्त्वदीपन — Bhāgavatatattvadīpana

No. 702 — No. 119 / 1871-72

Size.— 9⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 24 leaves; 14 lines to a page; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing medium, clear and uniform. Margins enclosed with double black lines ruled at both ends. Parts of letters, however, obtrude on the right margin and sometimes beyond. Marginal additions and corrections occasionally. Well preserved.

Age.— Saṁvat 1733.

Author.— Viṭṭhala.

Begins.— fol. 1^{b}.

स्त्रिशत्प्रकासृष्टिर्भवति । अत एव सर्गस्य विशेषणमाह । स्वाभिप्रेत इति । न तु सर्गो यः कश्चित् सृष्टिसाधारणः । तत्र स्वाभिप्रेतः पूर्वमुक्तः । लौकिका-लौकिकभिन्नः । etc.

Ends.— fol. 24^{b}.

अग्निभावेप्युद्धूर्वगतिर्गुरुसायुज्या भविष्यति । इति ज्ञात्वैव तथा कृतवती-त्याह । महामतिरिति । कथाया अपि फलत्वमाह ॥ ॥

इति श्रीतत्त्वदीपने श्रीविट्ठलकृतौ भागवतप्रकरणे तृतीयस्कंधविवरणं निबंधे पंचमं समाप्तम् ॥ ॥ संवत् १७३३ वर्षे पौष शुद्ध १३ शनौ पंचोलीराघवजित्सुत-श्रीकृष्णकवीश्वरेण सूर्यपुरे त्वरितमलेखि ॥

भागवततत्त्वदीपन Bhāgavatatattvadīpana

No. 703 No. $\frac{122}{1871\text{-}72}$

Size.— 9⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 41 – 1 = 40 leaves; 15 lines to a page; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium but clear and legible. Margins ruled with single lines. Marginal additions and corrections. Foll. 20 and 21 together. Several foll. have worm-holes in them. Fol. 1[a] contains a lot of irrelevant entries in a different hand.

Age.— Fairly old.

Author.— Viṭṭhala Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

भागवत...गव्याचिख्यासुस्तत्प्रतिपाद्यरूपं भगवंतं संकीर्त्तनेन स्तौति। श्रीकृष्णमिति। कृष्णशब्देन परं वस्तूच्यते। तदेव कदाचित्परमसौंदर्यं स्वगतं करिष्यामीति साकारं प्रादुर्भूतं सत् श्रीकृष्णः ॥ etc.

Ends.— fol. 41[a].

देहस्य संस्कारस्तथा कथं कृत इत्याशंक्याह। प्रतिपत्तिमकृत्वेति। स्वस्य स्त्रीत्वात्। गुरोश्च सरस्वतीरूपत्वात्। तिर्यग्गतावपि जलधारणैव कृता। अग्निभावेप्यूर्द्ध्वगतिर्गुरुसायुज्याद्भविष्यति। इति ज्ञात्वैव तथा कृतवतीत्याह। महामतिरिति। कथाया अपि सफलत्वमाह ॥ ७ ॥

इति श्रीतत्त्वदीपने श्रीभागवतप्रकरणे तृतीयस्कंधविवरणं पंचमम् ॥

References.— See No. 702.

भागवततत्त्वदीपिका Bhāgavatatattvadīpikā

No. 704 No. $\frac{297}{1879\text{-}80}$

Size.— 9 in. by 5⅛ in.

Extent.— 9 leaves; 10 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large and clear. No marginal rulings. Occasional margi-

nal additions and corrections. Foll. discoloured on the right hand margins. First and last foll. contain पो. १७ प्रं ३ प. ९.

Author.— Gadādhara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः

श्रीवल्लभं नमस्कृत्य भगवत्तत्त्वदीपिकां ।
वक्ष्ये तज्जनबोधाय रामदत्ताय शाश्वतम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 9[b].

श्यामसुंदरनामास्ति श्रीगोपीजनवल्लभः ।
तत्रेयं सिद्धिमगमत् भगवत्तत्त्वदीपिका ॥ ॥

इति श्रीसतीपुरज्ञातीय-द्विवेदीश्रीपतिसुतगदाधरविरचिता भगवत्तत्त्वदीपिका समाप्ता ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

भागवततत्त्वनिबन्ध — Bhāgavatatattvanibandha

No. 705 — 118 / 1871-72

Size.— 9⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 26 leaves ; 11 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting big uniform and clear. Margins enclosed within double triple lines ruled at both ends. Interlinear corrections by first hand. Marginal additions and corrections. On several folios writing has been rubbed off slightly, cf. 24[b] and 25[a].

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabha ?

Begins.— fol. 1[a].

अलौकिकविसर्गवदत् अनौचित्यमाशंक्य स्वर्गोप्येवमेव वर्णित इति पूर्वस्कंधार्थमुक्तमनुवदति । एवं सर्ग इति । अनेन सर्वा लीलाः शृंखलारूपाः । अपि प्रत्येकं सफलाः । etc.

Ends.— 26[a]

पुत्रे चरोः फले पात्रे प्रतिष्ठितमभूदित्यर्थः । एवं सति को विशेष इत्यत आह । शीघ्रमिति । पुत्रदौष्टयेन शीघ्रं वैराग्याच्छीघ्रं मुक्तिः ननु पुत्र सति-तदन्येषणं कुत इत्यत आह । स शास्त्रेति । शासनं शास्त्रप्रजानुशासनरूपास्त

.....,..

Then follows an endorsement written in a different hand.

श्रीभागवतीय-श्रीनिबन्धटीका तृ. चतुर्थप्रकरणविवरण ॥

In a different ink and hand, in an inverbal manner from bottom to top follow the lines :

पापवल्ली मुखे तस्य जिव्हारूपेण वर्त्तते ।
या न गोविंद गोविंद गोविंद गोविंदेति न भाषते ॥ १ ॥
यादृशं रमते चित्तं ..... etc.

भागवततत्त्व with प्रदीप — Bhāgavatatattva with Pradīpa

No. 706 — No. $\frac{724}{1884\text{–}87}$

Size.— 11 in. by 5⅛ in.

Extent.— 87 + 103 + 52 = 242 leaves ; 12 lines to a page ; 26 + 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting large bold and uniform. Borders ruled with double red lines ; red chalk smeared over key passages and lemmata. Yellow pigment for deletion ; fol. no 93 of the second set repeated. Occasional marginal additions and corrections ; foll. discoloured on right margin.

Age.— Saṁvat 1855.

Author.— (of the com.) Vallabha Dīkṣita.

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ छ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

Text—

श्रीकृष्णं परमानंदं दशलीलायुतं सदा ।
सर्वभक्तसमुद्धारे विस्फुरंतं परं नुमः ॥ १ ॥

Com.—

श्रीभागवतप्रकरणं व्याचिख्यासुस्तत्प्रतिपाद्यरूपं भगवंतं संकीर्तनेन स्तौति ॥ श्रीकृष्णमिति । etc.

Ends.— fol. 51^{b}.

युक्तं वा यदि वायुक्तं मया यद्ययन्निरूपितं ।
तत्सर्वं कृष्णचरणे वाक्पुष्पं विनिवेदितम् ॥

इति श्रीवल्लभदीक्षितविरचिते तत्त्वदीपे भागवते द्वादशस्कंधम प्रकरणं संपूर्णं समाप्तम् ॥

श्रीभागवततत्त्वानां प्रदीपोऽयं निरूपितः ।
श्रीकृष्णचरणद्वंद्वे सदा तिष्ठतु दीपवत् ॥
श्रीमद्भागवते दीपः कृतो वल्लभदीक्षितैः ।
व्यासवैष्णवदासेन लिखितो दीपते जनम् ॥
सर्वथा पठनीयश्च वंचनीयश्च सर्वथा ।
लिखनीयः प्रयत्नेन श्राव्यः सर्वान् स वैष्णवान् ॥
कृष्णपादे निरुद्धानां सर्वथा वल्लभैर्जनैः ।
समाश्रित्य प्रयत्नेन विचार्यश्च पुनः पुनः ॥

संवत् १८५५ वर्षे प्रथमश्रावणशुक्लतृतीयायां सोमवासरेऽयं ग्रंथः संपूर्णम् ॥ लिखितमिदं पौस्तिकं प्रवाडी प्राणजीवणेन खंभायची ब्राह्मण-कृपारामजी वाचनार्थं लिखितम् ॥ मितिः सं. १८५५ वर्षे प्रथम श्रावणसुदी ३ सोमे ॥ श्रीरस्तु ॥ मंगलमस्तु ॥ लेखकपाठकयोः दीर्घायु ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्रीरामचंद्राय नमो नमः ॥ छ ॥ श्री ॥

भागवततत्त्वार्थदीप
(सटीका)

Bhāgavatatattvārthadīpa
(With Commentary)

No. 707

No. $\frac{725}{1884\text{–}87}$

Size.— 11⅛ in. by 5 in.

Extent.— 139 leaves ; 12 lines to a page ; 32–43 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium for com., large for text. Borders ruled with two sets of double lines. Text in centre, com. above and below it. Foll. 54 and 55 together. The first few foll. are badly defaced with large holes on left half of leaves. Yellow pigment as well as ink used for deletion. Red chalk smeared over verse numbers and *lemmata*.

Age.— Fairly old.

Author.— com.—Vallabha Dīkṣita.

Begins.—fol. 1^{b}.

श्रीकृष्णाय नमः ॥

Text.—

नमो ... ... तस्मै कृष्णायाद्भुतकर्मणे ।
रूपनामविभेदेन जगत्क्रीडति यो यतः ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

सर्वोद्धारप्रयत्नात्मा कृष्णः प्रादुर्बभूव ह ।
तथा त्वं येन संसिध्येत् तदर्थं व्यास उक्तवान् ॥ etc.

Ends.— fol. 140[a].

Text.—

यत्रावृत्तिर्न चैवास्ति परार्धानधिकत्वतः ।
संख्यायास्तेन गणना युगादिभिरुदीर्यते ॥

Com.—

यत्रावृत्तिरिति । यत्र धर्मो विधीयत इत्यादि इति निरूपणं काल निरूपणे ... ... मित्याशंक्याह ॥ छ ॥

भागवततात्पर्यनिर्णय Bhāgavatatātparyanirṇaya

No. 708 No. 711/1882-83

Size.— 9½ in. by 3¾ in.

Extent.— 27 leaves ; 8 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Red chalk smeared over key words. Marginal corrections. Yellow pigment used for deletion. Ink faded on several folios. Folios missing 9–24.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः । अन्यः परः इति । अपश्यतां निद्रया । असत्सु अभद्रेषु । सद्भावे साधुभावे चेति वचनात् । ध्यानापेक्षया प्रायेण । नैर्गुण्यस्था मुक्ताः । etc.

Ends.— fol. 43[a].

कृतश्च जीवतातस्य प्रधानपुरुषे शिशुः ।
कुतो दोषाः सर्वगुण–पूर्णस्यानंदवारिधेरिति वामने ॥ ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थभवत्पादाचार्यविरचिते श्रीमद्भागवततात्पर्यनिर्णयदशमस्कन्धे शततमोध्यायः । समाप्तश्चायं स्कन्धः ॥ छ ॥ श्रीमध्वल्लभाय श्रीकृष्णाय नमः ॥ छ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum ;—
I 402[a]; II 91[b]; III 87[a].

भागवतनाममाहात्म्य Bhāgavatanāmamāhātmya

No. 709 No. 297/1895-98

Size.— 9¼ in. by 4⅜ in.

Extent.— 23 leaves ; 9 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, large, uniform. Folio 1 missing ; borders ruled with two black lines followed by a red line. Red ink for punctuation marks. Yellow pigment for deletion. Red chalk used for smearing key-words. Occasional marginal corrections.

Age.— Saṁvat 1920.

Author.— Puruṣottamadeva.

Begins.— fol. 2[a].

नाशं तथा संप्रति यांति विष्णोधर्मादि सत्यं भवतीह मुख्यं ॥
शाठरे नापि च ये विष्णुं संस्मरंति जनार्द्दनं ।
तेपि यांति तनुं त्यक्त्वा विष्णुलोकमनामयम् ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

श्रीशब्दपूर्वं जयशब्दमध्यं जयाद्वपानंतरतस्तथैव ।
त्रिःसप्तकृत्वो रघुनाथनाम जपन्निहति द्विजकोटिहत्याम् ॥

इति श्रीमन्नारायणचरणारविन्दमकरन्दास्वादमोदमानमनश्चञ्चरीका श्रीमहाराजाधिराजपतिश्रीपुरुषोत्तमदेवसंगृहीता नानापुराणोपपुराणसंहितागमस्मृतिप्रमाणमूला श्रीभगवन्नाममालामाहात्म्यप्रकाशिका समाप्ता ॥

खाश्विवस्विन्दुसुमिते विजयेब्दे शिवातिथौ ।
शनौ माघे सिते श्रीमद्विष्णोर्नाम प्रकाशिकाम् ।
लिलेख गोविन्दशर्मा श्रीवंशीधरसेवकः
न्यूनाधिक्यास्वरैर्वर्णैः श्रीविष्णुः प्रीयतां मम ॥ ॥
सं. १९२० ॥ मिती माह वदि ३ गोविन्दशर्मणा ॥

References.

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
For general works of the name भागवतमाहात्म्य cf. I 403[b]; II 92[a]; III 87[b].

भागवतनिबन्ध Bhāgavatanibandha

No. 710 No. $\frac{86}{1881\text{-}82}$

Size.— 9½ in. by 5§ in.

Extent.— 24 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters : hand-writing medium, clear and uniform. Borders ruled with double black lines, beyond which letters sometimes pro-trude. Few marginal corrections. Folios in the middle of the Ms. have worm-holes. (= Bhāgavatatattvadīpa.)

Age.— Fairly old.

Author.— Vallabha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीहरये नमः ॥

अथालौकिकं स्थानं निरूपयन्ननौचित्यमाशंक्य विसर्गोप्येवमेव वर्णित इति पूर्वस्कंधार्थमनुवदति । पौरुषेणेति । etc.

Ends.— fol. 24[a].

एतेन हीत्यनेव सामान्यतो दिवो मानमुक्तं यद्यपि तथाप्यन्यस्य विभाजकस्य वक्तुमशक्यत्वाद्विशेषतस्तन्निरूपणं सूर्यगतिविशेषनिरूपणं विना न भवति यतोतो हेतोः ।

भागवतविवृतिप्रकाश Bhāgavatavivṛtiprakāśa
(दशमस्कन्ध) (Tenth Skandha)

No. 711 No. $\frac{279}{1879\text{-}80}$

Size.— 11¼ in. by 5 in.

Extent.— 185 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing large, bold and uniform. Folio missing 14, Folio no 119 repeated, Folios 142 and 143 marked together. Borders ruled with two spaced double black lines. Red chalk on key-words. Most foll. discoloured near mar-gins. Yellow pigment used for deletions. Worm holes on several foll.

Age.— Saṁvat 1676.

Author.— Viṭṭhala Dīkṣita (or Viṭṭhaleśa, Viṭṭhaleśvara or Agnikumāra, son of Vallabhācārya)

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

नमः श्रीकृष्णपादाब्जतलकुंकुमपंकयोः :
रुचे यदरुणं शश्वन्मामकं हृदयांबुजम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 186[a].

संशय पंककलंकित हृदया गोविंद विहृति निवृतौ ये ।
ते श्रीविट्ठलवाणी पाथोभिर्निर्मलाः संतु ॥ ४ ॥

इति श्रीगोपीजनवल्लभचरणैकत्तानश्रीविट्ठलदीक्षितविरचितौ दशमस्कन्ध प्रकरणद्वयविवृत्तिप्रकाशः समाप्तः ॥ ॥ श्रीवल्लभदीक्षिताय नमः ॥ ॥ संवत् १६७६ वर्षे भाद्रपदमासे सिते पक्षे ७ रवौ लिखितम् ॥ श्रीरस्तु ॥ ॥ ७ ॥ शुभमस्तु ॥

The folio bears the following endorsenent.

हरिदाससुतगोविंददास्य पठनार्थं ग्रंथसंख्या ४२५५ शत ४२ ॥ ५

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
निबंधविवृतिप्रकाश I 402[b].

भागवतसुबोधिनी — Bhāgavatasubodhinī

No. 712 — No. 230 / 1880–81

Size.— 11⅝ in. by 5 in.

Extent.— 114 leaves ; 16 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible, uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections. Red chalk on lemmata and key-words. Folios missing 108–9. Folios frayed near margins, partially worm-eaten.

Age.— Saṁvat 1610.

Author.— Vallabha Dīkṣita

Begins.— fol. 1[a].

नमः श्रीगोपीजनवल्लभाय । श्रीकृष्णः शरणं मम ।
स्कंधे तु प्रथमे प्रोक्ता त्रिविधाश्चाधिकारिणः ।
कर्त्तव्यविद्धारो द्वितीये विनिरूप्यते ॥
तस्मिन्निर्द्धारिते पश्चात्क्रिया विषयसंकथा ।
अग्रे च तां प्रवक्ष्यामस्तृतीयादिभिरुत्तमैः ॥ etc.

Ends.— fol. 116[b].

इति श्रीश्रीश्रीभागवतसुबोधिन्यां श्रीमल्लक्ष्मणभट्टात्मजश्रीवल्लभदीक्षितविरचितायां द्वितीयस्कन्धे दशमाध्यायविवरणम् ॥

Followed by

नमोस्तु गोपीजनवल्लभाय दुरंतवीर्याय सतां विभूतये ।
प्रमादतो ज्ञानवशाद्यदुक्तं तत्क्षम्यतां देव पुनर्नमस्ते ॥ छ ॥
श्रीकृष्णे निश्चला भक्तिरस्तु श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ शुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥ छ ॥ छ ॥

संवत् १६१० वर्षे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे षष्ट्यां तिथौ भौमवासरे भट्टलह (?) आकेन द्वितीयस्कन्धस्य श्रीवल्लभदीक्षितेन कृता सुबोधिनी टीका लिखिता ॥ यादृशं पुस्तकं etc.

Cf. Bhāgavataṭīkā (Subodhinī) above.

भावप्रकाश — Bhāvaprakāśa

No. 713 — 713 / 1882-83

Size.— $9\frac{9}{16}$ in. by $4\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 9 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and light-grey ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Yellow pigment used for corrections. Occasionally key words smeared over with red chalk. Ms. covers the second and third chapters and ends abruptly with the beginning of chapter IV. The title of the work is variously given as भावप्रकाशन or अणुभाष्यभावप्रकाश.

Age.— Old.

Author.— Nṛsiṁha.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ ॐ ॥ प्रथमाध्याये सकलश्रुतिसमन्वयेन विष्णोर्जगत्कारणत्वोपलक्षितानंतगुणपूर्णत्वमुक्तं ॥ तत्र युक्त्यादिविरोधेनोक्तसम-

न्वये विरोधिते दोषवानपि स्यादित्यतः युक्त्यादिविरोधपरिहारेण उक्तसमन्वयदृढीकरणाय भगवतो निर्दोषत्वप्रतिपादनाय चायं द्वितीयाध्यायः प्रवृत्तः ॥ etc.

fol. 8[b].

सत्यानंदार्यपुत्रो यः को निर्यार्यसुशिक्षितः ॥
नरसिंहोणुभाष्यस्य तेने भावप्रकाशनं ॥
कृतं समाप्तो ह्यध्यायो द्वितीयस्तत्र तेन च ॥
यत्पुण्यं भावि तत्सर्वमवाप्नोति गुरुर्मम ॥
॥ अणुभाष्यभावप्रकाशे द्वितीयोध्यायः ॥

Ends.— fol. 22[a].

इत्यणुभाष्यस्य भावप्रकाशने तृतीयोध्यायः ॥ ॥ एवं वैराग्याद्यपरोक्षज्ञानांतसाधनैः प्रसन्नः परमेश्वरः कीदृशं पुमर्थं प्रयच्छतीत्याशंकापरिहाराय कर्मक्षयादिभेदभिन्नमोक्षस्वरूपप्रतिपादनायायं चतुर्थाध्यायः प्रवृत्तः ॥ तत्र कर्मक्षयास्यफलप्रतिपादकपादेष्यंतरंगत्वेनावश्य—

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 386[b], 408[a].

भावप्रकाशिका — Bhāvaprakāśikā

No. 714 — No. $\frac{714}{1882\text{-}83}$

Size.— 8¾ in. by 3¾ in.

Extent.— 36 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and grey ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, not very clear or elegant, but fairly legible. Borders ruled with single black lines. Yellow pigment used for corrections. Foll. discoloured at many places. Ms. carelessly copied.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsayati.

Begins,— fol. 1[a].

भावप्रकाशिका व्यासतीर्थय(स्य) प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडनं ॥

fol. 1[b].

श्रीआराध्यदेवतायै नमः ॥
कमलारमणं नत्वा पूर्णबोधेष्टदैवतं ॥
व्याकुर्वे विश्वमिथ्यात्वमानखंडनपंचिकां ॥ १ ॥

स्पष्टार्थो य इह ग्रंथः स नव्या क्रियते मया ॥
ग्रंथगौरवभीरुत्वान्नचोद्ग्रंथं बहूच्यते ॥ २ ॥
प्रपंचमिथ्यात्वानुमानखंडनं व्याचिख्यासुर्जयतीर्थाचार्यवर्यो ग्रंथादौ मंगलमाचरन् चिकीर्षितं निर्दिशति ॥ नत्वेति ॥ etc.

Ends.— fol. 36[a].

अभीष्टफलदातारं शुकादिद्विजसेवितं ॥
भवाब्धानलखिन्नोहं विष्णुमंदारमाश्रये ॥
इति श्रीब्रह्मण्यतीर्थपूज्यपादानां सिष्येण व्यासयतिना विरचिता भावप्रकाशिका समाप्ता ॥ ॥ छ ॥ ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 408[a].

भावप्रकाशिका Bhāvaprakāśikā

No. 715 No. $\frac{336}{1899\text{–}1915}$

Size.— $10\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 15 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and musty ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, legible and uniform. All foll. are badly discoloured. Yellow pigment used for corrections. Some foll. are also worm-eaten.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsayati.

Begins.— fol. 1[a].

॥ भावप्रकाशिका प्रारंभः ॥ (later hand पत्र २०) ॥

fol. 1[b].

॥ श्रीवेदव्यासाय मानः (नमः) ॥ श्रीमद्दानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥ कमलारमणं नत्वा पूर्णबोधेष्टदैवतं ॥
व्याकुर्वे विश्वमिथ्यात्वमानखंडनपंचिकां ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[b].

इति श्रीब्रह्मण्यतीर्थपूज्यपादानां शिष्येण व्यासयतिना विरचिता भावप्रकाशिका समाप्ता ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥

भाष्यभूषण
(सभाषाटीका)

Bhāṣyabhūṣaṇa
(with a Hindī comm.)

No. 716

No. $\frac{655}{1884-87}$

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $6\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 17 lines to a page ; 56 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Borders ruled with double red lines ; punctuation-marks in red. Yellow pigment used for corrections. Text in the centre with comm. above and below it.

Age.— Fairly old.

Author.— Bhagavānadāsa, son of Mohanadāsa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

जयति विजयशीलो रामचंद्रो दयालु-
र्निगमविभवपारस्तत्वसिद्धांतनिष्टः ॥
पवनतनयवंद्यो जानकीवल्लभोसौ
रघुजसहसुजाप्यो भृत्यरक्षैकदीक्ष्यः ॥ १ ॥
श्रीनारायणपादपंकजरजो ब्रह्मादिभिर्वंदितं ।
वंदे श्रीजगदीशशेषसहितं नीलाचले वासिनं ॥
लीलालोकपरं सदा स्वविभवं भोगैकचित्रं परं ।
यस्यैवेष्टसदातनं हि सुकरं दासैक (...) परं ॥ २ ॥
श्रीसीतापतिदेववंदितपरं रामं हि रामानुजं ॥
श्रीकांतेन सहार्यवेंकटपतिं श्रीरामभक्तं हरिं ॥
श्रीशांडिल्यकुलोद्भवं च पितरं दामोदरं मोहनं ॥
तानानम्य करोमि भूषणसुभं दासानुदासो ह्यहं ॥ ३ ॥
पद्यरीतिं न जानामि नाहं कविर्न पंडितः ॥
श्रीनिवासप्रसादेन करोमि भाष्यभूषणं ॥ ४ ॥ etc.

fol. 2[a].— Comm.—

वेदे शास्त्रेषु वाच्यं भुवनहितछलं रामरूपं ससीतं ॥
संसेव्यं शेषरूपैरनुभवविभवं वायुसूनोरुपास्यं ॥
नत्वा नत्वा सुवेशं निरवधिकरसं वैभवं भूषणाख्यं ॥
भाषाभाष्यं सुचेतं रचितसुखचितं दोधकं निर्मयिष्ये ॥
तथा च ॥

जय जय सीताकंतपरमब्रह्मव्यापकसकल
सवनामी भगवंत राम सहज जयकरणवपु ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

Text.—

अजोह्येको जुषमाणोनुशेते जहात्येनां भुक्तभोगामजोऽन्यः ॥
समाने वृक्षे पुरुषो निमग्नोऽनीशया शोचति मुह्यमानः ॥
जुष्टं यदा पश्यत्यन्यमीशमस्य महिमानमेति वीतशोक
इत्याद्याः स्मृतावपि गीयते च ॥
अहंकार इतीयं मे भिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥
अपरेयमित्स्त्वन्यां प्रकृतिं विद्धि मे परां ॥ ३ ॥ छ छ ॥

Com.—

मायारूपी वृक्षके फलहरि छूवत नाहिं ॥
जींव खाय फिरि खात हैं फिरि जूलिकुखाहिं ॥ ८ ॥
जीव दुखी तातैं रहै करि मायक पुनि भोग ॥
तजै जवै मायकगुण न कछु पातन योग ॥ ९ ॥
तव पावे सुखमुक्तिपद सव श्रुति कहिं वनाय ॥
दोयशक्ति जड जीव है कृष्ण श्रीमुख गाय ॥ १० ॥

References.—

(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 89[a].

भेदचंद्रिका (भेदोज्जीवनटीका)

Bhedacandrikā (Bhedojjīvanaṭīkā)

No. 717

No. $\frac{688}{1884\text{–}87}$

Size.— 12¼ in. by 4⅛ in.

Extent.— 37 leaves ; 8 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and greyish. Devanāgarī characters; handwriting medium, clear, uniform and beautiful ; beginning in red ink. Occasional marginal additions and corrections. Some key-words smeared with red chalk. Yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Vāsudevācārya (son of Kumbhāri Nārāyaṇa)

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीनृसिंहाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
प्रमिता सहवासि धर्मवासंमपि संभावयतेति भावनाय ॥
नरसिंहशरीरमादधानो मयि मूढेस्तु सरस्वतीं दधानः ॥ १ ॥
ब्रह्मण्यतीर्थ-चरण-श्रीपाण्यरणि संभवः ॥
मध्वत्यक्तमतात्तास्तु व्यासाग्निर्मत्तमच्छिदे ॥ २ ॥
मायिमत्तेथ कुंभारि वासुदेवो हरेर्मुदे ॥
हयांलंबो वितनुते भेदोज्जीवन टिपणीं ॥ ३ ॥
श्रीव्यासतीर्थपरमहंसो विष्णुविश्वक्षीरनीरभेदोज्जीवनं करिष्यन् विघ्नविघातादिप्रयोजनाय वर्त्तिष्यमाणग्रंथसंगत्युपयोगिविशेषणत्वेन विष्णुं स्तुवन्नाशास्ते ॥ स्वभावत इत्यादिना ॥ etc.

Ends.— fol. 37^b.

॥ तर्ककर्कशकशावशतश्चेद्दौरियं विचलितागुरुमार्गा ॥
गृष्टिरित्यपि विचिंत्य दयातः साधुभिस्सादि तत्र विधेया ॥
विद्वच्चकोरास्तृप्यंतु भेदचंद्रिकयानया ॥
भेदोज्जीवनटिप्पण्या निगूढार्थविलोकनात् ॥
इति श्रीमत्कुंभारिनारायणाचार्यसूरिसु(त)वासुदेवाचार्यविरचिता भेदोज्जीवनटिप्पणी भेदचंद्रिका समाप्तः ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II 95^b.

भेदधिक्कार — Bhedadhikkāra

No. 718 — No. 316/1880-81

Size.— 9§ in. by 4⅞ in.

Extent.— 18 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, clear and uniform upto fol. 14^b then follows a different hand. Borders ruled with two spaced double black lines. Yellow pigment used for deletion ; red chalk smeared over beginning, verse number and key-words. Marginal additions and corrections. No border rulings after fol. 14.

Age.— Fairly old.

Author.— Nṛsiṁhāśrama.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ नमः ॥ श्रीवरदमूर्तिर्जयतु ।
अज्ञातृगुरुहर्षाय तथा सन्मतिसिद्धये ।
लिख्यते भेदधिक्कारो वीक्षतां रघुनायकः ॥ १ ॥
वेदान्तवनसंचारिनीलाचलगुहाशयं ।
ज्योतिर्विराजतेध्वस्तमायावरणवारणम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 18[b].

गुरुचरणसकाद्यादुद्भृतं निर्गतं त-
द्विगुणमनुगुणं वा वीक्षतां तत्क्षमात्मा ।
अपि विसृजति कश्चित्का च माला च भ्रान्त्या
शतमखमणिमालां शारदाकाशकल्पाम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमज्जगन्नाथाश्रमपूज्यपादशिष्य-श्रीमद्वेदान्तसिद्धान्तसाराभिज्ञ-श्रीनृसिंहाश्रमविरचितो भेदधिक्कारः संपूर्णः ॥ श्रीविश्वेश्वराय नमः ॥

भेदधिक्कार Bhedadhikkāra

No. 719 No. $\frac{13}{1907\text{–}15}$

Size. —12 in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves ; 14 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, clear, uniform. No border rulings. Foll. discoloured at one end of right margin. Marginal additions and glosses.

Age.— Śaka 1685.

Author.— Nṛsiṁhāśrama.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥
ॐ वेदांतबनसंचारिनीलाचलगुहाशयं ।
ज्योतिर्विराजते ध्वस्तमायावारणवारणम् ॥ १ ॥ etc.

Begins.— fol. 10[a].

गुरुचरण etc. upto भेदधिक्कारः समाप्तः ॥

as in no. 720.

followed by :—

श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥ शके १६८५ सुभानु नाम संवत्सरे श्रावणकृष्ण-चतुर्दश्यां सायाह्ने काळं विंगेपनामकसोयरोपंत लिखितमिदं पुस्तकं समाप्तिमगमत् ॥ तस्यैव ज्ञेयमिदम् ॥ शुभं भवतु ॥

भेदधिक्कार
(सटीक)

Bhedadhikkāra
(with Commentary)

No. 720

No. $\frac{337}{1899\text{–}1915}$

Size.— 10¾ in. by 5⅛ in.

Extent.— 39 leaves ; 18 lines to a page ; 58 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgari characters ; hand-writing medium small, clear and uniform. Borders ruled with three black lines. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Marginal additions and corrections in black as well as in red ink. Red chalk smeared over verse-numbers and lemmata.

Age.— Fairly old.

Author.— Text.— Nṛsiṁhāśrama.
Comm.— Nārāyaṇāśrama.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

वेदांतवनसंचारी नीलाचलगुहाशयं ॥ ज्योतिर्विराजते ॥ etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः ॥

मृषामायाशक्तयावृतमहिमनि ब्रह्मणि परे
जगज्जालं जातं स्फुरति वियतीवोरुनगरं ॥
विरंच श्रीशेशत्रिदशनरतिर्य्यंग्गतभिदा
कुतोतो भूमाहं निरवधिसदानंदघनचित् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 39[a].

Text.—

गुरुचरणसकाशाद्वद्धृतं निर्गतं त-
द्विगुणमनुगुणं वा वीक्षतां तत्समात्मा ॥
अपि विसृजति कश्चित् काचमालावमत्या
शतमखमणिमालां शारदाकाशकक्ष्याम् ॥ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमज्जगन्नाथाश्रमपूज्यपादशिष्य श्रीमद्वेदांतसिद्धांतसाराभिज्ञश्रीनृसिंहाश्रमविरचितो भेदधिक्कारः संपूर्णः ॥

Comm.—

वेदांतवृंदविपिने विनतं विशुद्ध-
मद्वैतमार्गमपवर्गपदाधिरोहं ।
श्रीमद्गुरुक्तनयनुन्नसमस्तशंक-
मास्थापयां तु पदमुत्तममस्तदोषाः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीमन्नृसिंहसिंहाश्रम-श्रीचरण-पदिचरणनिरतनारायणाश्रमविरचिता भेदधिक्कारसत्क्रिया समाप्ता ॥

॥ श्रीगोविन्दाय नमः ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 416[a] ; II 95[b], 215[b] ; III 90[a].

B—Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 5990.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2827.

भेदधिक्कारटीका — Bhedadhikkāraṭīkā

No. 721 — No. $\frac{123}{\text{A } 1883\text{-}84}$

Size.— 8½ in. by 3⅝ in.

Extent.— 63 leaves ; 11–13 lines to a page. 41–51 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium small, bold and uniform. All folios have been repaired with consequent damage to writing. Right margins particularly affected. Initial folio incomplete, right half having been partially destroyed. Borders ruled with double black lines, where visible. Red chalk smeared on punctuation marks. Yellow pigment for deletion.

Age.— Saṁvat 1710.

Author.— Nārāyaṇāśrama.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीरामचंद्राय नमः ॥

मृषा माया शक्त्यावृतमहिमनि ब्रह्मणि परे ।
जगज्जालं जातं स्फुरति वियती... ।
विरंच श्रीशेषत्रिदशनरतिर्यग्गतभिदा
कुतोतो भूमाहं निरवधिसदानंद घनचित् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 63^{b}.

वेदांतवृंदविपिने विततं विशुद्ध-
मद्वैतमार्गमपवर्गपदाविरोहं ।
श्रीमद्गुरुक्तनयनुत्तसमस्तशंख-
मास्थाय पांतु पदमुत्तममस्तदोषाः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य–श्रीमन्नृसिंहाश्रमश्रीचरणपरिचरण-निरतनारायणाश्रमविरचिता भेदधिक्कारसत्क्रिया समाप्ता ॥ ॥

संवत् १७१० समये शुभकृन्नाम संवत्सरे लिपितं महानंदरामकिंकरेण काश्यां रविवाशरे स्वात्मनि बोधार्थं परार्थं च । श्रीरामचंद्राय नमः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीष्टदेवतायै नमः ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Ind. Off. Cat. 5991.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2827.

भेदधिक्कारसत्क्रिया — Bhedadhikkārasatkriyā

No. 722 — No. $\frac{317}{1880\text{–}81}$

Size.— 9⅞ in. by 4½ in.

Extent.— 74 leaves ; 10 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, legible and uniform. Borders ruled with two sets of spaced double black lines. Yellow pigment used for deletion ; red chalk smeared over beginning and key-words. Punctuation indicated by a full-stop occasionally, otherwise none. Title on left top margin भे. टी.

Age.— Fairly old.

Author.— Nārāyaṇāśrama.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीष्टदेवतायै नमः
मृषा मायाशक्त्यावृतमहिमनि ब्रह्मणि परं ।
जगज्जालं जातं स्फुरति विपतीवोरुनगरं ।
विरंचि श्रीशेशत्रिदशनरतिर्यग्गतभिदा
कुतोतो धूमाहं निरवधि सदानन्दघनचित् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 74^{b}.

वेदान्तवृंदविपिने विततं विशुद्ध-
मद्वैतमार्गमपवर्गपदाधिरोहं ।
श्रीमद्गुरूक्तमनुपन्नसमस्तशंक-
मास्थाय यान्तु पदमुत्तममस्तदोषाः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य–श्रीमन्नृसिंहाश्रमचरणपरिचरणनिरत-नारायणाश्रमविरचिता भेदधिक्कारस्त (स)क्रिया समाप्ता ॥

भेदोज्जीवन — Bhedojjīvana

No. 723 — No. $\frac{687}{1884\text{–}87}$

Size.— $12\frac{5}{16}$ in. by $4\frac{5}{16}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper medium, rough and greyish. Devanāgarī characters ; handwriting uniform, clear and beautiful. Beginning in red ink ; yellow pigment used for corrections. Occasional marginal corrections. Foll. are discoloured and musty.

Age.— Fairly old.

Author.— Vyāsayati.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥

स्वभावतः स्वतंत्रत्वप्रमुखैर्निखिलैर्गुणैः ॥
विभिन्नो विश्वतो विष्णुर्जयताज्जगदीश्वरः ॥ १ ॥

ननु विष्ण्वाख्यस्य ब्रह्मणो कथं चेतनाचेतनात्मकविश्वभिन्नत्वं ॥ भेदप्रमाणाभावात् ॥ तथा हि ॥ न ताव जीवेश्वरभेदे प्रत्यक्षं प्रमाणं भवति ॥ etc.

Ends.— fol. 12^{b}.

अभेदसाधकत्वानुमानमात्रस्य प्रत्यक्षानुमानबाधकतर्कपराहतिसोपाधिकत्वाप्रयोजकत्वाभाससमानयोगक्षेमत्वादीनि साधारणदूषणानि ॥ अद्वैतश्रुतयश्च भगवत्पादैरन्यथा व्याख्याता इति ॥

॥ इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारमहंस्य ब्रह्मप्रतिपकव्यासयतिविरचितं भेदोज्जीवनं समाप्तः ॥

References.—

Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 416^{b} ; II 95^{b} .
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 6050.

मणिमञ्जरी

Maṇimañjarī

No. 724

No. 689 / 1884-87

Size.— 8¾ in. by 4 in.

Extent.— 24 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Water-lined modern paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear but not uniform. No marginal rulings. Red chalk smeared over verse numbers. Fol. 1a contains within rectangular borders floral desings in red and black enclosing the title ॥ मणिमंजरिप्रारंभः ॥ रामकृष्णभट्टस्येदं पुस्तकं ॥ marginal additions and corrections. Many foll. discoloured. Fol 24 contains :

॥ मणिमंजरि समाप्तः शुभं ॥
॥ माधवालिनेखितं पुस्तकं ॥
॥ रामकृष्णस्येदं पुस्तकं समाप्तं ॥

Age.— Not very old.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमध्वगुरवे नमः ॥
वंदे गोविंदमानंदज्ञानदेहं पतिं श्रियः ।
श्रीमदानंदतीर्थार्यवल्लभं परमक्षरम् ॥ १ ॥
ससर्ज भगवानादौ श्रीन्गुणान्प्रकृतेः परः ।
महत्तत्वं ततो विष्णुः सृष्टवान्ब्रह्मणस्तनुम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 23[b].

व्यद्योतिष्टविचित्रवृत्तिरुचिरः संपूर्णविद्याकरः
कृष्णस्याद्भुतवीर्यवर्णनपरो नानार्थसंधोज्वलः ।
वंपेंद्रादिसुरेंद्रलालितपदौ मायाविनां भीषणो
श्रीमध्वो विजयी च मध्वविजयो नारायणो प्रोद्भवः ॥ ४२ ॥

इति श्रीकविकुलतिलकश्रीमत् त्रिविक्रमपंडिताचार्यसुतनारायणपंडिताचार्यविरचितायां मणिमंजर्यां अष्टमसर्गः ॥ मध्वांतर्गतश्रीलक्ष्मीनारायणः प्रीयतां प्रीतो भवतु श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ श्री ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— I 420[b] ; II 96[b] ; III 91[a].

मणिमञ्जरी Maṇimañjari

No. 725 No. 299/1895-98

Size.— 8 in. by 3¾ in.

Extent.— 21 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing small, legible. Borders ruled with double black lines. Marginal corrections and additions. Deletions in ink. Fol. 1*a* contains title in Devanāgarī as well as Kannaḍa characters. First and last foll. discoloured.

Age.— Fairly old.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीमध्वगुरुभ्यो नमः । ॐ

वंदे गोविंदमानंदज्ञानदेहं पतिं श्रियः ।
श्रीमदानंदतीर्थाय वल्लभं परमक्षरम् ॥ १ ॥

ससर्ज भगवानादौ त्रीगुणान्प्रकृते परः ।
महत्तत्वं ततो विष्णुः सृष्टवान्ब्राह्मणास्तनुम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 21[b].

व्यघोति(ष्ट)विचित्रवृत्तिरुचिरः संपूर्णविद्याकरः ।
कृष्णस्याद्भुतवीर्यवर्णनपरो नानार्थसार्थोज्वलः ।
शर्वेंद्रादिसुरेंद्रलालितपदो मायाविनां भीषण-
विप्रोद्भजयिव मध्वविजयो नारायणः प्राभवः ॥ ४२ ॥

इति श्रीनारायणपंडिताचार्य-विरचितायां मणिमञ्जर्यां अष्टमः सर्गः ॥ छ ॥ छ ॥

The following endorsement is seen at the end of the Ms.

हें पुस्तक मोरेश्वर सदाशिवभट्ट पाठक पंचानने याचे असें.

मध्वतन्त्रमुखभूषण Madhvatantramukhabhūṣaṇa

No. 726 No. $\frac{664}{1884\text{-}87}$

Size— 12⅝ in. by 4⅞ in.

Extent.— 25 leaves ; 15 lines to a page ; 62 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, bold and uniform. No border ruling. Folios discoloured ; fol. 23 covered over with chocolate paint. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Vijayīndrayogin.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

कल्याणगुणपूर्णाय वल्लभाय श्रियः सदा ।
श्रीमध्वदेशिकेपाय श्रीनृसिंहाय ते नमः ॥ १ ॥
तं पाणिपल्लवं बाहुशाखं सद्विजसेवित्तं ।
विद्याहासलतापुष्पं मध्वकल्पद्रुमं भजे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol 25[a].

तत्त्वमसीत्याभेद्यभेदश्रुतीनां त्वदुक्तार्थमादाय लब्धस्थितिकत्वाभावेन वैषम्यात् । तस्माज्जीवं ब्रह्मभेदात्वलंबनेन शास्त्रारंभसमर्थनं युक्तमिति सर्वं समंजसम् ॥

इति श्रीमध्वतन्त्रमुखभूषणे कृते संग्रहेण विजयेंद्रयोगिना
आदिमाधिकरणोपपादनं मोदमावहतु सर्वधीमताम् ॥ १ ॥
समाप्तोयं ग्रंथः श्रीरामचन्द्राय नमः ॥

References.—

(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 97[b] (our Ms).

मध्वसिद्धान्तभञ्जन Madhvasiddhāntabhañjana.

No. 727 No. $\frac{23}{1866\text{-}68}$

Size.— 12¾ in. by 4 in.

Extent.— 12 leaves ; 8 lines to a page ; 53 letters to a line.

Description.— Modern water-lined paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. Margins ruled with double red lines on both sides. Yellow pigment used for corrections and red chalk for underlining the beginning. Some corrections are made with ink instead of pigment by merely scoring off. Few marginal corrections. All folios have worm holes.

Age.— Modern.

Author.— Anonymous.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । अविघ्नमस्तु ।
आनंदाश्रमनाम्नः श्रीगुरोश्चरणपङ्कजं ।
चिंतयामि हृदं भोजे सकलाभीष्टसिद्धिदम् ॥ १ ॥
श्रीमद्यज्वऽशिरोरत्नभट्टोजीदीक्षितांघ्रये ।
असर्वगर्वविदुषां सर्वदा हेतवे नमः ॥ २ ॥ etc. ॥

Ends.— fol. 12[a].

एवं च मध्वोदाहृतस्य स विष्णुराह हीत्यादिसूत्रस्य बृंहतोह्यस्मिन्गुणा इति आदिश्रुतेश्चाप्रामाणिककत्वाद्विश्वभिन्नं ब्रह्मैव जिज्ञास्यमिति अशुद्धमिति स्थितम् ॥

इति मध्वसिद्धान्तभञ्जनं समाप्तम् ॥

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 428[b].

मननप्रकरण Mananaprakaraṇa

No. 728 No. $\frac{375}{\text{A } 1881\text{-}82}$

Size.— 14½ in. by 5⅞ in.

Extent.— 41 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with two spaced double red lines. No punctuation marks. Extends upto part of the ninth chapter where Ms. ends abruptly.

Age.— Fairly old.

Author.— A disciple of Vāsudévayati Deśika.

Begins.— fol. 1[a].

॥ मननप्रकरणप्रारंभः ॥

fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसच्चिदानंदगुरवे नमः ॥
वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ॥
यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननं ॥ १ ॥
बोधानंदघनं निरस्तसकलं कारुण्यपूर्णेक्षणं ॥
मूढानामुपदेशकं च सततं पापात्मनां पापहं ॥
वैराग्यं च हि रागिणां सुखकरं संपादकं सर्वदा ।
श्रीमद्देशिकवासुदेवयतिनं मूढात्मकोहं भजे ॥ २ ॥
यस्यात्मभूतस्य गुरोः प्रसादादहं विमुक्तोस्मि शरीरबंधात् ।
सर्वोपदेष्टुः पुरुषोत्तमस्य तस्यांघ्रिपद्मं प्रणतोस्मि नित्यं ॥ ३ ॥
मूढान्विवेकिनः कृत्वा लोके सर्वोपदेशकः ॥
यस्तिष्ठति च तं श्रीमद्वासुदेवं गुरुं भजे ॥ ४ ॥
अध्यारोपापवादाभ्यां ब्रह्म संपश्येदिति सकलशास्त्रेषु निर्गतोऽर्थः ॥ etc.

fol. 6[b] : इति प्रथमवर्णकं ॥
fol. 8[b] : इति मननग्रंथ द्वितीय वर्णकं ॥
fol. 11[a] : ,, ,, तृतीयं वयः ॥
fol. 17[a] : ,, ,, चतुर्थ वर्णकं ॥
fol. 22[b] : ,, ,, पंचम वर्णकं ॥
fol. 27[a] : ,, ,, षष्ठवर्णकं समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥
fol. 30[b] : ,, ,, सप्तमवर्णकं ॥ ७ ॥ छ ॥
fol. 37[b] : ,, ,, अष्टमवर्णकं समाप्तः ॥ छ ॥

Ends.—fol. 41[a].

तादृशनिर्विकारिणः आत्मनः साक्षित्वमप्यस्ति तत्साक्षित्वलक्षणमस्मास्वेव वर्त्तते इति वयवसाक्षिणः तर्ह्यस्वास्वेव इदं साक्षित्वं पूर्वमेव सिद्धं वर्त्तते वा इदानीं साधनैरपेक्ष्यते वेत्युक्ते विवादकर्त्तसाक्षिणि विद्यमानसाक्षित्वसाधनैरसिद्धं सदेव पूर्वमेव यथा सिध्यति तद्वदस्मां—

References.—

(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
See मननग्रन्थ.
I 428[b]; II 97[b]; and मननप्रकरण III 92[b] which is the same as our Ms. No. 729 described below.

मननाख्यप्रकरण Mananākhyaprakaraṇa

No. 729 No. $\frac{688}{1887\text{–}91}$

Size.— 12$\frac{7}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 64 leaves ; 7 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, thin, smooth and blue. Devanāgarī characters; handwriting medium large and clear. Borders ruled with three red lines. Red chalk smears on punctuation marks beginning and colophons. Yellow pigment used for corrections. The *varṇakas* end as follows :— I, fol. 4[b] ; II 5[b] ; III 7[b] ; VI 27[a] ; VIII 42[b] ; IX 46[a] ; X 50[a] ; XI 56[b] and XII 64[a]. Ms. written in several hands,—cf. colophon for written evidence.

Age.— Śaka 1787.

Author.— Vāsudevānandatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

अयं **मननाख्यग्रंथो** वेदांतशास्त्रीयोत्र प्रारभ्यते ॥ ॐ ॥

fol. 1[b].

श्रीशं वंदे ॥

योवतीर्णं इहाचार्यरूपेण यतिनां मुदे
श्रीमन्नारायणं वंदे तं हरिं करुणानिधिं ॥ १ ॥
मननाख्यंप्रकरणं वासुदेवयतीश्वरैः ॥
रचितं विस्तरेणाद्य संग्रहेन प्रकाश्यते ॥ २ ॥
बालानामुपकाराय ममापि ज्ञानसिद्धये ॥
तत्र श्रीबालगोपालकृष्णः सन्निहितो भवेत् ॥

इह खलु धर्मार्थकाममोक्षाणां चतुर्णां पुरुषार्थानां मध्ये मोक्ष एव परम पुरुषार्थः ॥ etc.

Ends.— fol. 64[a].

त्वमपि मदुक्तप्रकारेण आत्मानं सम्यक् श्रुत्वा मत्वा ध्यात्वा साक्षात्कृत्य नित्यशुद्धबुद्धमुक्तसत्यपरमानंदाद्वयं ब्रह्मरूपेणतिष्ठ ॥ एतावदेव अध्यापकेन वक्तव्यं ॥ शिष्येण च श्रोतव्यं इतःपरं वक्तव्यं श्रोतव्यं च नास्तीति सिद्धं ॥ १२ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीवासुदेवानंदतीर्थविरचिते **मननाख्यप्रकरणे** द्वादशं वर्णकं समाप्तं ॥ शके १७८७ क्रोधनसंवत्सरे मार्गे मासि शुद्धतृतीयायां भौमेयं ग्रंथो मठे विद्यार्थिभिर्लिखितः ॥ छ ॥

पश्चद्भिरनैकैर्लिखितत्वात् अशुद्ध...धनीयः ॥ श्रीनारायणः प्रीतिरस्तु ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
See मननग्रन्थ.
I 428[b]; II 97[b]; and मननप्रकरण* III 92[b].

मनीषापञ्चक Manīṣāpañcaka

No. 730 No. $\frac{300}{1895\text{-}98}$

Size.— 5½ in. by 4 in.

Extent.— 3 leaves ; 10 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, uniform and clear. No Border ruling. Yellow pigment used once for deletion marginal addition on fol. 2[b].

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

शंकर उवाच ।
गच्छ गच्छ इतो दूरं जात्याधम हि सांप्रतं ।
तवच्छाया पतत्येषा सतां मार्गावरेकिनी ॥ १ ॥ etc.

---

* This is our Ms. referred to by Aufrecht.

fol. 2[b].

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचि

fol. 3[a].

तं मनीषापंचकं ॥ ॥ अजरोहमेक्षरोहं प्राज्ञोहं
प्रत्यगात्मबोधोहं ॥...etc.

Ends.— fol. 3[a].

ब्रह्मैवाहं न संसारी मुक्तोहमिति भावयेत् ॥ २ ॥
अशक्नुवन्भावयितुं वाक्यमेतदुदीरयेत् ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 428[b]; II 97[b]; III 92[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. IX, Nos. 4705-7 (pp. 3508-10)

मन्त्रभागवत
(सटीक)

No. 731

Mantrabhāgavata
(with commentary)

No. $\frac{374}{1895-1902}$

Size.— 14½ in. by 6 in.

Extent.— 51 leaves; 11 lines to a page; 43 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, bold and clear. Borders ruled with two spaced double red lines. Marginal additions and corrections. Ink used for deletion. Almost all foll. bear worm holes. Text in centre, com. above and below it.

Age.— Appearance old.

Author.— Com. Nīlakaṇṭha Caturdhara.

Begins.—

Text— fol. 5[a].

ॐ तनेमिम्रगवो यथा नमस्वराहृतिभिः। नेदीयो यज्ञमंगिरः ॥ etc.

Com.— fol. 1[b].

श्रीगणपतये नमः ।

सत्यं ज्ञानमनंतं यतद्विष्णोः परमं पदं ।
प्राप्तुं मन्त्रेषु गोपालविष्णोः कर्माणि पश्यत ॥

ननु सत्यादिलक्षणमखंडैकरसं विष्णोः परमं पदनीयं स्वरूपं चेतर्हिन्निरा विद्येतत्राविद्याविद्विषयाणि न संभवतित्ययोग्यं etc.

Ends.— fol. 50[b].

Text.—

स समुद्रो अपीच्यस्तु रोद्यामिव रोहितिनियुदासु यजुर्दध समाया अर्चिन-पदास्तृणान्नाकमारुहन्नभंतामन्यकेसमे १०

Comm.—

नश्यंतामित्यर्थः ततश्च निर्विघ्नेन वयमपि भगवत्स्वरूपानंदप्राप्स्याम इति भावः १०

वाक्यार्थे व्यासवाल्मिकी पदार्थे यास्कपाणिनी ।
रामकृष्णकथां मंत्रै गायतो मम नायकौ १
एतच्छतद्धतमृचां रामकृष्णकथानुगां
व्याख्यातं भगवांस्तेन तुष्यतात्सात्वतां पतिं ॥ २ ॥

इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणमर्यादाधुरंधरवंशातंसगोविंदसूनोनीलकण्ठ-कृतौ स्वोद्धतमंत्रभागवतव्याख्यायां मन्त्ररहस्यप्रकाशिकायां मथुरा-काण्डश्चतुर्थः ॥

The following lines are seen at the end.

घृणा शंका स्पृहा लज्जा जुगुप्सा चेति पञ्चमी ।
कुलं जातिस्तथा शीलं अष्टौ पाशाः प्रकीर्त्तिताः ॥
पाशो बद्धो भवेज्जीवः पाशमुक्तः सदाशिवः ॥
श्रीसाम्बसदाशिवाय नमः । श्रीवासुदेवाय नमः ॥

References.—

Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
For Text— I 430[b].
Com. मन्त्ररहस्यप्रकाशिका I 430[b]: II 98[a]; III 92[b].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 1798.

महाभूतविवेक
(दीपिका)

Mahābhūtavīveka
(Comm:—Dīpikā)

No. 732

No. $\frac{292\text{-B}}{1879\text{-}80}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 20 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper thick, smooth and greyish. Devanāgarī characters ; handwriting large, legible and uniform. Borders ruled with double red lines. For other details see तत्वविवेक (292 A of 1879-80). Ms. forms a chapter of पंचदशी.

Age.— Fairly old.

Author.— Text— Vidyāraṇya.
Comm— Rāmakṛṣṇa

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । श्रीगोविंदाय गुरवे नमः ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थंविद्यारण्यमुनीधरौ ॥
पंचभूतविवेकस्य व्याख्यानं क्रियते मया ॥ १ ॥ etc.

Text—

सदद्वैतं श्रुत्तं यत्तपंचभूतविवेकतः ॥
बोद्धुं शक्यं ततो भूतपंचकं प्रविविच्यते ॥ १ ॥
शब्दस्पर्शौ रूपरसौ गंधो भूतगुणा इमे ॥
एकद्वित्रिचतुःपंचगुणा व्योमादिषु क्रमात् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 20[a].

Text.—

तस्माद्वेदांतसंसिद्धं सदद्वैतं न बाध्यते ॥
अंतकालेप्यतो भूतविवेकान्निर्वृतिः स्थिता ॥ १०९ ॥

Comm.—

इति श्रीमहाभूतविवेकतात्पर्यदीपिका समाप्ता ॥

fol. 20[b].

भूतविवेकः प्रकरणं द्वितियं ॥ २ ॥

(द्वादश) महावाक्यविवरण (Dvādaśa) Mahāvākya-vivaraṇa

No. 733 No. $\frac{661}{1882\text{-}83}$

Size.— $7\frac{4}{8}$ in. by $5\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Modern paper water-lined, thick, rough and musty. Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and legible. Borders ruled with double red lines ; punctuation marks in red, as also beginning, colophons and *śruti* citations.

Age.— Saṁvat 1871, Śaka 1736.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीपरमात्मने नमः ॥ महावाक्यविवरणं कथयति सकलविषयवासना-विनिर्मुक्तः स परमहंसः etc.

Ends.— fol. 38^{b}.

fol. 39^{a}.

इति संक्षेपात् ब्रह्मस्वरूपनिरूप्यवेदां[३९a]तप्रकरणे अथर्वणे वेदवाक्य-मतात्मब्रह्मशब्दनिर्णयो नाम द्वादशः सिद्धांतः ॥ १२ ॥ परमहंसपरिव्राज-काचार्यशंकरेण कृतद्वादशमहावाक्य-संपूर्णमगमत् ॥ ॥ ॥

एवं ग्रंथे ग्रंथसंख्या शतसप्तपंचाधिकं ॥

द्वा सुपर्णा सयुजा सखाया समानं वृक्षं परीषस्वजाते ॥

तयोरन्यः विव्यलंखद्वसनश्नत्नो अभिचाकसि ॥

॥ संवत् १८७१ शाके १७३६ व्यतीते काले कार्त्तिके मासि सीतेतरपक्षे द्वादशी लिखितमिदं पुस्तकं ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥

References:— cf. Mahāvākyārtha.

महावाक्यनिर्णय Mahāvākyanirṇaya

No. 734 No. $\frac{236}{1884\text{-}86}$

Size.— $7\frac{1}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 93–16 = 77 leaves ; 6 lines to a page ; 17 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, discoloured and musty. Devanāgarī characters ; handwriting medium,

clear and legible. Foll. are at places badly discoloured, eaten up or faded, Ms. incomplete ; foll. 1, 19, 23, 24, 26, 29, 41, 50, 51, 75, 81, 84, 86, 89–91 (=16) missing.

Age.— Old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 2[a].

.....क्यं कीदृक् तत्र उपनिषदानि वाक्यानि आदौ तावदृग्वेदस्य प्रज्ञानमानंदं ब्रह्मास्मीति etc.

Ends.— fol. 93[b].

इति संक्षेपाद् ब्रह्मस्वरूपनिरूपणं वेदांतप्रकरणे अथर्ववेदवाक्यगतात्म-ब्रह्मशब्दनिर्णयो नाम द्वादशः।

(द्वादश)महावाक्यविवरण (Dvādaśa)Mahāvākyavivaraṇa

No. 735 No. 579/1886–92

Size.— 6½ in. by 3½ in.

Extent.— 41 leaves ; 11 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough, dark, grey and musty. Devanāgarī characters ; handwriting medium, small, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Most foll. are badly discoloured.

Age.— Saṁvat 1826.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a]. ॥ ४१ ॥

द्वादशमहावाक्यपत्राणि
एकचत्वारिंशत्प्रमाणानि

fol. 1[b].

श्रीसच्चिदानंदाय नमः॥ अथ महावाक्यार्थनिर्णयो लिख्यते॥ समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः etc.

Ends.— fol. 41[b].

इति द्वादशमहावाक्यविवरणं संपूर्णं॥ लि० चैनरामेण संवत् १८२६ मि० चैत्रशुक्ल १४ चतुर्दश्यां बुधवासरे॥ श्रीरस्तु शुभमस्तु॥ श्रीः॥ श्रीः॥

महावाक्यार्थप्रबोध Mahāvākyārthaprabodha

No. 736 No. $\frac{370}{1895-1902}$

Size.— 8⅛ in. by 5¾ in.

Extent.— 4 leaves ; 11 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear and uniform. No border ruling. Red chalk smeared over important words. All foll. worm-eaten and defaced.

Age.— Śaka 1774.

Author.— Śaṁkarācāiya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः । अथ महावाक्यार्थप्रबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । तत्वमसीति सोम्य महावाक्यमिति प्रथमं शिष्यं प्रति ज्ञापयेद्गुरुः ॥ etc.

Ends.— fol. 4[a].

भो भो स्वामिन्दयासिंधोप्रार्थयिष्यामि तेधुना ।
पर्वण्यादिनमस्कारा ननुज्ञां दातुमर्हसि ॥ २ ॥

इति श्रीशंकराचार्यविरचितं संध्यापंचीकर्णमाहावाक्यार्थः संपूर्णः ॥

on folio 4[b] we have :—

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचिता ब्रह्मानुचिन्तनिका संपूर्ण ॥ श्रीरस्तु ॥ शक १७७४ परिधाविनाम संवत्सरे पौप शुद्ध १ सोमवारे सायंकाले समाप्त राघवेण लिखितं परोपकारार्थं नारायणाय नमः । रामरामाय नमः वार्त्तिकम् ॥

इति षोडशमहाकप ॥ च ब्रह्मानुचिन्तनीकां ॥

महावाक्यविवेक Mahāvākyaviveka

No. 737 No. $\frac{257}{1882-83}$

Size.— 9¾ in. by 4½ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper thin, smooth, tough and grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium, beautiful and

uniform. The text is in the centre with comm. above and below it. Ms. contains 8 verses. See पंचदशी.

Age.— Fairly old.

Author.— Text:—(Vaidyanātha ?)
Comm:—Rāmakṛṣṇa

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text—

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ॥
स्वाद्वस्वादू विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितं ॥ १ ॥ ॥

Comm.—

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
महावाक्यविवेकस्य कुर्वे व्याख्यां समासतः ॥ १ ॥

मुमुक्षोर्मोक्षसाधनब्रह्मात्मैकत्वावगतिसिद्धये प्रसिद्धानां चतुर्णां महावाक्यानामर्थं क्रमेण निरूपयन् परमकृपालुराचार्य आदौ तावदैतरेयारण्यकगते ...etc.

Ends.—fol. 3[b].

Text.—

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते ॥
ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकं ॥ ८ ॥ ॥

Comm.—fol. 54[c].

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्य-मुनिवर्यकिंकरेण श्रीरामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्ता ॥ ५ ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु श्री ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 442[b], II 102[a].

(2) Printed Editions :—
See under Pañcadaśī.

महावाक्यविवेक Mahāvākyaviveka

No. 738 No. 338-A / 1899-1915

Size.— 10 in. by 4§ in.

Extent.— 1 leaf; 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper thin rough and greyish; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and uniform. This fol. evidently formed the 7th leaf of another ms., cf. colophon on fol. 1[a].

Age.— Fairly old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1[a].

गवतादशिष्यशंकरभगवतः कृतौ बालबोधिनी समाप्ता ॥ ॥

शुभमस्तु ॥

fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ॥
स्वाद्वसादू विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितम् ॥ १ ॥
चतुर्मुखेंद्रदेवेषु मनुष्याश्वगवादिषु ॥
चैतन्यमेकं ब्रह्मातः प्रज्ञानं ब्रह्ममय्यपि ॥ २ ॥
परिपूर्णं परात्मास्मिन्देहे विद्याधिकारिणी ॥
बुद्धेः साक्षितया स्थित्वा स्फुरन्नहमितीर्यते ॥ ३ ॥
स्वतः पूर्णः परात्मात्र ब्रह्मशब्देन वर्णितः ॥
अस्मीत्यैक्यपरामर्शस्तेन ब्रह्मभवाम्यहम् ॥ ४ ॥

Ends.— fol. 1[b].

एकमेवाद्वितीयं सन्नामरूपविवर्जितम् ।
सृष्टेः पुराधुनाप्यस्य तादृक्त्वं तदितीर्यते ॥ ५ ॥
श्रोतुर्देहेंद्रियातीतं वस्त्वत्र त्वं पदेरितम् ।
एकता ग्राह्यते सीति तदैक्यमनुभूयताम् ॥ ६ ॥
स्वप्रकाशापरोक्षत्वमयमित्युक्तितो मतम् ॥
अहंकारादिदेहांतात्प्रत्यगात्मेति गीयते ॥ ७ ॥
दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते ॥
ब्रह्मशब्देन तद्ब्रह्म प्रकाशात्मस्वरूपकम् ॥ ८ ॥

महावाक्यविवेक Mahāvākyaviveka

No. 739 No. $\frac{292\text{-E}}{1879\text{-}80}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 5 leaves ; 7 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, uniform and legible. Borders ruled with two sets of double lines in red and black. For other details see Tattvaviveka (No. 292-A of 1879-80) ; Ms. forms fifth chapter of the *Pañcadaśī*.

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vidyāraṇya
Comm—Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगोविंदाय गुरवे नमः ॥

Comm.—

॥ नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
महावाक्यविवेकस्य कुर्वे व्याख्यां समासतः ॥ १ ॥ etc.

Text.—

येनेक्षते शृणोतीदं जिघ्रति व्याकरोति च ॥
स्वाद्वस्वादू विजानाति तत्प्रज्ञानमुदीरितं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[a].

Text—

दृश्यमानस्य सर्वस्य जगतस्तत्त्वमीर्यते ॥
ब्रह्मशब्देन तत्ब्रह्म स्वप्रकाशात्मरूपकं ॥ ८ ॥

इति श्रीपंचदशप्रकरण्यां महावाक्यविवेकः समाप्तः ॥ ५ ॥

Comm.—

इति श्री.....भारतीतीर्थविद्यारण्यमुनिवर्यकिंकरेण रामकृष्णाख्य-
विदुषा विरचिता महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्त ॥ ॥ ५ ॥

fol. 5[b].

॥ इति महावाक्यविवेकं ॥

महावाक्यविवेकव्याख्या Mahāvākyaviveka-vyākhyā

No. 740 No. $\frac{338\text{–B}}{1899\text{–}1915}$

Size.— 10 in. by 4§ in.

Extent.— 4 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting good. See No. 738 for full particulars.

Age.— Old.

Author.— Rāmakṛṣṇa.

Begins.— fol. 2[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा श्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनीश्वरौ ॥
महावाक्यविवेकस्य कुर्वे व्याख्यां समासतः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[a].

इति श्रीमत् ..... किंकरेण श्रीरामकृष्णाख्यविदुषा विरचिता महावाक्यविवेकव्याख्या समाप्ता ॥

॥ श्रीरामाय नमः ॥

महावाक्यसिद्धांतस्तोत्र Mahāvākyasiddhāntastotra

No. 741 No. $\frac{687}{1895\text{–}1902}$

Size.— 6§ in. by 4§ in.

Extent.— 2 leaves ; 9 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Country paper thick rough and smeared with yellow pigment ; Devanāgarī characters ; handwriting clear, beautiful and uniform. Borders ruled with double red lines ; first fol. torn in the middle. Ms. consists of 15 verses.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ महावाक्यसिद्धांत(स्तोत्रम् ... lost.) ॥

क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यः कुर्यादात्मचिंतनं ॥
तन्महापातकं हंती तमः सूर्योदयस्तथा ॥ १ ॥
अज्ञानाद्बुद्बुदो जातो ह्याकाशो बुद्बुदो भवः ॥
आकाशाद्वायुरुत्पन्नो वायोस्तेजस्ततः पयः ॥ २ ॥ etc.

fol. 1[b].

अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवाख्यमद्वयं ॥
इति ध्यानाश्रितो मुक्तो बद्ध एवान्यथा भवेत् ॥ ८ ॥ etc.

fol. 2[a].

यावज्जीवं सदाभ्यासाज्जीवन्मुक्तो न संशयः ॥ ॥
मय्येव सकलं जातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितं ॥
मयि सर्वं लयं याति तद् ब्रह्मास्म्यहमद्वयं ॥ १३ ॥ etc.

Ends.— fol. 2[b].

इति श्रीमच्छंकराचार्यविरचितं महावाक्यसिद्धांतस्तोत्रं संपूर्णमस्तु ॥
॥ श्रीराम ॥

References.—

Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 442[b]; III 96[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. i. p. 735[b].

महावाक्यार्थ — Mahāvākyārtha

No. 742 — No. 244C / 1882-83

Size.— 9¾ in. by 4⅝ in.

Extent.— 54[b]–58[b] leaves ; 8 lines to a page ; 27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, large and uniform. No border rulings. Ms. runs in continuation of No. 244[b] of 1882-83 (Dvādaśamahāvākyasiddhānta.)

Age.— Not very old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 54[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अथ महावाक्यार्थः स्मर्यते ॥ अथ वाक्यार्थं प्रबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः । तत्वमसि सौम्य महावाक्यमिति प्रथं शिष्यं प्रति ज्ञापयेद्गुरुः । etc.

Ends.— fol. 58[a].

नाहं देहो न मे देहः केवलोहं सदाशिवः ।
एकमेवाद्वितीयं ब्रह्म नेह नानास्ति किंचनेति श्रुते २४ ॐ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीगोविंदपादपूज्यशिष्यशंकराचार्यविरचितो महावाक्य(क्या)र्थ । समाप्तः ॥ श्री ॥ followed by

नैवेद्यं महाविष्णो स्वादुमाधोकरं शुचि ।
आनयिष्यामि भगवन्...मुक्तिफलप्रदम् ॥
ओं ह्रीं ओं ह्रीं ओं ह्रीं श्रीशंकराचार्येभ्यो नमः ।
पादपद्माचार्येभ्यो नमः । हस्तामलकाचार्येभ्यो नमः
श्रीदक्षिणमूर्त्तिये नमः । समस्तसंप्रायकर्तृभ्यो नमः ॥
यादृशं पुस्तकं etc.

References.—
Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 442[b]; II 102[a], 217[a]; III 96[a].
B-Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. IX, No. 4714-5 (pp. 3516-8)

महावाक्यार्थ Mahāvākyārtha

No. 743 No. $\frac{256}{1882-83}$

Size.— 9½ in. by 4¾ in.

Extent.— 4 leaves ; 10 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper thick, rough and grey ; Devanāgarī characters ; handwriting large, clear and uniform. Yellow pigment used for corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1[a].

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ महावाक्यार्थः स्मर्यते ॥ अथ महावाक्यार्थ प्रबोधप्रकारं व्याख्यास्यामः तत्वमसि तदेव सौम्य महावाक्यमिति प्रथमं शिष्यं प्रतिज्ञापयेद्गुरुः ॥ etc.

Ends.— fol. 4[b].

देहः केवलोहं सदाशिवः २६ एकमेवाद्वितीयं ब्रह्म नेह नानास्ति किंचनेति श्रुतेः ॐ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यगोविंद्.....शिष्य श्रीमच्छंकराचार्यविरचितो महावाक्यार्थः समाप्तः ॥ ॐ तत्सत्० श्रीः श्रीः श्रीः श्रीः

References.—
Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 442[b].

महावाक्यार्थविवरण Mahāvākyārthavivaraṇa

No. 744 No. $\frac{689}{1887\text{-}91}$

Size.— $10\frac{3}{16}$ in. by $4\frac{13}{16}$ in.

Extent.— 34 leaves; 10 lines to a page; 31 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey; Devanāgarī characters; handwriting medium large, clear and uniform. Borders ruled with double red lines. Last fol. missing.

Age.— Fairly old.

Author.— (Śaṁkarācārya).

Begins.— fol. 1^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथातो **महावाक्यार्थविवरणं** कथयति ॥ विवरणं नाम विचारं ॥ समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः etc.

Ends.— fol. 34^b.

इति संक्षेपाद् ब्रह्मस्वरुपनिरूपणं वेदांतावलोकनं अथर्वणवेदवाक्यं गतात्मशब्दनिर्णयो नाम द्वादश सिद्धांतः ॥१२॥ ब्रह्मानंदे क्षुद्रानंदानामंतर्भूतत्वा–

महावाक्यार्थप्रबोध Mahāvākyārthaprabodha

No. 745 No. $\frac{570\text{-B}}{1886\text{-}92}$

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{1}{16}$ in.

Extent.— 2 leaves; 11 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting good. The whole Ms. seems to have been written by an ignorant copyist.

Age.— Saṁvat 1865.

Begins.— fol. 36^b.

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ अथ **महावाक्यार्थप्रबोध**प्रकारं ॥ व्याख्यास्यामः ॥ ॐ तत्वमसि सौम्येति महावाक्यं ॥ प्रथमं शिष्यं प्रतिज्ञापये गुरुः तेन तत्वमसीत्यस्मिन्वाक्ये त्रिणि पदानि भवंति ॥ तत् त्वं असिति ॥ तत्पदस्य द्वावर्थौ वाच्यो लक्ष्यश्चेति ॥ etc.

Ends.— fol. 37[b].

ॐ खं ब्रह्मततमपश्यत् ॥ इति सामवेदवाक्यं ॥ १५ ॥
ॐ एष त आत्मा ब्रह्मेति अथर्वणवेदवाक्यं ॥ १६ ॥
इति षोडशमहावाक्यं स्मरणं ऋषिर्वामदेवशुकदेवमुक्तो भवति ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus:Catalogorum :—
I 442[b].

महावाक्यार्थविवरण Mahāvākyārthavivaraṇa

No. 746 No. $\frac{668\text{-A}}{1883\text{-}84}$

Size.— 8¼ in. by 4 in.

Extent.— 31 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper rough medium thick and discoloured ; Devanāgarī characters ; handwriting legible, uniform and medium large. Ms. is very much discoloured and divided into 13 *Siddhāntas*, and is complete. Last fol. contains a small work entitled *Śravaṇavidhi*, no. 668-B of 1883-84.

Age.— Old.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ॥

अथातो महावाक्यविवरणं कथयति ॥ विवरणं (वि)चारः समस्तविषयवासनाविनिर्मुक्तः ॥ परस्परं परमहंसः केवलं निर्विशेषः ब्रह्म चिन्मात्र एव तिष्ठति स परमहंसः यत्र कुत्रापि तिष्ठति किं करोति केवलद्वादशमहावाक्यविचारं करोति ॥ etc.

Ends.— fol. 31[a].

मंत्रशास्त्राणि ॥ इति संक्षेपाद् ब्रह्मस्वरूपनिरूपणं वेदांतावलोकनं अथर्वणवाक्यगतात्मब्रह्मनिर्णयोनाम त्रयोदश सिद्धांतः ॥ ॥ ब्रह्मानंदेक्षुद्रा... दिश्रुतेः॥ इति श्रीमच्छंकराचार्यभाष्यानुसारेण श्रीमन्महावाक्यविवरणं संपूर्णं ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See Ms. No. 570-A of 1886-92 (द्वादशमहावाक्यविवरण)
Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 96[a]. and see Ms. No. 241 of 1882-83 (द्वादशमहावाक्यविवरण)

मानसपङ्क Mānasa-paṅka

No. 747 No. $\frac{347\text{-F}}{1899\text{-}1915}$

Size.— 12§ in. by 5§ in.

Extent.— 4 leaves ; 18 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper thin, grey, rough and badly worn out; Devanāgarī characters ; handwriting medium, beautiful and uniform. Red chalk marks verse-numbers. Last fol. very badly preserved and title difficult to read in the colophon. Ms. contains 156 verses.

Age.— Fairly old.

Author.— Śaṁkarācārya.

Begins.— fol. 1^a.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ श्रीदक्षिणामूर्त्तये नमः ॥
श्रीगुरुचरणद्वंद्वं वंदेहं मथितदुःसहं द्वंद्वं ॥
भ्रांतिग्रहोपशांतिं पांशुमयं यस्य भसितमातनुते ॥ १ ॥
देशिकवरं दयालुं वंदेहं निहितनिखिलसंदेहं ॥ etc.

Ends.— fol. 4^b.

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमच्छंकरकृतमानस...(lost).

मानसोल्लास (सटीक) Mānasollāsa (with Commentary)

No. 748 No. $\frac{266}{1892\text{-}95}$

Size.— 8½ in. by 5⅛ in.

Extent.— 136 leaves ; 10 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper medium thick, rough and greyish. Devanāgarī characters; handwriting bold, clear, and uniform. Borders ruled with double black lines. Text in the centre with comm. above and below it. Ms. divided into 10 *ullāsas*. The original verses of Śaṁkarācārya (दक्षिणामूर्त्तिस्तोत्र) are also given on the central part of the

fol. followed by the verses of Mānasollāsa which form a comm. on these. The *ullāsas* are as follows:—I fol. 16[a]; II 40[b]; III 58[a]: IV 75[a]; V 88[a]; VI 99[b]; VII 111[a]; VIII 118[b]; IX 130[b] and X 135[b].

Age.— Saṁvat 1771.

Author.— Text:—Sureśvarācārya.
Comm:—Rāmatīrtha.

Begins.— fol. 1[a].

मानसोल्लास पत्र ।३६

fol. 1[b].

Comm.—

श्रीशंभुर्जयति ॥

प्रोद्यच्छाखमहावटद्रुमतटे योगासनस्थं प्रभुं ॥
प्रत्यक् तत्त्वबुभुक्षुभिः प्रतिदिनं प्रोद्वीक्ष्यमाणाननं ॥
मुद्रां तर्कमयीं दधानममलं कर्पूरगौरं शिवं ॥
हृत्यंतःकलये स्फुरंतमनिशं श्रीदक्षिणामूर्त्तिकं ॥ १ ॥

नत्वाथ शंकराचार्यमुख्यान् सर्वान् गरीयसः ॥
मानसोल्लासवर्त्तांतं वर्णयामि यथामति ॥ २ ॥

इह हि भगवान् भाष्यकारः श्रीमच्छंकराचार्यनामा दक्षिणामूर्त्तिस्तोत्र व्याजेन समस्तवेदांतार्थरहस्यमाविश्चकार दशभिः पद्यबंधैः ॥ तच्छिष्येण च विश्वरूपाचार्येण सुरेश्वरापरना (fol. 2[a])म्ना तत्पद्यप्रबंधार्थतत्त्वं तात्पर्यतो मानसोल्लासनाम्ना वार्त्तिकात्मना संदर्भेणाविष्कृतं ॥ तमिमं ग्रंथं यथाशक्ति विवृणोमि ॥ etc.

fol. 2[a].

Text.—

मंगलं दिशतु मे विनायको मंगलं दिशतु मे सरस्वती ॥
मंगलं दिशतु मे महेश्वरो मंगलं दिशतु मे महेश्वरी ॥ १ ॥ etc.

fol. 5[b]. Original verse.

विश्वंदर्पण—

fol. 6[a].

दृश्यमाननगरी तुल्यं निजांतर्गतं ॥
पश्यन्नात्मनि मायजा बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ॥

fol. 7[a]. Original verse.

यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्यात्मानमेवाद्वयः ॥
तस्मै श्रीगुरुमूर्त्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्त्तये ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 135[b].

Text.—

ऐश्वर्यमदमत्तोसि मा भवज्ञायवर्त्तसे ॥
समागतेषु बोधेषु मदधीना तव स्थितिः ॥ २५ ॥

इति श्रीमानसोल्लासप्रबंधे दशम उल्लासः ॥

fol. 136[a].

Com.—

इति श्रीमानसोल्लासप्रबंधोयं यथामतिः ।
व्याख्यातो रामतीर्थेन गुरुदेवप्रसादतः ॥ १ ॥
इ अनेन भगवान् श्रीदक्षिणामूर्त्तिरीश्वरः ॥
गुर्वात्माप्रीयतां नित्यं तत्वज्ञानप्रदः सतां ॥ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रव्याख्याप्रबंध मानसोल्लास वृत्तांतविलासः समाप्तः ॥ ॥ इति मानसोल्लासप्रकरणं समाप्तं ॥

Text.—

अंतर्लक्ष्यविलीनवत्सवयतो योगी सदा वर्त्तते ॥
भावन्निश्चलतां गमिष्यति तदा स्वात्मन्यवस्थोच्यते ॥
मुद्रा सैव हि खेचरीति कथिता यस्य प्रसादाद्गुरो ॥
भावाभावविवर्जितं स्फुरति तत्त्वं भजे शांभवं ॥ १ ॥

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्य्य-श्रीशंकरभगवत्पूज्यपादकृतदक्षिणा-मूर्त्तिस्तोत्रभावार्थवार्त्तिकं मानसोल्लासाख्यं श्रीसुरेश्वराचार्य्यनिर्मितं समाप्तं सं १७७१ माघ सु. १५

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 452[b]; 514[b]. II 104[a].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2305-7, 5951.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2773, 3302-3.

मानसोल्लास
(= दक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रवार्त्तिक)

Mānasollāsa
(Dakṣiṇāmūrtistotravārttika)

No. 749

No. $\frac{324}{1899\text{-}1915}$

Size.— $8\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 14 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and dark grey. Devanāgarī characters ; handwriting medium large, legible and uniform. Borders ruled with single black lines. The key-words of the original text as well as important words in the work Mānasollāsa smeared with red chalk. Occasional marginal additions and corrections. The original text is given along-side the verses of Mānasollāsa.

Age.— Śaka 1646.

Author.— Sureśvara.

Begins.— fol. 1[a].

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

आत्मलाभात्परो लाभो नास्तीति मुनयो विदुः ॥ etc.

Ends.— fol. 14[a].

यस्य देवे पराभक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ॥
तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशंते महात्मनः ॥ २३ ॥

इति श्रीदक्षिणामूर्त्तिस्तोत्रार्थप्रतिपादके ॥
प्रबंधे मानसोल्लासे दशमोल्लाससंग्रहः ॥ ॥ १० ॥

चित्रं वटतरोर्मूले वृद्धः शिष्यो गुरुर्युवा ॥
गुरोस्तु मौनं व्याख्यानं शिष्यस्तु छिन्नसंशयः ॥ ११ ॥

प्रवेशात्मिकया शक्त्या स्वप्रकाशो दिवाकरः (v.l. प्रकाशप्रभाकरः)
प्रकाशयति यो विश्वं प्रकाशः स प्रकाशताम् ॥ १२ ॥

अंतर्लक्ष्यविलीन (fol. 14[b]) चित्तपवनो योगी सदा वर्तते ॥
यावन्निश्चलतां गमिष्यति तदा स्वात्मन्यवस्थोच्यते ॥
मुद्रा सैव हि खेचरीति कथिता यस्य प्रसादाद्गुरोः ।
भावाभावविवर्जितं स्फुरति तत्तत्त्वं भजे शांभवं ॥ १३ ॥

वटविटपिसमीपे भूमिभागे निषण्णं ।
सकलमुनिजनानां ज्ञानदातारमारात् ॥
त्रिभुवनगुरुमीशं दक्षिणामूर्त्तिदेवं ।
जननमरणदुःखछेददक्षं नमामि ॥ १४ ॥ ॥ छ ॥ ॥

शालिवाहनशके १६४६ क्रोध्यब्दे पौषकृष्णाष्टम्यां बहूतुलोपाह्व लक्ष्मणोलिखदिदं पुस्तकं ॥

मायावादखण्डन Māyāvādakhaṇḍana

No. 750 No. $\frac{692}{1884\text{–}87}$

Size.— 11¾ in. by 4 in.

Extent.— 6 leaves; 8 lines to a page; 49 letters to a line.

Description.— Rough modern country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, clear. No border ruling; marginal corrections; yellow pigment used for deletion, in addition to ink. Red chalk on important passages.

Age.— Not very old.

Author.— Jayatīrtha Bhikṣu.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
नरसिंहमसंह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ।
प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खंडनम् ॥

इह ही विविधसांसारिकदुःखदर्शनेन 'विरक्तस्य शमदमादि मतो मुमुक्षोरधिकारिणः । etc.

Ends.— fol. 6[b].

एतेन सत्यवाक्येन सर्वार्थान् साधयाम्यहं ।
वचनप्रसूनमाला जयतीर्थाख्येन भिक्षुणा विरचिता ।
धियतां हृदये सदये कमलामहिलेन पूरुषेण हि ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थविरचितस्य मायावादखण्डनस्य विवरणं जयतीर्थभिक्षुविरचितं मायावादिखण्डनं समाप्तम् ॥छ॥

मायावादखण्डन — Mayāvādakhaṇḍana

No. 751 — No. 706/1887-91

Size.— 8½ in. by 4¾ in.

Extent.— 7 leaves ; 13 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and legible. Borders ruled with two spaced double black lines, filled in between by red ink. The first few foll. have become soft near upper margin causing fading of writing. From fol. 3 onwards margins and the first two lines at top and bottom painted with yellow pigment. Marginal corrections and additions.

Age.— Fairly old.

Author.— Jayatīrtha Bhikṣu.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥

नरसिंहमसह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ।

प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खंडनम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b].

वचनप्रसूनमाला जयति(ती)र्थाख्येन भिक्षुणा रचिता ।

धृयतां हृदये सदये कमलामहिलेन पुरुषेण ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितस्य मायावादखंडनस्य विवरणं जयतीर्थभिक्षुणा विरचितं समाप्तम् ॥ ॥ ॥ ॥

मायावादखंडनविवरण — Māyāvādakhaṇḍanavivaraṇa

No. 752 — No. 565-A/1886-92

Size.— 12¾ in. by 4⅜ in.

Extent.— 5 leaves ; 13 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, musty and dark grey. Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. All foll. discoloured ; edges frayed. First and last foll. reinforced after repair. The second part of this Ms. (foll. 5-9) forms another work called तत्त्वमुक्तावली (No. 565 B of 1886-92)

Age.— Saṁvat 1735.
Author.— Jayatīrtha.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥
नरसिंहमसह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ॥
प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खंडनं ॥ १ ॥

इह हि विविधसंसारिकदुःखदर्शनेन विरक्तस्य संपत्तिमतो मुमुक्षोरधिकारिणस्तन्निवृत्त्यै...etc.

Ends.— fol. 5[a].

नास्ति नारायणसमं न भूतं न भविष्यति ॥
एतेन सत्यवाक्येन सर्वार्थान्साधयाम्यहं ॥ ॥
वचनप्रसूनमाला जयतीर्थाख्येन भिक्षुणा रचिता ॥
ध्रियतां हृदये सदये कमलामहिलेन पुरुषेण ॥ ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितस्य मायावादखंडनस्य विवरणं जयतीर्थभिक्षुविरचितं समाप्तं ॥ लेखकपाठकयोः शुभमस्तु ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 452[b]; II 104[a]; III 98[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Mad. Cat. X Nos. 4835–8 (pp 3624–6)
Text.—
of Ānandatīrtha. Ind. Off. Cat. No 6044 (3)

मायावादखण्डनविवरण — Māyāvādakhaṇḍanavivaraṇa

No. 753 — No. $\frac{715}{1882\text{–}83}$

Size.— 8½ in. by 3¾ in.

Extent.— 14 leaves ; 7 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear ; Borders ruled with three lines. Left margin of folios eaten into and circular in shape. Marginal additions and corrections. On some folios red ink has been used between marginal borders. On last fol. there is a floral design within a circle in red, black and yellow, right in centre of fol. with writing on all its sides.

Age.— Appears old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमदनंतगिरये नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः ।
नरसिंहमसंह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ।
प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खण्डनम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 14[b].

एतेन सत्यवाक्येन सर्वार्थान् साधयाम्यहं ।
वचनप्रसूनमाला जयतीर्थाख्यभिक्षुणा रचिता ॥
ध्रियतां सदये हृदये कमळामहिलेन पुरुषोत्तमेन ॥ ७ ॥

इति श्रीमदानंदतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचितस्य मायावादखण्डनस्य विवरणं जयतीर्थमुनिविरचितं समाप्तम् ॥

मायावादखण्डनविवरण — Māyāvādakhaṇḍanavivaraṇa

No. 754 — No. 716/1882-83

Size.— 9⅜ in. by 4⅛ in.

Extent.— 11 leaves; 8 lines to a page; 26 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, legible. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections. Red chalk smeared over key passages. Yellow pigment for deletion.

Age.— Śaka 1589.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेंकटेशाय नमः ॥ श्रीमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्येभ्यो नमः । अविघ्नमस्तु ॥

नरसिंहमसह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ।
प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खण्डनम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

एतेन सत्यवाक्येन सर्वार्थान्साधयाम्यहं ।
वचनप्रसूनमाला जयतीर्थाख्येन भिक्षुणा रचिता ।
ध्रियतां हृदये सदये कमळामहिळेन पुरुषेण ॥ १ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितस्य मायावादखण्डनस्य विवरणं जयतीर्थभिक्षुणा विरचितं समाप्तम् ॥ इति श्रीवेङ्कटेशाय नमः । श्रीरामचंद्राय नमः । लक्ष्मी नमः शके १५८९ प्लवंगसंवत्सरे आषाढवदि अष्टमी बुधवार तद्दिनलिखित समाप्तम् ॥ मायावादखण्डनं समाप्तम् । अनन्तार्यतनूजेन प्रीतये हरिमध्वयोः ॥ ११ ॥

मायावादखण्डनविवरण Māyāvādakhaṇḍanavivaraṇa

No. 755 No. $\frac{339}{1899-1915}$

Size.— 8¼ in. by 3 in.

Extent.— 14 leaves ; 6 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, uniform. Borders ruled with double red lines. All foll. full of worm-holes, discoloured and defaced ; ink on several foll. has faded.

Age.— Appearance old.

Author.— Jayatīrtha.

Begins.— fol. 1[b].

वेदव्यासाय नमः ॥

नरसिंहमसह्योरु प्रत्यूहतिमिरापहं ।
प्रणिपत्य व्याकरिष्ये मायावादस्य खण्डनम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 14[b].

वचनप्रसूनमाळा जयतीर्थाख्येन भिक्षुणा रचिता ।
ध्रियतां हृदये सदये कमळामहिळेन पुरुषेण ॥ २ ॥ ७ ॥

इति श्रीमदानन्दतीर्थ-भगवत्पादाचार्यविरचितस्य मायावाद-खण्डनस्यविवरणं जयतीर्थमुनिरचितं समाप्तम् ॥

मायावादखण्डनव्याख्या Māyāvādakhaṇḍanavyākhyā

No. 756 No. 693/1884–87

Size.— 12½ in. by 4⅝ in.

Extent.— 12 leaves ; 13 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible, fairly uniform. Folio no. 7 repeated. No border ruling ; yellow pigment for deletion, red chalk on lemmata.

Age.— Not very old.

Author.— Śrīnivāsa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
ॐ श्रीरामं हनुमत्सेव्यं श्रीकृष्णं भीमसेवितं ।
श्रीव्यासं श्रीमदानंदतीर्थसंसेवितं भजे ॥ १ ॥
प्रणम्य यादवाचार्यगुरूणां पादपंकजे ।
व्याख्यास्ये दुर्गमां मायावादखंडनपंचिकाम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 11[a].

कमलेति । महिला वनिता प्रियेत्यभिधानात् । कमला महालक्ष्मीर्महिला वनिता यस्यासौ तथोक्तस्तेनेत्यर्थः ॥ ७ ॥

यादवार्यहृदंभोज यातश्रीमध्वहृद्गतः ।
वासवीसूनुरमलः प्रीयतां बादरायणः ॥ ७ ॥

इत्यशेषमतिमंगलं ॥

इति श्रीमद्यदुपत्याचार्यपूज्यपादाराधकेन श्रीनिवासेन विरचिता मायावादखण्डनपञ्जिकाख्या समाप्ता ॥ ७ ॥ श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु । श्रीमन्मध्वेशार्पणमस्तु । इदं पुस्तं आमूरनृसिंहाचार्यपुत्रेण श्रीनिवासेन लिखितं । स्वार्थं परोपकारार्थं च । वर्षे प्रवर्तमाने युवा नामसंवत्सर फाल्गुण शुद्ध ९ मी०शुक्रवारो द्वितीयप्रहरे मायावादखण्डनव्याख्या श्रीनिवासाचार्यकृता समाप्ता ॥ श्री० ॥

मायावादखण्डनटीका Māyāvādakhaṇḍanaṭīkā

No. 757 No. $\frac{717}{1882\text{-}83}$

Size.— 9 in. by 4⅛ in.

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, but legible. No border ruling. Marginal corrections. Yellow pigment used for deletion. Most folios coloured yellow in part.

Age.— Fairly old.

Author.— Śrīnivāsa.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः । श्रीगुरुराजगुरुभ्यो नमः ।
श्रीरामहनुमत्सेव्यं श्रीकृष्ण्यां भीमसेवितं ।
श्रीव्यासं श्रीमदानन्दतीर्थं संसेवितं भजे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 13[b].

यावदर्थंहृदंभोज यातश्रीमध्वहृद्गतः ।
वासवी सूनुरमलः प्रीयतां बादरा(य)णः ॥

इति श्रीमद्यदुपत्याचार्यपूज्यपादाराधकेन श्रीनिवासेन विरचिता मायावादखण्डनपञ्चकाख्यस्य समाप्त श्रीमध्वराजगुरुभ्यो नमः ॥ समाप्तः शंकर प्रसन् ॥

मायावादपरशु Māyāvādaparaśu

No. 758 No. $\frac{694}{1884\text{-}87}$

Size.— 11½ in. by 4 in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with two or three black lines. Foll. discoloured near margins, particularly on the right. Occasional marginal additions and corrections.

Age.— Fairly old.
Author.— Satyanātha.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीवेदव्यासाय नमः ॥
नमामि जानकीजानिं दुष्टरक्षो निबर्हणं ।
समस्तगुणसंपूर्णं भक्तानुग्रहकारणम् ॥ १ ॥
नौमि सत्यनिधिं यस्माद्विजयः सर्वदा मम ।
भवत्येवाखिलज्ञानसिध्यर्थंज्ञानदं गुरुम् ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 10[a].

अंते मंगलमाचरति । वचनेति । कमलामहिला महिषी यस्यासौ तथोक्तः॥
इति श्रीमत्सनिधितीर्थश्रीचरणाराधकश्रीमत्सत्यनाथविरचितः मायावादपरशुः समाप्तः ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ श्रीरामवेदव्यासाय नमः ॥

References.—
Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 104[a] (our Ms.)

मायावादशतदूषणी — Māyāvādaśatadūṣaṇī

No. 759 — No. 375 (a) / 1895–1902

Size.— 6⅝ in. by 3⅞ in.
Extent.— 1-10 leaves; 9-10 lines to a page; 33 letters to a line.
Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium small, legible. Borders ruled with double black lines. Most foll. discoloured and defaced near margins. Marginal additions, red chalk smeared over key-passages.
Age.— Farily old.
Author.— Gauḍapūrṇānanda.
Begins.— fol. 1[a].

श्रीराधावल्लभो जयति ।
अनुगतजनमालः क्रूरभूपालकालः
तरुणतरुतमालश्यामलो नंदबालः ।
बहुकिरणविशालः सर्वशक्तिप्रवालः
स जयति धृतमालः पुंडुकोद्भासि भालः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 10[a].

अविशेषेण सर्वस्य सर्वकामप्रपूरकः
सकृन्नरूपा भासतोति श्री० ॥ १८ ॥

इति श्रीगौडपूर्णानन्दकविचक्रवर्त्तिविरचिता तत्त्वमुक्तावलीमायावादशतदूषणी संपूर्णा ॥

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— II 217[a].

मायोपादानकवाद् Māyopādānakavāda

No. 760 No. 129–B / 1883–84

Size.— 8⅓ in. by 4⅓ in.

Extent.— 3 leaves ; 12 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper thin, discoloured and badly preserved ; Devanāgarī characters : handwriting fairly clear and uniform ; Borders ruled with double and treble black lines ; foll. crumpled and eaten up ; Ms. forms part of अद्वैतेश्वरवाद.

Age.— Fairly old.

Author.— Raghunātha Paṇḍita.

Begins.— fol. 2[b].

सानंतानाप्य तेजः सखनिखिलमरुसार्थिवान् दिष्टभाज- ।
श्चित्तेनाशाजुषस्तान् सममसमगुणान् मुंचती गूढवाचा ॥
पारे वावर्त्तिरूपं पुरुषमनुचिदं भौधिमेकं शुभांगी ।
निःसीमानंदमासीदुपनिषदुपमा तत्परी भूय भूयः ॥ १ ॥

न च वाच्यं क्षित्यादिकमुपादानगोचरापक्षज्ञानचिकीर्षाकृतमजन्यं कार्यत्वाद्घटवदिति etc.

Ends.— fol. 4[a].

किंचैवमनंतप्रामाणिकद्व्यणुकादिमहाचयव्यंतकल्पनापि निरर्थैवेति वरमेकमेवाज्ञानं जगदुपादानमित्यलमपि प्रसक्तया ॥

इति वैशेषिकादिमतपरमाण्वादिकारणत्वखंडकमायोपादानकत्वप्रतिपादकदक–पंडितरघुनाथविरचितवादः समाप्तः ॥ ॥

मारुतमंडन Mārutamaṇḍana

No. 761 No. $\frac{718}{1882-83}$

Size.— 10⅞ in. by 4⅝ in.

Extent.— 63-1 = 62 leaves ; 11 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough, dark-grey and much worn out. Devanāgarī characters ; handwriting medium, large and clear. Borders ruled with double black lines. Occasional marginal additions ; yellow pigment used for corrections ; colophons etc. smeared at places with red chalk. Fol. 1 missing. Extends up to the first few sūtras of Bādarāyaṇa.

Age.— Saṁvat 1741.

Author.— Vanamālī.

Begins.— fol. 2ᵃ.

(ब्र)ह्मादिपदलक्ष्यस्य गंगापदलक्ष्यतीरस्य गंगात्ववदसत्यत्वा ब्रह्मत्वाद्यापत्तेः । न च तत्र जहत्स्वार्थालक्षणः स्यात्तथा etc.

fol. 36ᵃ.

जीवब्रह्माभेदवादे समोद्यो ज्ञाताभावात्स्यादपदार्थो विचारः ॥ ४३ ॥

मंडने मध्वतंत्रस्य खंडने च सुरद्रुहां ॥

वनमालिकृतं भाति विज्ञासान्यायवर्णनं ॥ १ ॥

fol. 42ᵃ. ,, ,, जन्मादिन्यायवर्णनं ॥ २ ॥

fol. 46ᵇ. ,, ,, शास्त्रयोनिनिरूपणं ॥ etc

Ends.— fol. 63ᵇ.

भुक्त्वा श्यामाकमुष्टिं वियदमदमयद्दीनबंधुर्द्विजातेः ।
दत्त्वा भूतीः पराः स्वाधृतकर इति मा देहि मां यग्नयायः ॥
द्रौवद्याः शाकलेशत्रिभुवनमयुपद्यत्क...ांडुः प्रसाद्यः ।
स्थित्वांतः कारिताद्दैममयदुवरो ग्रंथतः प्रीयतां सः ॥ १ ॥
श्रीगोविंदविहारभूषितभुवो वृंदावनात् प्राग् दिशि ।
क्रोशानां त्रिशुगे पुरे द्विजवरावंशे भरद्वाजतः ॥
श्रीसन्नाहमुचो वसंति विबुधो वर्णाकुलेभूत्ततः ।
ग्रंथो मारुतमंडनोस्ति परिपूणस्तत्कृतो विघ्नतः ॥ २ ॥
दिवोदयादिकर्त्तारं भर्त्तारं हि श्रियः सतां ।
भवसंतापहंतारं वंदे श्रीहयकंधरं ॥ ३ ॥
भगवतोंघ्रिकंजस्य श्रीगोपालस्य रेणवः ।
क्रियासु वैभवं वाचामघरारोश्च शोधनं ॥ ४ ॥

संवत् १७४१ सं मास्तु शुभमत् ॥ समुती फागुन वदी चतुद्दसी ॥
स रामगतितोहारी श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ रामा ताता—

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 452[b]. This is the only Ms. referred to by Aufrecht.

मुक्तिचिन्तामणि Mukticintāmaṇi

No. 762 No. $\frac{161}{1883-84}$

Size.— 12§ in. by 6½ in.

Extent.— 26 leaves ; 10 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting big, bold and uniform. Borders ruled with triple red lines. Beginning, important passages as well as citations etc. in red, as also the punctuation-marks. Margins on both sides frayed.

Age.— Saṁvat 1749.

Author.— Puruṣottamadeva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगोपालाय नमः । श्रीपुरुषोत्तमाय नमः ॥
नीलाद्रौ च तद्दर्थिभ्यो दातुमर्थचतुष्टयं ।
अदृश्यो नेत्रपदवीं पाठोयस्तं हरिं नुमः ॥ १ ॥
मायामोहानलज्वालदग्धज्ञानांकुरं नरं ।
योनेकधामो चयते कृपालुस्तमजं भजे ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 26[b].

वायुपुराणे ।
शुष्कं पर्युषितं वापि नीतं वा दूरदेशतः ।
दुर्जनेनापि संस्पृष्टं सर्वथैवाघनाशनम् ॥

इति श्रीमुक्तिचिन्तामणौ श्रीश्रीपुरुषोत्तमदेवेनासंगृह्य विरचितो मुक्तिचिन्तामणिनामग्रन्थः समाप्तः ॥ ॥ संवत् १७४९ वर्षे फागुण वदि ३ भोमे

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 459[b], II 106[a], III 99[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Other works of this name : Ind. Off. Cat. 3717–8, 6950.

मुक्तिचिन्तामणि Mukticintāmaṇi

No. 763 No. 121/1884-87

Size.— 9⅝ in. by 4⅝ in.

Extent.— 13 leaves ; 17 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small but legible. No border rulings. Very closely written Ms. Occasional marginal corrections.

Age.— Fairly old.

Author.— Puruṣottamadeva.

Begins.— fol. 1[a]

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
नीलाद्रौ च तदर्थिभ्यो दातुकामचतुष्टयं ।
अदृश्यो नेत्रपदवीं जातोयस्तं हरिं नमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 13[b].

वायुपुराणे ।
शुक्रपर्युषितं वापि नीतं वा दूरदेशतः ।
दुर्जनेनापि संस्पृष्टं सर्वथैवाघनाशनम् ॥
इति श्रीपुरुषोत्तमदेवेन संगृह्य विरचितौ मुक्तिचिन्तामणी नाम-ग्रंथः संपूर्णः श्रीपुरुषोत्तमाय नमः

मुक्तिलक्षण Muktilakṣaṇa

No. 764 No. 123/1902-07

Size.— 10⅜ in. by 4½ in.

Extent.— 18 leaves ; 9-10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and uniform. All foll. are discoloured and worm-eaten. Borders ruled with multiple black lines. Red chalk on key-words and punctuation-marks.
Fol 18[b] in a different hand :—परशुरामगोस्वामिनां पुस्तकमिदं.

Age.— Appearance old.

Begins.— fol. 1[a]

श्रीमद्दक्षिणामूर्त्तिर्जयति । श्रीढुंढिराजं भजे ।
स्वं हि नः पिता योस्माकमविद्यायाः परं पारं तारयसीति नमः परम-ऋषिभ्यो नमः इति श्रुतेः ॥ etc.

Ends.— fol. 18[b].

यो हि त्वं पदवाच्यस्सवा इत्युक्तस्स ब्रह्मलोकवाक्ये लोकशब्देन प्रकाशितोऽविद्या तज्जहीनो नित्यमुक्तस्तलक्ष्यस्सोयमेष इति विवक्षित इत्यर्थः ॥ वाक्योत्थाखंडाद्वयब्रह्माकारस्वरूपसाक्षात्कारं विना ज्ञानमात्राच्च मुक्तिरित्यर्थः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

References—

Not mentioned by Aufrecht.

मुक्तिविमर्श

Muktivimarśa

No. 765

No. $\frac{661}{1887\text{–}91}$

Size.— 12½ in. by 3⅝ in.

Extent.— 8 leaves ; 7 lines to a page ; 47 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, bold and uniform. Borders ruled with three black lines. The first and last foll. are divided into two parts with a blank square in the centre. Writing is continuous from one part to the other. Red chalk smears. Left margin cut out in part ; most foll. discoloured.

Age.— Saṁvat 1780.

Author.— Veṇīdatta.

Begins.—fol. 1[b].

श्रीहरये नमः ॥

श्रीकृष्णचरणद्वंद्वनवेचंद्रमरीचयः ।
विराजंते मोक्षलक्ष्मीर्यत्प्रसादात्समीयते ॥ १ ॥

कर्मतत्वज्ञानयोस्तुल्यबलसमुच्चयेनापवर्गकारणत्वमिति भट्टभास्करः । etc.

Ends.— fol. 8[a].

मोक्षलक्ष्मी समाप्ता परं तु मि(?)च्छास्ति ते यदि ।
त्यक्तान्यशास्त्रमार्गं हि भव वैष्णव किंकरः ॥
संवत् १७८० माघकृष्णद्वितीयायां व्यलेखि ॥ छ ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
III 99[a] (only our Ms.)

यतिराजसप्तति Yatirājasaptati

No. 766 No. $\frac{426}{1875\text{-}76}$

Size.— 13 in. by 5§ in.

Extent.— 5 leaves ; 12 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting big and uniform. No marginal ruling. Yellow pigment used for corrections and there are several marginal additions and corrections. Ms. is very shabbily written. Folio-number on left top and right bottom of reverse.

Age.— Not very old.

Author.— Vedāntācārya.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमान्वेंकटनाथार्यः कवितार्किककेसरी ।

वेदांताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

करतलामलकीकृतसंतयथा श्रुतिवतंसितसूनृतसूक्तयः ।

दिवसतारकयंति समत्सरात् यति पुरंदरसप्तति साक्षात् ॥ १४ ॥

इति श्रीसर्वतंत्रस्वतंत्रस्य श्रीवेदांताचार्यस्य कृतिषु यतिराजसप्ततिः संपूर्णम् ॥

References.—

Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 471[a] ; III 101[b] (by Venkaṭanātha).

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 7124D (by Vedāntadeśika).

यतीन्द्रमतदीपिका Yatīndramatadīpikā

No. 767 No. $\frac{154}{1883\text{-}84}$

Size.— 11⅛ in. by 5½ in.

Extent.— 35 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and uniform. No border ruling. Fol. 1 missing. First leaf of a different work altogether. Text begins on fol. 2[a]. All folios in the beginning and end covered with yellow pigment. Red ink occasionally used for punctuation marks.

Age.— Appears old.

Author.— Śrīnivāsa.

Begins.— fol. 2[a].

...गपि तथा नित्यविभूतिर्द्धर्मभूतज्ञानं चेति ।
प्रत्यगपि द्विविधो जीवेश्वरभेदात् ।
जीवस्त्रिविधः बद्धमुक्तनित्यभेदात् ।
बद्धो द्विविधः । मुमुक्षुबुभुक्षुभेदात् । etc.

Ends.— fol. 36[b].

इति द्विविधविचित्रं मानमेयप्रकाशं
घनगुरुवरदासेनोक्तमादाय शास्त्रात् ।
यतिपतिमतदीपं वेदवेदांतसारं
स भवति मतिमान्यः सत्कराक्षैकलक्ष्यः ॥

इति श्रीवाधूलकुलतिलक-श्रीमन्महाचार्यस्य प्रथमदासेन श्रीमद्वेकरगिरिनाथपदकमलसेवापरायणस्वामिपुष्करेण गोविंदाचार्यसूनुना श्रीनिवासेन चिरविरचितायां यतीन्द्रमतदीपिकायामद्रव्यपरिच्छेदो नाम दशमोस्त-वतार जानकीनाथपादाब्जमधुपानां मुदे रव श्रीरामेति सुधादेश्र आत्मारामस्य सर्वदा

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 471[ab] ; II 109[a], 218[b] ; III 101[b].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 6018.
Mad. Cat. X, Nos. 4985-6 (pp. 3772-4).

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2777, 3015-7.

यतीन्द्रमतदीपिका Yatīndramatadīpikā

No. 768 No. $\frac{140}{1884\text{–}86}$

Size.— 11¾ in. by 5⅜ in.

Extent.— 33 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. No border rulings. Marginal additions and corrections. Several foll. discoloured near left margin.

Age.— Oldish.

Author.— Śrīnivāsadāsa.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

ॐ श्रीवेंकटेशं करिशैलनाथं श्रीदेवराजं घटिकाद्रिसिंहं ।
कृष्णेन सा कंपति राजमौढे स्वप्ने च दृष्टान्मम देशिकेंद्रान् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 33[b].

इति श्रीवाधूलकुलतिलक-श्रीमन्महाचार्य्यस्य प्रथमदासेन श्रीमद्वेंकट-गिरिनाथपदकमलसेवापरायणस्वामिपुष्करिणिगोविंदाचार्यसूनुना श्रीनिवा-सदासेन विरचितायां यतींद्रमतदीपिकायामद्रव्यपरिच्छेदो नाम दशावतारः संपूर्णं ॥ १० ॥

यतीन्द्रमतदीपिका Yatīndramatadīpikā

No. 769 $\frac{657}{1884\text{–}87}$

Size.— 12½ in. by 4⅞ in.

Extent.— 16 leaves ; 15 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. No borders ruled. Yellow pigment for deletion. Red chalk on key-passages. A clean copy.

Age.— Fairly old.

Author.— Śrīnivāsadāsa.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीवेंकटेशं करिशैलनाथं etc.

Ends.— Fol. 16^{b}.

इति विविध विचित्रं etc.

इति श्रीवाधूलकुलतिलक-श्रीमन्महाचार्यस्य प्रथमदासेन श्रीमद्वेंकटगिरिनाथपदकमलसेवापरायणस्वामिपुष्करणिगोविंदाचार्यसूनुना श्रीश्रीनिवासदासेन विरचितायां यतींद्रमतदीपिकायामद्रव्यनिरूपणं नाम दशमोऽवतारः ॥ १० ॥

यतीन्द्रमतदीपिका Yatīndramatadīpikā

No. 770 No. $\frac{656}{1884\text{–}87}$

Size.— 11$\frac{1}{2}$ in. by 5$\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 31 leaves; 10 lines to a page; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large, bold and uniform. No border ruling. Folios discoloured with spreading of ink. Marginal additions and corrections. Deletion with ink. Red chalk marks on key-words.

Age.— Fairly old.

Author.— Śrīnivāsadāsa.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

श्रीव्यंकटेशं करिशैलनाथं श्रीदेवराजं घटिकाद्रिसिंहं ।
कृष्णे न रवां(सा)कंपति राजमीडे स्वप्ने च दृष्टान् मम देशिकेंद्रान् ॥१॥
यतीश्वरं प्रणम्याहं वेदाचार्यं महागुरुं ।
करोमि बालबोधार्थं यतींद्रमतदीपिका ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 31^{b}.

इति विविधविचित्रं मानमेयप्रकाशं
घनगुरुवरदासेनोक्तमादाय शास्त्रात् ।
यतियति मतदीपं वेदवेदांतसारं
स भवति मतिमान्यः सत्कटाक्षैकलक्ष्यः ॥ १० ॥

इति श्रीवाधूलकुलतिलक-श्रीमन्महाचार्यस्य प्रथमदासेन श्रीमद्वेंकटगिरिनाथ पदकमलसेवापरायणस्वामीपुष्करणीगोविंदाचार्यसूनुना श्रीनिवासदासेन विरचितायां यतीन्द्रमतदीपिकायां अद्रव्यपरिच्छेदो नाम दशमोवतारः ॥ १० ॥

स्वप्ने श्री व्येंकटेशस्य सन्निधौ कृपया स्वयं ।
श्रीगंधाभयहस्तांसः प्रादान्मम महागुरुः ॥ १ ॥
ग्रंथमिदं समाप्ति ॥

याज्ञीयमंत्रव्याख्यान — Yājñīyamantravyākhyāna

No. 771 — No. $\frac{673}{1882\text{-}83}$

Size.— 8¾ in. by 4⅜ in..

Extent.— 3 leaves ; 9 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper thin, rough and grey ; Devanāgarī characters; handwriting medium small, clear and uniform; borders ruled with three red lines; occasional marginal additions or corrections. All foll. slightly discoloured.

This work is also called ईशावस्योपनिषद्भाष्य in No. 672 of 1882–83 with which it is identical.

All leaves bear the name वेंकटेश on the right margin above the page number, except fol. 1^{b} where it is written topsy-turvy on the left margin.

Age.— Fairly old.

Author.— Ānandatīrtha.

Begins.— fol. 1^{a}.

वेदव्यासाय नमः ॥ ॐ व्यां ॥

नित्यानित्यजगत्धात्रे नित्याय ज्ञानमूर्तये ॥ etc.

Ends.— fol. 3^{b}.

पूर्णशक्तिचिदानंदश्रीतेजस्यष्टमूर्तये ॥
ममाभ्यधिकमित्राय नमो नारायणाय ते ॥ ॥

इति श्रिमदानंदतीर्थभगवत्पादाचार्यविरचितं याज्ञीयमंत्रव्याख्यानं संपूर्ण ॥ शुभं भवतु ॥

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha

No. 772 No. $\frac{450}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 682 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī characters; hand-writing large, bold, uniform. No border rulings. Occasional use of yellow pigment. Marginal additions and corrections.

Contains pagination as follows :—

1 Vairāgya prakaraṇa		59
2 Mumukṣu	,,	39
3 Utpatti	,,	283
4 Sthiti	,,	90
5 Upaśānti	,,	211
		682

folios Nos. 111–2, 17–8, 165–6 and 176–7 written together and foll. nos. 21, 64 repeated.

Age.— Saṁvat 1723.

Begins.— fol. 1^{b} (of Vairāgya prakaraṇa).

ॐ स्वति ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीव्यासादिभ्यो नमः श्रीसरस्वतीरूपाय गुरवे नमः ॐ श्रीरामाय नमः ॐ ।

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ etc.

Ends.— fol. 213 (of Upaśama prakaraṇa).

तथोदितप्रसरविलासशुद्धयागतज्वरं पदमवलोकयामलं धियेद्धया पुनरिह जन्मबन्धनैर्न बध्यसे समधिगतात्मदृग्यथा ॥ इत्यर्षौ परिचिते देवदूतोक्ते श्रीमहारामायणे मोक्षोपायेपूपशमप्रकरणे वसिष्ठरामचंद्रसंवादे पुनरुपदेशकरणं नाम सर्गः ॥ समाप्तमिदमुपशमप्रकरणम् ॥ अत ऊर्ध्वं निर्वाणप्रकरणं भविष्यति । यस्यायं प्रतिसंधिश्लोकः ॥ उपशांतिप्रकरणादनंतरमिदं शृणु । निर्वाणाख्यं प्रकरणं ज्ञातं निर्वाणकारि यत् ॥
संवत् नृपतिविक्रमादित्यशाकः संवत् १७२३ माघ शुदि प्रतिपदि रविवासरारीति शुभम् ॥

आदर्शदोषान्मतिविभ्रमाद्वा यदर्थहीनं लिखितं मया वा।
तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयं प्रायेण मुह्यंति हि ये लिखन्ति ॥
इति शिवम् ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Text :— I 478[b] ; II 111[b], 219[a] ; III 102[b].
B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2407-23.
Velankar 1121.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2946-9.

योगवासिष्ठ — Yogavāsiṣṭha

No. 773 — No. 232 / Viśrāma (ii)

Size.— 11¾ in. by 5⅝ in.

Extent.— 121 leaves ; 10 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium, bold, uniform. No border rulings. Many foll. missing, and a large number defaced near left margin. Yellow pigment used for deletion. Red chalk smears on several words and passages. A few foll. discoloured, and a number towards end defaced and broken near bottom margin.

Age.— Oldish.

Begins.— fol. 3[a].

... ... — हिर्यथा ॥ ३० ॥
पश्यत्यनुभवात्मत्वात्तत्रैव च निमज्जति।
सेवते वासनां यां तं सोंतः पश्यति निद्रितः ॥ etc.

Ends.— fol. 225[b].

अज्ञाननिद्राकुलितो जीवो यावन्न बोधितः
तावत्पश्य ... ... सारारंभविग्रहम् १६
संप्रबुद्धस्य मनसस्तमः विलीयते
कमलस्य यथा ह्यान्धं

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha (With comm.)

No. 774 No. $\frac{122}{1884-87}$

Size.— 13 in. by $5\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 86 + 104 + 36 = 226 leaves ; 10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, clear, uniform. Borders ruled with one or two sets of double black lines. Text in centre, com. above and below it. All foll. discoloured, and worn out near edges. Red chalk smeared occasionally. Yellow pigment used for deletion. Fol. No. 18 of स्थितिप्रकरण repeated.

The ms. contains (1) उपशमप्रकरण, (2) निर्वाणप्रकरण and (3) स्थितिप्रकरण.

Age.— Fairy old.

Begins.— fol. 1^{b} (of उपशमप्रकरण)

Text.—

वसिष्ठ उवाच

दीर्घसंसारमायेयं रामराजसतामसैः ।
धार्यते मानवैर्नित्यं सुस्तंभैरिव मंडपः ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीसिद्धविनायकाय नमः । अथोपशमं प्रकरणं ।
पूर्वं जगदुत्पत्तिस्थित्योर्मन एव कारणमित्युक्तम् ॥ etc.

Ends.— fol. 35^{a} (of स्थितिप्रकरण).

Text.—

तामसीं राशिमन्यामपि स्थिताः ।
स्वप्रयत्नवशा यांति संतः सात्विकजातिता ॥
इति श्रीवा ... क्षोपाये स्थितिप्रकरणं अष्टादशः सर्गः ॥
स्थितिप्रकरणं समाप्तम् ॥ रघु...

Comm.—

इति श्रीमदल्लालसूरिसूनुना पदवाक्यप्रमाण-पारावारपारदृश्वना श्रीमुम्मडि...ण विरचिते संसारतरणिनाम्नि वाशिष्टविवरणे स्थितिप्रकरणे उपदेशोपाख्यानं ना

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha

No. 775 No. $\frac{24}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 13⅞ in. by 5¾ in.

Extent.— 290 leaves ; 10 lines to a page ; 52 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing large bold, uniform. Borders ruled with multiple black lines. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections. Ms. incomplete ; many folios missing.

Age.— Oldish.

Begins.— fol. 4[a].

मयो म वा ।

नास्ति चित्तं न चाविद्या न मनो न च जीवकः ।
एताश्च कलनाराम कृता ब्रह्मण एव ताः ॥ etc.

Ends.— fol. 517[b].

तेजः सत्कुरुते दृष्टीर्वर्णात्मकजगत्त्रये ।
आलोकौष्ण्यविलासेन चंद्रसूर्यादिजृंभितैः ॥
भवद्वायुरभिस्यंदः स्यंदिस्थावरजंगमं ।
करोति सौरभं शैत्यं धारणं हरण

ends abruptly.

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha

No. 776 No. $\frac{224}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 12¾ in. by 5¾ in.

Extent.— 118 leaves ; 11 lines to a page ; 41 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium bold and uniform. No border rulings. Yellow pigment used for deletion. Beginning and punctuation marks on several foll. in red. Many foll. discoloured. Incomplete. Folios missing, 8, 11, 22, 24, 31–32 and many others : foll. 22 and 26 repeated.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1^{b}.

ॐ स्वस्ति ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवसिष्ट उवाच ।
ॐ वाग्भाभिर्ब्रह्मविद् ब्रह्म भाति स्वप्न इवात्मनि ।
यदिदं तत्स्वशब्दार्थैर्यो यद्वेत्ति स वेत्तु तत् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 256^{b}.

अस्मिन्स्यब्दमये स्फारे परमात्ममहांबुधौ ।
विज्जले विततामोगे चिन्मात्र रसशालिनि ॥ ६६ ॥

काश्चिस्थिता हरिब्रह्म रुद्रविद्वलनात्मकाः ।
लहर्यः प्रस्फुरं

योगवासिष्ठ — Yogavāsiṣṭha

No. 777 — No. $\frac{225}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 12 in. by 5$\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, bold, uniform. Many foll. missing. No border ruling. Must be forming part of some big Ms. folios 1–8 and many others missing.

Age.— Oldish.

Begins.— fol. 8^{a}.

ममेति गतश्रमम् ।
शरीरसुखदुःखानि यः पश्यति स पश्यति ॥ २४ ॥ etc.

Ends.— fol. 94^{b}.

सर्वं दैवानुगंतव्यं मङ्क्तव्यं नापदर्णवे ।
तथा तथेह जगति विहर्तव्य मखेदिना ॥
आत्मो

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha

No. 778 No. 218 / Viśrāma (ii)

Size.— 12⅞ in. by 5⅞ in.

Extent.— 36 leaves ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold, uniform. No border ruling. Part of beginning, punctuation marks and colophons in red. Marginal or interlinear corrections. A fairly well written Ms.

Age.— Saṁvat 1797.

Begins.— fol. 1[b].

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः सरस्वत्यै ॥ वाल्मीकिः ॥
ॐ नारदेनेति महता वचस्युक्ते सभागतः ।
राममग्रगतं प्रीत्या विश्वामित्रोप्युवाच ह ॥ etc.

Ends.— fol. 36[b].

विदितवेद्यमिदं हि मनो मुने विवशमेव हि याति परं पदं ।
यदवबुद्धमखंडितमुत्तमं तदवबोधदशां न जहाति हि ॥ १३ ॥

इति श्रीयोगवासिष्टे मोक्षोपायसंहितायां मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणे ज्ञान-सत्पुरुषक्रमो नाम विंशोध्यायः २०।२।२

समाप्तेयं मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणं संवत् १७९७ माघ वदि प्रतिपद्यां चंद्रवारे हीरामनेन लिखितम्

योगवासिष्ठ Yogavāsiṣṭha

(वैराग्यप्रकरण) (Vairāgyaprakaraṇa)

No. 779 No. 217 / Viśrāma (ii)

Size.— 18 in. by 5⅞ in.

Extent.— 38 leaves ; 11 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, bold, uniform. No border rulings. Beginning, names of speakers, punctuation-marks and colophons in red. Foll. discoloured. Yellow pigment used for deletion. Folios missing 5, 19–25 ; Ms. incomplete.

Age.— Oldish.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः सरस्वत्यै ॥ ॐ नमो गुरवे ॥
ॐ दिवि भूमौ तथाकाशे बहिरन्तश्च मे विभुः ।
योवभात्यवभासात्मा तस्मै विश्वात्मने नमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 45^{b}.

ज्योत्स्नेव शीता शशिनः सुतरोरिव मंजरी ।
पुष्पदामोदलेखेव दृष्टा रामाश्रयत्कृतिः ॥ १९ ॥
अस्मि

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(With comm.)

No. 780

No. $\frac{663\ A}{1887\text{-}91}$

Size.— 12$\frac{5}{8}$ in. by 6$\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 311 leaves ; 11 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium large, bold. No border rulings. Text in the centre, comm. above and below it. Yellow pigment for deletion. Marginal additions and corrections. The comm. is entitled Vāsiṣṭhatātparyaprakāśa.

Age.— Not very old.

Author.— Comm.-Ānanda Bodhendra.

Begins.— fol. 1^{b}.

Text—

ॐ श्रीरामाय नमः

वारमाभि ब्रह्मविद्ब्रह्म भाति स्वप्न इवान्यनि ।
यदिदं तत्स्वशब्दोत्थैर्यो यद्वेत्ति स चेत्तु तत् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

ॐ श्रीगणेशाय नमः । श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः

श्रीहनुमते नमः । श्रीविश्वेश्वराय नमः । ॐ सत्यं ज्ञानमः नमः सरस्वत्यै । ॐ सत्यं

सत्यं ज्ञानमनंतमेकमजवं नित्यं विभुं शाश्वतं
प्रत्यग्ब्रह्मरसायनं सुखवनं पूर्णं परं पावनं ।
स्वात्मज्योतिरनादिमध्यनिधनं मायाविलासैर्मुहु-
र्विश्वाकारमपास्तमायमभयं वंदे विशुद्धं पदम् ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 311[a].

Text—

असन्मयं सदिव पुरो विलक्ष्यते पुनर्भवत्यथ परिलीयते पुनः
स्वयं मनश्चिति चितसंस्फुरद्वपुर्महार्णवे जलवलयावलीयथा ॥ ५८ ॥
इति श्रीवासिष्टतात्पर्यप्रकाशे आपचिदेव दूतोक्ति ३ निरूपणं सर्गः ॥ १२२ ॥ श्रीरामो भवति ॥

Comm.—

इति श्रीपरमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीमत्सर्वज्ञसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीमद्रामचंद्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीमद्गंगाधरेंद्र-सरस्वतीपूज्यपादशिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्या भिक्षुणा विरचिते वासिष्टतात्पर्यप्रकाशे उत्पत्तिप्रकरणे द्वाविंशत्युनरशततमसर्गः ॥ १२२ ॥ उत्पत्तिप्रकरणं संपूर्णं शुभं समस्तमंगलानि भवंतु

यदि हृदयनिवेगाल्लेखनीभ्रांतिभावा-
न्नयनचलनसंगात्कोत्र शब्दावलंभात् ।
लिखितमकृतबुध्या यन्मया पुस्तकेस्मिन्
करकृतमपराधं क्षंतुमर्हंति सन्तः ॥
माघे शुक्लचतुर्दश्यां भौमवारीदिने शुभम् ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 781

No. 663 B / 1887-91

Size.— 12⅝ in. by 6¾ in.

Extent.— 65 leaves ; 14 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description — Tough country paper; Devanāgarī characters; hand-writing medium large, bold uniform. No border ruling. Text in centre, comm. above and below it. Writing continues frequently into the right margin along the width. Occasional use of yellow pigment. A few foll. are discoloured.

Age.— Fairly old.

Author.— Comm.-Ānandabodhendra.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणं श्रीवाल्मिकिरुवाच ।

इति नादेन महता वचस्युक्ते समागतैः ।
राममग्रगतं प्रीत्या विश्वामित्रोभ्यभाषत ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

ॐ श्रीमहागणपते नमः । श्रीसीतारामचंद्राय नमः ॥ अथ मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणं श्रीवाल्मिकिरुवाच इति नादेन महता etc.

Ends.—fol. 65[a].

Text—

विदितवेषमिदं हि मनो मुने-
र्विवशमेव हि याति परं पदं ।

यदवबुद्धमखंडितमुत्तमं
तदवबोधवशान्न जहाति हि ॥ १५ ॥

इत्यार्षे श्रीराम(मा)यणे देवदूतोक्ते द्वात्रिंशत्सहस्र्यां संहितायां वासिष्टे वाल्मीके ये मोक्षोपाये मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणे सदाचारनिरूपणं नाम विरचिते विंशतितमः सर्गः २० समाप्तमिदं प्रकरणं श्रीसीतारामचंद्राभ्य नमः ग्रंथसंख्यासटीक ३४०० ॥ रामचंद्राय ॥

Comm.—

तथा चाहुः ।

देहात्मज्ञानवज्ज्ञानं देहात्मज्ञानबाधकं
आत्मन्येव भवेदास्य स नेच्छन्नपि मुच्यत इति १५

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य-श्रीरामचंद्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्येण श्रीमद्गंगाधरेंद्रसरस्वतीशिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षुणा विरचिते श्रीवासिष्ठतात्पर्यप्रकाशे मुमुक्षुव्यवहारप्रका(क)रणे विंशतितमः सर्गः २० समाप्तं चेदं प्रकरणम् ॥ ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 782

No. $\frac{663\ C}{1887\text{-}91}$

Size.— 12½ in. by 6¾ in.

Extent.— 82 leaves ; 16 lines to a page ; 42–7 letters to a line.

Description — Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing large, bold and uniform. No border rulings, but wide margins. Text in centre, com. above and below it. The com. often extends into the right margin. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions.

Age.— Not very old.

Author.— Text— Vālmīki.
Comm.— Ānandabodhendra.

Begins.—

Text— fol. 2^{b}.

यतः सर्वाणि भूतानि प्रति भांति स्थितानि च ।
यत्रैवोपशमं यांति तस्मै सत्यात्मने नमः ॥ १ ॥ etc.

Comm.— fol. 1^{b}.

ॐ श्रीगणेशायः नमः । ॐ श्रीसरस्वत्यै नमः

ॐ श्रीगुरवे नमः । श्रीसांबशिवाय नमः ॥ श्रीदक्षिणामूर्त्तये नमः । ॐ नमो नमः । ॐ ब्रह्मणे ब्रत्म विद्भयो ब्रत्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्यो वसिष्ठ-विश्वामित्रव्यासवाल्मीकिशुकादिभ्यः श्रीरामचंद्राय च । ॐ अजमजरमना-द्यनंतमंतर्निजसुखबोधसदद्वितीयपूर्णं शिवमखिल हृदि स्फुरत् स्वमाया विकसितविश्वविलासमानताः स्मः ॥ etc.

Ends.— fol. 82^{b}.

Text—

कमललोकचमत्कृतिकारिणो-
प्यभिमतं यं (?) दिराच्चवचेतसः ।
फलति नो तदिमेव यमेव हि
स्फुटतरमुनयो हतबुद्धयः ॥;४९ ॥

इति श्रीमद्वाल्मीकिविरचिते महारामायणे देवदूतोक्ते द्वात्रिंशत्साहस्र्यां संहितायां मोक्षोपायै वैराग्यप्रकरणे वधश्वरमहीधरसंमेलननाम त्रयस्त्रिंशतमः सर्गः वै ३३ वैराग्यप्रकरणं संपूर्णम् ॥

Comm.—

अभिज्ञाता निष्फलैव स्यादिति भावः तस्मादवश्यमुपवेष्टव्यमिति सिद्धं ॥ ४९ ॥

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीरामचंद्रेंद्रसरस्वतीपूज्यपाद-प्रशिष्येण श्रीगंगाधरेंद्रसरस्वती-पूज्ययादवप्रशिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षुणा विरचिते श्रीवासिष्ठतात्पर्यप्रकाशे वैराग्यप्रकरणे त्रयस्त्रिंशतमः सर्गः ३३ ॥ राम(मा)य नमः ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 783

No. $\frac{663\ D}{1887\text{-}91}$

Size.— 12⅝ in. by 6¾ in.

Extent.— 133 leaves ; 13 lines to a page ; 46–50 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, bold, uniform. Wide margins, but no border lines. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Writing on one side visible on the other, darkening the paper as a whole. Writing often extends to right margin.

Age.— Not very old.

Author.— Text— Vālmīki.
Comm.— Ānandabodhendra.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

श्रीवसिष्ट उवाच ।

अथोत्पत्तिप्रकरणादनंतरमिदं शृणु ।
स्थितिप्रकरणं राम ज्ञातं निर्वाणकारि यत् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥ ॐ
सदभयनिजपूर्णानंदसंवित्प्रतिष्ठं
यदिह निज महिम्ना विश्वरूपाणि बिभ्रत् ।
विहरति च विमोहास्तेषु नानात्मबुध्या
श्रुतिविदित स तत्त्वं तत्परब्रह्म वंदे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 133[a].

Text—

यश्चान्यजन्मनि विवेकमहामहिम्ना
युक्ते त्वयि प्रसृज सर्वगुणाभिरामे ।
सत्त्वस्थ कर्मणि पदं कुरु रामभद्र-
मैषा करोतु भवसंगविमोहचिंता(?)२२

इत्यार्षेरामायणे देवदूतोक्ते शतसाहस्र्यां संहितायां वसिष्टप्रबोधे वाल्मीकीये स्थितिप्रकरणं समाप्तम् ॥ ६२ ॥

Comm.—

इति श्रीवासिष्टतात्पर्यप्रकाशे स्थितिप्रकरणे द्विषष्टितमः सर्गः ६२ इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीसर्वज्ञसरस्वतीपूज्यपादशिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्या भिक्षुणा विरचिते श्रीयसिष्ठतात्पर्यप्रकाशे स्थितिप्रकरणं संपूर्णम् ॥ रामराम ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 784

663 E
1887-91

Size.— 12§ in. by 6¾ in.

Extent.— 265 leaves; 13 lines to a page; 50–53 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium large, bold and uniform. Wide margins but no rulings. Text in centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Writing frequently extends into the right margin.

Age.— Not very old.

Author.— Text— Vālmīki.
Comm.— Ānandabodhendra.

Begins.— fol. 1[b].

Text—

श्रीवसिष्ट उवाच ।
अथ स्थितिप्रकरणादनंतरमिदं शृणु ।
उपशमप्रकरणं ज्ञातं निर्वाणकारि यत् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

ॐ श्रीगणेशाय नमः । सीतारामाभ्यां नमः । उपशमप्रकरण प्रारंभः ।
भुवनरचनपालवोपशांतिप्रथितमहाविभवस्वभावपूर्ण
विगमहृदयसाक्षिनिष्प्रपंचं निजमुखबोधनं शिवं प्रपद्ये ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 266[a].

Text—

निरस्तसंरंभमथास्तभेदं प्रशांतनानाफलवल्गुवेषं ।
विचारयात्मानमदानसत्त्वो यथा भवस्युत्तमकार्यनिष्टः ॥ १०० ॥
तयोदितप्रसरविलासशुद्धयागतज्वरं पदमवलंबयामलं ।
धिये दया पुनरिह जन्मबंधनैर्निबध्यसे समधिगतात्सह पूपया ॥१०१॥

इति श्रीमहारामायणे शतसाहस्र्यां संहितायां बालकाण्डे वासिष्टमोक्षोपाये उपशमप्रकरणे समदर्शनं नाम त्रिनवतितमः सर्गः ॥ ९३ ॥
उपशमप्रकरणं समाप्तम् संख्याटीका मूलमलीये दशहजार १०००० ।

Comm.—

तस्मात्तत्त्वसाक्षात्कारेणैवाविद्या तत्कार्यसर्वानर्थोपशमनान्नित्यनिरतिशयानंदस्वरूपे प्रतिष्ठेति सिद्धम् ॥ १०१ ॥

इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीमत्सर्वज्ञसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीरामचंद्र-सरस्वतीपूज्यपादशिष्यस्य गंगाधरेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षोः शिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षुणा विरचिते वासिष्टतात्पर्यप्रकाशे उपशमप्रकरणं समाप्तम् । इति श्रीवासिष्टतात्पर्यप्रकाशे उपशमप्रकरणे त्रिनवतितमः सर्गः समाप्तः संख्या १०००० ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Comm.— *Tātparyaprakāśa* by Ānandabodhendra
I 47[a]; II 111[b]; III 103[a].
B-Descriptive Catalogues.
Ind. Off. Cat. 2407-15.

(2) Printed Editions :—
Emeneau 2950.

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 785

No. 663 F / 1887-91

Size.— 12⅝ in. by 6⅞ in.

Extent.— 283 leaves ; 18 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters; hand-writing medium large, bold, uniform. Wide margins without border rulings. Text in centre with com. above and below it. Yellow pigment for deletion. Folio no. 103 repeated. Writing often extends to right margin.

Age.— Not very old.

Author.— Text.— Vālmīki.
Comm.— Ānandabodhendra.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

श्रीवाल्मीकिरुवाच । ओं

उपशमप्रकरणादनंतरमिदं शृणु ।
त्वं निर्वाणप्रकरणं ज्ञातं निर्वाणदायि यत् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

ओं श्रीगणेशाय नमः । ओं श्रीरामचंद्राय नमः ॥ ओं नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ओं

शिवभयमनाद्यनंतमध्यं परमसुखाद्वयबोधमात्रसारं ।
उपरतसकलभ्रमं विशुद्धं निजमहसा स्फुरदात्मतत्त्वमीडे etc.

Ends.— fol. 283[a].

Text.—

य इमं शृणुयान्नित्यं विधिं रामवसिष्ठयोः ।
सर्वावस्थोपि श्रवणान् मुच्यते ब्रह्म गच्छति ॥ १२१ ॥

इत्यार्षे रामायणे द्वात्रिंशत्सहस्र्यो बालकाण्डे मोक्षोपाये निर्वाणप्रकरणे वासिष्टे ब्रह्मदर्शने रामव्युत्थानं नामाष्टविंशत्युत्तरशततमः सर्गः ॥ १२८ ॥

Comm.—

श्रवणादेव सर्वदोषे(षै)र्मुच्यते शांत्यादिगुणप्राप्तिक्रमेण ब्रह्म गच्छति प्राप्नोति किं पुनरधिकारीत्यर्थः ॥ १२२ ॥

इति श्रीवासिष्टतात्पर्यप्रकाशे निर्वाणप्रकरणे अष्टाविंशत्युत्तरशततमः सर्गः १२८ इति श्रीमत्परमहंस-परिव्राजकाचार्य-श्रीसर्वज्ञसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीरामचंद्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्य-श्रीगंगाधरेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षोः शिष्येणानंदबोधेंद्रसरस्वत्या विरचिते श्रीवसिष्टतात्पर्यप्रकाशे निर्वाणप्रकरणेस्य पूर्वार्धं संपूर्णमस्तु ॥

योगवासिष्ठ
सटीक (संसारतरणी)

Yogavāsiṣṭha
with comm. (Saṁsārataraṇī)

No. 786

No. $\frac{280}{1892\text{–}95}$

Size.— 13½ in. by 5½ in.

Extent.— 138 leaves; 9 lines to a page; 44–57 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold clean and uniform. Borders ruled with two sets of spaced double lines. Text in centre, comm. above and below it. Folios mostly discoloured with frayed margins. At places the ink has faded. Contains the Nirvāṇa prakaraṇa.

Age.— Saṁvat 1661.

Author.— Text.— Vālmīki.
Comm.—

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text.—

वसिष्ठ उवाच ।

दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc.

Comm.—

अथ निर्वाणप्रकरणं निरूप्यते । तत्र पंचदशाख्यानानि । भुशुंड । देवपूजा बिल्वफलं शिला । etc.

Ends.— fol. 138[a].

शिवं सर्वगतं शांतं बोधात्मकमजं शुभं ।
तदेकभावनं राम कर्मत्याग इति स्मृतः ॥ ॥

इति श्रीवाल्मीकीये वासिष्ठरामायणे निर्वाणप्रकरणे सप्तभूमिकोपाख्यानं नाम त्रिचत्वारिंशत्तमस्सर्गस्सम्पूर्णः ॥ राम ॥

Comm.—

असंवेदनमसंकल्पनं तूष्णीं भाव इति । यन्नैष्कर्म्यं प्रकृतं तस्यायमुपसंहार इति सर्वं समंजसम् ॥

इति संसारतरणिनाम्नि वासिष्ठविवरणे निर्वाणप्रकरणे योगसप्तभूमिकोपाख्यानं त्रिचत्वारिंशत्तमः सर्गः ॥

followed by

प्रसह्यतेथ सः सृष्टिं यत्कराक्षरं भाजनं ।
वादी वाग्मी कविश्चायं गमकीति सृजत्यहो ॥

नंदंति ये हरिहरार्यकृपामृताब्धित्स्वच्छंदसंवरणसंचितवाञ्छितार्थः ।
निंदंति ते जलनिधिं वहितु क्षितेते स्नातुं समागतवतोपि तरंगहस्तैः॥
मज्जंतमप्यनुदिनं द्विजराजमेकं अद्यापि नैव जलधिर्विमलीकरोति ।
स्पृष्टोप्यहो हरिहरार्यकृतांबुधिस्ते प्रक्षालयत्यमतिपंकमपि द्विजानां ॥
मन्यामहे हरिहरार्यगुरोत्वदीय वाणी सुधाजलधिमेव वरं वरेण्यं ।
आनंदकंदलितनंदनपारिजातनिष्पंदमानमकरंदमहादीनं ॥
षष्ठं प्रका ॥ संवत् १६६१ सम ऐशावनवदि दुति आवरवुधौ ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

No. 787

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. $\frac{557}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 14½ in. by 5½ in.

Extent.— 35 + 34 = 69 leaves; 12 lines to a page; 41–6 letters to a line.

Description.— Rough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium large, bold, uniform. Borders ruled with double red lines. Text in centre, comm. above and below it. Folios missing in the 2nd set 4, 35. The first set has lighter and thinner paper; the second darker and heavier.

Age.— Fairly old.

Author.— Text.— Vasiṣṭha.
Comm.— Ātmasukha.

Begins.— fol. 1^{b}.

Text.—

वसिष्ठ उवाच ।
अकर्तृकमरंगं च गगने चित्रमुत्थितं ।
अदृष्टकं स्वानुभवमनिद्रं स्वप्नदर्शनम् ॥ १ ॥ etc.

Com.—
श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ स्थितिप्रकरणम् ॥
पूर्वस्मिन्प्रकरणे जगन्मनोविलासादुत्पन्नं योगेन च मनोविलासशांतौ शाम्यतीत्युक्तम् ॥ etc.

fol. 35[a] (of Sthitiprakaraṇa).

Text.—
इति श्रीवाल्मीकीये मोक्षोपायेस्थितिप्रकरणं अष्टादशः सर्गः ॥ ७ ॥ चतुर्थं प्रकरणं समाप्तम् ॥

Ends.— fol. 36[a].

Text.—
वाल्मीकिरुवाच ।
इति निगदितवानसौ महात्मा परिकरबंधगृहीतस्कृतेजाः ।
अकथयदिदमज्ञतोपशांत्यै परमपदैकविबोधनं वसिष्टः ॥
इति श्रीवाल्मीकिये मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे तृतीयः सर्गः ॥
प्रकरणं च समाप्तः ॥

Comm.—
गृहीतं स्वीकृतं वस्कृतेजो येन स परिकरबंधगृहीतवत् कृतेजाः ॥ ॥
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकार्योत्तमपूज्यपादशिष्यश्रीमदात्मसुखकृतौ वासिष्टचंद्रिकायां वैराग्यप्रकरणं नाम तृतीयः सर्गः ॥ ३ ॥

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
Candrikā comm. of Ātmasukha I 479[a].

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 788

No. $\frac{543}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 14⅛ in. by 5¾ in.

Extent.— 318 leaves ; 12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold, uniform. No border rulings. Text in centre, comm. above and below it.

Folios missing 1–36, 48–49, 87–89, 94, 104, 113, 120–121, 135–141, 178, 181, 183–185, 221–222, 225–26, 230, 262, 319, 322, 323, 325–327, 329, 353, 355, 357–359, 366, 374, 377, 380, 387,— in all 81 folios missing. Folios no. 117 repeated.

Age.— Oldish.

Author.— Text.— Vasiṣṭha.
Comm.— Ātmasukha.

Begins.— fol. 37^{b}.

Text.—

वसिष्ट उ ॥

सर्वदा सर्वमेवेह संसारे रघुनंदन ।
सम्यक् प्रयुक्तात्सर्वेण पौरुषात्समवाप्यते ॥ etc.

Comm.—

पूर्वप्रकरणेन नित्यानित्यवस्तुविवेकतो वैराग्यंशमाद्यं कुरवीजं मुमुक्षु-फलपर्यवसायिप्राधान्येन प्रतिपादितम् । etc.

Ends.— fol. 398^{b}.

Text.—

धैर्यनाम्ना वराख्रेण प्रसृतामवहेलया ।
नागीं सर्वात्मिकामेतामिच्छां सर्वात्मना जयेत् ॥

Comm.—

धैर्य्येणैवांकुशनेच्छारूपां नागीं करिणीं वशीकुर्यादित्यर्थः ।
धैर्यं चात्र परे ब्रह्मणि चित्तस्य स्थैर्यं ॥

योगवासिष्ट
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 789

No. $\frac{177}{1884\text{–}87}$

Size.— 19$\frac{3}{8}$ in. by 7$\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 91 leaves ; 12 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters; hand-writing large, bold, uniform. Borders ruled with two sets of double red lines. Several foll. painted yellow. Yellow pigment used for deletion. Lacuna indicated by raised bars. Red ink for punctuation marks. Marginal corrections.

Age.— Śaka 1596.

Author.— Com. Mummaḍideva.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥ श्रीगुरुजयति ॥ पूर्वं चित्तोपशांतये मायावैचित्र्यमुक्तं । इदानीं दृढभूमौ योगाभ्यासाच्चलमपि चित्तमुपशाम्यतीति उद्दालकाख्यानेन निरूप्यते ॥ etc.

Ends.— fol. 91[a].

धनं दीव्यदीव्यसरित्प्रवाहं सुभगप्रत्यग्रवाग्वैख...ष्टिरनूश्वरी हरिहराचार्यस्य नाऽचेदियं कटाक्षकलनं सूते चित्तं हरिहराय.....शद्वशास्त्रचतुर्वक्त्रासट्त-वर्याभविषण्मुखात् ॥

इति श्रीमदल्लालसूरिसूनुना पदवाक्यप्रमाण.....सप्तभूमिकोपाख्यानं नाम त्रयश्चत्वारिंशसर्गः इति वसिष्टग्रंथे उत्तरार्द्धटीकायां समाप्तः ॥ शके १५९६ आनंद नाम संवत्सरे चैत्रवदि १४ शुक्रे समाप्तः ॥ ग्रंथ २७००

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
with comms. (two)

No. 790

No. $\frac{72}{1882\text{-}83}$

Size.— 12¾ in. by 5⅞ in.

Extent.— 138 + 10 + 94 + 35 + 86 + 37 = 400 leaves ; 11 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large and bold for text, medium for comm. Borders ruled with two sets of fine double black lines. Text in centre, comm. above and below it. Several foll. painted yellow on all margins. Red chalk smeared over lemmata. Yellow pigment used for deletion. Contains two commentaries viz (i) चंद्रिका on I–III and (ii) संसारतरणि on IV–VI.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ।

स्वविद्याकल्पितद्वैतं नरसिंहाभिधं महः ।
वेदांतवेद्यं वंदेहं परमानंदविग्रहम् ॥ etc. ॥

Ends.— fol. 138[a] (of Nirvāṇa prakaraṇa).

Text.—

इति श्रीवाल्मीकीये वासिष्ठरामायणे (प)ष्ठीयनिर्वाणप्रकरणे सप्तभूमिकोपाख्यानं नाम त्रिचत्वारिंशत्तमः सर्गसंपूर्णः ॥ शुभमस्तु ॥

Comm.—

इति संसारतरणिनाम्निवासिष्ठविवरणे निर्वाणप्रकरणे योगसप्तभूमिकोपाख्यानं त्रिचत्वारिंशत्तमः सर्गः ॥

Then follow three stanzas.

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
with comm. (two)

No. 791

No. $\frac{607}{\text{Viśrāma (i)}}$

Size.— 14½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 739 leaves ; 10 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters; hand-writing medium to large legible, not quite uniform. Borders ruled with black or red lines. The Ms. is composite the different *Prakaraṇas* being apparently written independently by several scribes, but on uniform paper. Text in centre, com. above and below it. Deletions generally made in ink, but yellow pigment is also used.

Age.— Oldish.

Author.— Com. Abhinanda and Ātmasukha.

Begins.— fol. 1[b] (Nirvāṇa Prakaraṇa).

Text.—

वसिष्ठ उवाच

दिक्कालानवच्छिन्न etc.

Comm.—

श्रीगजाननाय नमः ॥

अथ निर्वाणप्रकरण निरूप्यते । तत्र पंचदशाख्यानानि etc.

Ends.— fol. 33.

इति श्रीआर्षीये रचिते महारामायणे देवदूतोक्ते शतसहस्र्यां संहितायां वसिष्ठे ब्रह्मदर्शने वाल्मीकीये बालकांडे मोक्षोपाये मुमुक्षुव्यवहारप्रकरणे सदा वीरनिरूपणं नाम विंशतितमः सर्गः २० ॥ शुभं भवति

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 792

No. $\frac{219}{\text{Viśrāma (ii)}}$

Size.— 14½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 22 leaves ; 10 lines to a page ; 63 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium to large clear, uniform. Borders ruled with two spaced double red lines (fol. 31^{b} ff.) and with double black lines up to fol. 31^{a}. For first part text in centre, com. above and below it ? second part (31^{b} ff.) contains text only. Yellow pigment used for deletion. Folios missing 1–12.

Age.— Fairly old.

Begins.— Text. fol. 13^{a}.

एवं विमृशतो ब्रह्मन् सर्वेष्वेव तमो मम ।
भावेष्वरतिरायाता पथिकस्य मरुष्विव ॥ १० ॥ etc.

Comm.—

मित्याह एवमिति ततस्तस्माद्विमर्शादशनिरक्रमप्यं पथिकः पांथः मरुषु मरुभूमिषु किं निष्टा इत्यादि प्रश्नोत्तरदानार्थमेवमुपोद्घातं कृत्वेदानीन्तदुत्तराण्याह शाम्यतीति etc.

Ends.— fol. 34^{b}.

इति निगदितवानसौ महात्मा परिकरबंधगृहीतवक्रतेजाः ।
अकथयदिदमन्यातोपशांत्यै परमपदैकनिबोधनं वसिष्ठः ॥
इति मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे तृतीयः सर्गः ॥ ६ ॥
श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥

योगवासिष्ठ
(सटीक)

Yogavāsiṣṭha
(with comm.)

No. 793

No. 220 / Viśrāma (ii)

Size.— 14½ in. by 5⅝ in.

Extent.— 104 leaves ; 11 lines to a page ; 51 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, legible, uniform. No border rulings. Text in centre, com. above and below it. Several foll. discoloured. Folios missing 1–2, 7–8, 30–31. Deletion in ink. No punctuation marks as such.

Age.— Oldish.

Author.— Com. Rāghavendra Sarasvatī.

Begins.— fol. 3[a].

Text.—

अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ।
नात्यंतमज्ञो नो तज्ञः सोस्मिन् शास्त्रेधिकारवान् ॥ २ ॥ etc.

Comm.—

श इत्याद्यंतयोर्ग्रहणान्मध्यवर्तिभूतत्रयमपि संदंशन्यायेन गृहीतं भवति कारणभूतग्रहणेन कार्यञ्च तथाचायमर्थः etc.

Ends.— fol. 109[a].

Text.—

सकळलोकचमत्कृतिकारिणोप्यभिमतं यदि राघव चेतसः ।
फलति नो तदिमे वयमेव हि स्फुरतरं मुनयो हतबुद्धयः ॥ ४ ॥

इति श्रीमद्वाल्मीकिविरचिते महारामायणे देवदूतोक्ते द्वात्रिंशत्सहस्र्यां संहितायां मोक्षोपाये वैराग्यप्रकरणे नभश्चरमहीचरसंमेळनं नाम त्रयस्त्रिंशः सर्गः ३३ इति वैराग्यप्रकरणं संपूर्णम् ॥

Comm.—

अभिज्ञता निष्फलैव स्यादिति भावः तस्मादवश्यमुपदेष्टव्यमिति सिद्धम् ॥ ४६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यश्रीरामचन्द्रेंद्रसरस्वतीपूज्यपादप्रशिष्येण श्रीगंगाधरेंद्रसरस्वतीपूज्यपादशिष्येण श्रीमदानंदबोधेंद्रसरस्वत्याख्यभिक्षुणा विरचिते श्रीवासिष्ठतात्पर्यप्रकाशे वैराग्यप्रकरणे त्रयस्त्रिंशत्तमः सर्गः वैराग्यप्रकरणं संपूर्णम् ॥

Then follow three stanzas.

योगवासिष्ठसार Yogavāsiṣṭhasāra

No. 794 124 A / A 1883-84

Size.— 5⅝ in. by 2$\frac{15}{16}$ in.

Extent.— 47 leaves ; 5 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Country paper very thin, smooth and grey ; Devanāgarī characters ; handwriting beautiful, clear and uniform ; foll. in book form, many being uncut ; red bars enclose verse numbers ; fol. 1 seems to have been replaced by a new transcript ; Ms. divided into ten sections as follows :— I 27 ; II 28 ; III 25 ; IV 26 ; V 16 ; VI 10 ; VII 14 ; VIII 10 ; IX 32 ; X 34. Colophons written in mixed or alternating red and black letters ; Ms. forms part of another work from fol. 47^{b} to fol. 113^{a} called अष्टावक्र. Ms. is also named ज्ञानसार.

Age.— Not very old.

Begins.— fol. 1^{b}.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वसिष्ठ उवाच

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्तये ॥
स्वानुभूत्येकमानाय नमः शान्ताय तेजसे ॥ १ ॥

अहं बद्धो विमुक्तः स्यामिति यस्यास्ति निश्चयः ॥
नात्यंतमज्ञो नो तज्ञः सोस्मिन् शास्त्रेधिकारवान् ॥ २ ॥

यावन्नानुग्र-(fol. 2a) हः साक्षाज्जायते परमेश्वरात् ॥
तावन्न सद्गुरुं कश्चित्सच्छास्त्रं वापि नो लभेत् ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 47^{a}.

शून्यः स्तंभोऽनुत्कीर्णपुत्रिकः ॥
तथा भातं जगद् ब्रह्म तेन शून्यं न तत्पदं ॥ ३३ ॥

सौम्याम्भसि यथा वीचि न चास्ति न च नास्ति च ॥
तथा जगद् ब्रह्मणीदं शून्याशून्यपदं गतं ॥ ३४ ॥

इति श्रीयोगवासिष्ठसारे ज्ञानसारापरनाम्नि तत्त्वनिरूपणं (fol. 47^{b}) नाम दशमं प्रकरणं ॥ १० ॥ समाप्तोयं

योगवासिष्ठसारः ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥ ॐ ॥

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 479^{a} ; II 111^{b} ; III 103^{a}.

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2426-8, 7996.

योगवासिष्ठसार Yogavāsiṣṭhasāra

No. 795 No. $\frac{581}{188\text{-}92}$

Size.— 7 in. by 4$\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 7 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium small, uniform, legible. Borders ruled with double black lines. Beginning, punctuation marks and verse numbers, and colophons in red ink. Foll. discoloured near left and top margins.

Age.— Fairly old.

Begins.— fol. 1^{b}.

श्रीगणेशाय नमः ।

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्त्तये ।
स्वानुभूत्यैकमानाय नमः शांताय तेजसे ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 24^{a}.

सौम्यांभसि यथा वीचि न चास्ति न च नास्ति च ।
तथा जगद्ब्रह्मणीदं शून्याशून्यपदं गतम् ॥ ३४ ॥

ॐ इति श्रीयोगवासिष्ठसारे ॐ तत्सदिति योगसारे दशम-प्रकरणं ॥ १० ॥

यस्य तृष्णा न विश्रांता दारिद्र्यं तस्य वै ध्रुवं ।
यस्य तृष्णा हि विश्रात स सुखी प्राणिनां पृथुः ॥

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 796

No. $\frac{582}{1886\text{-}92}$

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 37 leaves ; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium large, bold, uniform. Borders ruled with double black lines. Text in centre, com. above and below it. Chapter colophons in text in red ; and in com. in alternate black and red letters. Fol. 1^b has the text surrounded on all four margins by a cursive design in black with red and yellow back-ground ; the left and right margins have red, white and black floral designs in circle at centre on a yellow back-ground ; similarly 37^a.

Age.— Fairly old.

Author.— Com. Mahīdhara.

Begins.— fol. 1^b.

Text.—

अथ वासिष्ठसारः ॥

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्त्तये ।
स्वानुभूत्यैकमान (ना) य नमः शांताय तेजसे ॥ etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः

लक्ष्मीकान्तं नमस्कृत्य यथामति विरच्यते ।
वासिष्ठसारविवृतिः परोपकृतये मया ॥ etc.

Ends.— fol. 36^b.

Text.—

सौम्यांभसि यथा वीचिर्न चास्ति न च नास्ति च ।
तथा जगद्ब्रह्मणीदं शून्याशून्यं पदं गतम् ॥ ३४ ॥
ॐ तत्सदिति योगवासिष्ठसारे दशमं प्रकरणं

followed by

यस्य तृष्णा न विश्रांता as in no. 581.

Comm.—

सौम्येति सौम्ये स्थिरे जले यथा वीचिरस्ति नास्ति च तथेदं जगद्ब्रह्मणि अस्ति च अज्ञानदशायामस्ति ज्ञानदशायां नस्तित्यर्थः तेनेदं ब्रह्मापदं शून्यं जगता हीनं सहितं चेत्यर्थः व्यावहारिकतात्त्विकदशाभ्यामिति भाव ॥ ३४ ॥

इति श्रीयोगवासिष्ठविवरणे महीधरकृते प्रकरणं

वेदेषु षोडशमिते समये तु शुक्ले
मासे सिते गणयवासरइंदुवासर।
वाराणसीसुनगरे न हि भागलेखी-
द्वासिष्टसारविवृति प्रविचार्यंकुर्व्या ॥

काश्यां वासिष्टसारस्य विवृतियां मया कृता।
तया ब्रह्मस्वरूपौसौ प्रीयतां नरकेसरी ॥

श्रीमद्ग्रंथसंख्या शतनवाधिक विंशतिश्लोकसंयुता।
सद्भिः साकं विचार्यं मया विनिर्मिता नान्यथा सुमतिना ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
Mahīdhara's Com. I 479[a]; IV 111[b]; III 103[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 2427–31.

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 797

No. $\frac{73}{1882\text{–}83}$

Size.— 14⅓ in. by 5½ in.

Extent.— 23 leaves ; 8 lines to a page ; 36–60 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large for text, medium for com. clear uniform. Borders ruled with double red lines. First fol. defaced near right margin. Beginning and colophons in red ink. Yellow pigment used for deletion. Marginal and interlinear corrections. Folios missing 2.

Age.— Fairly old.

Author.— Com.— Mahīdhara.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

अथ वासिष्टसारः ॥

दिक्कालाद्यनवछिन्ना etc.

Comm.—

ॐ नमः श्रीपरमात्मने ।

यतः सर्वाणि भूतानि प्रतिभांति स्थितानि च ।
यत्रैवोपशमं यांति तस्मै सत्यात्मने नमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 24[b].

Text.—

यस्य तृष्णा न विश्रांता दारिद्रं तस्य वै ध्रुवं ।
यस्य तृष्णा हि विश्रांता सः सुखि प्राणिनां प्रभु ॥ ३६ ॥
इति श्रीयोगवासिष्टसारे महिधरकृते दशमं प्रकरणं समाप्तम्

Comm.—

अज्ञानदशायामस्ति ज्ञानदशायां नास्तित्यर्थः व्यवहारिकतात्विकंदाभ्यामिति भावः ॥ तेनेदं ब्रह्मपदं शून्याशून्यं जगताहीनं सहितं चेत्यर्थः ॥ ३५ ॥
संपूर्ण भवतु सुभं भवतु

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 798

No. $\frac{238}{1884\text{-}86}$

Size.— 10⅜ in. by 4¾ in.

Extent.— 28 leaves; 8 lines to a page; 32–40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large for text, medium for com. uniform. Borders ruled with double red lines. Beginning, punctuation marks, verse numbers and colophons in red. Foll. discoloured by spread of ink. Edges worn out, of several foll. Worm holes on most folios.

Age.— Old appearance.
Author.— Com. Mahīdhara.
Begins.— fol. 1[b].

Text—

दिक्कालाद्यवच्छिन्ना etc.

Com.—

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय।
यतः सर्वाणि भूतानि etc.

Ends.— fol. 28[b].

Text.—

सौम्यांभसि यथा वीचिः etc. an in No. 803

Comm.—

तेनेदं ब्रह्मपदं etc. up to यस्य तृष्णा etc. as in No 803. इति श्रीयोगवासिष्टटीकायां समाप्तति

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 799

74
1882-83

Size.— 10§ in. by 4§ in.

Extent.— 41 leaves ; 10 lines to a page ; 37 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium large, clear, and uniform. Borders ruled with double black lines. Text in the centre, com. above and below it. Yellow pigment used for deletion. Red chalk on verse numbers and lemmata. Foll. curled at ends and much worn out, and mostly discoloured. Occasional interlinear corrections.

Age.— Saṁvat 1730.
Author.— Com. Mahīdhara.
Begins.— Fol. 1[b].

Text.—

श्रीरामचंद्राय नमः ॥

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्त्तये । etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः ॥

यतः सर्वाणि भूतानि प्रतिभाति स्थितानि च । etc.

Ends.— fol. 41[b].

Text.—

सौम्यांभसि यथा वीचिर्न चास्ति न च नास्ति च ।
तथा जगद्ब्रह्मणीदं शून्याशून्यपदं गतम् ॥ ३४ ॥
ओं तत्सदिति योगवाशिष्ठसारे दशमं प्रकरणम् ॥

Comm.—

तेनेदं ब्रह्मपदं शून्याशून्यजगता हीनं स हि न चैत्यर्थव्यवहारिकं तात्त्विकं दशायामिति भाव ॥ ३४ ॥

इति श्रीयोगवाशिष्ठसारविवरणे महीधरकृते दशमं प्रकरणम् ॥

काश्यां वशिष्टसारस्य विवृतिं मायया ।
ब्रह्मस्वरूपोसौ प्रायं ता नरकेशरी ॥ १ ॥

यस्य तृष्णा न विश्रांता etc. Then follows

मद्ग्रन्थसंख्या शतनवाधिकविंशतिश्लोकसंयुक्तसद्भिः । साकं विचार्य मया विनिर्मिता नान्यथा सुमतित । इति श्रीयोगवशिष्टटीकायां समाप्तेति ॥ संवत् १७३० वर्षे मागसेरशुदि ११ लपितम् ॥ छ ॥ छ ॥

योगवासिष्ठसार (सटीक) — Yogavāsiṣṭhasāra (with comm.)

No. 800 — No. 75 / 1882–83

Size.— 10½ in. by 5⅞ in.

Extent.— 71 leaves; 9 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium large, bold, uniform. Borders ruled with double black lines. Text in the centre, com. above and below it. Foll. discoloured on left half, and broken near right margins. Yellow pigment used for deletion.

Age.— Saṁvat 1775.
Author.— Com.— Mahīdhara.
Begins.— fol. 1[b].
Text.—

अथ वासिष्टसारः ॥
दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानन्तचिन्मात्रमूर्त्तये। etc.

Comm.—

ॐ नमः श्रीपरमात्मने ॥ ॥
यतः सर्वाणि भूतानि प्रतिभांति स्थितानि च।
यत्रैवोपशमं यांति तस्मै सत्यात्मने नमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 71[a].

इति श्रीयोगवासिष्ठसारविवरणे महीधरकृते टीका समाप्तमिति ॥ श्रीरस्तु ॥ संवत् १७७५ वर्षे चैत्र सुदि २ बुद्धे ल० पं० मूला विश्वेश्वर शिवोहं ॥ श्री ॥

Then follows a verse.

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 801

No. $\frac{279}{1892\text{–}95}$

Size— $8\frac{7}{8}$ in. by $6\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 14 lines to a page ; 20 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large and uniform. Borders ruled with double black lines. Text in centre within double ruled lines, comm. above and below it. Lemmata, beginning and punctuation marks smeared over with red chalk. Marginal corrections. Folio numbers on left margin of reverse.

Age.— Saṁvat 1808.

Author.— Text.— Vālmīki.
Comm.—Mahīdhara.

Beginning.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text.—

दिक्कालाद्यनवच्छिन्ना etc.

Comm.—

लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य etc as in No 278

Ends.— fol. 42^{b}.

Text.—

सौम्याम्भसि यथा वीचिः etc.

Comm.—

तेनेदं ब्रह्मपदं etc. up to दशाभ्यामिति भावः

as in No. 277 followed by

इति श्रीयोगवासिष्ठसारविवरणे महीधरकृते दशमं प्रकरणं समाप्तम् ॥ १० ॥ संवत् १८०८ मिति फाल्गुण वदि १२ भृगुवासरे लिखितं राजकुल-रघुपतिसुतेन रावलआनंद रामेण स्वार्थं ॥

योगवासिष्ठसारविवरण Yogavāsiṣṭhasāravivaraṇa

No. 802 No. 583/1886-92

Size.— 10§ in. by 4§ in.

Extent.— 3 leaves ; 26 lines to a page ; 83 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing minute, legible. No border ruling. Occasional use of Pṛṣṭhamātrās. Red chalk smeared over sectional colophons. No punctuation marks.

Age.— Appearance old.

Author.— Mahīdhara.

Begins.— fol. 1^{a}.

॥ श्रीवीतरागाय नमः ॥ दिक्कालेति एवं विधोपशांताय गुणातीताय तेजसे ब्रह्मस्वरूपाय नमः । तेजः शब्दो नात्र ब्रह्मैव न भौतिकं किं तेजस्तस्य वक्ष्यमाण लक्षणानुपपत्तेः ॥ etc.

Ends.— fol. 3^{b}.

तेनेदं ब्रह्मपदं शून्याशून्यं जगता हीनं चेत्यर्थः ।
व्यवहारिकृतात्विकदृश्याभ्यामिति भाव ।

इति श्रीयोगवाशिष्ठसारविवरणे महीधरकृते दशमं प्रकरणं समाप्तम् अनुत्कीर्णेति यथा अनुत्कीर्णा अलिखितापि सालभञ्जिका पुत्तल्का स्तम्भे स्थितैवासंती कथं लिख्येत् तथा विश्वमविद्यामानमपि ब्रह्मणि स्थिते तेन विश्वेन हीनं तत्पदं ब्रह्मपदं नास्ति यथेति एक एवार्थः ॥

योगवासिष्ठसारविवरण — Yogavāsiṣṭhasāraviva raṇa

No. 803 — No. 670/1883-84

Size.— 12⅛ in. by 4⅛ in.

Extent.— 2-11[a] leaves ; 19 lines to a page ; 55 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting small but legible, folio missing, Borders ruled with double black lines. Owing to spreading of ink and copious marginal additions it is difficult to read the Ms. Most folios discoloured. Forms part of a bigger codex containing Vajrasūcyupaniṣad by Śaṅkarācārya.

Age.— Fairly old.

Author.— Mahīdhara.

Subject.—The commentary is in Hindi.

Begins.— fol. 2[a].

यस्मिन्देश इति। परिचरितव्या इति। संगति साधनकी भली जो उसिखावतनाहि। सहज बचन उनके सवै एहि। etc.

Ends.— fol. 11[a].

तेनेदं ब्रह्मपदं शून्याशून्ये जगता हीनं स हि वचेत्यर्थः।
व्यावहारिकतात्त्विकदशाभ्यामिति भावः॥
इति श्रीयोगवासिष्ठसारविवरणे महीधरकृते दशमं प्रकरणम्॥

योगवासिष्ठसार (सटीक) — Yogavāsiṣṭhasāra (with comm.)

No. 804 — No. 277/1892-95

Size.— 11⅞ in. by 5⅜ in.

Extent.— 34 leaves ; 7 lines to a page ; 34-40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, clear and uniform. Borders ruled with double black lines. Marginal additions and corrections. Interlineal corrections also. Text in centre, comm. above and below it. On the text numerals are placed to indicate prose order as followed in the commentary. Yellow pigment occasionally used for deletion.

Age.— Saṁvat 1763.

Author.— Text.— Vālmīki.
Comm.— Viśveśvara.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text.—

दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्त्तये ।
स्वानुभूत्यैकमानाय नमः शांताय तेजसे ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

नारायणं नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमं ।
देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् ॥ १ ॥
लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य यथामति विरच्यते ।
वाशिष्टसारविवृतिः परोपकृतये मया ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 34[a].

Text.—

सौम्यांभसि यथा वीचिर्न चास्ति न च नास्ति च ।
तथा जगद्ब्रह्मणीदं शून्याशून्यं पदं गतम् ॥ ३४ ॥

Comm.—

तेनेदं ब्रह्मपदं शून्याशून्यं जगतां हीनं सहितं चेत्यर्थः ।
विवहारिकतात्विकदशाभ्यामिति भावः ॥ ३४ ॥
ओं तत्सदिति योगवासिष्ठसारे दशमं प्रकरणम् ॥ १० ॥
यस्य तृष्णा न विश्रांता दारिद्रं तस्य वै ध्रुवं ।
यस्य तृष्णा हि विश्रांता स सुखी प्राणिनां प्रभुः ॥ १ ॥
इति श्रीमहिधरकृते दशमं प्रकरणं ॥
वेदेषु षोडशमिते समये तु शुक्ले मासे
ये तु शुक्ले मासे सिते गण्यवासर इंदुवासरे ॥
वाराणसी सु नगरे महिभाग लेखी
द्वाशिष्टसारविवृत्तिं प्रविचार्यं बुध्य ॥ १ ॥
काश्यां वाशिष्टसारस्य विवृति या मया कृता ।
तया ब्रह्मस्वरूपोसौ प्रीयतां नरकेसरी ॥ २ ॥

श्रीमद्ग्रंथसंख्याद्विशतनवाधिकं विंशतिश्लोकसंयुता । सद्भिः साकं विचार्य मया विनिर्मिता नान्यथा सु मति नर ॥ इति श्रीमद्विश्वेश्वर-विरचितायां योगवासिष्ठसारटीकायां समाप्तेति ॥ छ ॥ १ ॥ संवत् १७६३ तथि असाढ वद्य द्वादशी १२ राम राम राम योग वासिष्ट श्लोक ९९० पत्र ३४

References.

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 103[a] (our Mss. only).

योगवासिष्ठसार
(सटीक)

Yogavāsiṣṭhasāra
(with comm.)

No. 805

No. $\frac{278}{1892\text{–}95}$

Size.— 10⅜ in. by 4⅜ in.

Extent.— 31 leaves ; 12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold, medium and uniform. Borders ruled with two sets of spaced triple and single red lines respectively. Beginning, end and punctuation marks in red. Marginal additions and corrections very occasional.

Age.— Fairly old.

Author.— Text.— Vālmīki.
Comm.— Viśveśvara.

Begins.— fol. 1[b].

Text.—

दिक्कालाद्यनवच्छिन्ना etc.

Comm.—

ॐ नमः ॥
लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य यथामति विरच्यते ।
वसिष्टसारविवृतिः परोपकृतये मया ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 30[b].

Text.—

सौम्येभ्भसि यथा वीचि etc.

Comm.—

तेनेदं ब्रह्मपदं etc. up to नान्यथा सुमतिना

as in No. 804. Then follows :—

श्रीविश्वेश्वरविरचितायां योगवासिष्ठसारे टीकायां दशमं प्रकरणम् ॥ १० ॥

यस्य तृष्णा न विश्रांता दारिद्र्यं तस्य वै ध्रुवम् ।
यस्य तृष्णा हि विश्रांता स सुखी प्राणिनां प्रभु ॥ २ ॥

ओं तत्सत्य ब्रह्म ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

योगवासिष्ठसारदीपिका Yogavāsiṣṭhasāradīpikā

No. 806 No. $\frac{144}{1883\text{-}84}$

Size.— 3$\frac{7}{8}$ in. by 5$\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 1-73[a] leaves ; 15 lines to a page ; 11 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, bold and uniform. Ms. in book form, bound with four other works. No border rulings. Generally a clean copy. Occasional marginal additions and correttions.

Age.— सं. २६ पौशु ति १५ सोमवारे at end of codex.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ उं

लक्ष्मीकांतं नमस्कृत्य यथामति विरच्यते ।

वासिष्ठसारावेवृतिः परोपकृतये मया ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 73[a].

यथा वीचिः तरंगादिर्न चास्ति न च नास्ति च

तथा इदं जगत् ब्रह्मणि अस्ति च नास्ति ३

इति श्रीयोगवासिष्ठसारटीकायां परब्रह्मस्वरूपवर्णनं नाम दशमं प्रकरणम् ॥

समाप्ता योगवासिष्ठसार टीका ॥

योगवासिष्ठसारोद्धारटीका Yogavāsiṣṭhasāroddhāraṭikā

No. 807 No. $\frac{584}{1880\text{-}92}$

Size.— 12$\frac{5}{8}$ in. by 4$\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 85 leaves ; 8 lines to a page ; 50-60 letters to a line.

Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, legible; not uniform. Two, perhaps more than two hands have been at work on the Ms. Borders ruled with single or double sets of two lines each. Yellow pigment used for deletion; marginal additions and corrections. Red chalk smeared over key-passages, in the shape of the text, which is embedded within the com. Most foll. are discoloured.

Age.— Saṁvat 1645.
Author.— Paramānanda.
Begins.—fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥

वासुदेवं सदादेवं वन्द आनंदविग्रहं ।
यथाशयं स्वभक्तानामीक्षामात्र फलप्रदम् ॥
टीका वाशिष्टसारस्य क्रियते गुर्वनुग्रहात्
परमानन्दमिश्रेण स्वीयानां बोधसिद्धये ॥ etc.

Ends.— fol. 85[a].

तस्मात्किबहुना यथा कथंचिन्निर्मलान्तःकरणानां सतां चरणसेवोद्भूताखण्डानन्दब्रह्मजिज्ञासया जीवनमतिवाह्यमलमधिकेन ।

इति बालबोधनाय श्रीपरमानन्दमिश्रकृतायां वासिष्ठसारोद्धारभावार्थदीपिकायां दशममात्मप्रकरणं समाप्तं शुभमस्तु ॥ रामरामराम संवत् १६४५

References.—
(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 111[b].

रत्नत्रयपरीक्षा
(सटीक)

Ratnatrayaparīkṣā
(with comm.)

No. 808

No. $\frac{58}{1872\text{–}73}$

Size.— 9⅛ in. by 4⅜ in.

Extent.— 30 leaves ; 9 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium small, legible and uniform. Borders ruled with double black lines. Folios discoloured near both margins. Fol. numbers preceded by the word शिव. No title on left hand top margin.
Fol. 30[b] रत्नत्र्यपरीक्षा संपुर्ण छे ॥ पत्र ३० ॥

Age.— Saṁvat 1745.
Author.— Appaya Dīkṣita.
Begins.— fol. 1[b].

Text.—

नित्यं निर्दोषगंधं निरतिशयसुखं ब्रह्मचैतन्यमेकं
धर्मो धर्मांतिरूपद्वयमयति पृथग्लूयमायावशेन ।
धर्मस्तत्रानुभूतिः सकलविषयिणी सर्वकार्यानुकूला
शक्तिश्चेच्छदि रूपो भवति गुणगणश्राश्रयस्यैक एव ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

उँ नमः परदेवतायै । अथ रत्न [त्र] यपरीक्षामष्टश्लोकीं संक्षेपेन व्याकुर्महे ।

Ends.— fol. 3υ[a].

आमथ्य भाष्य दुग्धाब्धिं प्राप्तं रत्नत्रयं ततः ।
शंभुर्गोरीहरिश्चेति तच्च सम्यक् परिक्षितम् ॥

इति महापाशुपतोत्तमद्राविडश्रीयुताप्पदीक्षितकृता रत्न [त्र] यपरीक्षा समाप्ता ॥ शंवत् १७४५ वर्षे श्रावणमासे शुकुल पक्षे १४ रविवारे समाप्त ॥ श्रीराम ॥ श्रीशिव ॥ श्रीविष्णुवे नमः श्रीशिवाई ॥

References.—

(1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 490[a]; II 114[b]; III 105[a].

रत्नत्रयपरीक्षा Ratnatrayaparīkṣā

No. 809 No. $\frac{665}{1887\text{–}91}$

Size.— 13½ in. by 7⅝ in.

Extent.— 16 leaves ; 15 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Thick country paper ; Devanāgarī character ; hand-writing large, bold, uniform. Folio No. 5 repeated fig. 7 omitted. No border rulings, but wide margins. Foll. discoloured near lower margin on the right.

Age.— Fairly old.

Author.— Appaya Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ सांबाय नमः ॥

अथ रत्नत्रयपरीक्षाख्यामष्टश्लोकी संक्षेपेण व्याकुमंहो(महे)

नित्यं निर्दोषगंधं निरतिशयसुखं ब्रह्मचैतन्यमेकं etc.

Ends.— fol. 15[b].

आमथाभाष्य दुग्धाब्धिमासं रत्नत्रयं ततः ।
शंभुर्गौरी हरिश्चेति तच्च सम्यक्परीक्षितम् ॥

इति श्रीमद्भट्टभरद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ-श्रीमदद्वैतविद्याचार्य-विश्वाजि-श्रीरंगराजध्वरिवरसूनोरप्पयद्धितस्य कृतौ रत्नत्रयपरीक्षा समाप्तः

Then follow two stray verses.

रत्नत्रयपरीक्षा — Ratnatrayaparīkṣā

No. 810 — No. $\frac{376}{1895\text{–}1902}$

Size.— 9⅞ in. by 4⅜ in.

Extent.— 1 leaf ; 11 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Rough country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, bold, uniform. No border rulings. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections.

Age.— Oldish.

Author.— Appaya Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[a].

श्रीगणेशाय नमः ।

नित्यं निर्दोषगंधं निरतिशयसुखं ब्रह्मचैतन्यमेकं
धर्मोधर्मीति रूपद्वयमयति पृथग्भूयमायावशेन ।
धर्मस्तत्रानुभूतिः सकलविषयिणी सर्वकार्यानुकूला
शक्तिश्चेच्छादिरूपा भवति गुणागणश्चाश्रयस्यैक एव ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 1[b].

विद्वांसः शंकरस्य श्रुतिमतिमहितोपासनावासनाभिर्ल्लब्धस्वान्तः प्रतिष्ठाः सुदृढमभिदयानं विलोक्यात्मनैव । गोलोकस्योर्ध्वभागादपि परमपदाद्वैष्णवादूर्ध्वदेशे भास्वत्कोटिप्रभं यां त्यपुनरपगमस्थानमानंदरूपम् ॥ ८ ॥

इति श्रीभट्टभारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभ-श्रीमद्वद्वैतविद्याचार्यविश्वजिद्याजि-श्रीरङ्गराजाध्वरिवरसूनोरप्पयदीक्षितस्य कृतौ रत्नत्रयपरीक्षा समाप्ता शुभं भूयादिदम्

रत्नत्रयपरीक्षाटीका Ratnatrayaparīkṣātīkā

No. 811 No. $\frac{30}{1884\text{–}87}$

Size.— 12§ in. by 4¾ in.

Extent.— 12 leaves ; 14 lines to a page ; 57 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī characters; hand-writing medium, clear and legible. No border ruling. Yellow pigment for deletion. Occasional marginal corrections. श्रीराम above folio number in bottom right margin of reverse.

Age.— Oldish.

Author.— Appayya Dīkṣita.

Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

सर्वज्ञतादिकं शंभोर्यस्या रूपं विदुर्बुधाः ।
तां नमामि शिवां सत्यज्ञानानंदस्वरूपिणीम् ॥ १ ॥
अथ रत्नत्रयपरीक्षा व्याख्यामष्टश्लोकीं संक्षेपेण व्याकुर्महे ।
नित्यं निर्दोषगंधं निरतिशयसुखं ब्रह्म चैतन्यमेकं
धर्मोधर्मीतिरूपद्वयमयति पृथग्भूयमायावशेन ।
धर्मस्तत्रानुभूतिः सकलविषयिणी सर्वकार्यानुकूला
शक्तिश्चेच्छादिरूपा भवति गुणगणश्चाश्रयस्येक एव ॥ १ ॥

Ends.— fol. 12[b].

ये संप्राप्ताः परं स्थानं ज्ञानयोगरता नराः ।
न तेषां पुनरावृत्तिर्घोरे संसारमंडले ॥
इत्यादि वचनैर्व्यवस्थापित इति सर्वं समंजसम् ॥
आमथ्य भाष्यदुग्धाब्धिमाप्तं रत्नत्रयं ततः ।
शंभुर्गौरी हरिश्चेति तच्च सम्यक्परीक्षितम् ॥

इति श्रीभट्टभारद्वाजकुलजलधिकौस्तुभश्रीभट्टद्वैतविद्याचार्य-विश्वजिद्याजि-श्रीरंगराजाध्वरिवरसूनोरप्पदीक्षितकृतौ रत्नत्रयपरीक्षा समाप्ता ॥
भाष्यव्याख्यानकर्त्तारौ श्रीकंठाप्पयदीक्षितौ ॥

रत्नत्रयपरीक्षा सव्याख्या Ratnatrayaparīkṣā with vyākhyā

No. 812 No. $\frac{585}{1886\text{-}92}$

Size.— 13¾ in. by 7¾ in.

Extent.— 31 leaves ; 15 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Tough country paper ; Devanāgarī characters; hand-writing large, bold, uniform. No border rulings. Text in centre, com. above and below. A clean and well-written copy.

Age.— Not very old.

Author.— Nīlakaṇṭha Caturdhara.

Begins.— 1^b.

Text.—

अविद्या तादात्म्याद्भजति चितिरानंदमयतामसौ माया योगाद्भवति परम व्योम पदभाक् । स्वतस्त्वानंदोसौ विमुतपदरत्नत्रमिदं ५देच्छैवी शक्ति तदुभयपरीक्षां वितनुमः ॥ etc.

Comm.—

तत्र त्रिगुणात्मिकाया मूलप्रकृतेर्मलिनसत्वप्राधान्येन
शुद्धसत्वप्राधान्येन च द्वरूपे अविद्यामायाख्ये
तत्राविद्योपाधिचैतन्यं जीवः मायोपाधिरीश्वरः
निरुपाधि शुद्धमिति तेषां वाचकाः क्रमेण आनंदमयः etc.

Ends.— fol. 31^b.

Text.—

उपग्रामं ग्रम्यैः परनगरमार्गे प्रणिहिः
स्वयं धीरस्थित्वा पथिक पंथोयमखिलं ।
परस्थानं प्रासो भवति मम द्यैरपि तथा
श्रुतीनां सूत्राणां हृदयमवगच्छन्तु सुधियः ॥ ५७ ॥

Com.—

सूत्राणां चेति शेषः स्पष्टार्थः श्लोक ५७

इति श्रीमत्पदवाक्य-प्रमाणमर्यादाधुरंधरचतुर्धरंवंशावतंस-श्रीगोविन्द-सूरिसूनोनीलकंठस्य कृतिः स्वकृतरत्नत्रयपरीक्षा व्याख्या समाप्तम् श्रीकृष्णाय नमः श्रीवक्रतुंडाय नमः लिप्यकृत लिछमी नारांयण गोड शुभं भवतुः ॥ ॥

References.—

Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
II 114^b.

रहस्यत्रयसार Rahasyatrayasāra

No. 813 No. $\frac{700}{1887\text{-}91}$

Size.— 10⅛ in. by 4⅛ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium, clear, legible. Folio, missing Wide margins without rulings. First fol. (fol. 2) has a number of holes defacing text. Red chalk on key passages. Yellow pigment used for deletion. Marginal corrections and additions.

Age.— Saṁvat 1770

Author.— Veṅkaṭanātha

Begins.— fol. 2[a].

सर्व.....स्वावकाशप्रथमकृपागुरु गृह्यमाणः कदाचिन्मुक्तैश्वर्यादि संपन्निधिरपि भविता कश्चिदित्यं विपश्चित्.....द्धाताधिकारः प्रथमः ॥etc.

Ends.— fol. 7[a].

रहस्यत्रयसारोयं वेंकटेशविपश्चिता ।
शरण्य दंपतिविदां सम्मतः समगृह्यतः ॥ ४ ॥

इति निगमनाधिकारो द्वावि (त्रि) शः ३२

इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतंत्रस्वतंत्रस्य श्रीमद्वेंकटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु रहस्यत्रयसारे चतुर्थो भागः समाप्तः सं, १७७० का. व. ५

References.—

(1) Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
by Veṅkaṭācārya I 498[a] ; II 117[a] ; III 106[b].

B-Descriptive Catalogues :—
Ind. Off. Cat. 6019.
For com. on this cf. Mad cat. XI Nos 5343-46.

(2) Printed Editions :—
Kāvyamālā VIII. 151.

रहस्यत्रयसार

Rahasyatrayasāra

No. 814

No. 701/1887-91

Size.— 10⅞ in. by 5 in.

Extent.— 7 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Tough country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium large, bold, uniform. Borders ruled with three red lines. Beginning, punctuation marks and end in red ink. Marginal corrections and additions. Yellow pigment used for deletion.

Author.— Veṅkaṭanātha

Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः ।
श्रीमान्वेङ्कटनार्यः कवितार्किककेशरी ।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a].

रहस्यत्रयसारोयं वेंकटेशविपश्चिता ।
शरण्यदंपतिविदां सम्मतः समगृह्यत ॥ ७१ ॥

इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतंत्रस्वतं(त्र)स्य श्रीमद्वेंकटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु अधिकारसंग्रहस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

रहस्यत्रयविवरणटीका
(तात्पर्यदीपिका)

Rahaṣyatrayavivaraṇaṭīkā
(Tātparyadīpikā)

No. 815

No. 658/1884-87

Size.— 12½ in. by 6 in.

Extent.— 121 leaves ; 8 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting bold and clear not uniform. Folios missing 1-104, 139, 216,—No border rulings. Yellow pigment for deletion. Marginal correction. Red chalk marks. Several folios are damaged.

Age.— Old.

Author.— Vīrarāghavasūri.

Begins.— fol. 105[a].

सामान्यतो विशेषाच्च यस्तु धर्मानशेषतः ।
आचिनोति स आचार्यस्तस्मै द्रुह्येन्न किं चन ।

इत्यादि निरुक्तेराचार्यलक्षणं न्यासविंशतावुक्तं सिद्धं सत्संप्रदाये स्थिरधियमनघं श्रोत्रियं ब्रह्मनिष्ठं सत्वस्थं सत्यवाचं समनियत etc.

Ends.— fol. 227^{b}.

एकत्वमुपायप्रधानत्वात् । अर्थपंचकव्यक्तिरुत्तमपुरुषेणाधिकारि-प्रतिपादनादिति वाक्यार्थः । ईशानामिति श्लोके दर्शितः ।

रहस्यत्रयगूढार्थो द्राविडी लिपिनिर्मितः ।
सर्वतंत्रस्वतंत्रेण वीरराघवसूरिणा ॥ १ ॥
श्रीमद्वेंकटनाथार्यपदपंकजसेविना ।
श्रीनिवासांघ्रिदासेन संस्कृत्या विशदीकृतः ॥ २ ॥

इति श्रीशैलकुलतिलक-श्रीमद्रामानुजगुरुसूनना तदेकदैवतेन तच्चरणनलिन-मधुव्रतेन श्रीनिवासरामानुजमुनिश्रीमच्छठारिमूरि-निर्व्याजकरुणासमधिगत-निखिलार्थ-तत्वयाथाम्येन श्रीमद्वीरराघवदासेन विरचितायां रहस्यत्रयविवरणटीकायां तात्पर्यदीपिकाख्यायां द्वयाधिकारो द्वितीयः ॥ ॥ हरिः ॐ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

रामगीता
(सटीका)

No. 816

Rāmagītā
(with Commentary)

No. $\frac{281}{1892\text{–}95}$

Size.— 11$\frac{7}{8}$ in. by 5$\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description — Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large and uniform. Borders ruled with double red lines. Beginning, punctuation marks and lemmata in red. Occasional marginal additions.

Age.— Fairly old.

Author.— com. Mahīdhara.

Begins.— fol. 1^{b}.

Text.—

श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

ततो जगन्मंगलामंगलात्मना विधाय रामायणकीर्तिमुत्तमां ।
चचार पूर्वाचरितं रघूत्तमो राजर्षिवर्यैरपि सेवितं तथा ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

गणेशं कमलानाथं प्रणिपत्य गुरोः पदं ।

करिष्ये रामगीताया व्याख्यानां (नं) बालबुद्धये ॥ १ ॥

अल्पग्रंथेन ब्रह्मविद्यां जिज्ञापयिषुर्वाल्मिकिः कथाप्रसंगमाह तत इति etc.

Ends.— fol. 13[a].

Text—

अर्हति नाल्पमध्यात्मा रामायणकलामपि ।

पठनाच्छ्रवणाद्वापि मुच्यते नात्र संशयः ॥ ७५ ॥

इति श्रीरामगीता समाप्ता ॥

Comm.—

तस्येते कथिताह्यर्था प्रकाशंते महात्मन इति श्रुतेः स अमलमनाः सन्

अंते देहांते मय्यैव प्रविलीयते मुक्तो भवति ॥ ६२ ॥

नभोंगपड्रूपमिते च वर्षे मास्यश्विने कृष्णदले सुते हे ।

विश्वेशपुर्य्यां नरसिंहतुष्टयै श्रीरामगीताविवृत्तिं महीभाक् ॥

इति श्रीमहीधरविरचिता रामगीता सटीकया समाप्त ॥

References.—

Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum:—
I 510[a]. II 120[a], 221[a]. III 109[a].

(2) Printed Editions :—
Cf. Emeneau 803

रामगीता
(सटीका)

No. 817

Rāmagītā
(With Commentary)

No. $\frac{33}{1874-75}$

Size.— 9¾ in. by 4 in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting medium small but legible. Borders ruled with single black line. Text in centre with comm. above and below it. Yellow pigment used for corrections. Marginal additions and corrections.

Fol. 1[a] contains lengthwise :

॥ श्री ॥ वात्सल्यादभयः प्रदानसमया दार्त्तार्त्तिनिर्वापणाद् ।

औदार्यादथ शोषणादगणितः श्रेयः पदः प्रापणात् ॥

सेव्य श्रीपतिरेव सर्वजगतामेते यतः साक्षिणः ।
प्रल्हादश्च बिभीषणश्च करिराट् पांचाल्यरुत्या ध्रुवः ॥ १ ॥

Age.— Fairly old.
Author.— Com. Mahīdhara.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः

Text.—

ततो जगन्मंगल मंगलात्मना विधाय रामायणकीर्त्तिमुत्तमां ।
चचार पूर्वाचरितं रघूत्तमो राजर्षिवर्यैरपि सेवितं यथा ।। etc. ॥

Com.—

गणेशं कमलानाथं प्रणिपत्य गुरोः पदं ।
करिष्ये रामगीताया व्याख्यानं बालबुद्धये ॥ १ ॥
अल्पग्रंथेन ब्रह्मविद्याजिज्ञापयिषुवाल्मीकिः कथाप्रसंगमाह । etc.

Ends.— fol. 11[a].

Text.—

विज्ञानमेतदखिलं श्रुतिसारसंज्ञं
वेदांतवेद्यचरणेन मयैव गीतम् ।
यः श्रद्धया परिपठेत् गुरुभक्तियुक्तो
मय्येव सोमलमनाः प्रविलीयते ते ॥ ६२ ॥

इति रामायणे रामगीता समाप्ताः ॥

Comm.—

एतत् विज्ञानं अखिलं समग्रं यः श्रद्धया परिपठेत् नित्यं पठंति गुरु भक्तियुक्तः गुरौ प्रीतिमान् ॥

यस्य देवे पराभक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ।
तस्यैते कथिताह्यर्थः प्रकाशंते महात्मनः ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥

रामगीता
(सटीका)

Rāmagītā
With Commentary

No. 818

No. 443 / Viśrāma I

Size.—13¾ in. by 5¾ in.
Extent.— 24 leaves ; 8–9 lines to a page ; 40 letters to a line.
Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting large bold and uniform. Folios missing 3–4, 6–7, 10, 12–13, 20–23, 32–33,—Borders ruled with double red lines. Yellow pigment used for deletion. All foll. discoloured near margins. Text in centre, comm. above and

below it. Marginal continuation of text. First and last foll. bear the seal श्रीबालकृष्णप्रभुर्जयतितरां।
Folio 37[b] ॥ रामगीता समाप्ता ॥
In a different hand त्रुटित असे रावजी गडबोले याणी आणून दिले असे.

Age.—Not very old.

Begins.—fol. 2[b].

Text—

ततो जगन्मङ्गलमङ्गलात्मना विधाय रामायणकीर्त्तिमुत्तमां।
चचार पूर्वाचरितं रघूत्तमो राजर्षिवर्यैरपि सेवितं यथा ॥ etc.

Comm.—1[b].

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ श्रीवासुदेवाय नमः ॥
योनंतनामभिरभीक्षणमादतोपि
नायाति पार्थं सुहृदित्यभिजल्पमंत्रं।
शृण्वंस्तदैवसमुपति न तं जहाति
तं पार्थसारथिमहं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 36[a].

Text.—

विज्ञानमेतदखिलश्रुतिसारमेकं वेदांतवेद्यचरणेन मयैव गीतं।
यः श्रद्धया परिपठेद्गुरुभक्तियुक्तो मद्रूपमेति यदिं मद्वचनेषु भक्तिः ॥ ६२ ॥
इति श्रीमदध्यात्मरामायणे उमामहेश्वरसंवादे उत्तरकाण्डे रामगीता पंचमः सर्गः ५

Comm.—fol. 36[b].

तस्माद् ब्रह्मात्मावसानं दृढं चरमविग्रहे।
जायते मुक्तिदं ज्ञानप्रसादादेव मुज्यत इति ॥ ३ ॥ शुभं भवतु ॥
हस्ताक्षर केसो माहादेव महेंदळे हरिहरेश्वरकर पुस्तकं लिख्यते।
श्रीरामचंद्राय नमः ॥

रामानुजवेदान्तग्रन्थ — Rāmānujavedāntagrantha

N. 819 — No. 340 / 1899–1915

Size.— 11⅞ in. by 5⅛ in.
Extent.— 14 leaves ; 13 lines to a page ; 47 letters to a line.
Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing medium, clear and uniform. No border rulings or punctuation marks. Title of Ms. not found recorded in text. Marginal corrections. Ms. has no colophon and appears incomplete. Deletion in yellow pigment and ink.

Age.— Farily old.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीमते रामानुजाय नमः । श्रीमद्वेङ्कटगुरवे नमः ॥
अशेषचिदचिद्वस्तुशेषिणे शेषशायिने ।
निर्मलानन्त्र कल्याणनिधये विष्णवे नमः ॥ etc.

Ends.— fol. 14[b].

यस्यात्मा शरीरं ब्रह्मव्यतिरिक्तस्य सर्वस्य वस्तुनो ब्रह्मणश्च शरीरात्मभावं दर्शयंति काश्चिदिति नानारूपाणां वाक्यानामविरोधो मुख्यार्थपरित्यागश्च संभवति यथा तथा वर्णनीयं वर्णितं च अधिकारश्रुतयः स्वरूपपरिणाम-परिहारादेव मुख्यार्थाः etc.

लघुचन्द्रिका

No. 820

Laghucandrikā

No. $\frac{128}{1883\text{-}84}$

Size.— 14¼ in. by 5¼ in.
Extent.— 305 leaves ; 13–15 lines to a page ; 63 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgari characters ; handwriting medium, clear, but not uniform. Folios missing 34–61, 97, 228. Borders ruled with double black lines. Marginal corrections. Red chalk used sporadically. Deletion by ink. After fol. 196 right margin destroyed.
Age.— Fairly old.
Author.— Brahmānanda Bhikṣu.
Begins.— fol. 1[b].

श्रीगणेशाय नमः । श्रीराधाकृष्णाय नमः ।
नमो नव घनश्याम कामकामितदेहिनो ।
कमलाकामसौदामकणकामुकगेहिने ॥
श्रीनारायणतीर्थानां गुरूणां चरणस्मृतिः ।
भूयान्मे साधिकेष्टानां मनिष्टानां च वाधिका ॥
अद्वैतसिद्धिव्याख्यानं ब्रह्मानन्देन भिक्षुणा ।
संक्षिप्तचंद्रिकार्थेन क्रियते लघुचंद्रिका ॥ ९६ ॥

Ends.— fol. 235[b].

मात्र पदादनवच्छिन्नस्योक्ता भावस्य व्यवच्छेदः तृतीयार्थं.....त्यत्रा-न्वयः प्रवृत्या धनुपपत्तेरिति येन हि रजतत्वादिना विशिष्टपूर्वमुपलब्धं तत्प्रकारकप्रवृत्तेर्भ्रमस्थलेप्यनुप्रवा...

References.—
Mss.— A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum ;—
I 540[a],

लघुवाक्यवृत्ति — Laghuvākyavṛtti

No. 821 — No. 586/1886–92

Size.— 8¾ in. by 4⅛ in.
Extent.— 5 leaves ; 10 lines to a page ; 18 letters to a line.
Description.— Dark country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting medium legible. Borders ruled with double black lines. Red chalk smeared on verse numbers. Occasional marginal additions and corrections.
Age.— Saṁvat 1797.
Author.— Śaṁkarācārya ?
Begins.— fol. 1[a]

श्रीगणेशाय नमः ॥
सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिंत्यशक्तिं
विश्वेश्वरं विदितविश्वमनंतमूर्तिं ।
निर्मुक्तबन्धनमपारसुखांबुराशिं
श्रीवल्लभं विमलबोधघनं नमामि ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 5[b].

निरस्तातिशयानन्दं वैष्णवं परमं पदं ।
पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥ ५३ ॥
इति लघुवाक्यवृत्तिसंपूर्णं ॥ संवत् १७९७ । कार्तिक वदि ३० गुरु वासरे दीपावल्यां लिखिता रावलरघुपतिसुतेन रावल आनंद रामेण ।

References.—
Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 541[a] ; II 127[b], 223[a] ; III 115[a].
B–Descriptive Catalogues :—
Velankar 1111

ललितत्रिभङ्ग (सटीक) — Lalitatribhaṅga (With Commentary)

No. 822 — No. 726/1884–87

Size.— 6¾ in. by 4⅜ in.
Extent.— 41 leaves ; 7 lines to a page ; 17 letters to a line.
Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting large, bold and uniform. Borders ruled with four lines each, filled in with golden pigment. Beginning, punctua-

tion marks and end in red ink. No separation of text from com. Marginal corrections and additions, yellow pigment for deletion. On some foll. upper and lower margins ruled with a single golden line (cf. fol. 11^a) or double black lines filled with golden pigment (12^a). Fol. 13 is reinforced. The paper is very thin but tough with a few worm-holes.

Age.— Fairly old.

Author.— Text—Vitthala
Comm.—Vrajanātha

Begins.— fol. 1^b.

श्रीकृष्णवागधीशसूनु चरण कमलेभ्यो नमः ॥

Text.—

नमः पितृपदांभोजरेणुभ्यो यन्निवेदनात् ।
अस्मत्कुलं निष्कलंकं श्रीकृष्णेनात्मसात्कृतम् ॥ १ ॥ etc.

Comm.—

मयि निःसाधने दीने करुणः संप्रसीदतु ।
स्वदासार्थंकृताशेषसाधनो वल्लभः प्रभुः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 39^b.

Text—

अहं तदीय इत्येषा तद्वार्त्तारूपिता परं ।
तेन प्रसन्नो भवतु दासे श्रीविट्ठले प्रभुः ॥ ५४ ॥

इति श्रीमद्विट्ठलनाथविरचितो ललितत्रिभंगनामा ग्रन्थः संपूर्णतामगमत् ॥

Comm.— fol. 40^b.

ततः श्रीकृष्णवागीशसूनुः श्रीविट्ठलेश्वरः ।
मयि दासे प्रसन्नोस्तु तनैव सकलं मम ॥ ३ ॥

इति श्रीमद्गोस्वामि रघुनाथात्मज व्रजनाथविरचिता ललितत्रिभंगव्याख्या संपूर्णा ॥ शुभं भवतु सर्वं जगतः ॥ ॥ श्री ॥

References.—

(1) Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—
I 542^b; II 828^a.